

საქართველოს მთავრობა

ქვეყნის ძირითადი მონაცემები და მიმართულებები

2017-2020 წლებისათვის

(გადამუშავებული ვარიანტი)

თბილისი

2016

სამთავრობო პროგრამა

თავისუფლება, სწრაფი განვითარება, კეთილდღეობა

წინასიტყვაობა

2012 წლის შემდეგ საქართველოს მთავრობამ შეძლო დაედგინა კრიზისი და დაიწყო ისეთი სახელმწიფოს მშენებლობა, რომელიც ეფუძნება დემოკრატიის უმთავრეს პრინციპებს: სამართლიანობას, თავისუფლებას, თანასწორობას, კანონის უზენაესობას და ადამიანის უფლებათა პატივისცემას, სადაც ხელშეუხებელია საკუთრება, თავისუფალია ბიზნესი, ხელისუფლების გავლენისგან გათავისუფლებულია სასამართლო და მედია, პოლიცია არ ემსახურება ერთ პოლიტიკურ ძალას, სადაც ყველას აქვს განათლებისა და სამედიცინო დახმარების მიღების საშუალება. მთავრობის ძალისხმევა მიმართულია რეალური და გეგმაზომიერი რეფორმების განხორციელებისკენ.

მთავრობა აგრძელებს თანამიმდევრულ მუშაობას კანონის უზენაესობის განმტკიცების მიზნით, რათა სასამართლოს დამოუკიდებლობა და სამართალდამცავი ორგანოების საქმიანობა კიდევ უფრო დაუახლოვდეს საუკეთესო ევროპულ სტანდარტებს; ხელშეუხებელი არის და მომავალშიც იქნება გამოხატვის თავისუფლება; მედიის დამოუკიდებლობა; გაგრძელდება განათლებისა და ჯანდაცვის ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა საქართველოს თითოეული მოქალაქისათვის; დაიხვეწება სახელმწიფო სოციალური პროგრამები; გაჩნდება ახალი სამუშაო ადგილები და დაიდლება სიღარიბე.

პრიორიტეტულ მიმართულებად კვლავაც დარჩება მცირე და საშუალო ბიზნესის ხელშეწყობა, მეწარმეობისა და ახალი ბიზნესის წახალისება, სოფლის მეურნეობის განვითარება და მსოფლიო ეკონომიკურ სისტემაში ქვეყნის ინტეგრირება.

გამყარდება ქვეყნის უსაფრთხოება და საქართველოს რეგიონალური პოზიციები, გაგრძელდება ძალისხმევა საქართველოს ევროკავშირსა და ნატოში გაწევრიანების მიზნით და კიდევ უფრო გაღრმავდება ევროკავშირსა და ნატოსთან ინტეგრაციის პროცესები; საგარეო პოლიტიკის დღის წესრიგის მთავარი თემა იქნება ოკუპირებული რეგიონების არაღიარების პოლიტიკა და, საერთაშორისო თანამეგობრობის ჩართულობით, ქვეყნის დეოკუპაციის მიღწევა. გაგრძელდება მუშაობა აფხაზებსა და ოსებთან პირდაპირი დიალოგისა და შერიგების პროცესის დასაწყებად.

მთავრობის 4-პუნქტიანი გეგმა

საქართველოს სწრაფი განვითარებისთვის განხორციელდება რეფორმების 4-პუნქტიანი გეგმა, რომელიც სრულად პასუხობს თანამედროვე სახელმწიფოს მშენებლობის მთავარ გამოწვევებს და განაპირობებს ქვეყნის ეკონომიკის სწრაფ ზრდას. ამ გეგმით, მთავრობა ფოკუსირებას მოახდენს ზუსტად იმ მიმართულებებზე, რომლებიც მოიტანს თვისებრივ ცვლილებებს ქვეყნის განვითარებაში, უზრუნველყოფს ეკონომიკის სწრაფ ზრდას და მოსახლეობის კეთილდღეობის ამაღლებას.

4-პუნქტიანი გეგმით მთავრობა განახორციელებს:

- **ეკონომიკურ რეფორმას**, რომელიც ორიენტირებული იქნება კერძო სექტორის მაქსიმალურ წახალისებასა და მის გაძლიერებაზე. ამ მიმართულებით მთავრობას აქვს გადაწყვეტილებების მთელი პაკეტი, რომელიც ქვეყანაში ბიზნესის კეთებას უფრო მიმზიდველს და მომგებიანს გახდის. შეიქმნება მნიშვნელოვანი საგადასახადო სტიმულები, ბიზნესი აღარ დაიბეგრება მოგების გადასახადით მოგების რეინვესტირების შემთხვევაში. აღნიშნული რეფორმით, ბიზნესსექტორში დარჩება ასეულობით მილიონი ლარი, რაც წახალისებს ინვესტიციებს, დააჩქარებს ეკონომიკურ ზრდას და შექმნის ათიათასობით სამუშაო ადგილს. ბოლო 4 წლის განმავლობაში მთავრობამ განახორციელა მნიშვნელოვანი ცვლილებები საგადასახადო კანონმდებლობაში. საგადასახადო გარემო ბიზნესის მიმართ იქნება კიდევ უფრო მეგობრული და მაქსიმალურად წახალისებს ინვესტიციებს; გაგრძელდება და გაფართოვდება მეწარმეობის, დამწყები ბიზნესისა და ინოვაციების ხელშეწყობის პროგრამები, რაც უზრუნველყოფს დამატებით სამუშაო ადგილებს კერძო სექტორში;
- **განათლების რეფორმა** უზრუნველყოფს ადამიანური კაპიტალის განვითარებას და მის მაქსიმალურ, ეფექტიან ჩართვას ქვეყნის განვითარებაში. პროფესიული განათლების სისტემაში დაინერგება დუალური ანუ სამუშაოზე დაფუძნებული სწავლების მიდგომა საჯარო-კერძო პარტნიორობის გზით. ამ მიდგომით, კვალიფიციური კადრების მოსამზადებლად სასწავლებელი და დამსაქმებელი ერთობლივად განახორციელებენ სასწავლო პროგრამებს და გაინაწილებენ სტუდენტის მიერ მისაღწევ კომპეტენციებს. უმაღლესი განათლება დაეფუძნება ეკონომიკის საჭიროებებს და მოთხოვნებს. შრომის ბაზრის ანალიზის საფუძველზე, განისაზღვრება და დაფინანსდება უმაღლესი განათლების პრიორიტეტული მიმართულებები. ამასთან, გათვალისწინებული იქნება ქვეყნის სოციალურ-კულტურული თუ სახელმწიფოებრივი განვითარებისათვის აუცილებელი სხვა მიმართულებების სპეციფიკა და საჭიროებები. შედეგად, გაიზრდება სტუდენტებისა და მომავალი დასაქმებულების კონკურენტუნარიანობა და შრომის ბაზრისათვის მზაობის ხარისხი;
- **სივრცითი მოწყობის** გეგმა იქნება ქვეყნის განვითარების მთავარი ჩარჩო. სივრცით-ტერიტორიული დაგეგმვა არის ქვეყნის მდგრადი განვითარებისა და ცხოვრების ხარისხის ამაღლების მნიშვნელოვანი ინსტრუმენტი. სივრცითი მოწყობის რეფორმის ფარგლებში მომზადდება ქალაქებისა და სოფლების განაშენიანების რეგულირების გეგმები, წერტილი დაესმება ქაოსურ განაშენიანებას. სწორი სივრცითი მოწყობით საქართველო გახდება ოთხი სეზონის ტურისტული ქვეყანა, რაც უზრუნველყოფს ტურიზმიდან ახალი შემოსავლების მიღებისა და წლის განმავლობაში მათი სტაბილური განაწილების საშუალებას. მთელი საქართველოს მასშტაბით დაპროექტდება და დაიგება რეგიონების დამაკავშირებელი სატრანსპორტო ქსელი, რომელიც ყველა რეგიონს მჭიდროდ დააკავშირებს ერთმანეთთან. გეოგრაფიული მდებარეობა აღარ იქნება ბარიერი ბიზნესის წარმოებისა და გადაადგილებისთვის. საქართველოს საავტომობილო გზების ქსელი გახდება მიმზიდველი სატრანზიტო გადაზიდვებისათვის, ხელს შეუწყობს ქვეყანაში ტურიზმის განვითარებას, განაპირა და მაღალმთიან რეგიონებში სოფლის მეურნეობის განვითარებასა და რეგიონების დაკავშირებას. სწორი დაგეგმარებით და გააზრებული სივრცითი მოწყობით საქართველო ეფექტიანად აითვისებს ქვეყნის განვითარების პოტენციალს და მსოფლიო რუკაზე გაძლიერდება საქართველოს, როგორც ტრანზიტული ჰაბის, მნიშვნელობა.
- **საჯარო მმართველობის რეფორმა** უზრუნველყოფს სახელმწიფო სერვისების პოლიტიკის

შემუშავებასა და მომსახურების ხარისხის დახვეწას. ასევე, უწყებების მუშაობის ეფექტიანობის ამაღლებას. უფრო სწრაფი ეკონომიკური ზრდისთვის საჭიროა მმართველობის ეფექტიანობის გაზრდა. რეფორმის ფარგლებში შეიქმნება ერთიანი „ბიზნესსახლი“, სადაც ყველა შესაბამისი სახელმწიფო უწყება ბიზნესს ერთი ფანჯრის პრინციპით მოემსახურება. გაძლიერდება საზოგადოების ჩართულობა მმართველობის პროცესში და უზრუნველყოფილი იქნება პროცესების ეფექტიანი მონიტორინგის საშუალება. მოხდება ონლაინმომსახურების დახვეწა და გაუმჯობესება, ახალი დისტანციური სერვისების დამატება და სახელმწიფო სერვისების საფასურის ოპტიმიზაცია. გაძლიერდება საზოგადოების ჩართულობა მმართველობისა და გადაწყვეტილების მიღების პროცესში. უზრუნველყოფილი იქნება პროცესების ეფექტიანი საზოგადოებრივი მონიტორინგის საშუალება.

ეს რეფორმები უზრუნველყოფს ეკონომიკის უფრო სწრაფ ზრდას და თვისებრივ გარდაქმნას ქვეყნის განვითარებაში. მმართველობის რეფორმა უზრუნველყოფს სწრაფი განვითარების მიზნის მისაღწევად საჭირო გადაწყვეტილებების სწრაფ და ეფექტიან აღსრულებას.

4-პუნქტიანი გეგმის განხორციელებით მივიღებთ თანამედროვე, განვითარებული და საერთაშორისო სტანდარტის ინფრასტრუქტურის მქონე ქვეყანას, შრომის ბაზრის საჭიროებების შესაბამისი ადამიანური რესურსით, უსაფრთხო და სტაბილური ბიზნესგარემოთი და ეფექტიანი სახელმწიფო მმართველობით. სწორედ ეს კომპონენტები განაპირობებს უფრო სწრაფ განვითარებასა და კეთილდღეობის ზრდას. ეს არის გზა, რომელიც თვისებრივ გარდატეხას შეიტანს ქვეყნის ეკონომიკაში, რაც ახალი, სწრაფი განვითარების ეტაპის დაწყების საწინდარი გახდება.

1. დემოკრატიული განვითარება

2012-16 წლებში საქართველომ მიაღწია ფუნდამენტურ წინსვლას დემოკრატიული განვითარების ყველა მიმართულებით: ადამიანის ღირსების, მისი უფლებებისა და თავისუფლების დაცვა იქცა ხელისუფლების საქმიანობის მთავარ პრიორიტეტად, თვისებრივად ამაღლდა მმართველობისა და პოლიტიკური სისტემების დემოკრატიულობის, აგრეთვე სამოქალაქო სექტორის გადაწყვეტილების მიღების პროცესში ჩართულობის ხარისხი. აღნიშნული მიმართულებით კვლავაც აქტიურად გაგრძელდება მთავრობის მუშაობა, რათა მიღწეული შედეგები იყოს კიდევ უფრო მყარი და შეუქცევადი.

1.1. ადამიანის უფლებათა დაცვა, დემოკრატიული მმართველობა და კანონის უზენაესობა

გარდამავალი დემოკრატიის რთული ეტაპის გადალახვა მნიშვნელოვნად განაპირობა წარსულში ადამიანის უფლებათა კუთხით არსებული პრობლემების ეფექტიანად დაძლევა. ბოლო ოთხი წლის განმავლობაში შეიქმნა და დაიხვეწა ადამიანის უფლებათა დაცვის ინსტიტუციური მექანიზმები, როგორც საკანონმდებლო ცვლილებების, ისე სისტემური რეფორმების გზით.

საქართველოს მთავრობა ადამიანის უფლებების დაცვის სტანდარტების მუდმივ გაუმჯობესებას განახორციელებს ადამიანის უფლებათა დაცვის ეროვნული სტრატეგიის პრინციპების შესაბამისად.

სისხლის სამართლის პოლიტიკის შემდგომი გაუმჯობესების უზრუნველსაყოფად გაგრძელდება სისხლის სამართლის რეფორმა სამოქალაქო სექტორის ჩართულობით და საერთაშორისო სტანდარტებისა და საუკეთესო პრაქტიკის გაზიარების შესაბამისად.

2015 წელს საქართველომ მიიღო მთელი რეგიონის მასშტაბით უნიკალური და სამაგალითო არასრულწლოვანთა მართლმსაჯულების კოდექსი, რომელიც ასახავს ბავშვთა მართლმსაჯულების სფეროში საერთაშორისო სამართლის ყველა სტანდარტსა და ნორმას. გაგრძელდება მუშაობა ამ კოდექსის პრინციპებისა და ნორმების პრაქტიკაში დამკვიდრების მიზნით.

სასჯელადსრულების სისტემის შემდგომი გაუმჯობესების მიზნით:

- სულ უფრო მეტი მსჯავრდებულისთვის ხელმისაწვდომი გახდება პროფესიული განათლება; შესაძლებელი გახდება უმაღლესი განათლების მიღება დაბალი რისკის თავისუფლების აღკვეთის დაწესებულებაში; მსჯავრდებულთათვის შეიქმნება დასაქმების ახალი კერები; გაძლიერდება პატიმართა ფსიქო-სოციალური რეაბილიტაციის, მათ შორის, სხვადასხვა დამოკიდებულების მქონე პირთა რეაბილიტაციის პროგრამები;
- დაინერგება არასაპატიმრო სასჯელის ახალი სახე - შინაპატიმრობა სრულწლოვანი მსჯავრდებულებისთვის, რომლის აღსრულების კონტროლი განხორციელდება ელექტრონული მონიტორინგის მეშვეობით; მოხდება შინაპატიმრობის გამოყენება პირობით ვადამდე გათავისუფლების პროცესშიც;

- დაინერგება ახალი არასასაპატიმრო აღკვეთის ღონისძიება - წინა სასამართლო პრობაცია, რაც საერთაშორისო სტანდარტებისა და რეკომენდაციების შესაბამისად, მნიშვნელოვნად შეამცირებს წინასწარ პატიმრობაში მყოფი ბრალდებულების რაოდენობას;
- გაგრძელდება მულტიდისციპლინური ჯგუფის მიერ მსჯავრდებულთა კლასიფიკაცია დაბალი, საშუალო, მომეტებული და მაღალი რისკის კატეგორიებად, რაც ხელს შეუწყობს პენიტენციურულ დაწესებულებებში კრიმინალურ სუბკულტურასთან ეფექტიან ბრძოლას, მსჯავრდებულთა შორის ძალადობის მინიმუმამდე შემცირებას და, საბოლოოდ, განმეორებითი დანაშაულის რისკის შემცირებას;
- შეიქმნება ახალი პენიტენციური დაწესებულება, რომელიც გათავისუფლებისათვის მოამზადებს დაბალი და საშუალო რისკის მქონე მსჯავრდებულს;
- გაგრძელდება სასჯელის აღსრულება ინდივიდუალური გეგმის შესაბამისად;
- გაგრძელდება პენიტენციური დაწესებულებების ეტაპობრივი რეაბილიტაცია და მოდერნიზაცია;
- გაგრძელდება პირველადი ჯანდაცვის რგოლის გაძლიერებისა და ინფრასტრუქტურული განვითარების ხელშეწყობა. მუშაობა გაგრძელდება პენიტენციური ჯანდაცვის სერვისების მიწოდების გაუმჯობესებისათვის;
- გაუმჯობესდება პირობით ვადამდე გათავისუფლებასთან დაკავშირებული პროცედურები, დაიხვეწება უვადო თავისუფლებათა აღკვეთილ მსჯავრდებულთა გათავისუფლების მექანიზმი; გაუმჯობესდება ავადმყოფობისა და ხანდაზმულობის ასაკის გამო მსჯავრდებულის სასჯელის მოხდისგან გათავისუფლების მექანიზმი.

სახელმწიფოს მიერ კვლავაც უზრუნველყოფილი იქნება **საკუთრების უფლების** განუხრელი დაცვა. გაგრძელდება სამართლიანობის აღდგენის პროცესი. კონსტიტუციის ფარგლებში და საერთაშორისო ვალდებულებების შესაბამისად, ხელისუფლება გამოიყენებს ყველა სამართლებრივ მექანიზმს, რათა თითოეულ ადამიანს აღუდგეს წინა ხელისუფლების მიერ დარღვეული უფლება.

კიდევ უფრო დაიხვეწება და საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისი გახდება **პირადი ცხოვრების ხელშეუხებლობის** მარეგულირებელი კანონმდებლობა და ზედამხედველობის სისტემა. გაგრძელდება შიდა და გარე კონტროლის მექანიზმების განვითარება, რომლებიც ოპერატიულ-სამძებრო ღონისძიებათა განხორციელებისას უზრუნველყოფს პირადი ცხოვრების ხელშეუხებლობის დაცვას უფრო მაღალი სტანდარტით. აღნიშნული ცვლილებები განხორციელდება იმგვარად, რომ დაცული იყოს გონივრული ბალანსი პირადი ცხოვრების ხელშეუხებლობისა და ქვეყნისა და ადამიანების უსაფრთხოების ინტერესებს შორის. განხორციელდება ქმედითი ღონისძიებები პირადი ცხოვრების ხელშეუხებლობისა და პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ საზოგადოების ცნობიერების ასამაღლებლად.

გატარდება ქმედითი ღონისძიებები **თანასწორობის** უფლების რეალიზებისათვის და ადამიანების ნებისმიერი ნიშნით დისკრიმინაციის თავიდან ასაცილებლად და აღსაკვეთად.

უზრუნველყოფილი იქნება **რწმენის თავისუფლების** დაცვა ყველა რელიგიური გაერთიანებისა და თითოეული ადამიანისთვის. ხელისუფლება ხელს შეუწყობს საზოგადოებაში შემწყნარებლობის კულტურის შემდგომ განვითარებას.

ეროვნული უმცირესობების უფლებების დაცვისა და რეალიზების უზრუნველსაყოფად განხორციელდება სამოქალაქო თანასწორობისა და ინტეგრაციის 2015-2020 წლების სამოქმედო გეგმა. საქართველოს ყველა მოქალაქეს, განურჩევლად ეთნიკური წარმომავლობისა, ექნება

შესაძლებლობა, სრულფასოვნად ჩაერთოს საზოგადოებრივი ცხოვრების ყველა სფეროში, ქვეყნის ეკონომიკურ განვითარებაში, პოლიტიკურ და სამოქალაქო პროცესებში.

განსაკუთრებით პრიორიტეტული იქნება სახელმწიფო ენის ცოდნის დონის გაუმჯობესება, შესაბამისად, გაიზრდება სახელმწიფო ენის სწავლების პროგრამების ეფექტიანობა, გაფართოვდება წვდომა სახელმწიფო ენის პროგრამებზე აკადემიური პროცესის მიღმა. უზრუნველყოფილი იქნება ქართული ენის მიზნობრივი სწავლება საჯარო სექტორში დასაქმებული ეთნიკური უმცირესობის წარმომადგენლებისათვის.

კომპაქტურად დასახლებულ რეგიონებში ეთნიკური უმცირესობებისთვის გაუმჯობესდება ადმინისტრაციული წარმოების დოკუმენტებისა და საზოგადოებრივი მომსახურების ხელმისაწვდომობა. განათლების სტრატეგიული დოკუმენტის შესაბამისად, გადაიდგმება ქმედითი ნაბიჯები და მნიშვნელოვნად გაუმჯობესდება ხარისხიან განათლებაზე ხელმისაწვდომობა განათლების ყველა საფეხურზე. გაუმჯობესდება მედიასა და ინფორმაციაზე ხელმისაწვდომობა და, შესაბამისად, ეროვნული უმცირესობების ერთიან საინფორმაციო სივრცეში ჩართვა, რაც წარმატებული სამოქალაქო ინტეგრაციის პროცესის ერთ-ერთი წინაპირობაა.

ეთნიკური უმცირესობებით დასახლებულ რეგიონებში გაგრძელდება ინფრასტრუქტურის, სოციალური და ეკონომიკური შესაძლებლობების განვითარება, მათ შორის, სახელმწიფოს შესაბამის პროგრამებსა და სერვისებზე მათთვის გასაგებ ენაზე სრულყოფილი ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის გაზრდით. უზრუნველყოფილი იქნება ეროვნულ უმცირესობათა კულტურული თვითმყოფადობის შენარჩუნებისა და განვითარების შესაძლებლობები, ტოლერანტული გარემოს წახალისება მთლიანად საზოგადოებაში.

განხორციელდება ქმედითი ღონისძიებები საზოგადოებრივი ცხოვრების ყველა სფეროში, განსაკუთრებით პოლიტიკურ და ეკონომიკურ საქმიანობაში, და გადაწყვეტილების მიღების დონეზე, **გენდერული თანასწორობის** დასაცავად. უზრუნველყოფილი იქნება სწრაფი და ქმედითი რეაგირება გენდერული თანასწორობის დარღვევის თითოეულ ფაქტზე. ხელისუფლება ხელს შეუწყობს გენდერული თანასწორობის საკითხებზე ცნობიერების ამაღლებას.

გაგრძელდება **ოჯახში ძალადობის** პრევენციისა და მასთან ბრძოლისათვის საკანონმდებლო რეფორმის განხორციელება. კერძოდ, განხორციელდება „ქალთა მიმართ ძალადობისა და ოჯახში ძალადობის პრევენციისა და აღკვეთის შესახებ“ ევროპის საბჭოს კონვენციის („სტამბულის კონვენცია“) რატიფიკაცია. გაუმჯობესდება ოჯახში ძალადობის მსხვერპლთათვის სამართლებრივი დაცვა და ფსიქო-სოციალური რეაბილიტაციის პროგრამებისა და თავშესაფრის ხელმისაწვდომობა. გაგრძელდება ოჯახში ძალადობის საკითხებზე ცნობიერების ამაღლებისთვის ზრუნვა. გაგრძელდება მუშაობა ქალთა და ბავშვთა უფლებების განმტკიცების მიზნით.

დაცული იქნება **შშმ პირთა უფლებები** გონივრული მისადაგების პრინციპის საფუძველზე, მათი საჭიროებების გათვალისწინებით. საზოგადოებრივ და პოლიტიკურ ცხოვრებაში შშმ პირთა სრულყოფილი მონაწილეობის უზრუნველსაყოფად, სახელმწიფო ხელს შეუწყობს შშმ პირთა დასაქმებას, ასევე ადმინისტრაციული შენობების შშმ პირთა საჭიროებების გათვალისწინებით ადაპტირებას. ხელისუფლება ხელს შეუწყობს საზოგადოებრივი სატრანსპორტო საშუალებების, გადაადგილებისა და მოგზაურობის თანაბარ ხელმისაწვდომობას შესაბამისი სტანდარტების შემუშავებისა და დანერგვის გზით.

გაგრძელდება აქტიური ბრძოლა ტრეფიკინგის, წამებისა და არასათანადო მოპყრობის წინააღმდეგ.

1.2. ადამიანის უფლებების დაცვის ინსტიტუციური მექანიზმები

მომდევნო 4 წლის განმავლობაში საქართველოში კიდევ უფრო გაძლიერდება ადამიანის უფლებების დაცვის ინსტიტუციური მექანიზმები.

მლიერი, კვალიფიციური და დამოუკიდებელი სასამართლო არის ქვეყნის განვითარების ქვაკუთხედი. მთავრობის მოქმედებები მიმართული იქნება სასამართლო სისტემის ნდობის ამაღლებისკენ. ჩვენი პრიორიტეტია თითოეული მოქალაქის და კერძო სექტორის რწმენის ამაღლება ქართული მართლმსაჯულებისადმი.

გაგრძელდება და დასრულდება მართლმსაჯულების სისტემის რეფორმის მესამე ტალღა, რაც ბოლომდე მიიყვანს სასამართლო სისტემის რეფორმას როგორც ინსტიტუციურ დონეზე სასამართლოს დამოუკიდებლობის, ისე ცალკეული მოსამართლის დამოუკიდებლობისა და მიუკერძოებლობის უზრუნველსაყოფად. სასამართლოს რეფორმის მესამე ეტაპის განხორციელების შედეგად დაიხვეწება მოსამართლეთა შერჩევა-დანიშვნის წესი და დისციპლინური წარმოების პროცედურები; საქმეები განაწილება შემთხვევითობის წესით, ელექტრონული ფორმით. განხორციელდება იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს რეფორმა. მოსამართლეთა კვალიფიკაციის ამაღლებისა და პროფესიული გადამზადების უზრუნველყოფის მიზნით, განხორციელდება იუსტიციის უმაღლესი სკოლის რეფორმა. 2017 წლის პირველ ნახევარში საქართველოს ერთ-ერთ დიდ სასამართლოში საპილოტე წესით დაინერგება საქმეთა ელექტრონული განაწილების სისტემა. მიმდინარე წლის ზაფხულში სისხლის სამართლის საპროცესო კანონმდებლობაში უკვე შეტანილი ცვლილებების საფუძველზე ნაფიც მსაჯულთა სასამართლოების ტერიტორიული განსჯადობა მთელი ქვეყნის ტერიტორიაზე გავრცელდება.

საერთო სასამართლოების სისტემაში შეიქმნება კომერციული კოლეგიები და პალატები, რომლებიც სპეციალიზებული იქნება კომერციული და საგადასახადო საქმეების განხილვაზე - რეფორმის შედეგად მკვეთრად გაიზრდება მართლმსაჯულების ხარისხი და სისწრაფე კომერციულ და საგადასახადო დავებზე, საკანონმდებლო და ინსტიტუციური მექანიზმების მეშვეობით ხელი შეეწყობა მედიაციის, როგორც დავების მოგვარების ალტერნატიული საშუალების, დამკვიდრებას და განვითარებას, რამაც მთლიანობაში ხელი უნდა შეუწყოს საინვესტიციო კლიმატის გაუმჯობესებას, პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების მოცულობის ზრდასა და ეკონომიკის წინსვლას.

უზრუნველყოფილი იქნება საკონსტიტუციო სასამართლოს დამოუკიდებლობა.

პროკურატურა კვლავაც იმუშავებს როგორც საზოგადოების ინტერესებსა და საჭიროებებზე ორიენტირებული სისტემა, რაც ბრალდებულთა და პროცესის მონაწილე სხვა მხარეთა უფლებების მაქსიმალურ დაცვას უზრუნველყოფს. დანაშაულთან ბრძოლის სფეროში შემუშავდება ახალი მიდგომები, დაიხვეწება და ევროპულ სტანდარტებთან კიდევ უფრო დაახლოვდება არსებული საგამოძიებო და საპროკურორო პრაქტიკა. გაიზრდება საზოგადოების მონაწილეობა დანაშაულის პრევენციის უზრუნველყოფის პროცესში. რიგითი პროკურორის

დამოუკიდებლობის უზრუნველყოფის მიზნით, დაიხვეწება პროკურორთა თანამდებობაზე დანიშვნის, დისციპლინური პასუხისმგებლობის, გათავისუფლებისა და წახალისების (მათ შორის დაწინაურების) სისტემა. შემუშავდება პროკურორთა საქმიანობის გამჭვირვალე და მიუკერძოებელი შეფასების კრიტერიუმები. გაგრძელდება პროკურორთა გადამზადებისა და კვალიფიკაციის ამაღლების პროგრამები.

შინაგან საქმეთა სამინისტროს სისტემაში დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლისა და საპოლიციო საქმიანობის მაქსიმალური ეფექტიანობისთვის დაინერგება ანალიზზე დაფუძნებული პოლიციის სისტემა.

პოლიციის სანდოობისა და საიმედოობის გაზრდისათვის უზრუნველყოფილი იქნება **საზოგადოების ჩართვა** უსაფრთხოებასა და მართლწესრიგთან დაკავშირებული პრობლემების იდენტიფიცირებასა და გადაწყვეტაში, აგრეთვე გაძლიერდება არასამთავრობო ორგანიზაციებთან, სამეცნიერო წრეებთან, მედიასა და ბიზნესსექტორთან მუდმივი კომუნიკაციის მექანიზმები.

გაგრძელდება **კრიმინალური პოლიციის მოდერნიზაცია** ქვეყნის მასშტაბით, გაიზრდება ტექნოლოგიების როლი საპოლიციო საქმიანობაში, რაც გააძლიერებს დანაშაულის პრევენციის მიმართულებას, მნიშვნელოვნად გააუმჯობესებს გამოძიების ხარისხსა და განავითარებს პოლიციის შესაძლებლობებს.

განხორციელდება **საგზაო მოძრაობის უსაფრთხოების** პროგრამა, რომელიც ქვეითთა, მგზავრებისა და მძღოლების უსაფრთხოების ამაღლებას მოემსახურება და შეამცირებს გზებზე უბედურ შემთხვევებს. ტექნოლოგიების ხვედრითი წილი მნიშვნელოვნად გაიზრდება საგზაო მოძრაობის ადმინისტრირების სფეროშიც.

დაგეგმილ ვადებში დასრულდება **საზღვრის მართვის სისტემის რეფორმა**, რაც უზრუნველყოფს სასაზღვრო პოლიციის მოდერნიზაციას, სტანდარტიზაციასა და უნიფიკაციას.

დასრულდება **საგანგებო სიტუაციების მართვის ერთიანი სისტემის** ჩამოყალიბება, რაც უზრუნველყოფს ქმედით კოორდინაციასა და სწრაფ რეაგირებას. განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმობა არალეგალურ მიგრაციას და მასთან დაკავშირებული რისკების მართვას, ამ კუთხით სამინისტროს შესაძლებლობების განვითარებასა და სხვა უწყებებთან კოორდინაციის ამაღლებას.

გაღრმავდება **თანამშრომლობა საერთაშორისო საპოლიციო სტრუქტურებთან**, განსაკუთრებით კი ევროპოლთან.

პოლიციის სისტემის გამართული ფუნქციონირების უზრუნველსაყოფად, ჩამოყალიბდება **ადამიანური რესურსების მართვის ქმედითი სისტემა**, რათა კარიერული წინსვლა დაეფუძნოს ობიექტურ კრიტერიუმებს, დამსახურებასა და კვალიფიკაციას.

მნიშვნელოვანი ინვესტიცია განხორციელდება **შსს აკადემიაში**: დაინერგება ახალი პროგრამები, განახლდება ტექნოლოგიები, აკადემიის ბაზაზე შეიქმნება პოლიციის საერთაშორისო სასწავლო ცენტრი.

პოლიციის საზოგადოებასთან დაახლოების კუთხით გაგრძელდება პოლიციის რეფორმირება იმგვარად, რომ სისტემა მაქსიმალურად მოემსახუროს საზოგადოებასთან თანამშრომლობის მიზანს.

გაგრძელდება მუშაობა შინაგან საქმეთა სამინისტროს მიერ განსახორციელებელი მომსახურების უფრო მეტი ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფისა და ხარისხის ამაღლების, აგრეთვე ამ სფეროს შემდგომი განვითარებისა და მოქალაქეებისთვის დამატებითი მომსახურების სახეების შეთავაზების მიზნით.

უზრუნველყოფილი იქნება სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახურის დამოუკიდებელი და ქმედითი საქმიანობა.

გარანტირებული იქნება სახალხო დამცველის ინსტიტუტის დამოუკიდებლობა, მისი აქტიური თანამშრომლობა საქართველოს პარლამენტსა და სხვა საჯარო სტრუქტურებთან.

1.3. საჯარო მმართველობის რეფორმა, პოლიტიკის სისტემა და სამოქალაქო საზოგადოება

ხელისუფლება განახორციელებს ქმედით და სამართლიან პოლიტიკას, რათა უზრუნველყოფილი იყოს მმართველობის სისტემის, პოლიტიკის სისტემისა და სამოქალაქო საზოგადოების შემდგომი გაძლიერება და ჩართულობა.

2015 წელს საქართველოს პარლამენტმა მიიღო „საჯარო სამსახურის შესახებ“ ახალი კანონი, რომელმაც უნდა შექმნას სათანადო სამართლებრივი საფუძვლები საჯარო სამსახურის რეფორმის სისრულეში მოსაყვანად და „კარგი მმართველობის“ პრინციპების დასაწერად. ეტაპობრივად ჩამოყალიბდება საჯარო სამსახურის კარიერული მოდელი, რომელიც უზრუნველყოფს მოხელეთა სამსახურში აყვანასა და კარიერულ წინსვლას ობიექტური კრიტერიუმების შესაბამისად.

კვლავ გაგრძელდება პოლიტიკის დაგეგმვისა და მისი მონიტორინგის ერთიანი სისტემის დანერგვა ქვეყნის მასშტაბით, რაც ეფუძნება გამჭვირვალე, შედეგზე ორიენტირებული, საზოგადოების ჩართულობის პრინციპსა და ანგარიშვალდებულებაზე აგებული სისტემის ჩამოყალიბების იდეას. პოლიტიკის დაგეგმვისა და მონიტორინგის ერთიანი სისტემა საფუძვლად დაედება გაეროს მდგრადი განვითარების მიზნების ნაციონალურ დონეზე იმპლემენტაციას და მათ ინტეგრაციას ეროვნული დაგეგმვის დოკუმენტებში.

საჯარო მმართველობის რეფორმის ფარგლებში კვლავ გაგრძელდება აქტიური მუშაობა საჯარო ფინანსების მართვის, ანგარიშვალდებულებისა და თვითმმართველობების მმართველობითი შესაძლებლობების გაძლიერების კუთხით, რათა მიღწეულ იქნეს ამ რეფორმის სრულმასშტაბიანი, წარმატებული განხორციელება.

გაძლიერდება ადგილობრივი თვითმმართველობა. სუბსიდიარობის პრინციპის საფუძველზე გაიზრდება მუნიციპალიტეტების უფლებამოსილებები, რომელთა განხორციელება სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების დაგეგმვის უწყვეტ და თანამიმდევრულ პროცესს დაეფუძნება. ფისკალური დეცენტრალიზაციის, აგრეთვე მუნიციპალიტეტების უფლებამოსილებებსა და რესურსებს შორის შესაბამისობის უზრუნველსაყოფად, ეტაპობრივად გაიზრდება ადგილობრივი ბიუჯეტების შემოსავლების ხვედრითი წილი ნაერთი ბიუჯეტის შემოსავლებში.

გამლიერდება ადგილობრივი თვითმმართველობის განხორციელებაში მოქალაქეთა მონაწილეობის უზრუნველყოფის მექანიზმები. საზოგადოებრივი მომსახურების ხარისხის გაუმჯობესებისა და ხელმისაწვდომობის უზრუნველსაყოფად სათანადოდ აღიჭურვება მუნიციპალიტეტების ტერიტორიული ორგანოები. ეტაპობრივად, მთელი ქვეყნის მასშტაბით, კიდევ უფრო გაფართოვდება „საზოგადოებრივი ცენტრების“ არსებული ქსელი, რომლის მეშვეობით განხორციელდება სახელმწიფო და ადგილობრივი საზოგადოებრივი მომსახურების მიწოდება ყოველ დიდ ან/და ცენტრიდან დაცილებულ დასახლებაში.

უზრუნველყოფილი იქნება **კორუფციის წინააღმდეგ ბრძოლის** კუთხით გადადგმული ნაბიჯების ქმედითი კოორდინაცია, სამოქალაქო საზოგადოების მონაწილეობის უზრუნველყოფა, ამ მიმართულებით განათლებისა და საზოგადოების ინფორმირებულობის დონის გაზრდა, ანტიკორუფციული მექანიზმების დანერგვა და გამლიერება. დაინერგება ქონებრივი მდგომარეობის დეკლარაციების მონიტორინგის სისტემა, რაც ხელს შეუწყობს სრულყოფილ მონიტორინგს, კერძოდ, დეკლარაციებში წარმოდგენილი ინფორმაციის სისწორის დადგენას.

საქართველო, როგორც კორუფციასთან ბრძოლის კუთხით რეგიონის აღიარებული ლიდერი და ღია მმართველობის პარტნიორობის (OGP) თანათავმჯდომარე ქვეყანა, გააგრძელებს მუშაობას იმისათვის, რომ კიდევ უფრო შთამბეჭდავი გახადოს თავისი მიღწევები კორუფციასთან ბრძოლის საქმეში. ამ მიზნით იგი კვლავაც მჭიდროდ ითანამშრომლებს ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაციასთან (OECD), GRECO-სთან და სხვა საერთაშორისო ორგანიზაციებთან.

2016 წლის ნოემბერში მთავრობამ დაამტკიცა **ღია მმართველობის პარტნიორობის** მესამე სამოქმედო გეგმა, რომელიც 24 ამბიციურ და ინოვაციურ ვალდებულებას შეიცავს. მათი განხორციელების შედეგად საქართველო კიდევ უფრო განიმტკიცებს თავის რეპუტაციას, როგორც ელექტრონული მმართველობის სფეროში რეგიონისა და მთელი მსოფლიოს მასშტაბით ერთ-ერთი წამყვანი ქვეყანა.

დაიხვეწება საჯარო ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის მარეგულირებელი ნორმები და შემუშავდება ახალი კანონი ინფორმაციის თავისუფლების შესახებ, რომელიც უზრუნველყოფს საერთაშორისო სტანდარტებსა და სხვა ქვეყნების საუკეთესო პრაქტიკასთან ქართული კანონმდებლობისა და პრაქტიკის შესაბამისობას, ინფორმაციის თავისუფლებაზე ცალკეულ აქტებში გაბნეული ნორმების ერთსაკანონმდებლო აქტში კონსოლიდირებას და არსებული საკანონმდებლო ხარვეზების აღმოფხვრას. კიდევ უფრო მოწესრიგდება საჯარო ინფორმაციის გაცემის არსებული პრაქტიკა.

2. ეკონომიკური განვითარება

ქვეყნის ეკონომიკური განვითარება უნდა ეფუძნებოდეს თავისუფალი ბაზრის პრინციპებს, რომელიც ძლიერი კერძო სექტორის წინაპირობაა. შესაბამისად, თავისუფალი ბაზრის პრინციპებზე დაყრდნობით, მთავრობის ეკონომიკური პოლიტიკა, ერთი მხრივ, მიმართული იქნება კერძო სექტორის შემდგომი განვითარებისა და კერძო სექტორში არსებული პრობლემების გადაჭრისკენ, რაც ხელს შეუწყობს ქვეყანაში კერძო სექტორის გამლიერებასა და

სამუშაო ადგილების გენერირებას, ხოლო, მეორე მხრივ, ქვეყნის ეკონომიკური განვითარების სასურველი დონის მიღწევამდე, უზრუნველყოფს მოსახლეობის იმ ფენების მხარდაჭერას, რომლებიც ამას ყველაზე მეტად საჭიროებენ.

ინკლუზიური ეკონომიკური ზრდა არის მთავრობის ეკონომიკური პოლიტიკის პრიორიტეტი. მთავრობა მიზნად ისახავს ისეთი მოდელის დანერგვას, რომლის პირობებშიც, ეკონომიკური ზრდის პარალელურად, მცირდება სიღარიბე და უმუშევრობა მოსახლეობაში. მთავრობის ეკონომიკური პოლიტიკა, ეკონომიკურ ეფექტიანობასთან ერთად, იხელმძღვანელებს სოციალური უსაფრთხოებისა და სამართლიანობის პრინციპებით.

გრძელვადიანი სწრაფი ეკონომიკური ზრდის უზრუნველსაყოფად, მთავრობის ეკონომიკური პოლიტიკის მიზანია ეკონომიკის ფაქტორების მაქსიმალური ჩართვა ქვეყნის განვითარებაში. მთავრობის მიერ შემუშავებული 4-პუნქტიანი გეგმა მიმართულია ბიზნესის, როგორც ეკონომიკური ზრდის მთავარი მამოძრავებლის, განვითარებაზე, ადამიანური რესურსების პოტენციალის მაქსიმალურად გამოყენებაზე ქვეყნის განვითარებაში, ინფრასტრუქტურის სწრაფ განვითარებასა და ღია მმართველობის პრინციპების დანერგვაზე.

2.1. მაკროეკონომიკური სტაბილურობა

მთავრობის ეკონომიკური პოლიტიკა ეფუძნება მაკროეკონომიკური სტაბილურობის, როგორც ეკონომიკური განვითარების ფუნდამენტის, პრინციპებისადმი ერთგულებას.

ფისკალური დისციპლინა, უმუშევრობის დაბალი დონე და ფასების სტაბილურობა, მონეტარული პოლიტიკის დამოუკიდებლობა, მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტის თანდათანობითი შემცირება და ფინანსური სექტორის სტაბილურობის შენარჩუნება ქვეყნის გრძელვადიანი ეკონომიკური ზრდის მნიშვნელოვანი ფაქტორებია.

საქართველო არის მცირე, ღია ეკონომიკის ქვეყანა. შესაბამისად, ის ვერ იქნება იზოლირებული რეგიონსა და გლობალურ ეკონომიკაში მიმდინარე მოვლენებისაგან. თუმცა, სტაბილური მაკროეკონომიკური გარემო მნიშვნელოვანია ნეგატიური საგარეო შოკების ზემოქმედების შერბილებისათვის.

მაკროეკონომიკური სტაბილურობისა და საბიუჯეტო პროცესის ეფექტიანად წარმართვის მიზნით:

- გაგრძელდება ხარჯების ოპტიმიზაციის უწყვეტი პროცესი, რაც მიმართული იქნება სახსრების გამოთავისუფლებასა და მათ გადანაწილებაზე პრიორიტეტული მიმართულებებით. ამასთან, შემცირდება ადმინისტრაციული ხარჯები და მომავალში შეიზღუდება მათი ზრდა;
- უზრუნველყოფილი იქნება პროგრამული ბიუჯეტის პრინციპების სრულყოფა;
- გაიზრდება ბიუჯეტის გამჭვირვალობა;
- სახელმწიფო ვალი მთლიან შიდა პროდუქტთან მიმართებით შენარჩუნდება იმ დონეზე, რომელიც ქვეყნის სტაბილურ საკრედიტო რეიტინგსა და დადებით საინვესტიციო იმიჯს უზრუნველყოფს;
- უზრუნველყოფილი იქნება ფისკალური და მონეტარული პოლიტიკის ეფექტიანი კოორდინაცია;

- ქვეყნის განვითარებისათვის აუცილებელი მასშტაბური პროექტების დაფინანსების მიზნით, ბიუჯეტის შემოსავლების მობილიზებისთვის, გამოყენებული იქნება კანონმდებლობით გათვალისწინებული დროებითი ღონისძიებები;
- ეროვნული ბანკის დამოუკიდებლობა იქნება ხელშეუხებელი;
- ხელი შეეწყობა ლარით დაკრედიტების ზრდას.

2.2. დასაქმება

ხელისუფლების ეკონომიკური პოლიტიკის ერთ-ერთი მთავარი ორიენტირი მოსახლეობის დასაქმებაა.

მსოფლიო ეკონომიკური ფორუმის 2016-2017 წლების გლობალური კონკურენტუნარიანობის ანგარიშის მიხედვით, ბიზნესის კეთების მხრივ, უპირველესი პრობლემა კვლავ კვალიფიციური სამუშაო ძალის ნაკლებობაა. ამავ დროს, უმუშევრობა რჩება მწვავე პრობლემად. ეს ვითარება ნათლად მიუთითებს შრომის ბაზარზე არსებულ დისბალანსს. ერთი მხრივ, არსებობს მოთხოვნა კერძო სექტორის მხრიდან, თუმცა, ეს მოთხოვნა ვერ კმაყოფილდება იმ სამუშაო ძალით, რომელიც შრომის ბაზარზეა წარმოდგენილი.

შრომის ბაზარზე არსებული დისბალანსის აღმოსაფხვრელად და დასაქმების რაოდენობრივი და ხარისხობრივი მაჩვენებლის გასაუმჯობესებლად, მთავრობის 4-პუნქტიანი გეგმის შესაბამისად, გატარდება განათლების რეფორმა, რომლის შედეგადაც გაიზრდება სტუდენტებისა და მომავალი დასაქმებულების კონკურენტუნარიანობა და შრომის ბაზრისათვის მზაობის ხარისხი.

განხორციელდება შრომის ბაზრის მოთხოვნების შესწავლა და უზრუნველყოფილი იქნება მჭიდრო კოორდინაცია სამუშაოს მაძიებელთა და დამსაქმებელთა შორის. სახელმწიფო ინფორმაციულ დახმარებას გაუწევს სამუშაოს მაძიებლებს პროფესიის არჩევის, მომზადებისა და გადამზადების კუთხით. სახელმწიფო აქტიურად შეუწყობს ხელს პოტენციური დამსაქმებლების ჩართულობას პროფესიული გადამზადების პროცესში.

უმაღლესი განათლება დაეფუძნება არა ასიმეტრიულ მოთხოვნას, რომელიც რამდენიმე დომინირებული პროფესიით შემოიფარგლება, არამედ რეალურ საჭიროებებს, რომლის წინაშეც ქვეყანა დგას. შესაბამისად, უზრუნველყოფილი იქნება შრომის ბაზარზე არსებული დისბალანსის აღმოფხვრა. ამასთან, გათვალისწინებული იქნება ქვეყნის სოციალურ-კულტურული თუ სახელმწიფოებრივი განვითარებისთვის აუცილებელი სხვა მიმართულებების სპეციფიკა და საჭიროებები.

2.3. ბიზნესგარემო

საქართველოს ხელისუფლება ბიზნესგარემოს შემდგომი გაუმჯობესებისა და მეწარმეობის ხელშეწყობის მიზნით, გააგრძელებს აქტიური პოლიტიკის გატარებას, კერძოდ:

- დაცული იქნება საკუთრების უფლების ხელშეუვალობის პრინციპი;

- დაიხვეწება სამოქალაქო, სამეწარმეო, გადახდისუუნარობის, აღსრულებისა და დავების მოგვარების ალტერნატიული საშუალებების მარეგულირებელი კანონმდებლობა;
- უზრუნველყოფილი იქნება საკუთრებით შეუფერხებელი სარგებლობა - ამოქმედდება უძრავ ნივთზე საკუთრების ხელყოფის ან სხვაგვარი ხელშეშლის აღკვეთის ადმინისტრაციული (არასასამართლო) წესი, როგორც საკუთრების უფლების დაცვის ეფექტიანი საშუალება, იმ შემთხვევებისათვის, როდესაც არ იქნება საოჯახო, მემკვიდრეობითი, სამეზობლო თუ სხვა სახის დავა. გარდა ამისა, ალტერნატივის სახით, შეიქმნება ამ კატეგორიის დავებზე სასამართლო წესით უფლების დაცვის ეფექტიანი საპროცესო მექანიზმი და გამკაცრდება კონტროლი სასამართლოს გადაწყვეტილების აღსრულების ვადებზე;
- განხორციელდება საგადასახადო დავების სისტემის რეფორმა.

მთავრობის 4-პუნქტიანი გეგმის შესაბამისად, გაუმჯობესდება **საგადასახადო ადმინისტრირება**. სასამართლოს გადაწყვეტილების გარეშე ვეღარ მოხდება ბიზნესის ანგარიშების დაყადაღება. კომპანიების საგადასახადო შემოწმების ვადა იქნება რეგლამენტირებული და გაუქმდება ეკონომიკური დანაშაულისთვის წინასწარი პატიმრობის გამოყენება განსაკუთრებული შემთხვევების გარდა. აღნიშნული ნაბიჯები ბიზნესს მისცემს მეტ თავისუფლებას და გააჩენს განვითარების დამატებით პოტენციალს ეკონომიკაში.

ხელისუფლების მნიშვნელოვანი მონაპოვარია **ბიზნესის დაწყების ხელშეწყობა**. ქართულ სინამდვილეში მოხდა უპრეცედენტო ფაქტი, როდესაც ქვეყანაში გაჩნდა „სტარტაპების“ დაფინანსების ინსტრუმენტი. „სტარტაპების“ დაფინანსება იქნება სწრაფი განვითარების 4-პუნქტიანი გეგმის ერთ-ერთი მთავარი მიმართულება.

ფინანსებზე წვდომის გაუმჯობესების კუთხით, გაგრძელდება მეწარმეობის ხელშეწყობის არსებული პროგრამები, მოხდება მათი ოპტიმიზაცია ეფექტიანობის გაზრდის მიმართულებით.

სახელმწიფოსა და ბიზნესს შორის ეფექტიანი ურთიერთობების ხელშეწყობისთვის შეიქმნება **ერთიანი სივრცე „ბიზნესსახლი“**, სადაც ყველა შესაბამისი სახელმწიფო უწყება კერძო ბიზნესს ერთი ფანჯრის პრინციპით მოემსახურება. შედეგად, ბიზნესს შეუმცირდება სახელმწიფოსგან შესაბამისი მომსახურების მიღებისთვის საჭირო დრო და რესურსები.

კიდევ უფრო დაიხვეწება და გაუმჯობესდება არსებული **ონლაინსერვისები**, შესაძლებელი გახდება როგორც კომპანიის ელექტრონულად დარეგისტრირება, ისე არსებულ მონაცემებში ცვლილებების ელექტრონულად განხორციელება საჯარო რეესტრის ეროვნულ სააგენტოში მისვლის გარეშე.

მოხდება სამეწარმეო საქმიანობის განხორციელებასთან დაკავშირებული **ეკონომიკური დანაშაულის დეკრიმინალიზაცია**, მათ შორის:

- გაუქმდება სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობა მოქმედებებისთვის, რომლებიც თავისი შინაარსით ისეთი საგადასახადო სამართალდარღვევაა, როგორიცაა სასაქონლო ზედნადების არასრულად ან/და არასწორად შევსება (საქონლის რაოდენობის ან/და ფასის შემცირება), 10000 ლარზე მეტი ღირებულების საქონლის სასაქონლო ზედნადების გარეშე ტრანსპორტირება, სავალდებულო მარკირებას დაქვემდებარებული არააქციზური საქონლის მარკირების გარეშე რეალიზაცია, ბუღალტრული აღრიცხვის წესის დარღვევა;
- 100 000 ლარამდე გაიზრდება გადასახადებისგან თავის არიდებისათვის სისხლის სამართლის

- პასუხისმგებლობის დაკისრების ზღვარი, რაც 2017 წლიდან, ხანდაზმულობის ვადის 3 წლამდე შემცირების ფონზე, მნიშვნელოვანი ეფექტის მომტანი იქნება ბიზნესისთვის;
- გამოცხადდება სისხლის სამართლის კოდექსის 210-ე (ყალბი საგადასახადო დოკუმენტის დამზადება ან გამოყენება) და 218-ე (გადასახადისთვის თავის არიდება) მუხლებით გათვალისწინებული დანაშაულების სრული ამნისტია. შესაბამისად, სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობისა და სასჯელისაგან გათავისუფლდებიან პირები, რომლებმაც აღნიშნული დანაშაული 2013 წლის 1 იანვრამდე ჩაიდინეს.

გადახდისუუნარობის/გაკოტრების საქმისწარმოებასთან დაკავშირებული პროცედურების დასახვეწად გატარდება **გადახდისუუნარობის სისტემის რეფორმა**. გამარტივდება ასევე ბიზნესის ლიკვიდაციის პროცედურები.

ფართოდ დაინერგება **რეგულირების გავლენის შეფასების (RIA) ინსტრუმენტი**, რაც მოგვცემს საშუალებას, თითოეული გადაწყვეტილების გავლენა ბიზნესზე იყოს წინასწარ გაანალიზებული, რითაც ბიზნესს დავიცავთ შესაძლო ნეგატიური გავლენებისგან.

გამოცხადდება **მორატორიუმი** ახალი ლიცენზიებისა და ნებართვების შემოღებაზე. აღნიშნული მორატორიუმი შეეხება ნებისმიერი ტიპის საქმიანობას, გარდა იმისა, რომელიც იმპერატიულად მოთხოვნილია, რომ იყოს ლიცენზირებადი საქმიანობა საქართველოს მიერ გაფორმებული საერთაშორისო შეთანხმებებით. მორატორიუმი გამოცხადდება ასევე ახალი მარეგულირებელი სტრუქტურების შექმნაზე, გარდა იმ შემთხვევისა, თუ ეს იმპერატიულად არის მოთხოვნილი საქართველოს მიერ გაფორმებული საერთაშორისო შეთანხმებებით.

გამდიერდება **ინვესტიციების დაცვის** საკანონმდებლო ჩარჩო - შეიქმნება ახალი კანონი ინვესტიციების შესახებ - საქართველოში ადგილობრივი და უცხოელი ინვესტორების მიერ ინვესტიციის განხორციელების მხარდაჭერისა და ხელშეწყობის მიზნით, რომელიც სრულად უპასუხებს თანამედროვე მოთხოვნებსა და გამოწვევებს. ამავე კანონით დადგინდება ისეთი საკანონმდებლო ნორმა-პრინციპი, რომელიც სხვადასხვა სფეროს კანონმდებლობაში განხორციელებული ცვლილებების მიუხედავად, ინვესტორისათვის უზრუნველყოფს მოქმედი ლიბერალური ნორმებისა და შეღავათების შენარჩუნებას გარკვეული ვადით, რათა მან შეძლოს ბიზნესის თავისუფლად დაგეგმვა და არ ჰქონდეს ინვესტიციის განხორციელების შემდგომ უახლოეს პერიოდში რეგულაციების შეცვლის (დამძიმების) მოლოდინი.

კონკურენტული ბიზნესგარემოს ხელშეწყობისთვის, მოხდება სახელმწიფოს ეტაპობრივად გამოსვლა ეკონომიკის იმ დარგებიდან, რომლებსაც აქვს დამოუკიდებლად ფუნქციონირებისა და განვითარების პოტენციალი. გამდიერდება ქვეყნის კონკურენტუნარიანი დარგების სახელმწიფო მხარდაჭერა როგორც ადგილობრივი წარმოების ზრდის, ისე საექსპორტო პოტენციალის გაფართოების მიმართულებით.

2.4. ეკონომიკური რეფორმები

საქართველოში ეკონომიკური ზრდის სტიმულირებისთვის, ზოგადად ბიზნესგარემოს გაუმჯობესების გარდა, საქართველოს მთავრობა გეგმავს მასშტაბური რეფორმების განხორციელებას.

2.4.1. კაპიტალის ბაზრის რეფორმა

ქვეყანაში განვითარებული კაპიტალის ბაზრის არსებობა გულისხმობს, საბანკო დაკრედიტების პარალელურად, კომპანიებისათვის გრძელვადიანი ფინანსური რესურსების მოზიდვის ეფექტიან შესაძლებლობას. ამით კაპიტალის ბაზარი ქმნის კონკურენტულ გარემოს არა მხოლოდ დაკრედიტების, არამედ დანაზოგების ეფექტიანად გადანაწილების მიმართულებითაც. მეტიც, თუ რაიმე მიზეზით საბანკო დაკრედიტება იზღუდება, ობლიგაციების ბაზარი შესაძლოა ასრულებდეს დამბალანსებლის როლს. კაპიტალის ბაზრის ფუნქცია არა მხოლოდ ბიზნესისათვის ფინანსური რესურსების მიწოდებაა, არამედ განვითარებული ბაზარი ქვეყნის მოსახლეობის დანაზოგების განთავსების დამატებითი ინსტრუმენტიცაა. შედეგად, განვითარებული და გამჭვირვალე კაპიტალის ბაზარი ხელს უწყობს სტაბილურ ეკონომიკურ ზრდასა და მოსახლეობის კეთილდღეობის ამაღლებას.

საქართველოს მთავრობის ერთ-ერთი ძირითადი ამოცანა საქართველოს რეგიონალურ ფინანსურ ცენტრად ჩამოყალიბებაა. ამ მიზნის მისაღწევად განხორციელდება შემდეგი ღონისძიებები:

- ხელი შეეწყობა კონკურენტული გარემოს ჩამოყალიბებას, რაც გამორიცხავს ბაზრის ცალკეული სეგმენტების, ინსტრუმენტების ან მონაწილეების დისკრიმინაციას, უპირატეს ან მონოპოლიურ მდგომარეობაში ჩაყენებას. სახელმწიფო და კაპიტალის ბაზრის რეგულატორები უზრუნველყოფენ სამართლიანობის პრინციპებზე დაფუძნებული ბაზრის მონაწილეთა ღია და გამჭვირვალე საქმიანობას;
- დაიხვეწება შესაბამისი საგადასახადო დაბეგვრის რეჟიმები. აღნიშნული ცვლილება გულისხმობს საგადასახადო სისტემის უფრო მეტად ეკონომიკურ ზრდაზე ორიენტირებულობას, ასევე სხვადასხვა ფინანსური ინსტრუმენტის თანაბარ პირობებში ჩაყენებას;
- ხელი შეეწყობა მოსახლეობის ფინანსური განათლების დონის ამაღლებას;
- დაიხვეწება მომხმარებელთა და ინვესტორთა უფლებების დაცვის გარანტიები. მაქსიმალურად იქნება დაცული წვრილი და ნაკლებად გათვითცნობიერებული ინვესტორების ინტერესები, რაც კაპიტალის ბაზრის სხვადასხვა სეგმენტის განვითარების ერთ-ერთი უმთავრესი წინაპირობაა. აღნიშნულ პროცესში განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმობა მარეგულირებლის, საგანმანათლებლო, კორპორაციული მართვისა და ფინანსური აღრიცხვიანობის საკითხებს.

მომდევნო წლებში, განხორციელებული რეფორმის შედეგად, საქართველოში ჩამოყალიბებული კაპიტალის ბაზარი იქნება რესურსების მოზიდვის მაღალეფექტიანი წყარო. იგი ბაზრის ყველა მონაწილეს მისცემს საშუალებას, მიიღოს თანამედროვე ტექნოლოგიებზე დაფუძნებული საფინანსო მომსახურების სრული სპექტრი. ამასთან, საერთაშორისო საუკეთესო პრაქტიკის

შესაბამისი და მუდმივად განვითარებაზე ორიენტირებული მარეგულირებელი გარემო უზრუნველყოფს მაღალი დონის სანდოობასა და ინვესტორთა დაცულობას.

2.4.2. საპენსიო რეფორმა

სახელმწიფო გაატარებს საპენსიო რეფორმას, რომლის მიზანია კერძო დაგროვებით საპენსიო სისტემაზე გადასვლა. აღნიშნული რეფორმა კაპიტალის ბაზრის შედარებით ფართო რეფორმის შემადგენელი კომპონენტია, რადგან იგი ხელს უწყობს გრძელვადიანი ფინანსური რესურსების წარმოქმნას.

საპენსიო რეფორმის უმთავრესი ამოცანაა მოსახლეობის კეთილდღეობის ამაღლება, აგრეთვე არსებული სოციალური სისტემის ფისკალური მდგრადობის შენარჩუნება. ფისკალური სტაბილურობის გათვალისწინებით, კერძო დაგროვებითი პენსია ოპტიმალური მოდელია საპენსიო უზრუნველყოფის ადეკვატურობის გაუმჯობესების კუთხით. კერძო საპენსიო სისტემა შესაძლებლობას მისცემს მოქალაქეს, შექმნას დანაზოგი, რომელიც წლების განმავლობაში დასაქმებულის მიერ გამომუშავებული ხელფასის პირდაპირპროპორციული იქნება.

გარდა ამისა, კერძო დაგროვებით საპენსიო სისტემას აქვს ეკონომიკის მასტიმულირებელი ეფექტი. კერძო დანაზოგების ზრდა, რაც ნიშნავს გრძელვადიანი ფინანსური რესურსის მობილიზებას, მნიშვნელოვნად შეუწყობს ხელს ადილობრივი კაპიტალის ბაზრის განვითარებას და, საბოლოოდ, დადებითად აისახება ეკონომიკურ ზრდაზე.

2.4.3. მიწის რეფორმა

განხორციელდება სახელმწიფო ქონების ინვენტარიზაცია, რაც გულისხმობს მთელი ქვეყნის მასშტაბით სახელმწიფო ქონების აღრიცხვასა და ერთიან ბაზაში თავმოყრას. აღნიშნული ხელს შეუწყობს სახელმწიფო აქტივების მართვა-განკარგვის პროცესს, გამოუყენებელი აქტივების ბრუნვაში ჩართვას, ქვეყანაში მიწის კადასტრის სრულყოფასა და ინფორმაციაზე ხელმისაწვდომობის გაზრდას. ინვენტარიზაციის პროექტი დასრულდება 2016 წლის ბოლოს და დაინერგება ქონების გამარტივებული რეგისტრაცია, რაც, პირველ რიგში, განხორციელდება კერძო მესაკუთრეთა ინტერესების გათვალისწინებით.

2016 წლის 1 აგვისტოდან ამოქმედდა და 2 წლის განმავლობაში იმუშავებს „სახელმწიფო პროექტის ფარგლებში მიწის ნაკვეთებზე უფლებათა სისტემური და სპორადული რეგისტრაციის სპეციალური წესისა და საკადასტრო მონაცემების სრულყოფის შესახებ“ კანონი, რომელიც მაქსიმალურად ამარტივებს და მოქალაქეებისთვის ხელმისაწვდომს ხდის მიწის რეგისტრაციის პროცესს, ახალისებს რეგისტრაციას სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთის რეგისტრაციისათვის მომზადებული საკადასტრო აგეგმვითი/აზომვითი ნახაზების საფასურის ანაზღაურების, ასევე მომსახურების სხვა საფასურისაგან გათავისუფლების და სარეგისტრაციო პროცედურების მაქსიმალურად გამარტივების გზით. სახელმწიფო მოქალაქეს

ეხმარება საკუთრების დამადასტურებელი საბუთების მოძიებასა და მედიაციის გზით დავების მოგვარებაში. დამტკიცებულია მაღალმთიან რეგიონებში ფაქტობრივ მფლობელობაში არსებული მიწის ნაკვეთების პრივატიზების ხელშეწყობის პროგრამა და დაიწყება მისი განხორციელება.

2.4.4. საჯარო-კერძო პარტნიორობის სისტემის განვითარება

ქვეყნის ეკონომიკის განვითარებისა და ინვესტიციების მოზიდვის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ფაქტორია საჯარო-კერძო პარტნიორობა. აღსანიშნავია, რომ უკანასკნელი 4 წლის განმავლობაში სახელმწიფოსა და ბიზნესს შორის თანამშრომლობით არაერთი მნიშვნელოვანი პროექტი განხორციელდა. საჯარო-კერძო პარტნიორობის სისტემის კიდევ უფრო გასაძლიერებლად, აუცილებელია შესაბამისი კანონმდებლობის დახვეწა.

იმ პირობებში, როდესაც მასშტაბური ინფრასტრუქტურული პროექტები მნიშვნელოვან ფინანსურ რესურსებს მოითხოვს, განსაკუთრებით ისეთ დარგებში, როგორიცაა ენერგეტიკა, ტრანსპორტი და სხვ., თანამშრომლობის აღნიშნული ფორმა ხელს უწყობს პროექტის განხორციელებასთან დაკავშირებული რისკების გადანაწილებას საჯარო და კერძო სექტორებს შორის და სახელმწიფოსა და ბიზნესის მიერ რესურსების მობილიზებას, რითაც უფრო რეალური და ადვილი ხდება მნიშვნელოვანი პროექტების განხორციელება.

ხელისუფლება განავითარებს შესაბამის კანონმდებლობასა და სისტემას საჯარო-კერძო პარტნიორობის გაფართოებისთვის. სისტემა ხელს შეუწყობს საქართველოში ინვესტიციების შემოძინებას და სახელმწიფოსა და ბიზნესის მიერ მნიშვნელოვანი ინფრასტრუქტურული პროექტების უფრო სწრაფად და ეფექტიანად განხორციელებას.

2.5. სივრცითი მოწყობა

სივრცით-ტერიტორიული დაგეგმვა არის ქვეყნის მდგრადი განვითარების და ცხოვრების დონის ამაღლების მნიშვნელოვანი ინსტრუმენტი, რომლის ამოცანებია: გააუმჯობესოს ურთიერთკავშირი ქალაქსა და სოფელს შორის; ხელი შეუწყოს მაღალხარისხიანი მდგრადი ტურიზმის განვითარებას, ასევე საქართველოს ევროპისა და აზიის დამაკავშირებელ სატრანსპორტო და ლოგისტიკურ ჰაბად ჩამოყალიბებას, შექმნას ინვესტირებისთვის მასტიმულირებელი და მიმზიდველი გარემო, შეამციროს გარემოზე მავნე ზემოქმედება.

ქვეყნის სივრცითი მოწყობის მიმართულებით, საქართველოს მთავრობა გაატარებს აქტიურ პოლიტიკას, მათ შორის: მომზადდება საქართველოს სივრცითი მოწყობის სქემა; დასრულდება თბილისის მიწათსარგებლობის გენერალური გეგმა; მომზადდება ახმეტისა და მესტიის მუნიციპალიტეტების სივრცითი მოწყობის გეგმები, თუშეთის 12 სოფლისა და მულახის თემის 10 სოფლის განაშენიანების რეგულირების გეგმები; მცხეთის, კობი-გუდაურის, ბაკურიანი-დიდი მიტარბის, ბახმაროს, ქობულეთის, ხელვაჩაურის მიწათსარგებლობის გეგმები; იყალთოს ხევის, შაორის, უწერის განაშენიანების რეგულირების გეგმები.

სწორი დაგეგმარებითა და გააზრებული სივრცითი მოწყობით საქართველო გახდება ოთხი სეზონის ტურისტული ქვეყანა, რაც უზრუნველყოფს ტურიზმიდან ახალი შემოსავლების მიღების და წლის განმავლობაში მათი სტაბილური განაწილების საშუალებას.

გაგრძელება წყალტუბოს, სამცხე-ჯავახეთის, ყაზბეგი-გუდაურის, მცხეთა-მთიანეთის, თუშეთის, რაჭის რეგიონებში ტურისტული ინფრასტრუქტურის განვითარება და თანამედროვე, საერთაშორისო დონის კურორტების შექმნა. ქალაქშენებლობითი დოკუმენტაციის შესაბამისად, მოხდება გუდაური-კობის, ბაკურიანის, დიდველის, კობტა-მიტარბის, თეთნულდი-ჰაწვალის, გოდერძის სამთო-სათხილამურო კურორტების განვითარება და არსებულ კურორტებზე ახალი მიმართულებების დამატება, მათ შორის, გათვალისწინებული იქნება კურორტების ზაფხულის განმავლობაში დატვირთვის შესაძლებლობები.

2.6. საგარეო-სავაჭრო ურთიერთობები

საქართველოსთვის თავისუფალი სავაჭრო ურთიერთობების დამყარება დანარჩენ მსოფლიოსთან ეკონომიკური პოლიტიკის ერთ-ერთი ძირითადი პრიორიტეტია.

საქართველო-ევროკავშირის ასოცირების შეთანხმების, კერძოდ, ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი ვაჭრობის შეთანხმების გაფორმებით, ქართულ ეკონომიკაში შეიქმნა მნიშვნელოვანი შესაძლებლობები ექსპორტის ზრდის, ინვესტიციების მოზიდვისა და ქვეყანაში პროდუქტიულობის ზრდის კუთხით.

ხელი მოეწერა შეთანხმებას ევროპის თავისუფალი ვაჭრობის ასოციაციასთან (EFTA), დასრულდა მოლაპარაკებები ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკასთან თავისუფალი ვაჭრობის შესახებ. ამჟამად, მიმდინარეობს მოლაპარაკებები თავისუფალი ვაჭრობის შეთანხმებაზე ჰონგ-კონგთან, ხოლო თურქეთთან მოლაპარაკებები წარიმართება არსებული თავისუფალი ვაჭრობის შეთანხმების გაფართოების მიმართულებით. გაგრძელება პრიორიტეტულ ქვეყნებთან ლიბერალური სავაჭრო რეჟიმების განვითარების კუთხით მუშაობა. შედეგად, გაიზრდება ქართული პროდუქციის საექსპორტო პოტენციალი და საექსპორტო ბაზრების დივერსიფიცირებულობა.

ამასთან, საქართველოს მთავრობის მიერ გატარებული ეკონომიკური პოლიტიკის ერთ-ერთი უმთავრესი მიზანია თავისუფალი ვაჭრობის შეთანხმებებით მიღებული შესაძლებლობის ეფექტიანი და სწრაფი გამოყენება. ამ მიზნით საქართველოს მთავრობა გააგრძელებს აქტიური პოლიტიკის განხორციელებას, კერძოდ:

- დაეხმარება ბიზნესს ახალი ბაზრების ათვისებაში; კერძოდ, მოხდება ექსპორტთან დაკავშირებული ხარჯების შემსუბუქება, აგრეთვე ექსპორტთან ასოცირებული რისკების დაზღვევა;
- განვითარდება ონლაინპლატფორმა, რომელიც სრულ ინფორმაციას მიაწვდის ქართველ ექსპორტიორებს მათთვის საინტერესო ბაზრებზე არსებული მდგომარეობის შესახებ;
- ქართული პროდუქციის საექსპორტო ბაზრების გაფართოების ხელშეწყობის მიზნით, იმოქმედებს კომერციული ატაშეების ინსტიტუტი;

- არსებული თავისუფალი ვაჭრობის შეთანხმებებით განსაზღვრული შესაძლებლობების მაქსიმალურად ასათვისებლად და ევროკავშირის მოთხოვნებთან შესაბამისობის მიზნით, გაიზრდება შესაბამისი საწარმოების სახელმწიფო მხარდაჭერა (როგორც ფინანსური, ისე ტექნიკური). ეს განსაკუთრებით შეეხება სოფლის მეურნეობის საწარმოებს; ამავე დროს, ევროკავშირთან ასოცირების შეთანხმებით განსაზღვრული რეგულაციების გადმოღება განხორციელდება ამ შეთანხმებით მკაცრად განსაზღვრულ ვადებში და საქართველოს ეკონომიკის თავისებურებების გათვალისწინებით. ყოველი წლის დასაწყისში მთავრობა დაამტკიცებს და გაასაჯაროებს მისაღები რეგულაციების ნუსხას.

უცხოური ინვესტიციების მოზიდვის ხელშეწყობის, ქართული ექსპორტის გაზრდისა და საერთაშორისო ეკონომიკურ პროცესებში ქვეყნის სრულფასოვანი მონაწილეობის მიზნით:

- განხორციელდება საგარეო-ეკონომიკური ურთიერთობების მარეგულირებელი სამართლებრივი ბაზის სრულყოფა და გაფართოება (ინვესტიციების ურთიერთწახალისების, ორმაგი დაბეგვრის თავიდან აცილების, ვაჭრობის ხელშეწყობის და სხვა მიმართულებით);
- ხელი შეეწყობა ქართველ და უცხოელ ბიზნესმენებსა და ბიზნესგაერთიანებებს შორის პირდაპირი კავშირების დამყარებას და თანამშრომლობის განვითარებას, გაგრძელდება უცხოეთში ქართული ბიზნესის ინტერესების დაცვა.

2.7. ინფრასტრუქტურული განვითარება

ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესება საქართველოს რეგიონების განვითარების, საერთაშორისო სატრანზიტო პროექტებში საქართველოს მაქსიმალური ინტეგრირებისა და ეკონომიკური განვითარების სტიმულირების უმნიშვნელოვანესი წინაპირობაა.

საქართველოს მთავრობა მკაფიო გეგმით განავითარებს ქვეყნის ინფრასტრუქტურას. საქართველოს გეოგრაფიული მდებარეობისა და სატვირთო გადაზიდვების მზარდი დინამიკის გათვალისწინებით, მთავრობის 4-პუნქტიანი გეგმის სივრცითი მოწყობის კომპონენტის ფარგლებში, გაგრძელდება და სწრაფი ტემპით წარიმართება ახალი მაგისტრალური გზების მშენებლობა, არსებული გზების რეკონსტრუქცია და საგზაო ინფრასტრუქტურის განახლება-მოდერნიზება. ქვეყნის მასშტაბით აშენდება საერთაშორისო მნიშვნელობის სატრანზიტო და რეგიონების დამაკავშირებელი შიდა საავტომობილო გზები. ეს იქნება ქვეყნის ხერხემალი, რომელიც ყველა რეგიონს მჭიდროდ დააკავშირებს ერთმანეთთან და დედაქალაქთან. გეოგრაფიული მდებარეობა აღარ იქნება ბარიერი ბიზნესის წარმოებისა და გადაადგილებისთვის.

ეს პროექტი გააძლიერებს საქართველოს მნიშვნელობას რეგიონში და გაზრდის მისი, როგორც ტრანზიტული ჰაზის, დატვირთვას. 2020 წლამდე დაიგება 800 კმ-ზე მეტი სიგრძის, 3.5 მილიარდი აშშ დოლარის ღირებულების საგზაო ინფრასტრუქტურა, დასრულდება აღმოსავლეთ-დასავლეთის ავტობანის მშენებლობა. შედეგად, საქართველოს საავტომობილო

გზების ქსელი გახდება მიმზიდველი სატრანზიტო გადაზიდვებისათვის, ხელი შეეწყობა ქვეყანაში ტურიზმის განვითარებას, განაპირა და მაღალმთიან რეგიონებში სოფლის მეურნეობის აღორძინებასა და რეგიონების დაკავშირებას.

ხარისხიანი სასმელი წყლის 24-საათიანი მიწოდების რეჟიმით მოსახლეობის უზრუნველყოფა საქართველოს მთავრობის ერთ-ერთი პრიორიტეტია. ამ მიზნის მიღწევა ეტაპობრივად განხორციელდება მომდევნო რამდენიმე წლის განმავლობაში. 2020 წლისთვის, 24-საათიანი წყალმომარაგებით უზრუნველყოფილი იქნება დამატებით 360 ათასი ადამიანი.

აქტიურად გაგრძელდება წყალმომარაგება-კანალიზაციის და გამწმენდი ნაგებობების მშენებლობა-რეაბილიტაციის პროექტები მთელ რიგ ქალაქებსა და სოფლებში. განსაკუთრებული ყურადღება ეთმობა და უახლოეს მომავალში დასრულდება წყალმომარაგების სისტემების სამშენებლო-სამონტაჟო სამუშაოები პანკისის ხეობის, კასპისა და ქარელის მუნიციპალიტეტების საზღვრისპირა სოფლებში, რის შედეგადაც 20 ათასამდე ადამიანისათვის მნიშვნელოვნად გაუმჯობესდება სასმელი წყლის მიწოდების ხარისხი.

ნარჩენების მართვა განხორციელდება ევროპული სტანდარტების შესაბამისად, ქვეყნის მთელ ტერიტორიაზე გაუმჯობესდება მუნიციპალური ნარჩენების შეგროვების სერვისები; მოხდება არსებული ნაგავსაყრელების ეროვნული კანონმდებლობის მოთხოვნების შესაბამისობაში მოყვანა და ეტაპობრივი დახურვა; ევროსტანდარტების გათვალისწინებით მოეწყობა ახალი რეგიონალური სანიტარიული ნაგავსაყრელები; დაინერგება ნარჩენების სეპარირების და გადამუშავების სისტემები.

ქვეყნის ინტერნეტიზაციის პროექტის ფარგლებში აშენდება 8000-კილომეტრიანი ინფრასტრუქტურა, რის შედეგადაც დამატებით 800 ათასი ადამიანი მიიღებს ინტერნეტს და ქვეყნის მოსახლეობის 90%-ზე მეტს ექნება ინტერნეტთან წვდომა.

2.8. დარგობრივი ეკონომიკური პოლიტიკა

საქართველოს ეკონომიკის ძირეული ტრანსფორმაციის გლობალურ ღონისძიებებთან ერთად, საქართველოს მთავრობის ეკონომიკური პოლიტიკა მიმართული იქნება ეკონომიკური ზრდის მამოძრავებელი დარგების გარდაქმნა-განვითარებაზე.

2.8.1. ენერგეტიკა

საქართველოს მთავრობის ენერგეტიკული პოლიტიკის უმთავრესი მიმართულებაა ქვეყნის ენერგეტიკული უსაფრთხოებისა და დამოუკიდებლობის ხარისხის ამაღლება, იმპორტირებულ ენერგორესურსებზე დამოკიდებულების ეტაპობრივი შემცირება ადგილობრივი ენერგეტიკული რესურსების ათვისების, მიწოდების წყაროებისა და მარშრუტების დივერსიფიკაციის გზით.

საქართველოს მთავრობა აგრძელებს მუშაობას ელექტრომომარაგების გაუმჯობესების მიზნით. გაგრძელდება ელექტრიფიკაციისა და გამრიცხველიანების პროცესი, სადაც განსაკუთრებული აქცენტი უშუქო სოფლებსა და მაღალმთიან რეგიონებზე გაკეთდება.

ენერგეტიკული პოლიტიკის ეფექტიანად წარმართვის მიზნით იგეგმება:

- იმპორტზე დამოკიდებულების შემცირება ადგილობრივი ენერგორესურსების რაციონალური ათვისების გზით;
- ენერგეტიკის სექტორში ინვესტიციების ხელშეწყობა. 2017-2020 წლებში შეიქმნება, სულ მცირე, 500 მეგავატი დადგმული სიმძლავრე და ენერგეტიკის სექტორში განხორციელდება 3 მლრდ ლარის ოდენობის ინფრასტრუქტურული ინვესტიცია;
- განვითარდება ინფრასტრუქტურა გაზისა და ელექტროენერგიის უსაფრთხო და სტაბილური გადამცემი და გამანაწილებელი სისტემის შესაქმნელად;
- იგეგმება გაზსაცავის მშენებლობა, რომელიც უზრუნველყოფს ქვეყნისთვის აუცილებელი სტრატეგიული მარაგის შექმნას. გაზმომარაგების გაუმჯობესების მიზნით, უკვე დაწყებულია 210-280 მლნ კუბური მეტრის მოცულობის გაზსაცავის პროექტის განხორციელება;
- გაძლიერდება საქართველოს სატრანზიტო როლი ენერგეტიკის სფეროში. საქართველო აქტიურად მონაწილეობს „სამხრეთის ბუნებრივი აირის დერეფნის“ პროექტის რეალიზაციის პროცესში. გრძელდება მუშაობა საქართველოდან ელექტროენერგიის ექსპორტის შესაძლებლობების გაზრდის მიმართულებით;
- დაიხვეწება და ევროპულ სტანდარტებს დაუახლოვდება ენერგეტიკის სფეროს კანონმდებლობა;
- სექტორში გამჭვირვალობის, კონკურენციისა და დამოუკიდებელი რეგულირების ხელშეწყობით გაუმჯობესდება საინვესტიციო გარემო;
- სახელმწიფო ხელს შეუწყობს სამეცნიერო-ტექნიკურ პროგრესს და ინოვაციების დანერგვას;
- პრიორიტეტად დარჩება განახლებადი ენერგიის წყაროების ოპტიმალურად ათვისება;
- განხორციელდება ენერგოდამზოგველი და ენერგოეფექტიანი პოლიტიკა;
- 2020 წლის ბოლომდე დამატებით 200 ათასი ოჯახი მიიღებს ბუნებრივ აირს;
- ე.წ. „უშუქო სოფლებში“ 1 000 ოჯახი პირველად მიიღებს ელექტროენერგიას და ქვეყანაში ელექტროენერგიის გარეშე აღარ დარჩება არც ერთი სოფელი.

2.8.2. სოფლის მეურნეობა

მთავრობა გააგრძელებს აქტიურ აგროპოლიტიკას, რომლის მიზანი იქნება მდგრადი განვითარების პრინციპებზე დაყრდნობით აგროსასურსათო სექტორში კონკურენტუნარიანობის ამაღლება, მაღალხარისხიანი პროდუქციის წარმოების სტაბილური ზრდა, სასურსათო უსაფრთხოების უზრუნველყოფა, სურსათის უვნებლობა და სოფლის განვითარება.

სასოფლო-სამეურნეო დარგში კოოპერაციის განვითარების მხარდაჭერა იქნება საქართველოს მთავრობის აგროპოლიტიკის სტრატეგიული მიმართულება. მნიშვნელოვანი ყურადღება

დაეთმოზა კოოპერატივების შესაძლებლობების განვითარებაზე ორიენტირებული ღონისძიებების განხორციელებას.

სასოფლო-სამეურნეო მიწის ფონდის რაციონალური მართვის, სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ბაზრის განვითარებისა და სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწების მიზნობრივი გამოყენების ხელშეწყობის მიზნით, განხორციელდება ღონისძიებები ფერმერთა რეესტრისა და მიწათსარგებლობის გეოინფორმაციული სისტემის შექმნის მიმართულებით.

მნიშვნელოვანი ყურადღება დაეთმოზა დეგრადირებული ნიადაგების გამოკვლევას და მათი ნაყოფიერების აღდგენა-გაუმჯობესების ღონისძიებებს.

შემუშავდება სოფლის განვითარების ერთიანი პოლიტიკა, რომელიც ორიენტირებული იქნება სოფლად ცხოვრების დონის ამაღლებასა და ეკონომიკური აქტიურობის ზრდაზე.

სახელმწიფო ხელს შეუწყობს მოსავლის აღების შემდგომი ტექნოლოგიების დანერგვას - შემნახველი, დამხარისხებელი, შემფუთავი, გადამმუშავებელი და სადისტრიბუციო სექტორების განვითარებას. ამით უზრუნველყოფილი იქნება დამატებული ღირებულების შემქმნელი სრული ციკლის შემადგენელი კომპონენტების ინტეგრაცია.

დაიხვეწება აგროდაზღვევის პროექტი, რაც ხელს შეუწყობს ფერმერთა ინტერესების დაცვას.

გაიზრდება მელიორირებული (წყალუზრუნველყოფილი და დრენირებული) მიწების ფართობები. განვითარდება და გაუმჯობესდება სარწყავი (საირიგაციო) და დამშრობი (სადრენაჟე) სისტემები. დამტკიცდება სატარიფო მეთოდოლოგია. ხელი შეეწყობა მორწყვის თანამედროვე სისტემების დანერგვას და წყალმომხმარებელთა გაერთიანებების ჩამოყალიბებას.

მნიშვნელოვანი ყურადღება დაეთმოზა დარგში დასაქმებულთა ცოდნის ამაღლებას, აგრობიზნესზე ორიენტირებული სამეცნიერო-კვლევითი საქმიანობის განვითარებას და შესაბამისი ექსტენციის პაკეტების შემუშავებას. ჩამოყალიბდება თანამედროვე ექსტენციის მოქნილი სისტემა.

გაგრძელდება მუშაობა ფერმერებისთვის ფინანსებზე ხელმისაწვდომობის მიმართულებით.

მნიშვნელოვანი პროექტები განხორციელდება სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკის ხელმისაწვდომობის ასამაღლებლად.

ქვეყნის სასურსათო უსაფრთხოების მონიტორინგის უზრუნველსაყოფად, განისაზღვრება ძირითადი ინდიკატორები და შემუშავდება შესაბამისი მეთოდოლოგია.

გაგრძელდება სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის სფეროებში სახელმწიფო კონტროლის ეფექტიანი, მოქნილი სისტემის ჩამოყალიბება და მისი შემდგომი სრულყოფა.

სურსათის უვნებლობის, ვეტერინარიისა და ფიტოსანიტარიის სფეროები დაუახლოვდება DCFTA-ის გეგმით გათვალისწინებულ ევროკავშირის შესაბამის კანონმდებლობას, რაც განხორციელდება ევროკავშირთან ასოცირების შეთანხმებით განსაზღვრულ ვადებში. ეს უზრუნველყოფს ადამიანის სიცოცხლისა და ჯანმრთელობის, მომხმარებელთა ინტერესების, ცხოველთა ჯანმრთელობისა და კეთილდღეობის, აგრეთვე მცენარეთა სიჯანსაღის დაცვას, შიდა ბაზარზე ევროპული სტანდარტების დამკვიდრებას და აგროსასურსათო პროდუქტების

საექსპორტო პოტენციალის ზრდას, რაც მნიშვნელოვან როლს შეასრულებს ეკონომიკის განვითარებაში და ქვეყნის, როგორც საიმედო სავაჭრო პარტნიორის, იმიჯის დამკვიდრებაში.

ქვეყანაში ბიოაგრომეურნეობების განვითარების და ასევე კლიმატგონივრული სოფლის მეურნეობის პრაქტიკის დამკვიდრების მიმართულებით განხორციელდება შესაბამისი ღონისძიებები.

გაუმჯობესდება მონაცემთა შეგროვების, გავრცელებისა და გამოყენების კოორდინირებული სტატისტიკური სისტემა. დაიხვეწება სოფლის მეურნეობის პროდუქციის ბაზრის საინფორმაციო სისტემა.

მნიშვნელოვანი ყურადღება დაეთმობა აგროსასურსათო პროდუქციის პოპულარიზაციას ადგილობრივ და საერთაშორისო ბაზრებზე.

2.8.3. ტრანსპორტი

საქართველოს ხელსაყრელი გეოგრაფიული მდებარეობიდან გამომდინარე, მნიშვნელოვანია ერთიანი სატრანსპორტო სისტემის ჩამოყალიბება და სატრანზიტო პოტენციალის მაქსიმალური გამოყენება. ამ მიმართულებით საქართველოს მთავრობამ უკვე გადადგა მნიშვნელოვანი ნაბიჯები.

საფუძველი ჩაეყარა საუკუნის პროექტს - ანაკლიის საზღვაო ნავსადგურის მშენებლობას, რომელიც არა მხოლოდ მნიშვნელოვან გავლენას მოახდენს საქართველოს სატრანზიტო პოტენციალის ამღობვაზე, არამედ გაზრდის საქართველოს როლს რეგიონში და აქცევს მას ლოგისტიკურ ჰაბად. მომავალში გაგრძელდება ანაკლიის ღრმაწყლოვანი პორტის პროექტის ხელშეწყობა.

დასრულდა ბაქო-თბილისი-ყარსის რკინიგზის პროექტი, რომელიც მნიშვნელოვნად ამცირებს აზიასა და ევროპას შორის ტვირთების გადაზიდვისთვის საჭირო დროს და ჩვენი ქვეყნის გავლით დამატებითი ტვირთაკადების მოზიდვის საწინდარია.

ტრანსპორტის სფეროს შემდგომი განვითარებისა და საქართველოს, როგორც რეგიონალური ჰაბის, პოტენციალის სრულად ათვისებისთვის საქართველოს მთავრობა გაატარებს აქტიურ პოლიტიკას, კერძოდ:

- სატრანზიტო დერეფნის კონკურენტუნარიანობის ასამაღლებლად, გაგრძელდება საერთაშორისო სატრანსპორტო სისტემებში ინტეგრაცია და რეგიონალური თანამშრომლობის გაღრმავება. სხვადასხვა ქვეყანასთან გრძელდება მოლაპარაკებები საქართველოს გავლით ახალი სატრანსპორტო დერეფნების დაფუძნებისა და მათი განვითარების თვალსაზრისით (მაგ., Lapis lazuli, სპარსეთის ყურე-შავი ზღვა, ბალტიის ზღვა-შავი ზღვა);
- მოხდება სატრანსპორტო სისტემების სრულყოფა საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისი სატრანსპორტო ინფრასტრუქტურის, მულტიმოდალური და ინტერმოდალური გადაზიდვებისა და ლოგისტიკური ცენტრების განვითარების ხელშეწყობის გზით;
- სამოქალაქო ავიაციის სფეროში ხელი შეეწყობა „ღია ცის“ პოლიტიკის გატარებას;
- მოხდება „ევროგაერთიანებასა და მის წევრ სახელმწიფოებს და საქართველოს შორის

ერთიანი საჰაერო სივრცის შესახებ“ შეთანხმების იმპლემენტაცია, რაც უზრუნველყოფს საქართველოს სამოქალაქო ავიაციის სფეროში ფრენის უსაფრთხოების, საავიაციო უშიშროების, გარემოს დაცვის, მომხმარებელთა უფლებების დაცვისა და სხვა მიმართულებების ევროპულ დონეზე განვითარებას და საქართველოს საავიაციო სივრცის ევროპის ერთიან საჰაერო სივრცეში ინტეგრაციას;

- ხელი შეუწყობა მცირე ავიაციისა და სატრანსპორტო ინფრასტრუქტურის განვითარებას მთიან რეგიონებში, რაც ამ რეგიონების ეკონომიკურ წინსვლას შეუწყობს ხელს;
- ევროკავშირთან ასოცირების შეთანხმების შესაბამისად, მოხდება საქართველოს კანონმდებლობის დაახლოება ტრანსპორტის სფეროში ევროკავშირის დირექტივებსა და რეგულაციებთან, რაც ხელს შეუწყობს სატრანსპორტო ოპერაციების უსაფრთხოების ზრდას.

2.8.4. ტურიზმი

ტურიზმის განვითარება საქართველოს მთავრობის ერთ-ერთი პრიორიტეტია. ყოველწლიურად მზარდია ვიზიტორების ნაკადი და ტურიზმის სფეროდან მიღებული შემოსავლები. ტურიზმი ქვეყნის ეკონომიკური ზრდის მნიშვნელოვანი მამოძრავებელი ძალაა და მისი, როგორც პრიორიტეტული დარგის, შემდგომი განვითარებისთვის საქართველოს მთავრობა განახორციელებს შემდეგ ღონისძიებებს:

- მოწესრიგდება და განვითარდება საგზაო ინფრასტრუქტურა, კეთილმოეწყობა კულტურულ ძეგლებთან და სხვა ღირსშესანიშნაობებთან მისასვლელი გზები, რაც ხელს შეუწყობს ტურიზმის სტიმულირებას;
- გააქტიურდება მარკეტინგული აქტივობები მიზნობრივ და პოტენციურ ბაზრებზე, რაც ხელს შეუწყობს მეტი უცხოელი ტურისტისა და, შესაბამისად, მეტი შემოსავლის მოზიდვას ქვეყანაში;
- მოხდება დაცული ტერიტორიების გაფართოება და ეკოტურიზმის ხელშეწყობა, რაც ჩვენი ქვეყნის ერთ-ერთი მთავარი სიმდიდრეა;
- ხელი შეუწყობა ტურიზმის სხვადასხვა ტიპის განვითარებას (მათ შორის, სამედიცინო, სპორტული, ღვინის და სხვ.);
- საქმიანი ტურიზმის განვითარების მიზნით, საკონვენციო ბიუროს საშუალებით მოხდება მეტი მაღალმხარჯველი ტურისტის მოზიდვა საქართველოში, ასევე ამ მიმართულებით ინვესტიციების წახალისება და ხელშეწყობა;
- განსაკუთრებული აქცენტი გაკეთდება მომსახურების სფეროში მომუშავე პერსონალის გადამზადებაზე, მომსახურების ხარისხის საერთაშორისო სტანდარტებამდე გაზრდის მიზნით;
- ტურიზმის პოლიტიკაში ერთ-ერთი სტრატეგიული მიმართულება იქნება საქართველოს გადაქცევა ოთხი სეზონის ტურისტულ ქვეყნად, რაც უზრუნველყოფს ტურიზმიდან ახალი შემოსავლების მიღებას და წლის განმავლობაში მათ სტაბილურ განაწილებას;
- ზამთრის კურორტების შემდგომი განვითარება მოხდება გააზრებული განვითარებისა და

განაშენიანების გეგმების მიხედვით, მათ შორის, გათვალისწინებული იქნება კურორტების ზაფხულის განმავლობაში დატვირთვის შესაძლებლობები;

- ხელი შეეწყობა სახელმწიფო და კერძო სექტორებს შორის თანამშრომლობის გაღრმავებას ტურისტული პროდუქტის შექმნისა და მარკეტინგის კუთხით.

2.9. რეგიონალური ეკონომიკური პოლიტიკა

საქართველოს მთავრობის ეკონომიკური პოლიტიკის ერთ-ერთი პრიორიტეტი ქვეყნის რეგიონების განვითარება და მათ შორის უთანასწორობის აღმოფხვრაა.

საქართველოს მთავრობას აქვს რეგიონალური განვითარების სტრატეგიული ხედვა, რომელიც ეფუძნება ევროკავშირის რეგიონების ეკონომიკური და სოციალური განვითარების გათანაბრების პოლიტიკის მიდგომებს. ეს გულისხმობს ინტეგრირებულ, დარგთაშორის და ტერიტორიაზე მორგებულ დაგეგმვას და შესაბამისი პოლიტიკის განხორციელებას.

აქტიურად გაგრძელდება რეგიონების სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების სტრატეგიებისა და სამოქმედო გეგმების განხორციელების ხელშეწყობა, რომელიც შემუშავებულია თითოეული რეგიონისათვის. ასევე ხორციელდება „2015-2017 წლების საქართველოს რეგიონალური განვითარების პროგრამა“. ზემოაღნიშნული მიდგომების შესაბამისად, მთავრობა შეიმუშავებს მომდევნო, 2018-2020 წლების რეგიონალური განვითარების პროგრამას, რომელიც მიმართული იქნება ქვეყნის რეგიონების დაბალანსებული ეკონომიკური ზრდის შემდგომი ხელშეწყობისკენ.

რეგიონალური განვითარება, თანამიმდევრული დეცენტრალიზაცია და ტერიტორიული ერთეულების აქტიური როლი ადგილობრივი ეკონომიკური პროცესების სტიმულირებაში კვლავ განიხილება როგორც უმნიშვნელოვანესი ფაქტორი საერთოეროვნული წარმატების მისაღწევად. სწორედ რეგიონებში წარმოებული საქონლისა და მომსახურების, მათი საინვესტიციო მიმზიდველობისა და კონკურენტუნარიანობის ზრდას, თანამედროვე ფიზიკური და ინსტიტუციური ინფრასტრუქტურის შექმნას და განვითარებას შეუძლია ეკონომიკური ზრდისა და მოქალაქეთა ცხოვრების დონის თვისებრივი გაუმჯობესება. შესაბამისი რეგიონალური პოლიტიკის განხორციელებისას, უზრუნველყოფილი იქნება თვითმმართველობების ჩართულობა და მათი საჭიროებების გათვალისწინება, ცალკეული რეგიონის განვითარების პრიორიტეტებისა და გამოვლენილი პერსპექტიული მიმართულებების შესაბამისად.

მაღალმთიანი რეგიონების განვითარების კანონის შესაბამისად, მთავრობა აგრეთვე გააგრძელებს მაღალმთიანი რეგიონების სოციალურ-ეკონომიკურ მხარდაჭერას, ადგილობრივი წარმოების განვითარების ხელშეწყობას, მაღალმთიან დასახლებებში დემოგრაფიული ვითარების გაუმჯობესებაზე და იქ მცხოვრები ადამიანების კეთილდღეობის დონის ამაღლებაზე ზრუნვას. გაგრძელდება მუშაობა მთის განვითარების სტრატეგიისა და სახელმწიფო პროგრამის შემუშავებისთვის, რომლის საფუძველზეც განისაზღვრება საშუალოვადიან პერიოდში დამატებით განსახორციელებელი აუცილებელი ღონისძიებები, სტრატეგიული მიზნები და ამოცანები.

რეგიონალური განვითარების დაგეგმვის პროცესში მაქსიმალურად იქნება გათვალისწინებული კონფლიქტისპირა რეგიონების მოსახლეობის საჭიროებები და პრიორიტეტები.

უზრუნველყოფილი იქნება რეგიონალური განვითარების დაგეგმვის პროცესში ახალი მიდგომების გამოყენება, რომელიც უზრუნველყოფს რეგიონში **დარგთაშორისი კომპლექსური კავშირების განვითარებასა** და ადგილობრივ პირობებთან მაქსიმალურად მორგებული ეკონომიკური მოდელის შემუშავებას.

ხელისუფლება მხარს დაუჭერს რეგიონალურ დონეზე სოციალური, კულტურული, გარემოსდაცვითი, განათლების, ინოვაციების, კვლევის, ინფრასტრუქტურის განვითარების სფეროებში **კერძო ბიზნესის ჩართვას**.

კიდევ უფრო დაიხვეწება რეგიონალური განვითარების **დაფინანსების სისტემა**, მათ შორის, ხარჯსარგებლიანობის ანალიზის გამოყენების ფართოდ დანერგვის გზით.

გაუმჯობესდება რეგიონალური განვითარების **ზედამხედველობისა და ანგარიშგების ინსტრუმენტები** და მექანიზმები.

დაიხვეწება რეგიონალური განვითარების **სამართლებრივი ბაზა და ინსტიტუციური უზრუნველყოფის** მექანიზმები.

განხორციელდება ადგილობრივი ეკონომიკური და მატერიალური აქტივებისა და მათი პოტენციალის სრულფასოვანი შესწავლა და სისტემატიზაცია მათი გონივრული მართვისა და გამოყენების პოტენციალის ამაღლების მიზნით.

2.10. გარემოს დაცვა

ეკონომიკური განვითარების პარალელურად, გარემოს დაცვა, მისი მდგრადობის შენარჩუნება და ბუნებრივი რესურსების რაციონალური გამოყენება მნიშვნელოვანი გამოწვევაა და საქართველოს მთავრობის ერთ-ერთ პრიორიტეტულ მიმართულებას წარმოადგენს.

მდგრადი და ჯანსაღი გარემოს უზრუნველსაყოფად საქართველოს მთავრობა გააგრძელებს რეფორმებს, კერძოდ:

საქართველო-ევროკავშირის ასოცირების შესახებ შეთანხმების მოთხოვნების შესაბამისად, გაგრძელდება **თანამედროვე გარემოსდაცვითი პრინციპებისა და სტანდარტების** ეტაპობრივი დანერგვა. საქართველო გააგრძელებს ორმხრივი და მრავალმხრივი გარემოსდაცვითი ხელშეკრულებებით ნაკისრი ვალდებულებებისა და მდგრადი განვითარების მიზნების გარემოსდაცვითი მიმართულებების შესრულებას და მწვანე ეკონომიკის პრინციპების ხელშეწყობას;

თანამედროვე მიდგომების გათვალისწინებით გაუმჯობესდება **გარემოსდაცვითი მმართველობა**;

ჩამოყალიბდება გამჭვირვალე პროცედურებზე დაფუძნებული **გარემოზე ზემოქმედების შეფასების სისტემა**. დაიხვეწება გარემოზე ზემოქმედების შეფასებას დაქვემდებარებული რისკების შემცველი საქმიანობების ჩამონათვალი. საპროექტო იდეის შემუშავების საწყის ეტაპზე შეფასდება დაგეგმილი საქმიანობის მიზანშეწონილობა, რაც ინვესტორს დაიცავს

ფუჟი ფინანსური დანახარჯებისგან. გადაწყვეტილების მიღების პროცესში მოსახლეობის მონაწილეობა უფრო ეფექტიანი გახდება. ქვეყნის სივრცითი მოწყობისა და ქალაქების განვითარების გეგმებს, აგრეთვე სხვადასხვა სექტორში მომზადებულ გეგმა-პროგრამებს ჩაუტარდება სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასება, რაც საშუალებას მისცემს ქვეყანას, სხვადასხვა მნიშვნელოვანი სექტორის განვითარების გეგმარებით პროცესში გაითვალისწინოს ჯანდაცვისა და გარემოს დაცვის ასპექტები;

გარემოს დაზიანების პრევენციისა და აღმოფხვრის (კომპენსაციის) მიზნით ჩამოყალიბდება **გარემოსდაცვითი პასუხისმგებლობის ეფექტიანი სისტემა**;

მოწესრიგდება **სასარგებლო წიაღისეულის შესწავლისა და მოპოვების** საკითხები, რათა სტიმულირებულ იქნეს ამ სფეროთი კერძო სექტორის მაქსიმალური დაინტერესება; ლიცენზირების პროცესში გათვალისწინებული იქნება ეკოლოგიური ასპექტები; სახელმწიფო შეძლებს რესურსების ეფექტიანად გამოყენება-ათვისებას;

დაინერგება ახალი მარეგულირებელი ნორმები **ბიომრავალფეროვნების დაცვა-შენარჩუნებისა** და ბიოლოგიური რესურსებით მდგრადი სარგებლობის მიზნით, მათ შორის, ნადირობისა და თევზჭერის სფეროებში;

სახელმწიფო უზრუნველყოფს **დაცული ტერიტორიების** გაფართოებასა და ეკოტურიზმის ხელშეწყობას;

ტყის მდგრადი მართვის პრაქტიკის დანერგვისა და ხელშეწყობის მიზნით, დამკვიდრდება ტყეების მოვლის, დაცვისა და აღდგენის ეფექტიანი მექანიზმები, რაც ხელს შეუწყობს ტყეების რაოდენობრივი და ხარისხობრივი მაჩვენებლების შენარჩუნება-გაუმჯობესებას;

კლიმატის ცვლილებით განპირობებული ბუნებრივი კატასტორფების საფრთხეების რისკების შემცირების მიზნით, გაფართოვდება **ჰიდრომეტეოროლოგიური დაკვირვების ქსელი**, გაძლიერდება მოდელირების შესაძლებლობები და დაინერგება ადრეული შეტყობინების ეროვნული სისტემა;

კლიმატის ცვლილების შესახებ **პარიზის შეთანხმებით** აღებული ვალდებულებების შესაბამისად, გადაიდგმება ქმედითი ნაბიჯები ქვეყანაში სათბურის ეფექტის მქონე აირების გაფრქვევების შესამცირებლად;

გაუმჯობესდება **ატმოსფერული ჰაერის, წყლისა და ნიადაგის ხარისხის მონიტორინგისა და შეფასების სისტემა**. ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის გაუმჯობესების მიზნით, დადგინდება თხევადი საწვავის ხარისხობრივი ნორმები და გაუმჯობესდება ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევის აღრიცხვის სისტემა;

გაგრძელდება **წყლის რესურსების ინტეგრირებული მართვის სისტემაზე** გადასვლა, რომელიც ეფუძნება სააუზო მართვის ევროპულ პრინციპებს;

გაუმჯობესდება **ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების** ხარისხი, შეიქმნება რადიოაქტიური ნარჩენების მართვის ახალი სისტემა, რომელიც უზრუნველყოფს მოსახლეობის

და გარემოს დაცვას რადიაციის შესაძლო მავნე ზეგავლენისგან; გაუმჯობესდება ქიმიური ნივთიერებების მართვისა და კონტროლის მექანიზმები;

გაგრძელდება და გაფართოვდება გარემოსდაცვითი განათლების ხელშეწყობისა და გარემოსდაცვითი ცნობიერების ამაღლებისკენ მიმართული ღონისძიებები.

3. სოციალური განვითარება

3.1. ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური უზრუნველყოფა

2012 წლის არჩევნების შემდეგ ხელისუფლებამ საფუძველი ჩაუყარა სახელმწიფოს სოციალური პასუხისმგებლობის პრინციპზე დაფუძნებულ ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის პოლიტიკას, რომლის შემდგომი სრულყოფა საქართველოში თითოეული ადამიანის ღირსეულ ცხოვრებას და კეთილდღეობას უზრუნველყოფს.

3.1.1. ჯანმრთელობის დაცვა

ადამიანზე ორიენტირებული სოციალური პოლიტიკის მთავარი მიღწევა საყოველთაო ჯანდაცვის პროგრამის ამოქმედებაა. საყოველთაო ჯანდაცვის პროგრამის ფარგლებში, 2013 წლიდან უკვე დაფინანსდა 2,4 მილიონზე მეტი შემთხვევა.

მთავრობა მომავალშიც შეინარჩუნებს საყოველთაო ჯანდაცვის სისტემას, რომელმაც უამრავი ადამიანის სიცოცხლის გადარჩენა და ოჯახების გაღარიბების თავიდან აცილება უზრუნველყო. საქართველოს ყველა მოქალაქე კვლავაც იქნება დაცული სამედიცინო მომსახურებასთან დაკავშირებული მაღალი ხარჯებისაგან. საუკეთესო საერთაშორისო პრაქტიკის გათვალისწინებით, განიხილება საჯარო და კერძო თანამშრომლობის მოდელები და მექანიზმები, რათა დასაქმებულმა ადამიანებმა მეტი წვლილი შეიტანონ ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული ხარჯების დაფარვაში.

განხორციელდება პირველადი ჯანდაცვის რეფორმის მომდევნო ეტაპი. დაიხვეწება პირველადი ჯანდაცვის სისტემის დაფინანსების მექანიზმები და გაიზრდება ოჯახის ექიმის როლი და მნიშვნელობა, რის საფუძველზეც დაიზოგება როგორც სახელმწიფოს, ისე მოსახლეობის მიერ გაწეული დანახარჯები.

დაავადებათა პროფილაქტიკა (პრევენცია) ჯანდაცვის პოლიტიკისთვის იქნება პრიორიტეტული. დაავადებაზე რეაგირების რეჟიმიდან აქცენტი გადატანილი იქნება როგორც დაავადების წარმოქმნის პრევენციაზე, ისე დაავადების დროულად აღმოჩენასა და მისი გართულების თავიდან აცილებაზე.

გაგრძელდება ჯანდაცვის სპეციალიზებული მიმართულებების პროგრამული დაფინანსება: C-ჰეპატიტის ელიმინაციის პროგრამაში ჩართვის საშუალება მომავალშიც ექნება ყველა პაციენტს; გაუმჯობესდება ფსიქიკური ჯანმრთელობის პროგრამის ხარისხი როგორც სტაციონარულ, ისე ამბულატორიულ და თემზე დაფუძნებული სერვისების დონეზე.

განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმო **დედათა და ბავშვთა ჯანმრთელობას** - ქვეყნის მასშტაბით დაინერგება დედათა და ბავშვთა (პერინატალური) სამედიცინო ცენტრების რეგიონალიზაციის გეგმა; გაგრძელდება აცრების ეროვნული კალენდრით ბავშვთა იმუნიზაცია და ორსულებისა და ახალშობილების უზრუნველყოფა ჯანსაღი განვითარებისთვის აუცილებელი პრეპარატების მიწოდებით.

საფუძველი ჩაეყრება **ონკოლოგიური დაავადებების** მკურნალობის თანამედროვე და მაღალეფექტიან მეთოდებს.

ჯანდაცვის სისტემის დაფინანსება დაეფუძნება შემდეგ პრინციპებს: დაიხვეწება არსებული სტანდარტიზებული საყოველთაო ჯანდაცვის საბაზისო პაკეტი; მომსახურების ანაზღაურებისათვის გამოყენებული იქნება დაფინანსების დიაგნოზთან შეჭიდული ჯგუფების და გლობალური ბიუჯეტების მეთოდი, რაც უზრუნველყოფს ამ პროგრამის ხარჯების უფრო ეფექტიან და პროგნოზირებად გაწევას.

მედიკამენტებზე ხელმისაწვდომობის გაზრდისათვის განხორციელდება სისტემური რეფორმა, რომლის შედეგადაც მოსახლეობის მოწყვლად ჯგუფებს გაეზრდებათ ხელმისაწვდომობა ამბულატორიული მოხმარების მედიკამენტებზე.

ჯანდაცვის სერვისებისა და მედიკამენტების ხარისხი უზრუნველყოფილი იქნება ადეკვატური **სახელმწიფო მონიტორინგის** განხორციელების მეშვეობით, ასევე საკანონმდებლო ბაზის დახვეწის საფუძველზე.

ქვეყნის მასშტაბით დაიწყება **ელექტრონული სამედიცინო ჩანაწერების სისტემის დანერგვა**, რაც მნიშვნელოვნად შეუწყობს ხელს ჯანდაცვის ხარისხის გაუმჯობესებას.

გამოწვევების შესაბამისი გახდება სალიცენზიო, სანებართვო და მაღალი რისკის შემცველი ამბულატორიული სამედიცინო საქმიანობის **მარეგულირებელი ტექნიკური რეგლამენტის პირობები**.

ჯანდაცვის ხარისხი უზრუნველყოფილი იქნება **სამედიცინო განათლების** სისტემური რეფორმით, რაც უზრუნველყოფს მაღალი კომპეტენციის მქონე სამედიცინო პერსონალის აღზრდას. დაიხვეწება სამედიცინო პერსონალის დიპლომისშემდგომი განათლების სისტემა, რაც, ერთი მხრივ, გააუმჯობესებს პაციენტებისათვის წარმატებული პრევენციული და სამკურნალო პროცესების შედეგებს, ხოლო, მეორე მხრივ, შეამცირებს სამედიცინო დაწესებულებების დანახარჯებს.

3.1.2. სოციალური დაცვა

ხელისუფლების შემდგომი მმართველობის სოციალური დაცვის პოლიტიკის ძირითად პრინციპებს წარმოადგენს: სიღატაკის დაძლევა და სიღარიბის შემცირება, სოციალური დახმარების სისტემის ეფექტიანობა, სამართლიანობა და გამჭვირვალობა, დასაქმების მოტივაციის გაზრდა და ხელშეწყობა.

მოსახლეობის სოციალური მდგომარეობის შემდგომი გაუმჯობესების მიზნით, დაიხვეწება **სოციალური დაცვის სისტემა**. უზრუნველყოფილი იქნება სისტემის ფუნქციონირება ობიექტურ კრიტერიუმებზე დაყრდნობით იმგვარად, რომ გამოირიცხოს სუბიექტური ფაქტორები, გამკაცრდება მონიტორინგის სისტემა.

დაინერგება **დაგროვებითი საპენსიო სისტემის** ახალი მოდელი, რომელიც გახდება საპენსიო ასაკში ღირსეული არსებობის გარანტია. დაგროვებითი სისტემა გულისხმობს თანადაფინანსებას დასაქმებულის, დამსაქმებლისა და სახელმწიფო ბიუჯეტის მხრიდან.

„ცხოვრება გრძელდება“ პროგრამის ფარგლებში ხელი შეეწყობა საპენსიო ასაკის კვალიფიციური პირების დასაქმებას.

ხელისუფლება გააგრძელებს **დევნითა** საცხოვრებელი ფართობებით უზრუნველყოფის ეფექტიან პოლიტიკას. გაგრძელდება დევნილი ოჯახებისათვის მრავალბინიანი საცხოვრებელი სახლების მშენებლობა, მოხდება ბინების შესყიდვა მენაშენეებისგან თბილისსა და სხვა დიდ ქალაქებში, ასევე „სოფლად სახლის“ პროექტის ფარგლებში მოხდება დევნილი ოჯახებისთვის საცხოვრებელი სახლების შეძენა. 24 000-ზე მეტ დევნილ ოჯახს, რომელსაც საკუთრებაში აქვს გადაცემული საცხოვრებელი ფართობი, აგრეთვე მათ მიერ შექმნილ ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობებს საკუთრებაში გადაეცემათ საერთო სარგებლობის ფართობებიც (სხვენები, სარდაფები და სხვ.). გაგრძელდება კერძო მესაკუთრეებისგან იმ საცხოვრებელი ფართობების გამოსყიდვა, რომლებიც დევნილებს აქვთ დაკავებული. პარალელურად, მიმდინარეობს მუშაობა, ერთი მხრივ, დონორებთან, ხოლო, მეორე მხრივ, ინვესტორებთან, რათა კერძო და საჯარო პარტნიორობის ფარგლებში აშენდეს ახალი საცხოვრებელი დევნილებისთვის როგორც ქალაქებში, ისე სოფლად. მნიშვნელოვნად გაძლიერდება მცირე სამეწარმეო საქმიანობისა და დევნილთა კოოპერაციის ხელშეწყობა სახელმწიფოს მხრიდან.

გაგრძელდება **ეკომიგრანტი** ოჯახებისთვის საცხოვრებელი სახლებისა და მიწის ნაკვეთების დაკანონების პროცესი. დაგეგმილია ქვეყნის მასშტაბით 1000-მდე ეკომიგრანტი ოჯახისთვის სახლების შეძენა.

დემოგრაფიული მდგომარეობის გაუმჯობესების მიზნით, გაძლიერდება სხვადასხვა სოციალური პროგრამა. გაძლიერდება **ხანდაზმულთა პოლიტიკის** სხვადასხვა მიმართულება. პრობლემების მქონე ოჯახებთან მიმართებით გაიზრდება სოციალური მუშაკის როლი.

მოხდება **სასჯელის ლიბერალიზაცია მსუბუქი ნარკოტიკების მოხმარებასთან მიმართებით**. სახელმწიფო გააუმჯობესებს ნარკოდამოკიდებული პირებისათვის ჯანდაცვის სერვისების ხელმისაწვდომობასა და ხარისხს. პრევენციული პროგრამებით სახელმწიფო უზრუნველყოფს ნარკოტიკების უკანონო მოხმარებაში ადამიანების, განსაკუთრებით, ახალგაზრდების ჩაბმის თავიდან არიდებას.

სახელმწიფო, ევროკავშირის წევრი სახელმწიფოების საუკეთესო პრაქტიკის გათვალისწინებით, შეიმუშავებს რეგულაციებს **აზარტული თამაშების** ხელმისაწვდომობის შეზღუდვის კუთხით, განსაკუთრებით არასრულწლოვნებთან და დამოკიდებულ პირებთან მიმართებით. გამკაცრდება სახელმწიფო კონტროლი რეგულაციების შესრულებაზე. გაძლიერდება პრევენციული საგანმანათლებლო კომპონენტი, რათა თავიდან იქნეს აცილებული მოსახლეობის ფართო ფენების, განსაკუთრებით ახალგაზრდების, აზარტულ თამაშებში ჩაბმა.

3.2. განათლება

განათლება საქართველოს მთავრობის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი პრიორიტეტია. დაგეგმილია ისეთი საგანმანათლებლო სისტემის განვითარება, რომელიც ბავშვების, ახალგაზრდებისა და ზრდასრულების სათანადო თეორიული ცოდნით აღჭურვისა და პრაქტიკული უნარების გამომუშავებასთან ერთად, უზრუნველყოფს ეროვნული და ზოგადსაკაცობრიო ღირებულებების სიღრმისეულად გააზრებას, მათი სამოქალაქო ცნობიერების ამაღლებას, რაც ქვეყნის ეკონომიკური გაძლიერებისა და საზოგადოების განვითარების საწინდარი იქნება.

მომდევნო 4 წლის განმავლობაში, საქართველოს ხელისუფლება გეგმავს განათლების სფეროს სისტემური ცვლილებების განხორციელებას, რათა განათლებისა და მეცნიერების სისტემა გახდეს ჩვენი ქვეყნის დემოკრატიული, ეკონომიკური და სოციალური განვითარების მყარი საფუძველი. უზრუნველყოფილი იქნება უწყვეტი განათლება. განათლების სისტემა იქნება ხარისხზე, ხელმისაწვდომობასა და ინკლუზიაზე ორიენტირებული. ქმედითი ნაბიჯები გადაიდგმება იმისათვის, რომ საქართველოს განათლების სისტემამ რეგიონში ლიდერის პოზიციები დაიკავოს და რეგიონალურ საგანმანათლებლო ცენტრად გადაიქცეს.

3.2.1 ადრეული და სკოლამდელი განათლება

საყოველთაო ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფის მიზნით, საჯარო დაწესებულებებში შენარჩუნდება უფასო ადრეული და სკოლამდელი განათლება.

ადრეული და სკოლამდელი განათლების თანაბრად მაღალი ხარისხის უზრუნველსაყოფად, ყველა საჯარო და კერძო ადრეულ და სკოლამდელ დაწესებულებაში 2017 წლიდან ამოქმედდება ერთიანი ხარისხის სტანდარტები, სახელმწიფო საგანმანათლებლო სტანდარტები, ინფრასტრუქტურისა და მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის მაღალი სტანდარტები, კვებისა და ჰიგიენის ერთიანი სტანდარტი. უზრუნველყოფილი იქნება უსაფრთხოება და არაძალადობრივი გარემო. გაძლიერდება სტანდარტის შესრულების კონტროლი.

ამოქმედდება აღმზრდელებისა და აღმზრდელ-პედაგოგების ახალი პროფესიული სტანდარტი. დაიწყება აღმზრდელისა და აღმზრდელ-პედაგოგის პროფესიების პოპულარიზაცია, კვალიფიციური კადრების მომზადება და პროფესიაში ახალგაზრდა კადრების მოზიდვა.

გაგრძელდება სკოლამდელი განათლების დაწესებულებების ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესება და ახალი დაწესებულებების დაფუძნება.

წინასასკოლო ასაკის მოზარდებისთვის მხარდაჭერილი იქნება სასკოლო მზაობის ჯგუფების ფუნქციონირება როგორც საბავშვო ბაღების, ისე სკოლების ბაზაზე.

3.2.2 ზოგადი განათლება

ზოგადი განათლების მაღალი ხარისხი და **საყოველთაო ხელმისაწვდომობა** კვლავ პრიორიტეტი იქნება. ამ მიზნით უზრუნველყოფილი იქნება თანასწორი, უსაფრთხო და ინკლუზიური, მოსწავლის წარმატებაზე ორიენტირებული საგანმანათლებლო გარემოს განვითარება. ხარისხის მაღალი სტანდარტების მისაღწევად, დაინერგება ავტორიზაციის ახალი, სწავლისა და სწავლების მაღალ შედეგებზე ორიენტირებული სტანდარტები.

განათლების ხარისხის ამაღლების მიზნით, შეიქმნება ახალი, თანამედროვე მოთხოვნების შესაბამისი, მაღალ სტანდარტებზე ორიენტირებული **სასწავლო გეგმები**, პროგრამები და სახელმძღვანელოები, რომელთა დანერგვა I-VI კლასებში უკვე 2017-18 სასწავლო წელს დაიწყება და შემდგომ ეტაპობრივად დაფარავს ზოგადი განათლების სამივე საფეხურს.

სკოლებში დაინერგება **დიფერენცირებული მიდგომები** ტექნიკური და საბუნებისმეტყველო, საზოგადოებრივი მეცნიერებების, სახელოვნებო, სახელობო გაძლიერებული სწავლების მიმართულებით.

განვითარდება **ერთიანი ეროვნული გამოცდების სისტემა**. გამოცდების ჩატარების პროცესში გაიზრდება თანამედროვე ტექნოლოგიების როლი.

ხელისუფლება იზრუნებს **პედაგოგის პროფესიის პრესტიჟის ამაღლებაზე**. სახელმწიფო უზრუნველყოფს მასწავლებლების კარიერული ზრდის ხელშეწყობას მათი უწყვეტი პროფესიული განვითარების გზით. გაგრძელდება ანაზღაურების სისტემისა და სამოტივაციო პაკეტების განვითარება. 2017 წლის 1 იანვრიდან განხორციელდება მასწავლებელთა ხელფასების ზრდა დაგეგმილი სქემის მიხედვით და საშუალო ხელფასი 800 ლარს მიაღწევს. ხელფასების ზრდის ტენდენცია გათვალისწინებული იქნება ქვეყნის ეკონომიკური განვითარების შესაბამისად. გაიზრდება პედაგოგთა სოციალური დაცვის გარანტიები. სწავლა-სწავლების პროცესისა და სკოლების მართვის გაუმჯობესების მიზნით, 2017 წლიდან გაგრძელდება მასწავლებელთა და დირექტორთა პროფესიული განვითარების მასშტაბური პროგრამების განხორციელება, რომელთა დაფინანსებაც მოხდება როგორც სახელმწიფოს მიერ, ისე ათასწლეულის გამოწვევის კომპაქტის 14-მილიონიანი პროექტის ფარგლებში.

თავისუფალი გაკვეთილები, რომლებიც მოსწავლეების ინტერესებზე იქნება მორგებული, გახდება სასკოლო ცხოვრების განუყოფელი ნაწილი. სახელმწიფო ხელს შეუწყობს მოსწავლეთა მრავალფეროვან აქტივობებს და პროექტებს, რომლებიც მათ დაეხმარება ანალიტიკური, კრეატიული, შემოქმედებითი და ინოვაციური აზროვნების, გუნდური მუშაობის, ლიდერობისა და სამეწარმეო უნარების, ასევე სამოქალაქო და სოციალური კომპეტენციების განვითარებაში, წახალისებს ჯანსაღი ცხოვრების წესსა და სპორტულ აქტივობებს.

სწავლა-სწავლების პროცესში გაძლიერდება **თანამედროვე ტექნოლოგიების, აგრეთვე დისტანციური სწავლების როლი**. მნიშვნელოვნად გაიზრდება სკოლების საინფორმაციო-

ტექნოლოგიური შესაძლებლობები. მომზადდება მრავალფეროვანი ელექტრონული რესურსები დამხმარე სასწავლო მასალისა და განმავითარებელი თამაშების სახით, შეიქმნება ელექტრონული სწავლების პლატფორმა, რომლის საშუალებითაც დიასპორის წარმომადგენლებისათვის დაინერგება დისტანციური სწავლების გაკვეთილები ქართულ ენაში, საქართველოს გეოგრაფიასა და ისტორიაში.

მნიშვნელოვანი ინვესტიციები ჩაიდება **სასკოლო ინფრასტრუქტურის განვითარებაში** უახლესი სტანდარტების შესაბამისად, მათ შორის, ახალი სკოლების მშენებლობაში. 2017 წლიდან, სახელმწიფოს მიერ დაფინანსებული პროგრამების პარალელურად, გაგრძელდება ათასწლეულის გამოწვევის კომპაქტის დაფინანსებით შერჩეული 100-მდე საჯარო სკოლის სრული რეაბილიტაცია და საბუნებისმეტყველო ლაბორატორიებით უზრუნველყოფა, რაც საქართველოს რეგიონებში მცხოვრებ 37 ათასზე მეტ მოსწავლეს საერთაშორისო სტანდარტის სკოლებში სწავლის საშუალებას მისცემს, ასევე ევროკავშირისა და ევროპის საბჭოს ბანკის მიერ დაფინანსებული პროგრამის ფარგლებში თბილისის ზოგიერთ სკოლაში ჩატარდება სარეაბილიტაციო და ენერგოეფექტურობის გაზრდაზე მიმართული სამუშაოები. სახელმწიფო უზრუნველყოფს მცირეკონტინგენტიანი, მაღალმთიანი და სოფლის სკოლების გაძლიერების პროგრამების ამოქმედებას.

3.2.3 პროფესიული განათლება

პროფესიული განათლების სისტემაში დაინერგება **დუალური, ანუ სამუშაოზე დაფუძნებული, სწავლების მიდგომა** საჯარო-კერძო პარტნიორობის გზით. ამ მიდგომით, კვალიფიციური კადრების მოსამზადებლად სასწავლებელი და დამსაქმებელი გაინაწილებენ პროგრამით გათვალისწინებულ კომპეტენციებს. შესაბამისად, სტუდენტები თეორიულ ცოდნას სასწავლებელში, პრაქტიკულ უნარ-ჩვევებს კი პარალელურად, რეალურ სამუშაო გარემოში დამსაქმებლისგან მიიღებენ. პარალელურად გაგრძელდება მოქნილი მოდულური სწავლების მიდგომის დანერგვა, რაც ახალგაზრდებს სრული მოდულური პროგრამის, ზრდასრულებს კი ცალკეული მოდულების გავლის შესაძლებლობას სთავაზობს შედარებით მოკლე დროში და სწავლის დასრულების შემდეგ გაძლიერებულ საწარმოო პრაქტიკას გულისხმობს. შედეგად, გაიზრდება სტუდენტებისა და მომავალი დასაქმებულების კონკურენტუნარიანობა და შრომის ბაზრისათვის მზაობის ხარისხი.

შრომის ბაზრის კვლევის საფუძველზე, სახელმწიფო განსაზღვრავს პროფესიული განათლების ცალკეულ **პრიორიტეტულ მიმართულებებს** და უზრუნველყოფს დამსაქმებლების სრულფასოვან ჩართვას პროფესიული პროგრამების შემუშავებისა და განხორციელების, ასევე სტუდენტების შერჩევისა და შეფასების პროცესებში.

პროფესიული განათლება ფოკუსირებული იქნება როგორც მოზარდებისა და ახალგაზრდების, ისე **ზრდასრულების საგანმანათლებლო საჭიროებებზე**. კერძო სექტორთან თანამშრომლობით შეიქმნება ზრდასრულთა განათლების სისტემა. ამოქმედდება პროფესიული მომზადება-გადამზადების მრავალფეროვანი პროგრამები. პარალელურად, შეიქმნება პროფესიული განათლებიდან უმაღლეს განათლებაში გადასვლის მოქნილი მექანიზმები, სისტემა გახდება უფრო ღია და ინკლუზიური.

დასაქმებისათვის საჭირო უნარების განვითარების პარალელურად, სამუშაო ადგილების შექმნის სტიმულირებისა და კერძო სექტორის გაძლიერების მიზნით, ასევე პრიორიტეტი იქნება **სამეწარმეო განათლება**. პროფესიის დაუფლებასთან ერთად, სტუდენტები ისწავლიან მეწარმეობას. ამგვარად, მომზადდება მცოდნე კადრი, რომელიც დასაქმების გარდა, შეძლებს სახელმწიფოს თუ ბიზნესსექტორის მიერ გატარებულ სამეწარმეო საქმიანობის მხარდამჭერ ღონისძიებებში (კონკურსები, დაფინანსებები, სტარტაპების წახალისება) მონაწილეობას და ბიზნესის დაწყებას საკუთარი პროფესიით.

ამოქმედდება ევროპული მიდგომების შესაბამისად მომზადებული **ხარისხის უზრუნველყოფის მოდელი და ეროვნული კვალიფიკაციების ჩარჩო**, რაც ხელს შეუწყობს სტუდენტთა და დასაქმებულთა მობილობას და უწყვეტი განათლების სისტემის ჩამოყალიბებას; პროფესიულ საგანმანათლებლო დაწესებულებებს ხელი შეეწყობათ, რომ განახორციელონ ერთობლივი პროგრამები ევროპულ და სხვა წარმატებულ სასწავლებლებთან თანამშრომლობით და მოამზადონ კადრები საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად.

აშშ-ისა და საქართველოს მთავრობებს შორის ხელმოწერილი ათასწლეულის გამოწვევის მეორე კომპაქტით, 2016-19 წლებში 16 მლნ აშშ დოლარი მოხმარდება შრომის ბაზრის მოთხოვნების შესაბამისი საერთაშორისო სტანდარტის პროფესიული განათლების ახალი პროგრამების დანერგვას.

გაგრძელდება ევროკავშირთან თანამშრომლობა **ადამიანური რესურსების გაძლიერების** მიზნით, რაც ხელს შეუწყობს ქვეყნის მდგრად განვითარებას. ასევე, განათლების დონეების ერთმანეთთან ჰარმონიზებისა და განვითარების, პროფესიული განათლებისა და დასაქმების სფეროების ერთმანეთთან დაკავშირების გზით, აღნიშნული თანამშრომლობა ხელს შეუწყობს **მთელი ცხოვრების განმავლობაში სწავლის პრინციპის** რეალიზებასაც.

განვითარდება პროფესიული საგანმანათლებლო დაწესებულებების **ინფრასტრუქტურა** და საჯარო-კერძო პარტნიორობის ფორმატში გაფართოვდება არსებული გეოგრაფიული ქსელი.

პროფესიული განათლების მასწავლებლებისათვის ამოქმედდება **პროფესიული განვითარების** მწყობრი სისტემა, წახალისებული იქნება მათი სასწავლო ვიზიტები საზღვარგარეთ. სახელფასო პოლიტიკა დაეფუძნება ცოდნის, გამოცდილებისა და მიღწეული შედეგების ანალიზს.

3.2.4 უმაღლესი განათლება

დაინერგება უმაღლესი განათლების **დაფინანსების ახალი, ეფექტიანი მოდელები**, რომლებიც ორიენტირებული იქნება იმ მიმართულებებისა და სპეციალობების გაძლიერებაზე, რაც ქვეყნის განვითარების საჭიროებებთან, საზოგადოებრივი ცხოვრებისა და ეკონომიკის გაძლიერებასთან არის დაკავშირებული და შრომის ბაზრის ანალიზის საფუძველზე იქნება იდენტიფიცირებული.

დაინერგება საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისი უმაღლესი განათლების **ხარისხის მართვის ეფექტიანი მოდელები**; ავტორიზაციისა და აკრედიტაციის ახალი, შედეგებსა და განვითარებაზე ორიენტირებული სტანდარტები და პროცედურები ორიენტირებული იქნება ხარისხის მაღალი სტანდარტის უზრუნველყოფაზე. პრიორიტეტი მიენიჭება სწავლისა და მეცნიერული კვლევის ინტეგრაციას.

დაინერგება ინტეგრირებული საბაკალავრო-სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამა **მასწავლებელთა მომზადების სისტემის** გაუმჯობესების მიზნით. უმაღლესი განათლების მქონე პირთათვის სახელმწიფო და კერძო უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებებში ამოქმედდება მასწავლებლის მომზადების აკრედიტებული 60-კრედიტიანი საგანმანათლებლო პროგრამები, რომლებიც სახელმწიფოს მიერ დაფინანსდება და ხელს შეუწყობს ყოველწლიურად სკოლებში ახალი კადრების დასაქმებას.

მხარდაჭერილი იქნება სპეციალური პროგრამები საქართველოში და საზღვარგარეთ სამეცნიერო-კვლევით ცენტრებსა და უნივერსიტეტებში წარმატებით მოღვაწე წამყვანი ქართველი მეცნიერების უმაღლესი განათლების სისტემაში რეინტეგრაციის მიზნით.

სახელმწიფო განსაკუთრებულად შეუწყობს ხელს უმაღლესი განათლების პროცესში **თანამედროვე ტექნოლოგიების** როლისა და მნიშვნელობის ზრდას, მათ შორის, დისტანციური განათლების კომპონენტის გაძლიერებას.

სახელმწიფო ხელს შეუწყობს უმაღლესი განათლების **ინტერნაციონალიზაციას** და საუკეთესო საერთაშორისო გამოცდილების გაზიარებას.

საქართველოს რეგიონალურ საგანმანათლებლო ცენტრად პოზიციონირების მიზნით, განხორციელდება უცხოელი სტუდენტების საქართველოს უმაღლეს სასწავლებლებში მოზიდვის მასშტაბური პროექტი - „**ისწავლე საქართველოში**“.

ქუთაისში აშენდება **საუნივერსიტეტო ქალაქი**, რომელიც წამყვანი რეგიონალური ცენტრი გახდება ზუსტი, საბუნებისმეტყველო, მათემატიკური, საინჟინრო და სხვა მიმართულებებით.

3.2.5 მეცნიერება

განხორციელდება მხარდამჭერი ღონისძიებები საქართველოს ძლიერ, **რეგიონალურ სამეცნიერო ცენტრად** გადაქცევისთვის.

ქვეყნის ეკონომიკის, სტრატეგიული განვითარების მოთხოვნებისა და საზოგადოების საჭიროებების გათვალისწინებით მოხდება **პრიორიტეტული სამეცნიერო მიმართულებების იდენტიფიკაცია** და მათი გაძლიერების მხარდაჭერა.

ხელი შეეწყობა **საზღვარგარეთ სამეცნიერო ცენტრებსა და უნივერსიტეტებთან სამეცნიერო თანამშრომლობას** და ერთობლივი პროექტების განხორციელებას, უცხოელი მეცნიერების სამეცნიერო კვლევებს საქართველოში და ქართველი მეცნიერებისა - მსოფლიო მნიშვნელობის სამეცნიერო ცენტრებში, აგრეთვე ქართველი მეცნიერების მიერ უცხოელ მკვლევართან ერთობლივი კვლევითი პროგრამების განხორციელებას. უზრუნველყოფილი იქნება ახალგაზრდების მონაწილეობის ხელშეწყობა მეცნიერებაში მიზნობრივი პროგრამების დანერგვით.

გაძლიერდება მეცნიერების **ინფრასტრუქტურული შესაძლებლობები**.

სახელმწიფო მხარს დაუჭერს **თანამედროვე ტექნოლოგიების** დანერგვას სამეცნიერო-კვლევით დაწესებულებებში.

სახელმწიფო ხელს შეუწყობს საზღვარგარეთ ქართველოლოგიური კათედრებისა და ქართველოლოგის შემსწავლელი მეცნიერების გაძლიერებას.

სახელმწიფო მხარს დაუჭერს ევროკომისიის პროგრამის „Horizon-2020“-ის ფარგლებში თანამშრომლობას, რაც საერთაშორისო თანამშრომლობისა და დაფინანსების ახალ პერსპექტივებს სთავაზობს ქართველ მეცნიერებს, ბიზნესმენებსა და სხვა დაინტერესებულ მხარეებს.

3.3 კულტურა, სპორტი, ახალგაზრდობის პოლიტიკა

ყოველწლიურად იზრდება კულტურის განვითარებისათვის სახელმწიფოს მიერ გამოყოფილი დაფინანსება. ევროპასთან ასოცირების შეთანხმების თანახმად, საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტრომ შეიმუშავა და მთავრობამ დაამტკიცა „კულტურის სტრატეგია 2025“, რომელიც განსაზღვრავს სახელმწიფოს ხედვას, მიზნებსა და ამოცანებს კულტურის სექტორში. საქართველო ევროკავშირის აღმოსავლეთ პარტნიორობის ქვეყნებს შორის პირველია, რომელიც ევროკავშირის პროგრამის - „შემოქმედებითი ევროპის“ წევრი გახდა.

მომდევნო 4 წლის განმავლობაში კულტურის, სპორტისა და ახალგაზრდული პოლიტიკის სფეროში გატარდება შემდეგი ღონისძიებები:

3.3.1 კულტურა

დაიხვეწება კულტურასა და ძეგლთა დაცვასთან დაკავშირებული კანონმდებლობა; შემუშავდება კულტურული მემკვიდრეობის კოდექსი, რომელიც შექმნის კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის სათანადო საკანონმდებლო საფუძვლებს; გაგრძელდება ალტერნატიული გზების მიება კულტურის სფეროს დაფინანსების მოძიებისთვის და დივერსიფიკაციისთვის;

კულტურის მართვა უფრო ღია, გამჭვირვალე და ინკლუზიური გახდება; გაიზრდება ექსპერტთა და პროფესიონალები მონაწილეობა გადაწყვეტილების მიღებისა და დარგობრივი სტრატეგიების შემუშავების პროცესში;

გაიზრდება კულტურის ხელმისაწვდომობა ფართო საზოგადოებისათვის, განსაკუთრებით რეგიონების მოსახლეობისთვის, ეთნიკური უმცირესობებისა და შშმ პირებისათვის; განხორციელდება ინფრასტრუქტურული პროექტები კულტურისა და ძეგლთა დაცვის მემკვიდრეობის შესანარჩუნებლად; მოხდება კულტურის პოპულარიზაცია მოსახლეობის ფართო ფენებისათვის; ხელი შეეწყობა მედიისა და მაუწყებლის პოტენციალის გამოყენებას კულტურისა და შემოქმედებითი სექტორის პოპულარიზაციისა და განვითარებისათვის;

მოხდება კულტურის ინტეგრირება სხვა დარგების, განსაკუთრებით ეკონომიკურ, პოლიტიკაში; გაძლიერდება კომუნიკაცია კულტურის სფეროს მუშაკებსა და ბიზნესსტრუქტურებს შორის, პარტნიორობა სახელმწიფო და კერძო სექტორებს შორის; ხელი შეეწყობა კულტურის სფეროს პოტენციალის სამეწარმეო და ტურიზმის მიმართულებით ათვისებას, მათ შორის, რეწვის

ტრადიციული ეროვნული მიმართულებით. პროგრამა „შემოქმედებითი საქართველოს“ ფარგლებში, სახელმწიფო ხელს შეუწყობს შემოქმედებითი ინდუსტრიების განვითარებისთვის საჭირო სივრცეებსა და დაწესებულებებს - ლაბორატორიებს, ინკუბატორებს; შემუშავდება შემოქმედებითი ინდუსტრიების წახალისების მექანიზმები; გაუმჯობესდება კულტურის საექსპორტო პოტენციალის ათვისება; შემუშავდება რესურსების შეგროვებისა და კოორდინაციის ახალი მექანიზმები, ელექტრონული მონაცემთა ბაზა და სხვ.

ხელი შეეწყობა **ქართული კულტურის ინტერნაციონალიზაციასა** და ქვეყნის პოპულარიზაციის მიზნით ქართველი ხელოვნების მონაწილეობას მნიშვნელოვან საერთაშორისო ღონისძიებებში; ხელი შეეწყობა კულტურათაშორისი დიალოგის გაღრმავებას და თანამშრომლობით პროექტებს, ინსტიტუციურ, ორგანიზაციულ და ინდივიდუალურ დონეზე;

გაგრძელდება **სახელოვნებო განათლების განვითარების** ხელშეწყობა, დარგის სპეციალისტების კვალიფიკაციის ამაღლება;

უზრუნველყოფილი იქნება ხელოვნების სხვადასხვა დარგის პოპულარიზაცია ზოგად-საგანმანათლებლო დაწესებულებებში.

3.3.2 სპორტი

უზრუნველყოფილი იქნება მწვრთნელებისათვის პროფესიული და უმაღლესი **სასპორტო განათლების ხელმისაწვდომობა**; განხორციელდება სპორტის უნივერსიტეტის რეფორმა ქვეყნის სათანადოდ მომზადებული პროფესიული კადრებით უზრუნველსაყოფად;

ხელი შეეწყობა **მასობრივი სპორტის განვითარებას**, მათ შორის, მოწყვლადი ჯგუფების სპორტში ჩაბმას. სახელმწიფო განახორციელებს ქმედით პოლიტიკას, რათა 15%-ით გაიზარდოს პროფესიულ სპორტში ჩაბმულ პირთა, ხოლო 25%-ით მასობრივ სპორტში ჩაბმულ მოქალაქეთა რაოდენობა. განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმობა სპორტის სხვადასხვა სახეობაში ბავშვებისა და მოზარდების ჩართვას; ყურადღება დაეთმობა სპორტის განვითარებას პენიტენციურ დაწესებულებებში;

აშენდება საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისი **ფეხბურთისა და რაგბის კომბინირებული მოედნები**. რეგიონალურ ცენტრებში აშენდება საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისი ახალი სპორტის სასახლეები; შეიქმნება **სპორტული ინფრასტრუქტურის მართვის** ეფექტიანი მოდელი, რომელიც საჯარო და კერძო სექტორის თანამშრომლობაზე იქნება დაფუძნებული;

მომდევნო 4 წლის განმავლობაში გაგრძელდება საქართველოს ჩემპიონატის მონაწილე სხვადასხვა დონის **საფეხბურთო კლუბებისა და პროგრამების** დაფინანსება; ხელი შეეწყობა საფეხბურთო გუნდების კერძო საკუთრებაში გადაცემას, ბავშვთა და ქალთა ფეხბურთის, ასევე ასაკობრივი გუნდების (მათ შორის, ნაკრების) განვითარებას;

ეროვნულ სპორტულ ფედერაციებთან კოორდინაციით, შემუშავდება **სპორტული ტურიზმის განვითარების** სტრატეგია, რაც ქვეყნის პოპულარიზაციასთან ერთად, განაპირობებს არსებული სპორტული ინფრასტრუქტურის ეფექტიან გამოყენებას;

3.3.3 ახალგაზრდობის პოლიტიკა

გაგრძელება ახალგაზრდული საქმიანობის მხარდაჭერა სახელმწიფოს მხრიდან, მათ შორის, არაფორმალური საგანმანათლებლო პროგრამების, ჰობი-განათლებისა და რეკრეაციული პროექტების დაფინანსების კუთხით; გაიზრდება ადგილობრივი თვითმმართველობების როლი ახალგაზრდული პოლიტიკის მიმართულებით;

ახალგაზრდული ტურიზმის ხელშეწყობის მიზნით გაიზრდება კემპინგცენტრებისა და ტურისტული ბილიკების, ასევე სოციალური თუ ახალგაზრდული კაფეების რაოდენობა;

გაღრმავდება ევროკავშირთან თანამშრომლობა ახალგაზრდობის მობილობის, მოხალისეობის ხელშეწყობისა და არასამთავრობო ორგანიზაციების განვითარების მიზნით;

გაუმჯობესდება არასამთავრობო სექტორთან თანამშრომლობა ახალგაზრდული პროექტების ხელშეწყობისა და განვითარებისთვის;

გაიზრდება შშმ პირების ინკლუზიაზე ორიენტირებული არაფორმალური განათლების პროგრამების მხარდაჭერა, მათ შორის, მათ დასაქმებაზე ორიენტირებული პროექტების რაოდენობა.

4. საგარეო ურთიერთობები, უსაფრთხოება და თავდაცვა

4.1 საგარეო ურთიერთობები

ქვეყნის მშვიდობიანი და მდგრადი განვითარების საფუძველი უსაფრთხოების, სტაბილურობისა და კეთილდღეობის უზრუნველყოფაა. ხელისუფლების მიზანია თანამედროვე, სტაბილური, განვითარებული დემოკრატიის ევროპული სახელმწიფოს აღმშენებლობის პროცესის გაგრძელება და მისი ხარისხობრივად უფრო მაღალ დონეზე აყვანა. ამ მიზნის მიღწევის საუკეთესო გზა ქვეყნის ევროპული და ევროატლანტიკური ინტეგრაციაა.

საქართველო რთულ და ცვალებად გეოპოლიტიკურ გარემოში იმყოფება. არსებული გლობალური და რეგიონალური გამოწვევების გათვალისწინებით, ქვეყნის სუვერენიტეტისა და უსაფრთხოების განმტკიცებისათვის საქართველოს ნატოში ინტეგრაციას და აშშ-თან, როგორც მთავარ სტრატეგიულ პარტნიორთან, თანამშრომლობის შემდგომ გაღრმავებას ალტერნატივა არა აქვს. აღნიშნული მიმართულებებით საერთაშორისო თანამშრომლობის გაღრმავება ქვეყნის გრძელვადიანი ეკონომიკური განვითარების აუცილებელი კომპონენტის სტაბილური და პროგნოზირებადი პოლიტიკურ-ეკონომიკური გარემოს ფორმირების შესაძლებლობას იძლევა.

ქვეყანაში სტაბილური და პროგნოზირებადი გარემოს ფორმირებისთვის აუცილებელია რუსეთიდან მომავალი საფრთხეების მინიმიზაცია და რუსეთთან რაციონალური პოლიტიკის გატარება, ქვეყნის დეოკუპაცია და ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენა, სტრატეგიული ინტერესების დათმობის გარეშე.

ქვეყნის ევროპული და ევროატლანტიკური ინტეგრაციის გაგრძელებისა და რუსეთთან რაციონალური პოლიტიკის წარმართვის საფუძველზე უსაფრთხო და სტაბილური გარემოს ჩამოყალიბება ქვეყნის საინვესტიციო მიზნადგეგმვის ზრდისა და ევროკავშირთან ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი ვაჭრობით განპირობებული სარგებლის მაქსიმალურად ეფექტიანად გამოყენების საწინდარია. ყოველივე ეს საქართველოს მოსახლეობის კეთილდღეობის ამაღლებისა და, ზოგადად, ქვეყნის გრძელვადიანი განვითარების აუცილებელი წინაპირობაა.

ზემოაღნიშნული მიზნის მისაღწევად, მთავრობის საგარეო პოლიტიკის პრიორიტეტებია:

- უსაფრთხოებისა და სუვერენიტეტის განმტკიცება, დეოკუპაცია და ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენა, რუსეთის ფედერაციასთან კონფლიქტის მშვიდობიანი დარეგულირების გზით;
- ევროპული და ევროატლანტიკური ინტეგრაცია;
- ქვეყნის ეკონომიკური განვითარების ხელშეწყობა;
- მსოფლიო მასშტაბით საქართველოს პოზიტიური იმიჯის პოპულარიზაცია;
- ქართულ დიასპორასთან კავშირების გამყარება და საქართველოს განვითარების პროცესში მათი ჩართულობის ხელშეწყობა.

4.1.1 უსაფრთხოებისა და სუვერენიტეტის განმტკიცება,

დეოკუპაცია და ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენა, რუსეთის ფედერაციასთან კონფლიქტის მშვიდობიანი დარეგულირების გზით

საქართველოს მთავრობის უმთავრესი საგარეო პოლიტიკური პრიორიტეტია საქართველოს საერთაშორისოდ აღიარებული საზღვრების ურღვევობისა და სუვერენიტეტის განმტკიცება, ქვეყნის დეოკუპაცია და ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენა, რაც მხოლოდ მშვიდობიანი გზით არის შესაძლებელი.

საქართველოს მთავრობა გააგრძელებს ძალისხმევას რუსეთის ფედერაციის მიერ 2008 წლის 12 აგვისტოს ცეცხლის შეწყვეტის შესახებ შეთანხმებით ნაკისრი ვალდებულებების სრულად შესრულების უზრუნველყოფისა და ამ პროცესში საერთაშორისო ჩართულობის გაზრდის მიზნით.

საქართველო გააგრძელებს კონსტრუქციულ მონაწილეობას ჟენევის საერთაშორისო მოლაპარაკებების ფორმატში. მთავრობის ძალისხმევა მიმართული იქნება პროგრესის მიღწევისაკენ მოლაპარაკებების დღის წესრიგის ისეთ მთავარ საკითხებზე, როგორიცაა: ძალის არგამოყენება, ოკუპირებულ რეგიონებში უსაფრთხოების საერთაშორისო მექანიზმების შექმნა და იძულებით გადაადგილებულ პირთა და ლტოლვილთა უსაფრთხო და ღირსეული დაბრუნება.

განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმობა რუსეთ-საქართველოს კონფლიქტის ესკალაციის პრევენციისათვის, ისევე, როგორც საქართველოს ოკუპირებულ რეგიონებში უსაფრთხოებისა და ადამიანის უფლებების დაცვის უზრუნველსაყოფად, საერთაშორისო ძალისხმევის კონსოლიდაციას. გაგრძელდება მუშაობა საქართველოში დღეს არსებული ერთადერთი საერთაშორისო მექანიზმის - ევროკავშირის სადამკვირვებლო მისიის მანდატის საქართველოს ოკუპირებულ ტერიტორიებზე სრულად განხორციელების ხელშესაწყობად.

გაგრძელება აქტიური მუშაობა ოკუპირებულ ტერიტორიებზე ადამიანის უფლებათა მონიტორინგისა და დაცვის საერთაშორისო მექანიზმების ამოქმედებისათვის, ასევე ოკუპირებულ ტერიტორიაზე მცხოვრები მოსახლეობის, მათ შორის, განსაკუთრებით მოწყვლადი გალის და ახალგორის რაიონების მცხოვრებთა უსაფრთხოებისა და ჰუმანიტარული მდგომარეობის გაუმჯობესებისათვის.

საქართველოს მთავრობა ოკუპირებული რეგიონების ე.წ. დამოუკიდებლობის არაღიარების პოლიტიკის ფარგლებში, მიმართავს ძალისხმევას საერთაშორისო თანამეგობრობისათვის საქართველოს ოკუპირებულ რეგიონებში არსებული მდგომარეობის შესახებ ობიექტური ინფორმაციის მიწოდებასა და აღიარების შესაძლო რისკების პრევენციისკენ. გაგრძელება მუშაობა საერთაშორისო ორგანიზაციებისა და პარტნიორი სახელმწიფოების ძალისხმევის შენარჩუნებისა და განმტკიცებისათვის არაღიარების პოლიტიკის მიმართულებით.

საგარეო პოლიტიკის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი პრიორიტეტი იქნება საერთაშორისო ძალისხმევის მობილიზება იძულებით გადაადგილებულ პირთა და ლტოლვილთა საკუთარ საცხოვრებელ ადგილას უსაფრთხო და ღირსეული დაბრუნების ხელშეწყობისათვის. ქართული მხარის ძალისხმევით, აღნიშნული საკითხი დგას და შენარჩუნდება საერთაშორისო დისკუსიების დღის წესრიგში და საერთაშორისო თანამეგობრობის ყურადღების ცენტრში, ვიდრე არ იქნება მიღწეული ამ ფუნდამენტური უფლების რეალიზება.

კონფლიქტის მშვიდობიანი დარეგულირების პოლიტიკის ფარგლებში განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმობა ომითა და საოკუპაციო ხაზებით გაყოფილი მოსახლეობის შერიგებასა და ნდობის აღდგენას, ომით დაშორიშორებულ საზოგადოებებს შორის პირდაპირი დიალოგის და შერიგების პროცესის წახალისების, ნდობის აღდგენისკენ მიმართული კონკრეტული პროექტების, კონფლიქტით დაზარალებული მოსახლეობის ჰუმანიტარულ საჭიროებებზე რეაგირების, სახალხო დიპლომატიის და საერთო ინტერესებზე დაფუძნებული თანამშრომლობის ხელშეწყობის გზით.

საქართველოს ხელისუფლება გააგრძელებს ჯანდაცვის სერვისების და C ჰეპატიტის მკურნალობის უპრეცედენტო პროგრამის ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფას ოკუპირებულ ტერიტორიებზე მცხოვრები მოსახლეობისათვის. 2017 წლისთვის დასრულდება მრავალპროფილიანი სამედიცინო კლინიკის მშენებლობა, რომელიც მოემსახურება მთელი რეგიონის, მათ შორის ოკუპირებული ტერიტორიების მცხოვრებლებს. საქართველოს მთავრობა საოკუპაციო ხაზს მიღმა დარჩენილ მცხოვრებლებს შესთავაზებს იმ სარგებელსა და სიახლეებს, განვითარების და უკეთესი მომავლის პერსპექტივებს, რომლებიც, თავის მხრივ, საქართველოს ევროპულ მომავალსა და განვითარებას უკავშირდება და გამომდინარეობს ქვეყნის ევროკავშირისა და სხვა პარტნიორებთან თანამშრომლობის ფორმატებიდან.

4.1.2 საქართველოს ევროპული და ევროატლანტიკური ინტეგრაცია

ევროკავშირში ინტეგრაცია

საქართველოს ევროპული ინტეგრაცია, რომლის მიზანია ევროკავშირში სრულფასოვანი ინტეგრაცია, ეფუძნება და სრულად ასახავს ქვეყნის მოსახლეობის უმრავლესობის ურყევ ნებას გახდეს დემოკრატიული ქვეყნების თანამეგობრობის ღირსეული და სრულუფლებიანი წევრი.

ასოცირების შეთანხმება წარმოადგენს საქართველოს ევროკავშირთან პოლიტიკური და ეკონომიკური ინტეგრაციის ჩარჩოს. მთავრობის ამოცანაა სრულად და ეფექტიანად იქნეს გამოყენებული ქვეყნის ევროინტეგრაციით განპირობებული შესაძლებლობები.

გაგრძელება პოლიტიკური დიალოგი ევროკავშირსა და ევროკავშირის წევრ ქვეყნებთან საქართველოს ევროკავშირში ინტეგრაციის შესახებ.

გაგრძელება ასოცირების შეთანხმების ეფექტიანი განხორციელება, რომელიც მოიცავს ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი ვაჭრობის სივრცის კომპონენტს. გაღრმავდება თანამშრომლობა ასოცირების შეთანხმებით გათვალისწინებული ინსტიტუტების ფარგლებში.

გაგრძელება თანამშრომლობა მობილურობის გაზრდისა და ხალხთა შორის კონტაქტების გაღრმავების მიმართულებით და უვიზო მიმოსვლის ამოქმედების საფუძველზე შეიქმნება მეტი შესაძლებლობები ჩვენი მოქალაქეებისთვის;

სექტორალური ინტეგრაციის მიზნით გაგრძელება ინსტიტუციური და დარგობრივი თანამშრომლობა ევროკავშირთან.

გაღრმავდება თანამშრომლობა ევროკავშირის ერთიანი უსაფრთხოებისა და თავდაცვის პოლიტიკის (CSDP) ფარგლებში.

გაგრძელება სამოქალაქო საზოგადოებასთან თანამშრომლობა, რაც ასოცირების შეთანხმების წარმატებით განხორციელების, ქვეყანაში ევროინტეგრაციის საკითხზე საზოგადოებრივი აზრის შემდგომი კონსოლიდაციის, ასევე არსებული ცოდნისა და გამოცდილების მობილიზების შესაძლებლობას იძლევა.

ნატოში ინტეგრაცია

ნატოში სრულფასოვანი ინტეგრაცია არის საქართველოს საგარეო და უსაფრთხოების პოლიტიკის უმნიშვნელოვანესი ამოცანა და საქართველოს უსაფრთხოების განმტკიცებისა და სტაბილური განვითარების წინაპირობა. საქართველო მიზანმიმართულად გააგრძელებს ძალისხმევას, რათა პრაქტიკულად განხორციელდეს 2008 წლის ნატოს ბუქარესტის სამიტზე მოკავშირეების მიერ მიღებული გადაწყვეტილება, რომ „საქართველო გახდება ნატოს წევრი“.

2016 წლის ივლისში გამართულ ნატოს ვარშავის სამიტზე მიღებულ იქნა ინიციატივები ისეთი მნიშვნელოვანი მიმართულებებით, როგორიცაა: საჰაერო თავდაცვის შესაძლებლობების განვითარება, ერთობლივი წვრთნები და სწავლებები, შავი ზღვის უსაფრთხოების საკითხებზე თანამშრომლობა, კრიზისების მართვის შესაძლებლობების განვითარება და სტრატეგიული კომუნიკაციის სფეროს გაუმჯობესება.

აღიანსში ინტეგრაციის დაჩქარების მიზნით:

- არსებული პრაქტიკული ინსტრუმენტების გამოყენებით (ნატო-საქართველოს კომისია, წლიური ეროვნული პროგრამა, ნატო-საქართველოს არსებითი პაკეტი) გაგრძელება ნატოს წევრობისთვის მზადება;
- გაგრძელება ნატო-საქართველოს „არსებითი პაკეტის“ ეფექტიანი განხორციელება, რომლის მიზანია ქვეყნის თავდაცვითი შესაძლებლობების ამაღლება, რაც დაეხმარება საქართველოს აღიანსში გაწევრიანებისთვის მომზადებაში. ასევე გაგრძელება მუშაობა ვარშავის სამიტზე მიღებული ახალი ინიციატივების განხორციელების მიმართულებით;

- საქართველო კვლავ იქნება ალიანსის მნიშვნელოვანი პარტნიორი საერთაშორისო უსაფრთხოების განმტკიცების საქმეში;
- აქტიურად გაგრძელდება მუშაობა ნატოს საპარლამენტო ასამბლეასთან, რომელიც აქტიურად უჭერს მხარს საქართველოს ნატოში გაწევრიანების ამოცანებს, ასევე ქვეყნის ტერიტორიულ მთლიანობასა და სუვერენიტეტს.

4.1.3 ქვეყნის ეკონომიკური განვითარების ხელშეწყობა

ქვეყნის გრძელვადიანი ეკონომიკური განვითარებისთვის აუცილებელია საქართველოს, როგორც საერთაშორისო საინვესტიციო, საკომუნიკაციო, სატრანსპორტო, ლოგისტიკური, ენერგეტიკული, ტექნოლოგიური, ტურისტული და საფინანსო კვანძის (ჰაბის) პოპულარიზაცია, რითაც უზრუნველყოფილი იქნება ქვეყნის სატრანსპორტო-სატრანზიტო პოტენციალის სრულყოფილად ათვისება, ეროვნული წარმოების განვითარება და ექსპორტის ზრდა, უცხოური ინვესტიციების მოზიდვა, ქვეყანაში თანამედროვე ტექნოლოგიებისა და ინოვაციების დანერგვისა და საერთაშორისო ეკონომიკურ პროცესებში ქვეყნის სრულფასოვანი მონაწილეობის ხელშეწყობა.

საქართველოსთვის მნიშვნელოვანია გაგრძელდეს ძალისხმევა და კიდევ უფრო მეტად ხელი შეეწყოს საქართველოს გავლით ენერგოდერეფნების განვითარებას, ასევე ახალი სატრანსპორტო დერეფნების დაფუძნებასა და გაფართოებას.

მთავრობის მხრიდან განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმობა ახალი აბრეშუმის გზის ფარგლებში ინკლუზიური, კონკურენტული და ეფექტიანი რეგიონალური პროექტების განხორციელებას ტრანსპორტისა და ენერგეტიკის მიმართულებით.

საქართველოს მთავრობის პრიორიტეტია საქართველოსა და უცხო ქვეყნების რეგიონებს შორის საქმიანი კავშირების დამყარების და თანამშრომლობის გაფართოების პროცესის ხელშეწყობა, რათა მოხდეს მსოფლიოს ლიბერალურ ბაზრებთან ქვეყნის ინტეგრაცია. ამ კუთხით, მთავრობის პოლიტიკა მიმართული იქნება საზღვარგარეთ საქართველოს დიპლომატიური წარმომადგენლობების ეკონომიკური კომპონენტის გაძლიერებისა და კომერციული ატაშეების სისტემის დანერგვისკენ.

4.1.4 მსოფლიო მასშტაბით საქართველოს პოზიტიური იმიჯის პოპულარიზაცია

საგარეო პოლიტიკის ერთ-ერთი პრიორიტეტია საერთაშორისო ასპარეზზე საქართველო წარმოჩნდეს როგორც სტაბილური და უსაფრთხო ქვეყანა, რომელიც დემოკრატიული განვითარებისა და წარმატებული რეფორმების მხრივ რეგიონის ლიდერია. მსოფლიო მასშტაბით ქვეყნის პოზიტიური იმიჯის ფორმირებისათვის იგეგმება საქართველოში გატარებული რეფორმებისა და მიღწევების საზღვარგარეთ აქტიური პოპულარიზაცია და ამ მხრივ საზღვარგარეთის სხვადასხვა ქვეყნებისთვის შესაბამისი გამოცდილების გაზიარება.

საქართველოს, როგორც უძველესი ისტორიისა და მრავალფეროვანი კულტურის მქონე ქვეყნად, წარმოჩენისათვის საჭიროა აქტიური კულტურული დიპლომატიის წარმოება. მთავრობის

პოლიტიკა მიმართული იქნება საერთაშორისო კულტურულ ცხოვრებაში საქართველოს მეტი ჩართულობის ხელშეწყობისაკენ. განხორციელება ძალისხმევა როგორც ორმხრივ, ისე მრავალმხრივ ფორმატში, საერთაშორისო კულტურული და ჰუმანიტარული თანამშრომლობის განვითარებისა და ერთობლივი საერთაშორისო პროექტების ხელშეწყობის მიმართულებით.

გაგრძელდება საქართველოსა და უცხო ქვეყნების ქალაქებსა და რეგიონებს შორის კონტაქტების დამყარებისა და გაღრმავების ხელშეწყობა. გაგრძელდება გაერთიანებული ერების განათლების, კულტურის და მეცნიერების ორგანიზაციასთან (UNESCO) აქტიური თანამშრომლობის გზით საქართველოს კულტურული და ინტელექტუალური პოტენციალის განვითარებისა და პოპულარიზაციის ხელშეწყობა; მსოფლიო მემკვიდრეობის ძეგლების, როგორც ქვეყანაში ტურიზმის განვითარების ერთ-ერთი ხელშემწყობი ფაქტორის, პოპულარიზაცია და ახალი ძეგლების ნომინირების პროცესის ხელშეწყობა, ასევე გაგრძელდება თანამშრომლობა UNESCO-სთან საქართველოს მსოფლიო მემკვიდრეობის ძეგლებთან დაკავშირებული პრობლემატიკის მოგვარების ხელშეწყობის მიზნით.

4.1.5 ქართულ დიასპორასთან კავშირების გამყარება და საქართველოს განვითარების პროცესში მათი ჩართულობის ხელშეწყობა

საქართველოს საგარეო პოლიტიკის ერთ-ერთი მთავარი პრიორიტეტია საზღვარგარეთ მყოფი საქართველოს მოქალაქეების უფლებებისა და კანონიერი ინტერესების დაცვა, ასევე საზღვარგარეთ მცხოვრებ თანამემამულეებთან კონტაქტების განმტკიცება. ქართული დიასპორა უმნიშვნელოვანეს როლს ასრულებს ქვეყნის ეკონომიკურ და სოციალურ განვითარებაში.

მთავრობის მიზანია სახელმწიფოსა და დიასპორას შორის ურთიერთობის ინტენსიფიკაცია, სისტემატიზაცია და არსებული პრობლემების ერთიანი ძალისხმევით მოგვარება.

ქვეყნისათვის უაღრესად მნიშვნელოვანია საზღვარგარეთ ქართული დიასპორის ეროვნული იდენტობისა და კულტურული თვითმყოფადობის შენარჩუნება, რაც, თავის მხრივ, ხელს შეუწყობს დიასპორის ჩართულობას მსოფლიოს მასშტაბით ქვეყნის პოპულარიზაციისა და საქართველოს პოზიტიური იმიჯის განმტკიცების საკითხში.

მთავრობა აქტიურად იქნება ჩართული იმ ცალკეული სოციალური საკითხების გადაჭრის პროცესში, რომლებიც აწუხებს ქართულ დიასპორას. მაქსიმალურად იქნება უზრუნველყოფილი დიასპორის წარმომადგენლებისთვის ეფექტიანი იურიდიული და საკონსულტაციო მექანიზმის შეთავაზება და ადგილზე დახმარება.

ამავდროულად, მთავრობის პოლიტიკა მიმართული იქნება იმისკენ, რომ განხორციელდეს უცხოეთში მცხოვრები საქართველოს მოქალაქეებისა და საქართველოში მათი ოჯახის წევრების მაქსიმალური ჩართულობა ქვეყნის განვითარების პროცესში, ასევე ხელი შეეწყოს უცხოეთში მცხოვრები საქართველოს მოქალაქეების სამშობლოში ღირსეულ დაბრუნებას.

ორმხრივი დიპლომატია

საქართველოს მთავრობა კვლავ გააგრძელებს სტრატეგიულ თანამშრომლობას ამერიკის შეერთებულ შტატებთან როგორც საქართველოს მთავარ მოკავშირესთან, კერძოდ:

- გაღრმავდება აშშ-თან პარტნიორობა საქართველოს თავდაცვითი შესაძლებლობებისა და შეიარაღებული ძალების ინსტიტუციური განვითარებისათვის;
- გაღრმავდება აშშ-თან სამეცნიერო და განათლების სფეროში თანამშრომლობა; აქტიური მუშაობა წარიმართება აშშ-ის ათასწლეულის გამოწვევის კორპორაციის მეორე კომპაქტის ფარგლებში ზოგადი, ტექნიკური, პროფესიული და უმაღლესი განათლების ხარისხის განვითარების ხელშეწყობის მიზნით. ასევე, ხალხთაშორისი ურთიერთობების მიმართულებით გააქტიურდება მკვლევართა და სტუდენტთა გაცვლა;
- გაგრძელდება ორმხრივი სავაჭრო და საინვესტიციო ურთიერთობების კუთხით საქმიანობა, ვაჭრობასა და ინვესტიციებზე მაღალი დონის დიალოგის (HLTID) ფორმატში, მათ შორის, თავისუფალი ვაჭრობის შესაძლებლობის კუთხით.

საქართველოს მთავარი საგარეო-პოლიტიკური ამოცანების განხორციელების თვალსაზრისით, უმნიშვნელოვანესი იქნება ევროპის ქვეყნებთან თანამშრომლობის გაღრმავება და სტრატეგიულ პარტნიორობაზე ორიენტაცია. საქართველოს მთავრობა გააგრძელებს მუშაობას საქართველოში გატარებული რეფორმების შედეგების ევროპის ქვეყნებში სრულფასოვნად წარმოჩენისა და საქართველოს ევროპული და ევროატლანტიკური ინტეგრაციის ხელშეწყობის გაზრდის უზრუნველყოფის მიმართულებით.

გასული ოთხი წლის განმავლობაში წარმატებით მიმდინარეობდა ურთიერთხელსაყრელი თანამშრომლობის განმტკიცება და კეთილმეზობლური ურთიერთობების გაღრმავებას მეზობელ სახელმწიფოებთან თურქეთთან, აზერბაიჯანსა და სომხეთთან.

რუსეთის ფედერაციასთან, რაციონალური და დეესკალაციის პოლიტიკის ფარგლებში, გაგრძელდება სავაჭრო-ეკონომიკური, კულტურული და ხალხთაშორისი კონტაქტების ხელშეწყობა.

აღმოსავლეთის ქვეყნებთან სავაჭრო-ეკონომიკურ, სატრანსპორტო და ენერგეტიკულ სფეროებში მჭიდრო თანამშრომლობას უაღრესად დიდი მნიშვნელობა აქვს საქართველოსთვის, როგორც ისტორიულად ჩამოყალიბებული აბრეშუმის გზისა და ევროპასა და აზიას შორის დამაკავშირებელი სატრანზიტო ფუნქციის მქონე ქვეყნისთვის. საქართველოსათვის პრიორიტეტულია სხვადასხვა მიმართულებებით თანამშრომლობის დიდი პოტენციალის გამოყენება და რეგიონში საქართველოს შესახებ ცნობადობის ამაღლება. განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმობა ახალი აბრეშუმის გზის ფარგლებში ინკლუზიური, კონკურენტული და ეფექტიანი რეგიონალური პროექტების განხორციელებას ტრანსპორტის, ენერგეტიკის, ასევე ხალხთაშორისი კონტაქტების გაღრმავების მიმართულებით.

ახლო აღმოსავლეთისა და აზიის, აფრიკის კონტინენტისა და ოკეანეთის, ასევე ლათინური ამერიკისა და კარიბის ზღვის აუზის რეგიონის ქვეყნებთან ორმხრივ დონეზე გაღრმავდება პოლიტიკური, ეკონომიკური, კულტურული და სხვა სექტორული სახელმწიფო-სამართლებრივი ურთიერთობები.

მრავალმხრივი დიპლომატია

საგარეო პოლიტიკის მნიშვნელოვანი მიმართულებაა საერთაშორისო ორგანიზაციებსა და მათ ფარგლებში არსებულ ინსტიტუტებთან აქტიური თანამშრომლობა, მათ შორის, ქვეყნის შიგნით მიმდინარე დემოკრატიული რეფორმების წარმატების უზრუნველყოფის, ადამიანის უფლებათა განმტკიცების, რუსეთ-საქართველოს კონფლიქტის მშვიდობიანი გზით მოგვარების პროცესში

საერთაშორისო ორგანიზაციების როლის გაზრდის, ომით გაყოფილ საქართველოს მოსახლეობას შორის ნდობის აღდგენისა და ოკუპირებულ რეგიონებში უსაფრთხოებისა და ადამიანის უფლებათა დაცვის მექანიზმების შექმნის მიმართულებებით.

გაეროს ადამიანის უფლებათა საბჭოს წევრობის პერიოდში (2016-2018), საქართველო მაქსიმალურად გამოიყენებს ამ მნიშვნელოვან ფორმატს ოკუპირებულ რეგიონებში ადამიანის უფლებათა კუთხით არსებულ მდგომარეობასა და მიმდინარე დარღვევებზე საბჭოს ყურადღების გამახვილების მიზნით, მათ შორის, კონკრეტული ინიციატივების გზით.

ოკუპირებულ რეგიონებში ადამიანის უფლებათა დაცვის საერთაშორისო მონიტორინგის მექანიზმების შექმნის ხელშეწყობის მიზნით, გაგრძელდება მუშაობა საერთაშორისო ორგანიზაციების (გაერო, ეუთო, ევროპის საბჭო) შესაბამის ინსტიტუტებთან.

გაგრძელდება მუშაობა ეუთოს სამივე განზომილების: სამხედრო-პოლიტიკური, ეკონომიკური და გარემოსდაცვითი და ადამიანური განზომილებების მიმართულებებით, ქვეყნისთვის პრიორიტეტულ საკითხებზე.

გაგრძელდება რეგიონალური სახის თანამშრომლობის განვითარება დემოკრატიისა და ეკონომიკური განვითარების ორგანიზაციის - სუამის ფარგლებში. საქართველო, როგორც სუამის თავმჯდომარე ქვეყანა, 2017 წელს გააგრძელებს თანამშრომლობის გაღრმავებას სუამის წევრ სახელმწიფოებთან ორგანიზაციის დღის წესრიგის ძირითად საკითხებზე. გაგრძელდება ურთიერთობების განვითარება არაბულ სახელმწიფოთა ისეთ რეგიონალურ ორგანიზაციებთან, როგორიცაა არაბული სახელმწიფოების ლიგა (League of Arab States) და სპარსეთის ყურის თანამშრომლობის საბჭო (GCC). ასევე გაღრმავდება თანამშრომლობა ფრანკოფონიის საერთაშორისო ორგანიზაციასთან (OIF), პორტუგალიურენოვანი ქვეყნების თანამეგობრობასთან (CPLP) და სხვა საერთაშორისო ორგანიზაციებთან.

სტრატეგიული კომუნიკაცია

საგარეო პოლიტიკის პრიორიტეტების მიღწევისათვის აუცილებელია აქტიური სტრატეგიული კომუნიკაცია მთავრობის მიერ განხორციელებულ ნაბიჯებთან დაკავშირებით, რათა მოხდეს ქვეყნის საგარეო კურსის მიმართ მოსახლეობის მაღალი მხარდაჭერის შენარჩუნება.

ციფრული დიპლომატიის მეშვეობით გაგრძელდება მოქალაქეებთან პირდაპირი და უშუალო კონტაქტის დამყარება და მთავრობის მიერ განხორციელებული საქმიანობის შესახებ ქვეყნის შიდა და გარე აუდიტორიის პროაქტიული ინფორმირება.

საქართველოს ევროპული და ევროატლანტიკური ინტეგრაციის მაღალი მხარდაჭერის შენარჩუნების მიზნით:

- გაგრძელდება ანტიდასავლური პროპაგანდის წინააღმდეგ ქმედითი ღონისძიებების განხორციელება ინფორმაციის, სტრატეგიული კომუნიკაციის და არა კონტრპროპაგანდის ან სხვა არადემოკრატიული საშუალებების გამოყენებით;
- გაგრძელდება აქტიური საინფორმაციო კამპანია, რომლის მიზანია საქართველოს მოსახლეობისთვის ზუსტი, ამომწურავი და ობიექტური ინფორმაციის მიწოდება ევროკავშირისა და ნატოს, ევროატლანტიკური ინტეგრაციის პროცესთან დაკავშირებული გამოწვევებისა და შესაძლებლობების, ასევე ქვეყნის მიერ განსახორციელებელი რეფორმების თაობაზე;

- გაგრძელება თანამშრომლობა სამოქალაქო სექტორთან მათი პროექტების მხარდაჭერისა და ერთობლივი ძალისხმევის კოორდინირების მიმართულებით;
- შემუშავდება ევროპული და ევროატლანტიკური ინტეგრაციის საკითხებზე ინფორმაციისა და კომუნიკაციის სტრატეგია.

4.2 ქვეყნის თავდაცვისუნარიანობის გაძლიერება

საქართველოს სჭირდება დაბალანსებული, ადაპტირებადი, საკმარისი საბრძოლო ძალის მქონე, მოქნილი, მდგრადი და მობილური შეიარაღებული ძალები, რომლებიც თავსებადია ნატოს საერთაშორისო ოპერაციებში მონაწილეობისთვის, უზრუნველყოფს სამოქალაქო ხელისუფლების მხარდაჭერას სტიქიური და ტექნოგენური უბედურების დროს, ადეკვატურად პასუხობს როგორც საზღვრებიდან მომდინარე თავდასხმის საფრთხეებს, ისე პირდაპირ სამხედრო აგრესიას.

არსებული უსაფრთხოების გამოწვევების შესამცირებლად მნიშვნელოვანია თავდაცვის სისტემის სრული ტრანსფორმაცია და ისეთი თავდაცვითი შესაძლებლობების შექმნა, რომელიც ეკონომიკური და დიპლომატიური შეკავების ფაქტორებთან თანაფარდ სამხედრო შესაძლებლობებს განავითარებს და ამგვარად, საკმარისი შეკავების ფაქტორის შექმნით, საქართველოს სასიცოცხლო ინტერესების დაცვას შეძლებს. ჩვენი ქვეყნის ნატოში გაწევრიანებისკენ განუხრელი სწრაფვა სწორედ ამ მიზნის თანაზომიერია.

ძლიერი და ეფექტიანი თავდაცვის სისტემის ჩამოსაყალიბებლად, საქართველოს მთავრობა დაამტკიცებს და განახორციელებს 4-წლიან პროგრამას, რომელიც გახდება ქვეყნის თავდაცვის ახლებური ხედვის ცხოვრებაში გატარების სტრატეგიული გეგმა და საფუძვლად დაედება სამხედრო ძალების ტრანსფორმაციისა და მოდერნიზაციის პროცესს. აღნიშნული პროგრამის განხორციელება დაეფუძნება სამხედრო სფეროში დღემდე არსებულ მიღწევებს, შეიარაღებულ ძალებში მიმდინარე წარმატებულ პროგრამებს, ნატო-საქართველოს ერთობლივ პროექტებს, აგრეთვე სამხედრო ძალების რეფორმირების პრინციპულად ახალ ხედვებს, რომლებიც განვითარდება შემდეგი 5 მიმართულებით., ესენია:

- **სტრატეგია და მართვა** - თავდაცვის დაგეგმვისა და მართვის სისტემების ინტეგრირების ხარისხის გაზრდა რესურსების პრიორიტეტული მიმართულებებით ეფექტიანად მიმართვის და გადანაწილების მიზნით;
- **ძალების ოპტიმიზაცია** - სამხედრო შესაძლებლობების დაბალანსებული ერთიანობის შექმნა, რაც განაპირობებს ქვეყნის უსაფრთხოების ამოცანების შესრულებას;
- **ძალების მზადყოფნა** - კრიტიკულ ფაქტორებზე ფოკუსირება სისტემური განვითარების მიმართულებით: პერსონალი, აღჭურვილობა, განათლება- წვრთნები და მდგრადობა;
- **ინსტიტუციური რეფორმები** - თავდაცვის სამინისტროს მართვის მექანიზმების თანამიმდევრული დახვეწა შეიარაღებული ძალების ოპერატიული მოთხოვნების ქმედითი მხარდაჭერის უზრუნველსაყოფად;
- **საერთაშორისო ჩართულობა** - სამხედრო შესაძლებლობების, აგრეთვე ნატოსა და პარტნიორი ქვეყნების ძალებთან თავსებადობის გაზრდის მიზნით, საერთაშორისო პროგრამებსა და აქტივობებში მონაწილეობა.

ხედვის წარმატებით რეალიზაციისათვის:

- საბოლოოდ გაიმიჯნება კომპეტენციები გენერალურ შტაბსა და სამინისტროს შორის; განხორციელდება თავდაცვის სამინისტროს და გენერალური შტაბის მართვის, კონტროლისა და უწყებრივი კონსულტაციების სისტემის შემდგომი ინტეგრაცია, დახვეწა და ოპტიმიზაცია;
- განხორციელდება არსებული რესურსების მართვის წესებისა და პროცედურების ინსტიტუციონალიზაცია თავდაცვის რესურსების გამჭვირვალობისა და ანგარიშვალდებულების პრინციპებით გამოყენების უზრუნველსაყოფად;
- გაუმჯობესდება შეიარაღებული ძალების საბრძოლო შესაძლებლობები და მობილურობა; უმნიშვნელოვანეს პრიორიტეტად დარჩება საჰაერო თავდაცვისა და ტანკსაწინააღმდეგო შესაძლებლობების შემდგომი განვითარება.
- შეჯერდება რეზერვისა და მობილიზაციის კონცეფცია;
- განხორციელდება გზების იდენტიფიცირება კვალიფიციური პერსონალის მოზიდვისა და შენარჩუნების მიზნით;
- ნატოს სტანდარტებთან თავსებადობის უზრუნველსაყოფად, შემცირდება პერსონალური ხარჯების წილი თავდაცვის ბიუჯეტში და განხორციელდება, ზოგადად, თავდაცვის სამინისტროს ხარჯების ოპტიმიზაცია; გარდა ამისა, თავდაცვის სამინისტროს შიგნით მკვეთრად გაიმიჯნება უფლება-მოვალეობები და ფუნქციები;
- უზრუნველყოფილი იქნება მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის განახლება და ლოგისტიკის სისტემის გამართვა; დაიწყება ერთიანი მატერიალურ-ტექნიკური და სამშენებლო ნორმების დანერგვის პროცესი;
- განვითარდება შეიარაღებული ძალების კიბერშესაძლებლობები და გაიზრდება კიბერუსაფრთხოების ხარისხი;
- გაიზრდება სამხედრო-სამედიცინო შესაძლებლობები, რისთვისაც უზრუნველყოფილი იქნება ქვეყნის საერთო ეროვნული რესურსებისა და შესაძლებლობების სწორი განაწილება;
- შეიარაღებულ ძალებში განვითარდება სპეციალური დანიშნულების ძალების შესაძლებლობები;
- გაგრძელდება სამხედრო პოლიციის რეფორმირება.

წარმოდგენილი სამთავრობო პროგრამა განსაზღვრავს იმ მთავარ მიზნებს, ამოცანებსა და მიმართულებებს, რომლებიც უზრუნველყოფს საქართველოს მოქალაქეების თავისუფლებას, ქვეყნის სწრაფ განვითარებას და ხალხის კეთილდღეობას. „ქართულ ოცნებას“ შესწევს ძალა შეინარჩუნოს მშვიდობა, გაუმკლავდეს არსებულ საფრთხეებსა და გამოწვევებს და წაიყვანოს ქვეყანა წინ.

საშუალოვადიანი მაკროეკონომიკური პროგნოზები

ცხრილი 1. ძირითადი მაკროეკონომიკური ინდიკატორები

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	ფაქტ.	ფაქტ.	ფაქტ.	მოსალ.	პროგნ.	პროგნ.	პროგნ.	პროგნ.
რეალური მშპ (ზრდის ტემპი)	3.3	4.6	2.9	2.7	4.0	5.5	6.0	6.0
ნომინალური მშპ (მლნ ლარი)	26,847.4	29,150.5	31,755.6	33,265.2	35,979.7	39,097.3	42,686.4	46,605.0
მშპ ერთ სულ მოსახლეზე (აშშ დოლარი)	3,596.6	3,676.2	3,766.6	3,771.8	3,851.1	4,184.9	4,569.0	4,988.5
სამომხმარებლო ფასების ინდექსი (საშუალო პერიოდის განმავლობაში)	-0.5	3.1	4.0	2.0	4.0	3.0	3.0	3.0
მიმდინარე ანგარიში (პროცენტულად მშპ-თან)	-5.8	-10.6	-11.7	-12.6	-12.7	-10.3	-8.1	-5.9

მშპ

2016 წელს მთლიანი შიდა პროდუქტის ზრდა 2.7 პროცენტის ფარგლებშია მოსალოდნელი. საშუალოვადიან პერიოდში ეკონომიკური ზრდა პოტენციური ზრდის ფარგლებში ჩამოყალიბდება და 2017-2020 წლებში 4.0-6.0 პროცენტის ფარგლებში იქნება. 2020 წელს ნომინალური მთლიანი შიდა პროდუქტი 46.6 მილიარდ ლარამდე გაიზრდება, ხოლო მშპ ერთ სულ მოსახლეზე 2015 წელთან შედარებით 4.0 ათასი ლარით გაიზრდება და 12 471 ლარს გაუტოლდება.

ფასები

საქართველოს ეროვნული ბანკი ახორციელებს ინფლაციის თარგეთირების პოლიტიკას, რომელიც ითვალისწინებს ინფლაციის ზომიერი და პროგნოზირებადი ტემპის განსაზღვრას და აღნიშნული მაჩვენებლის მიღწევას, რაც აუცილებელი ფაქტორია გრძელვადიანი ეკონომიკური ზრდისთვის. ინფლაციის მიზნობრივი მაჩვენებელი 2016 წელს 5 პროცენტს, 2017 წლისათვის - 4 პროცენტს, ხოლო 2018 წლისათვის - 3 პროცენტს შეადგენს.

არსებული ტენდენციებიდან გამომდინარე, 2017 წელს ინფლაციის პროგნოზირებული მაჩვენებელი 4%, ხოლო 2018-2020 წლებში 3.0 პროცენტის დონეზე იქნება.

მიმდინარე ანგარიშის ბალანსი

2015 წელს მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტმა მშპ-ს 11.9 პროცენტი შეადგინა. 2017-2020 წლებში ნავარაუდევია მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტის თანმიმდევრული შემცირება.

მიმდინარე ძირითადი ეკონომიკური ტენდენციები

მთლიანი შიდა პროდუქტის დინამიკა

2015 წელს, მთლიანი შიდა პროდუქტის რეალურმა ზრდამ 2.9 პროცენტი შეადგინა. პირველ კვარტალში - 3.2%, მეორე კვარტალში - 2.5%, მესამე კვარტალში - 2.9%, ხოლო მეოთხე კვარტალში - 3.0%. 2015 წელს მთლიანი შიდა პროდუქტი ნომინალურ გამოსახულებაში 31 755 მლნ ლარით განისაზღვრა, რაც 8.9 პროცენტით აღემატება წინა წლის ანალოგიურ მაჩვენებელს. მთლიანმა შიდა პროდუქტმა ერთ სულ მოსახლეზე 8 551 ლარი (3 767 აშშ დოლარი) შეადგინა.

2016 წლის პირველი ცხრა თვის საშუალო რეალურმა ზრდამ 2.6 პროცენტი შეადგინა. 2016 წლის I კვარტალში საშუალო რეალურმა ზრდამ 2.7%, ხოლო II კვარტალში 3.0% შეადგენს. 2016 წლის პირველი ნახევრის მთლიანი შიდა პროდუქტი ნომინალურ გამოსახულებაში 15 436 მლნ ლარით განისაზღვრა.

ეკონომიკური ზრდის დარგობრივი სტრუქტურა

2015 წლის მონაცემებით ყველაზე მნიშვნელოვანი ეკონომიკური ზრდა დაფიქსირდა შემდეგ დარგებში: მშენებლობა (15.2%), საფინანსო საქმიანობა (9.4%), სასტუმროები და რესტორნები (7.4%), ოპერაციები უძრავი ქონებით (6.9%), კავშირგაბმულობა (5.0%), ტრანსპორტი (2.9%).

2016 წლის პირველ ნახევარში ქვეყნის ეკონომიკურ ზრდაში წარმართველი როლი მშენებლობას და სასტუმროებს და რესტორნებს უჭირავს. ეკონომიკური ზრდის დარგობრივი სტრუქტურაში ყველაზე სწრაფად გაიზარდა მშენებლობა 18.2 პროცენტით, სასტუმროები და რესტორნები 11.2 პროცენტით, საფინანსო საქმიანობა 8.9 პროცენტით, ოპერაციები უძრავი ქონებით, იჯარა და მომსახურების გაწევა 6.1 პროცენტით.

კერძო სექტორის როლი ეკონომიკურ ზრდაში

2015 წელს ეკონომიკურ ზრდაში წარმართველი როლი ეჭირა კერძო სექტორს. 2015 წელს ბიზნეს სექტორის ბრუნვის მოცულობა გაიზარდა 14.6 პროცენტით, ხოლო პროდუქციის გამოშვება 12.8 პროცენტით.

2016 წლის პირველ ნახევარში ბიზნეს სექტორის ბრუნვის მოცულობა 13.0 პროცენტით, ხოლო პროდუქციის გამოშვება 10.9 პროცენტით გაიზარდა. 32.5 ათასით არის გაზრდილი ბიზნეს სექტორში დასაქმებულთა რაოდენობა.

უმუშევრობის დონე

2015 წელს უმუშევრობის დონე 2014 წელთან შედარებით 0.4 პროცენტული პუნქტით შემცირდა და 12% შეადგინა. აღსანიშნავია, რომ 2015 წელს უმუშევრობის დონემ ბოლო წლების განმავლობაში ყველაზე დაბალ ნიშნულს მიაღწია.

ფასები

საქართველოს მონეტარული პოლიტიკა მისდევს ინფლაციის თარგეთირების პოლიტიკას და მიზნობრივი ინფლაციის მაჩვენებელი 2015-2016 წლებისთვის 5 პროცენტით განისაზღვრა. 2015 წელს

საშუალო წლიური ინფლაციის მაჩვენებელმა 4.0 პროცენტი შეადგინა. ხოლო 2015 წლის დეკემბერში 2014 წლის დეკემბერთან შედარებით ინფლაცია 4.9 პროცენტს შეადგენს.

2016 წლის ოქტომბერში 2015 წლის ოქტომბერთან შედარებით ინფლაციის დონე -0.2 პროცენტს შეადგენს. წლიური ინფლაციის ფორმირებაზე ძირითადი გავლენა იქონია ფასების ცვლილებამ შემდეგ ჯგუფებზე: ალკოჰოლური სასმელები, თამბაქოს ჯგუფში ფასები გაიზარდა 10.9 პროცენტით, ხოლო ფასები შემცირდა ავეჯი, საოჯახო ნივთები, სახლის მოვლის და ტრანსპორტის ჯგუფებზე, შესაბამისად 3.9 პროცენტით და 6.7 პროცენტით.

ლარის გაცვლითი კურსი

2015 წელს ლარი აშშ დოლართან მიმართებაში 27.3 პროცენტით გაუფასურდა. აღნიშნული გაუფასურება გამოწვეულია ერთის მხრივ აშშ დოლარის გამყარებით, ხოლო მეორე მხრივ რუსეთში და რუსეთის ეკონომიკასთან მჭიდროდ დაკავშირებული ეკონომიკების ქვეყნებში ეკონომიკური კრიზისით. აღნიშნულ პერიოდში ლარი ევროსთან მიმართებაში 14.2 პროცენტით გაუფასურდა. ლარის ნომინალური ეფექტური გაცვლითი კურსი, რაც წარმოადგენს ლარის საშუალო კურსს სავაჭრო პარტნიორების კურსთან გაუფასურდა 2.3 პროცენტით.

2016 წლის ათ თვეში ლარი გაუფასურდა როგორც აშშ დოლართან, ასევე ევროსთან მიმართებაში, შესაბამისად 0.5 პროცენტით და 1.0 პროცენტით. ლარის ნომინალური ეფექტური გაცვლითი კურსი, რაც წარმოადგენს ლარის საშუალო კურსს სავაჭრო პარტნიორების კურსთან გამყარდა 0.2 პროცენტით.

ბიუჯეტის საგადასახადო შემოსავლები

2015 წელს საგადასახადო შემოსავლები გადაჭარბებით შესრულდა. 2015 წელს ნაერთი ბიუჯეტის ფაქტიურმა საგადასახადო შემოსავლების ზრდამ წინა წელთან 10.6 პროცენტი შეადგინა, რაც ნომინალურ გამოსახულებაში 769.3 მლნ ლარს შეადგენს.

საგადასახადო შემოსავლების ზრდის ტენდენცია გრძელდება 2016 წელსაც. 2016 წლის 10 თვეში წინა წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით საგადასახადო შემოსავლები 9.5% გაიზარდა, რაც ნომინალურ გამოსახულებაში 617.5 მლნ ლარს შეადგენს.

საგარეო ვაჭრობა

2015 წელს საგარეო სავაჭრო ბრუნვამ 9 928 მლნ. აშშ დოლარი შეადგინა, რაც წინა წლის შესაბამის მაჩვენებელზე 13 პროცენტით ნაკლებია; აქედან ექსპორტი 2 204 მლნ. აშშ დოლარს შეადგენს (23 პროცენტით ნაკლები), ხოლო იმპორტი 7 724 მლნ. აშშ დოლარს (10 პროცენტით ნაკლები), აქედან 2015 წლის იმპორტში აღრიცხულია C-ჰეპატიტის წამლების ღირებულება, რომელიც 449 მლნ აშშ დოლარს შეადგენს. 2015 წელს უარყოფითმა სავაჭრო ბალანსმა 5 521 მლნ. აშშ დოლარი შეადგინა.

2016 წლის იანვარ-ოქტომბერში საგარეო სავაჭრო ბრუნვა წინა წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით 22 პროცენტით გაიზარდა და 9 957 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა. აქედან, ექსპორტი 1 701 მლნ დოლარია, ხოლო იმპორტი 8 256 მლნ აშშ დოლარი, რაც შესაბამისად 7 პროცენტით ნაკლები და 31 პროცენტით მეტია წინა წლის ანალოგიურ მაჩვენებელზე. აღსანიშნავია, რომ განსახილველ პერიოდში განხორციელდა C ჰეპატიტის მედიკამენტების იმპორტი, რომლის გარეშეც იმპორტი შეადგენს 5 859 მლნ. აშშ დოლარს (2% ნაკლები).

პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები

2015 წელს, საქართველოში განხორციელებული პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების მოცულობა 11 პროცენტით შემცირდა და 1 565 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა. აქედან, ინვესტიციები ევროკავშირის ქვეყნებიდან 8 პროცენტით შემცირდა, ხოლო დსთ-ის ქვეყნებიდან 32 პროცენტით გაიზარდა, რაც აზერბაიჯანიდან გაზრდილი ინვესტიციების შედეგია.

2016 წლის პირველ ნახევარში საქართველოში განხორციელებული პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების მოცულობამ 834 მლნ. აშშ დოლარი შეადგინა, რაც 11 პროცენტით მეტია 2015 წლის შესაბამის პერიოდის მაჩვენებელზე. უმსხვილესი პირდაპირი ინვესტორი ქვეყნების პროცენტულ სტრუქტურაში პირველ ადგილზე აზერბაიჯანია 34 პროცენტით, ხოლო მეორე ადგილზე გაერთიანებული სამეფო 13 პროცენტით.

მიმდინარე ანგარიშის ბალანსი

მიმდინარე ანგარიშის ბალანსის მაღალი დეფიციტი საქართველოს ეკონომიკის ერთ-ერთ მთავარ მოწყვლადობის წყაროს წარმოადგენს. 2015 წელს, მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტი 11.9 პროცენტს შეადგენს. თუმცა საშუალოვადიან პერიოდში ქვეყნის ეკონომიკური პოლიტიკა მიმართული იქნება მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტის შემცირებისაკენ.

სახელმწიფო ვალი

2015 წელს სახელმწიფო ვალი მთლიან ეკონომიკასთან მიმართებაში მშპ-ს 41.4%-ის დონეზეა. აქედან, საგარეო ვალი 32.5, ხოლო საშინაო ვალი 8.9 პროცენტი. აღნიშნული მაჩვენებელი, არ აღემატება ეკონომიკური თავისუფლების აქტით განსაზღვრულ დასაშვებ ნორმას (60% მშპ-სთან მიმართებაში).

ფისკალური პოლიტიკა

გრძელვადიანი პერიოდისთვის მთავრობის სტრატეგიაა ფისკალური მდგომარეობის გაუმჯობესება, რაც უზრუნველყოფს ეკონომიკური ზრდის მაღალი ტემპის შენარჩუნებას და მაკროეკონომიკურ სტაბილურობას;

2017-2020 წლებისთვის ფისკალური პოლიტიკის ამოცანებს წარმოადგენს:

- სახსრების მიმართვა ისეთ პრიორიტეტულ მიმართულებებზე, როგორიცაა საპენსიო უზრუნველყოფა, სოციალური სფერო, ჯანდაცვა განათლება, სოფლის მეურნეობა, ინვესტიციები ინფრასტრუქტურის განვითარებისათვისა და მოსახლეობის დასაქმებისათვის;
- ბიუჯეტის დეფიციტის ნიშნულის ისეთი მოცულობის ფარგლებში შენარჩუნება, რომელიც ხელს შეუწყობს ქვეყნის ეკონომიკურ სტაბილურობას;
- სახელმწიფო ფინანსების მართვის შემდგომი სრულყოფა.

საქართველოს 2015 წლის ბიუჯეტის შესრულების მაჩვენებლები

2015 წელს ნაერთი ბიუჯეტის შემოსავლების სახით მობილიზებულია 8 963.2 მლნ ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის 101.2%-ია (ცხრილი 2).

გადასახადების სახით მობილიზებულია 8 010.9 მლნ ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის 100.4 %-ია, ხოლო მშპ-თან მიმართებაში 25.3% შეადგინა. მათ შორის:

- საშემოსავლო გადასახადის სახით მობილიზებულია 2 223.2 მლნ ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (2 233.0 მლნ ლარი) 99.6%-ია, ხოლო მისი წილი მშპ-ის მიმართ 7.0%-ია.
- მოგების გადასახადის სახით მობილიზებულია 1 025.2 მლნ ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (1 004.0 მლნ ლარი) 102.1%-ია, ხოლო მისი წილი მშპ-ის მიმართ 3.2%-ია.
- დამატებული ღირებულების გადასახადის სახით მობილიზებულია 3 505.5 მლნ ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (3 525.0 მლნ ლარი) 99.4%-ია, ხოლო მისი წილი მშპ-ის მიმართ 11.0%-ია.
- აქციზის სახით მობილიზებულია 870.7 მლნ ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (860.0 მლნ ლარი) 101.2%-ია, ხოლო მისი წილი მშპ-ის მიმართ 2.7%-ია.
- იმპორტის გადასახადის სახით მობილიზებულია 69.3 მლნ ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (68.0 მლნ ლარი) 101.9%-ია, ხოლო მისი წილი მშპ-ის მიმართ 0.2%-ია.
- ქონების გადასახადის სახით მობილიზებულია 290.1 მლნ ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (265.0 მლნ ლარი) 109.5%-ია, ხოლო მისი წილი მშპ-ის მიმართ 0.9%-ია.
- სხვა გადასახადის სახით მობილიზებულია 26.8 მლნ ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (25.0 მლნ ლარი) 107.3%-ია, ხოლო მისი წილი მშპ-ის მიმართ 0.1%-ია.

გრანტების სახით მობილიზებულია 318.8 მლნ ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის 133.4%-ია.

სხვა შემოსავლების სახით მობილიზებულია 633.5 მლნ ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (635.0 მლნ ლარი) 99.8%-ია.

ცხრილი 2. ნაერთი ბიუჯეტის შემოსავლები

მლნ ლარი

დასახელება	ნაერთი ბიუჯეტი				% მშპ-სთან
	გეგმა	ფაქტი	+/-	%	
შემოსავლები	8,853.9	8,963.2	109.3	101.2	28.3
გადასახადები	7,980.0	8,010.9	30.9	100.4	25.1
საშემოსავლო გადასახადი	2,233.0	2,223.2	-9.8	99.6	7.0
მოგების გადასახადი	1,004.0	1,025.2	21.2	102.1	3.2
დამატებული ღირებულების გადასახადი	3,525.0	3,505.5	-19.5	99.4	11.0
აქციზი	860.0	870.7	10.7	101.2	2.7
იმპორტის გადასახადი	68.0	69.3	1.3	101.9	0.2
ქონების გადასახადი	265.0	290.1	25.1	109.5	0.9
სხვა გადასახადი	25.0	26.8	1.8	107.3	0.1
გრანტები	238.9	318.8	79.9	133.4	1.0
სხვა შემოსავლები	635.0	633.5	-1.5	99.8	2.0

არაფინანსური აქტივების კლებიდან მობილიზებულ იქნა 355.1 მლნ ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (355.0 მლნ ლარი) 100.0%-ია.

ფინანსური აქტივების კლებიდან მობილიზებულ იქნა 59.1 მლნ ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (86.0 მლნ ლარი) 68.7%-ია.

ვალდებულებების ზრდის ხარჯზე 2015 წელს მობილიზებულ იქნა 1 379.5 მლნ ლარი, რაც მთლიანი შიდა პროდუქტის 4.4%-ს შეადგენს.

2015 წელს სახელმწიფო ბიუჯეტით გამოყოფილი ასიგნებები სხვადასხვა სფეროების მიხედვით შემდეგნაირად გადანაწილდა:

- *სოციალური სფერო - 2 217.6 მლნ ლარი;*
- *განათლება - 833.9 მლნ ლარი;*
- *ჯანმრთელობის დაცვა - 855.1 მლნ ლარი;*
- *ენერგეტიკა - 23.7 მლნ ლარი;*
- *ტრანსპორტი - 568.7 მლნ ლარი;*
- *დასვენება, კულტურა, სპორტი, რელიგია - 222.6 მლნ ლარი;*
- *თავდაცვა, საზოგადოებრივი წესრიგი და უსაფრთხოება - 1 615.2 მლნ ლარი.*

• 2015 წლის სექტემბრიდან, გაიზარდა ასაკით პენსიის ოდენობა და შეადგინა 160 ლარი. 2015 წლის 1 იანვრიდან 500 ლარით გაიზარდა და განისაზღვრა თითოეულ ოჯახზე 1 000 ლარის ოდენობით საერთაშორისო ოპერაციების ან სხვა სახის სამშვიდობო საქმიანობის განხორციელებისას გარდაცვლილ ან ამ მისიებში მიღებული ჯანმრთელობის დაზიანების გამო გარდაცვლილ საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს მოსამსახურეთა ოჯახის წევრებზე, ასევე, საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობისათვის, თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობისათვის, აგრეთვე 1998 წლის მაისისა და 2004 წლის აგვისტოს მოვლენების დროს დაღუპულთა ან მიღებული ჭრილობების შედეგად გარდაცვლილთა ოჯახის წევრებზე გასაცემი სახელმწიფო კომპენსაციის თანხა. სულ საანგარიშო პერიოდში საპენსიო უზრუნველყოფის პროგრამული კოდიდან გადარიცხულ იქნა 1 399.0 მლნ ლარამდე.

• სოციალური დახმარებების პროგრამის ფარგლებში ქვეყნის მასშტაბით განხორციელდა სოციალურად დაუცველი ოჯახების მონაცემთა ერთიან ბაზაში რეგისტრირებული ლატაკი ოჯახებისთვის სოციალური დახმარებისა და ბავშვთა ინსტიტუციური დაწესებულებებიდან ბიოლოგიურ ოჯახებში დაბრუნებასთან დაკავშირებული რეინტეგრაციის შემწეობის გაცემა, ასევე, სოციალური პაკეტის დაფინანსება შშმ პირებისთვის, შშმ ბავშვებისთვის, მარჩენალდაკარგულებისთვის და სხვა მოწყვლადი კატეგორიებისათვის, ლტოლვილთა და დევნილთა შემწეობებით უზრუნველყოფა და შრომითი მოვალეობის შესრულებისას დასაქმებულის ჯანმრთელობის ვნების შედეგად მიყენებული ზიანის ანაზღაურება, ორსულობის, მშობიარობისა და ბავშვის მოვლის, ასევე, ახალშობილის შვილად აყვანის გამო დახმარების, საყოფაცხოვრებო სუბსიდიის, დემოგრაფიული მდგომარეობის გაუმჯობესების მიზნობრივი პროგრამის ფარგლებში ფულადი დახმარების გაცემა. სოციალური დახმარებების გასაცემად საანგარიშო პერიოდში სახელმწიფო ბიუჯეტიდან მიიმართა სულ 611.8 მლნ ლარი, მათ შორის „სოციალურად დაუცველი მოსახლეობის მიერ მოხმარებული ელექტროენერგიის ღირებულების ნაწილობრივი სუბსიდირების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის გადაწყვეტილების შესაბამისად, სოციალურად დაუცველი

მოსახლეობის მიერ მოხმარებული ელექტროენერგიის ღირებულების ნაწილობრივი სუბსიდირების მიზნით 1 156.5 ათასი ლარი.

- „მოსახლეობის საყოველთაო ჯანმრთელობის დაცვის პროგრამის“ ფარგლებში (სრულად ამოქმედდა 2014 წლის 1 სექტემბრიდან), რომლის მიზანია ჯანმრთელობის დაზღვევის არმქონე საქართველოს მოსახლეობისათვის ფინანსური უზრუნველყოფის შექმნა სამედიცინო მომსახურების ხელმისაწვდომობაზე, საანგარიშო პერიოდში მიმდინარეობდა მოსახლეობის ჯანმრთელობის მდგომარეობის გაუმჯობესება გადაუდებელ სტაციონარულ და ამბულატორიულ მომსახურებაზე ფინანსური ხელმისაწვდომობის გაზრდის გზით. პროგრამამ მოიცვა ასევე, გეგმიურ-ამბულატორიული და სტაციონარული მომსახურებები (გეგმიური ქირურგული ოპერაციები, მ.შ. კარდიოქირურგიული და ონკოლოგიური ოპერაციები, ონკოლოგიურ პაციენტთა მკურნალობა, მშობიარობა, ლაბორატორიული და ინსტრუმენტული გამოკვლევები და ა.შ.). სულ ამ მიზნით საანგარიშო პერიოდში მიმართულ იქნა 570.7 მლნ ლარი;

- 2015 წლის სექტემბრიდან მკვეთრად გამოხატული შეზღუდული შესაძლებლობის ყველა პირისთვის (დაახლოებით 25 ათასამდე პირი) სოციალური პაკეტის ოდენობა გაიზარდა 10 ლარით, ხოლო შეზღუდული შესაძლებლობის სტატუსის მქონე ყველა ბავშვისათვის (დაახლოებით 9 200 შშმ ბავშვი) სოციალური პაკეტის ოდენობა გაიზარდა 60 ლარით;

- 2015 წლის აპრილიდან დაიწყო C ჰეპატიტის მკურნალობა ახალი თაობის მედიკამენტით, რომელიც სრულიად უფასოდ მიეწოდებათ საქართველოს მოქალაქეობის მქონე პაციენტებს. დიაგნოსტიკის კომპონენტით ისარგებლა 6 000 პირმა. სულ ამ მიზნით საანგარიშო პერიოდში მიმართულ იქნა 6 061.3 ათასი ლარი;

- იძულებით გადაადგილებულ პირთა საცხოვრებელი პირობების გასაუმჯობესებლად საქართველოს სხვადასხვა რეგიონებში (არსებულ უბნებში) შენობების, წყალმომარაგების სისტემის, საკანალიზაციო გამწმენდი ნაგებობის, სანიაღვრე არხების, სასმელი წყლის შიდაკომუნიკაციური ქსელების, გზებისა და შიდა ქუჩების რეაბილიტაციაზე, ახალი საცხოვრებელი უბნის მშენებლობაზე, ასევე საცხოვრებელი სახლებისა და ბინების შეძენისთვის მიმართული იქნა 112.3 მლნ ლარი;

- 2015 წლის 13-14 ივნისს ქალაქ თბილისში მომხდარი სტიქიის შედეგად დაზარალებულ ოჯახთა დახმარებისა და აღდგენითი სამუშაოების დაფინანსების ხელშეწყობის მიზნით საქართველოს მთავრობის სარეზერვო, საქართველოს პრეზიდენტის სარეზერვო და საქართველოს რეგიონებში განსახორციელებელი პროექტების ფონდებიდან მიმართული იქნა 35.0 მლნ ლარამდე;

- ქვეყანაში არსებული 2.0 ათასზე მეტი საჯარო და 300-მდე კერძო ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლის დასაფინანსებლად მიიმართა 430.0 მლნ ლარამდე;

- საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრომ უზრუნველყო 1 143 საჯარო სკოლის 64.0 ათასამდე მოსწავლის უფასო ტრანსპორტირება სკოლაში, რომლებიც ცხოვრობენ ისეთ დასახლებულ პუნქტში, სადაც არ ფუნქციონირებს სკოლა და სკოლამდე მისასვლელი მანძილი შესამჩნევად დიდია. ამ მიზნით სულ მიიმართა 16.8 მლნ ლარი;

- ყველა საჯარო სკოლის მოსწავლეთათვის, სასკოლო სახელმძღვანელოებისა და სამუშაო რვეულების გადასაცემად გაწეული ხარჯების დაფინანსების მიზნით მიიმართა 5.6 მლნ ლარზე მეტი;

- საგანმანათლებლო და სამეცნიერო დაწესებულებათა ინფრასტრუქტურის განვითარებაზე მიიმართა 99.4 მლნ ლარი, მათ შორის ინფორმაციულ-საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების ხაზით - 23.1 მლნ ლარი.

- 2015 წელს ქ. თბილისში გამართული ევროპის ახალგაზრდული ოლიმპიური ფესტივალისათვის აუცილებელი ინფრასტრუქტურის მოსაწყობად (მათ შორის თანამედროვე

საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისი მულტიფუნქციური სპორტის სასახლისა და საცურო აუზის ასაშენებლად) მიიმართა 72.6 მლნ ლარი;

- საგზაო ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესების ღონისძიებებზე, გზების მოვლა-შენახვაზე, ახალი მაგისტრალების, შიდასახელმწიფოებრივი და ადგილობრივი გზების მშენებლობაზე დახარჯული იქნა 488.4 მლნ ლარი. მათ შორის:

- საქართველოს მუნიციპალური განვითარების ფონდის მიერ მუნიციპალური ინფრასტრუქტურის განვითარებისათვის დახარჯულ იქნა 183.9 მლნ ლარი.

- წყალმომარაგების ინფრასტრუქტურის აღდგენა-რეაბილიტაციაზე მიმართული იქნა 137.5 მლნ ლარი. მათ შორის:

- სათხილამურო ტრასებისა და მთის ინფრასტრუქტურის მშენებლობა, მოვლა შენახვაზე ზემო სვანეთში მიმართულ იქნა 21.0 მლნ ლარი, ხოლო ჭიათურის საბაგირო გზების რეკონსტრუქცია-რეაბილიტაციაზე - 5.6 მლნ ლარი;

- სამედიცინო დაწესებულებების რეაბილიტაციასა და აღჭურვაზე მიიმართა 24.4 მლნ ლარზე მეტი;

- საქართველოს ენერგოსისტემის გასაუმჯობესებლად მიიმართა 116,3 მლნ ლარი;

- „აწარმოე საქართველოში“ პროგრამის ფარგლებში, ხელშეკრულება გაფორმდა 64 ბენეფიციარ კომპანიასთან საპროცენტო განაკვეთის თანადაფინანსების მიზნით. დამტკიცებული სესხების საერთო რაოდენობამ შეადგინა 97.3 მლნ ლარი, ხოლო მოსალოდნელმა ინვესტიციამ - 147.1 მლნ ლარი. გარდა ამისა, პროგრამის ინფრასტრუქტურული მხარდაჭერის კომპონენტის ფარგლებში ქონება გადაეცა 21 ბენეფიციარს;

- საანგარიშო პერიოდში 46,0 მლნ ლარი მიიმართა მცირემიწიან ფერმერთა 2015 წლის საგაზაფხულო სამუშაოების ხელშეწყობის პროექტის დასაფინანსებლად, 34.5 მლნ ლარი - შეღავათიანი აგროკრედიტებზე, ხოლო 4.8 მლნ ლარი - აგროდაზღვევის ღონისძიებების დაფინანსების უზრუნველსაყოფად;

- 2015 წლის რთვლის ღონისძიებების ეფექტურად განხორციელების მიზნით, კერძოდ, ყურძნის შესყიდვა-გადამუშავების ხელშეწყობის ღონისძიებების განსახორციელებლად სულ მიიმართა 60.7 მლნ ლარი;

- სამელიორაციო სისტემების მოდერნიზაციისთვის მიიმართა 63.5 მლნ ლარი, მათ შორის: სამელიორაციო ინფრასტრუქტურის რეაბილიტაციის დასაფინანსებლად და სამელიორაციო დანიშნულების ტექნიკის შეძენის მიზნით 53.5 მლნ ლარი, სამელიორაციო ინფრასტრუქტურის მიმდინარე ექსპლუატაციის ხარჯების და კომპანიის სხვა მიმდინარე ხარჯების ნაწილობრივი სუბსიდირების მიზნით 10.0 მლნ ლარი.

საქართველოს 2016 წლის ბიუჯეტის საპროგნოზო მაჩვენებლები

ნაერთი ბიუჯეტის შემოსავლების მოცულობა 2016 წელს განისაზღვრა 9 590.0 მლნ ლარით, ხოლო მისი წილი მშპ-ის მიმართ 27.9%-ს გაუტოლდა.

გადასახადების საპროგნოზო მოცულობა განისაზღვრა 8 685.0 მლნ ლარით, ხოლო მისი წილი მშპ-ის მიმართ 25.2%-ს შეადგენს. მათ შორის:

- საშემოსავლო გადასახადის საპროგნოზო მაჩვენებელი შეადგენს 2 525.0 მლნ ლარს.
- მოგების გადასახადის საპროგნოზო მაჩვენებელი შეადგენს 980.0 მლნ ლარს.
- დამატებული ღირებულების საპროგნოზო მაჩვენებელი შეადგენს 3 802.0 მლნ ლარს.
- აქციზის საპროგნოზო მაჩვენებელი შეადგენს 1 012.0 მლნ ლარს.
- იმპორტის გადასახადის საპროგნოზო მაჩვენებელი შეადგენს 75.0 მლნ ლარს.
- ქონების გადასახადის საპროგნოზო მაჩვენებელი შეადგენს 266.0 მლნ ლარს.
- სხვა გადასახადის საპროგნოზო მაჩვენებელი 25.0 მლნ ლარს.

გრანტების საპროგნოზო მოცულობა განისაზღვრა 255.0 მლნ ლარით, რაც მშპ-ს მიმართ 0.7%-ს შეადგენს;

სხვა შემოსავლების საპროგნოზო მოცულობა განისაზღვრა 650.0 მლნ ლარით, რაც მშპ-ს მიმართ 1.9%-ს შეადგენს;

არაფინანსური აქტივების კლებიდან მისაღები თანხების მოცულობა განისაზღვრა 280.0 მლნ ლარით, რაც მშპ-ს 0.8%-ია.

ფინანსური აქტივების კლებით მისაღები თანხების მოცულობა განისაზღვრა 91.0 მლნ ლარით, რაც მშპ-ს 0.3%-ია.

ვალდებულებების ზრდის მოცულობა განისაზღვრა 1 275,0 მლნ ლარით, რაც მთლიანი შიდა პროდუქტის 3.7%-ია.

„საქართველოს 2016 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის შესახებ“ საქართველოს კანონის მიხედვით 2016 წელს სახელმწიფო ბიუჯეტით გამოსაყოფი ასიგნებები სხვადასხვა სფეროების მიხედვით შემდეგნაირად გადანაწილდა:

- *სოციალური სფერო - 2 404.0 მლნ ლარი,*
- *განათლება - 1 056.5 მლნ ლარი;*
- *ჯანმრთელობის დაცვა - 862.6 მლნ ლარი;*
- *ენერგეტიკა - 20.4 მლნ ლარი;*
- *ტრანსპორტი - 656.3 მლნ ლარი;*
- *დასვენება, კულტურა, სპორტი, რელიგია - 197.3 მლნ ლარი;*
- *თავდაცვა, საზოგადოებრივი წესრიგი და უსაფრთხოება - 1 667.8 მლნ ლარი.*

➤ მოსახლეობის საპენსიო უზრუნველყოფისთვის გამოყოფილია 1 570.0 მლნ ლარი, რომლის ფარგლებშიც გათვალისწინებულია მიმდინარე წლის 1 ივლისიდან ასაკით პენსიონერთათვის პენსიის ზრდა 20 ლარის ოდენობით. ასევე, გათვალისწინებულია „მაღალმთიანი რეგიონების განვითარების შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრული სოციალური ხარჯების დაფინანსება;

➤ სხვადასხვა კატეგორიის ბენეფიციართა სოციალური დახმარებებისთვის გამოყოფილია 680.0 მლნ ლარი;

➤ მოსახლეობის ჯანმრთელობის დაცვისათვის გათვალისწინებულია 801,5 მლნ ლარი, მათ შორის საყოველთაო ჯანდაცვისათვის - 570.0 მლნ ლარი.

- 2016 წელს საგზაო ინფრასტრუქტურის მშენებლობა-რეაბილიტაციისათვის დაგეგმილია 526.6 მლნ ლარამდე;
- რეგიონული და მუნიციპალური ინფრასტრუქტურის, აგრეთვე წყალმომარაგების ინფრასტრუქტურის აღდგენა-რეაბილიტაციისათვის მიიმართება 416,8 მლნ ლარზე მეტი;
- სხვადასხვა რეგიონებში ინფრასტრუქტურული პროექტების დაფინანსების მიზნით საქართველოს რეგიონებში განსახორციელებელი პროექტების ფონდიდან მიიმართება 230.0 მლნ ლარი, ხოლო სოფლის მხარდაჭერის პროგრამისთვის გათვალისწინებულია 50.0 მლნ ლარის მიმართვა. ამასთან, მაღალმთიანი დასახლებების განვითარების ფონდისათვის გათვალისწინებულია - 20.0 მლნ ლარი.
- მეწარმეობის განვითარების ხელშეწყობაზე მიმართული იქნება 20.0 მლნ ლარზე მეტი;
- სოფლის მეურნეობის სამინისტროსათვის განსაზღვრულია 321.4 მლნ ლარზე მეტი, საიდანაც სამელიორაციო სისტემის მოდერნიზაციისთვის მიიმართება 63.0 მლნ ლარი, შეღავათიანი აგროკრედიტების გაცემის მიზნით - 41.0 მლნ ლარი, მცირემიწიან ფერმერთა საზაფხულო სამუშაოების ხელშეწყობის მიზნით - 48.0 მლნ ლარი, სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკის სესხისა და ლიზინგის ვალდებულებების დაფარვისათვის - 23.0 მლნ ლარი, მევენახეობა-მელვინეობის განვითარების მიზნით - 32.9 მლნ ლარი.
- იძულებით გადაადგილებულ პირთა სახლების მშენებლობა-რეაბილიტაციისათვის გამოყოფილია 74.0 მლნ ლარზე მეტი;
- სპორტის ინფრასტრუქტურის, რეაბილიტაციისა და სპორტული ინვენტარის განახლებისათვის გათვალისწინებულია 13.1 მლნ ლარი;
- 2016 წლის აპრილიდან მასწავლებელთა საბაზისო ხელფასი გაიზარდა 50 ლარით. სულ ზოგადი განათლების დასაფინანსებლად მიიმართება 572.8 მლნ ლარი, აღნიშნულ თანხაში ასევე გათვალისწინებულია „მაღალმთიანი რეგიონების განვითარების შესახებ“ საქართველოს კანონით მაღალმთიან რეგიონებში მომუშავე პედაგოგებისათვის გათვალისწინებული დანამატების დასაფინანსებლად საჭირო ხარჯები;
- საგანმანათლებლო და სამეცნიერო დაწესებულებათა ინფრასტრუქტურის განვითარებაზე მიიმართება 94.4 მლნ ლარი, მათ შორის ინფორმაციულ-საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების ხაზით - 25.3 მლნ ლარი. ამასთან, ათასწლეულის გამოწვევა საქართველოს პროექტის ფარგლებში ზოგიერთი საჯარო სკოლის ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესებაზე მიმართული იქნება 40.6 მლნ ლარზე მეტი.
- საქართველოს ენერგოსისტემის გასაუმჯობესებლად გამოყოფილია 103.0 მლნ ლარი;
- სამედიცინო დაწესებულებების რეაბილიტაციისა და აღჭურვაზე მიიმართება 32.0 მლნ ლარი.

საქართველოს 2016 წლის ბიუჯეტის 10 თვის შესრულების მაჩვენებლები

2016 წლის იანვარ-ოქტომბერში, ნაერთ ბიუჯეტში შემოსავლების სახით მობილიზებულია 7 764.1 მლნ ლარი, რაც წლიური საპროგნოზო მაჩვენებლის 81.0 პროცენტს შეადგენს. ხოლო გადასახადების ფაქტიური მაჩვენებელი წლიური საპროგნოზო მაჩვენებლის 82.3 პროცენტია.

2016 წლის 10 თვის ნაერთი ბიუჯეტის შემოსავლების შესრულება

მლნ ლარი

	2016 გეგმა	10 თვე ფაქტი	% შესრულება
შემოსავლები	9,590.0	7,764.1	81.0%
გადასახადები	8,685.0	7,144.1	82.3%
გრანტები	255.0	153.9	60.3%
სხვა შემოსავლები	650.0	466.1	71.7%

გრანტების სახით მობილიზებულია 153.9 მლნ ლარი, რაც წლიური საპროგნოზო მაჩვენებლის (255.0 მლნ ლარი) 60.3%-ია.

სხვა შემოსავლების სახით მობილიზებულია 466.1 მლნ ლარი, რაც წლიური საპროგნოზო მაჩვენებლის (650.0 მლნ ლარი) 71.7%-ია.

არაფინანსური აქტივების კლებიდან მობილიზებულ იქნა 263.5 მლნ ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (280.0 მლნ ლარი) 94.1%-ია.

ფინანსური აქტივების კლებიდან მობილიზებულ იქნა 54.3 მლნ ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (91.0 მლნ ლარი) 59.7%-ია.

საქართველოს 2017-2020 წლების შემოსულობების პროგნოზი

საშუალოვადიან პერიოდში საბიუჯეტო შემოსულობების პროგნოზული გათვლებისას, გათვალისწინებულ იქნა ფისკალურ სფეროში გასატარებელი ღონისძიებებიდან გამომდინარე მოსალოდნელი ცვლილებები და მის მიერ გამოწვეული შესაძლო შედეგები. პროგნოზული გათვლებით, 2017 წლისთვის ნაერთი ბიუჯეტის შემოსავლების საპროგნოზო მაჩვენებლის წილი მშპ-სთან 29.3%-ის, ხოლო გადასახადების წილი 26.5%-ის დონეზე იქნება. 2018-2020 წლების საბიუჯეტო შემოსავლების საპროგნოზო მაჩვენებელი მშპ-ს მიმართ საშუალოდ 28.4%, ხოლო საგადასახადო შემოსავლების წილი საშუალოდ 26.0%-ის დონეზეა ნავარაუდევი.

2017 წელს ნაერთი ბიუჯეტის სხვა შემოსავლების წილი მთლიანი შიდა პროდუქტის მიმართ სავარაუდოდ 2.0%-ს გაუტოლდება. ხოლო არაფინანსური და ფინანსური აქტივების რეალიზაციიდან მისაღები თანხების მოცულობა მშპ-თან მიმართებაში შესაბამისად 0.4 და 0.2 პროცენტი იქნება.

ბიუჯეტის ძირითადი მაჩვენებლები

დასახელება	2015 წლის ფაქტი			2016 წლის პროგნოზი			2017 წლის პროგნოზი			2018 წლის პროგნოზი			2019 წლის პროგნოზი			2020 წლის პროგნოზი		
	ნაერთი ბიუჯეტი	სახელმწიფო ბიუჯეტი	ტერიტორიული ერთეულების ბიუჯეტები	ნაერთი ბიუჯეტი	სახელმწიფო ბიუჯეტი	ტერიტორიული ერთეულების ბიუჯეტები	ნაერთი ბიუჯეტი	სახელმწიფო ბიუჯეტი	ტერიტორიული ერთეულების ბიუჯეტები	ნაერთი ბიუჯეტი	სახელმწიფო ბიუჯეტი	ტერიტორიული ერთეულების ბიუჯეტები	ნაერთი ბიუჯეტი	სახელმწიფო ბიუჯეტი	ტერიტორიული ერთეულების ბიუჯეტები	ნაერთი ბიუჯეტი	სახელმწიფო ბიუჯეტი	ტერიტორიული ერთეულების ბიუჯეტები
შემოსავლები	8,964.3	8,170.5	2,038.0	9,642.0	8,642.0	1,920.0	10,529.5	9,489.5	1,928.1	11,145.0	10,095.0	1,950.0	12,095.0	11,005.0	2,140.0	13,150.0	12,040.0	2,310.0
გადასახადები	8,010.8	7,549.6	461.2	8,740.0	8,035.0	705.0	9,540.0	8,820.0	720.0	10,135.0	9,405.0	730.0	11,085.0	10,315.0	770.0	12,140.0	11,350.0	790.0
გრანტები	319.9	315.6	1,245.6	317.0	317.0	920.0	284.5	284.5	888.1	350.0	350.0	900.0	350.0	350.0	1,050.0	350.0	350.0	1,200.0
სხვა შემოსავლები	633.6	305.3	331.2	585.0	290.0	295.0	705.0	385.0	320.0	660.0	340.0	320.0	660.0	340.0	320.0	660.0	340.0	320.0
ხარჯები	7,917.1	7,875.0	1,286.3	8,816.5	8,406.5	1,330.0	9,094.2	8,769.1	1,213.2	9,350.0	8,960.0	1,290.0	9,660.0	9,354.0	1,356.0	9,985.0	9,770.0	1,415.0
შრომის ანაზღაურება	1,601.7	1,376.8	224.9	1,760.0	1,450.0	310.0	1,683.5	1,393.5	290.0	1,735.0	1,425.0	310.0	1,780.0	1,460.0	320.0	1,830.0	1,500.0	330.0
საქონელი და მომსახურება	1,203.1	946.2	256.9	1,419.0	1,119.0	300.0	1,417.5	1,144.3	273.2	1,460.0	1,180.0	280.0	1,470.0	1,180.0	290.0	1,500.0	1,190.0	310.0
პროცენტი	329.9	326.6	6.2	404.0	394.0	10.0	513.0	503.0	10.0	575.0	565.0	10.0	675.0	659.0	16.0	750.0	740.0	10.0
სუბსიდიები	735.8	255.8	480.0	695.0	325.0	370.0	785.0	430.0	355.0	760.0	370.0	390.0	780.0	370.0	410.0	800.0	380.0	420.0
გრანტები	20.0	1,261.3	0.0	70.0	990.0	0.0	77.2	950.3	15.0	85.0	970.0	15.0	90.0	1,120.0	20.0	100.0	1,275.0	25.0
სოციალური უზრუნველყოფა	3,036.7	2,802.4	234.3	3,390.0	3,140.0	250.0	3,503.0	3,313.0	190.0	3,620.0	3,420.0	200.0	3,720.0	3,510.0	210.0	3,830.0	3,610.0	220.0
სხვა ხარჯები	989.9	905.9	84.0	1,078.5	988.5	90.0	1,115.0	1,035.0	80.0	1,115.0	1,030.0	85.0	1,145.0	1,055.0	90.0	1,175.0	1,075.0	100.0
საოპერაციო სალდო	1,047.2	295.5	751.7	825.5	235.5	590.0	1,435.3	720.4	714.9	1,795.0	1,135.0	660.0	2,435.0	1,651.0	784.0	3,165.0	2,270.0	895.0
არაფინანსური აქტივების ცვლილება	1,421.1	690.3	730.8	843.7	515.0	328.7	1,506.5	1,101.5	405.0	2,115.0	1,535.0	580.0	2,815.0	2,175.0	640.0	3,370.0	2,620.0	750.0
ზრდა	1,776.4	977.6	798.8	1,148.7	740	408.7	1,666.5	1,191.5	475.0	2,265.0	1,615.0	650.0	2,955.0	2,255.0	700.0	3,500.0	2,700.0	800.0
კლება	355.3	287.3	68.0	305.0	225.0	80.0	160.0	90.0	70.0	150.0	80.0	70.0	140.0	80.0	60.0	130.0	80.0	50.0
მილიანი სალდო	-373.9	-394.8	20.9	-18.2	-279.5	261.3	-71.2	-381.1	309.9	-320.0	-400.0	80.0	-380.0	-524.0	144.0	-205.0	-350.0	145.0

დასახელება	2015 წლის ფაქტი			2016 წლის პროგნოზი			2017 წლის პროგნოზი			2018 წლის პროგნოზი			2019 წლის პროგნოზი			2020 წლის პროგნოზი		
	ნაერთი ბიუჯეტი	სახელმწიფო ბიუჯეტი	ტერიტორიული ერთეულების ბიუჯეტები	ნაერთი ბიუჯეტი	სახელმწიფო ბიუჯეტი	ტერიტორიული ერთეულების ბიუჯეტები	ნაერთი ბიუჯეტი	სახელმწიფო ბიუჯეტი	ტერიტორიული ერთეულების ბიუჯეტები	ნაერთი ბიუჯეტი	სახელმწიფო ბიუჯეტი	ტერიტორიული ერთეულების ბიუჯეტები	ნაერთი ბიუჯეტი	სახელმწიფო ბიუჯეტი	ტერიტორიული ერთეულების ბიუჯეტები	ნაერთი ბიუჯეტი	სახელმწიფო ბიუჯეტი	ტერიტორიული ერთეულების ბიუჯეტები
ფინანსური აქტივების ცვლილება	592.3	561.2	28.5	1,061.3	815.0	271.3	1,184.2	879.3	332.9	1,115.0	1,035.0	100.0	1,000.0	856.0	169.0	1,170.0	1,010.0	185.0
ზრდა	694.5	633.1	72.5	1,284.3	885.0	433.3	1,326.3	963.3	406.0	1,290.0	1,125.0	200.0	1,096.0	946.0	190.0	1,246.0	1,100.0	186.0
კლება	102.2	71.9	44.0	223.0	70.0	162.0	142.1	84.0	73.1	175.0	90.0	100.0	96.0	90.0	21.0	76.0	90.0	1.0
ვალდებულების ცვლილება	966.2	956.0	7.6	1,079.5	1,094.5	10.0	1,255.4	1,260.4	23.0	1,435.0	1,435.0	20.0	1,380.0	1,380.0	25.0	1,375.0	1,360.0	40.0
ზრდა	1,379.5	1,361.4	29.2	1,477.0	1,481.0	30.0	1,792.7	1,792.7	43.0	2,160.0	2,160.0	35.0	2,250.0	2,250.0	40.0	2,280.0	2,260.0	60.0
საგარეო	1,046.7	1,046.7		1,058.0	1,058.0	0.0	1,392.7	1,392.7		1,660.0	1,660.0		1,800.0	1,800.0		1,910.0	1,910.0	
საშინაო	332.8	314.7	29.2	419.0	423.0	30.0	400.0	400.0	43.0	500.0	500.0	35.0	450.0	450.0	40.0	370.0	350.0	60.0
კლება	413.3	405.4	21.6	397.5	386.5	20.0	537.3	532.3	20.0	725.0	725.0	15.0	870.0	870.0	15.0	905.0	900.0	20.0
საგარეო	369.5	369.5	0.0	331.0	331.0		457.0	457		650.0	650.0		800.0	800.0		820.0	820.0	
საშინაო	43.8	35.9	21.6	66.5	55.5	20.0	80.3	75.3	20.0	75.0	75.0	15.0	70.0	70.0	15.0	85.0	80.0	20.0
ბალანსი	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

თავი III

მხარჯავი დაწესებულებებისათვის გათვალისწინებული ასიგნებების და რიცხოვნობის ზღვრული მოცულობები, მათ მიერ დაგეგმილი პროგრამები და მათი დაფინანსება

დასახელება	მომუშავეთა რიცხოვნობები	2017 წელი	2018 წელი	2019 წელი	2020 წელი
საქართველოს პარლამენტი და მასთან არსებული ორგანიზაციები	1,331.0	60,131.0	62,977.6	65,960.0	69,089.0
საქართველოს პრეზიდენტის ადმინისტრაცია	150.0	9,800.0	9,800.0	9,800.0	9,800.0
საქართველოს ეროვნული უშიშროების საბჭოს აპარატი	38.0	1,800.0	1,800.0	1,800.0	1,800.0
საქართველოს მთავრობის ადმინისტრაცია	240.0	16,500.0	16,500.0	16,500.0	16,500.0
სახელმწიფო აუდიტის სამსახური	370.0	14,517.2	14,952.7	15,402.3	15,864.4
საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისია	500.0	60,500.0	63,377.0	25,475.0	64,527.0
საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლო	109.0	4,110.0	4,110.0	4,110.0	4,110.0
საქართველოს უზენაესი სასამართლო	184.0	7,700.0	8,000.0	8,500.0	9,000.0
საერთო სასამართლოები	1,963.0	69,000.0	72,800.0	74,800.0	70,800.0
საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭო	80.0	2,700.0	2,700.0	2,700.0	2,700.0
სახელმწიფო რწმუნებულის - გუბერნატორის ადმინისტრაცია აბაშის, ზუგდიდის, მარტვილის, მესტიის, სენაკის, ჩხოროწყუს, წალენჯიხის, ხობის მუნიციპალიტეტებსა და ქალაქ ფოთსა და ქალაქ ზუგდიდის მუნიციპალიტეტებში	34.0	800.0	800.0	800.0	800.0
სახელმწიფო რწმუნებულის - გუბერნატორის ადმინისტრაცია ლანჩხუთის, ოზურგეთის, ჩოხატაურის მუნიციპალიტეტებსა და ქალაქ ოზურგეთის მუნიციპალიტეტში	32.0	610.0	610.0	610.0	610.0
სახელმწიფო რწმუნებულის - გუბერნატორის ადმინისტრაცია ბაღდათის, ვანის, ზესტაფონის, თერჯოლის, სამტრედიის, საჩხერის, ტყიბულის, წყალტუბოს, ჭიათურის, ხარაგაულის, ხონის მუნიციპალიტეტებსა და ქალაქ ქუთაისის მუნიციპალიტეტში	33.0	735.0	735.0	735.0	735.0
სახელმწიფო რწმუნებულის - გუბერნატორის ადმინისტრაცია ახმეტის, გურჯაანის, დედოფლისწყაროს, თელავის, ლაგოდეხის, საგარეჯოს, სიღნაღის, ყვარლის მუნიციპალიტეტებსა და ქალაქ თელავის მუნიციპალიტეტში	33.0	725.0	725.0	725.0	725.0

დასახელება	მომუშავეთა რიცხოვნობები	2017 წელი	2018 წელი	2019 წელი	2020 წელი
სახელმწიფო რწმუნებულის – გუბერნატორის ადმინისტრაცია დუშეთის, თიანეთის, მცხეთის, ყაზბეგის მუნიციპალიტეტებსა და ქალაქ მცხეთის მუნიციპალიტეტში	32.0	592.0	592.0	592.0	592.0
სახელმწიფო რწმუნებულის – გუბერნატორის ადმინისტრაცია ამბროლაურის, ლენტეხის, ონის, ცაგერის მუნიციპალიტეტებსა და ქალაქ ამბროლაურის მუნიციპალიტეტში	32.0	585.0	585.0	585.0	585.0
სახელმწიფო რწმუნებულის – გუბერნატორის ადმინისტრაცია ადიგენის, ასპინძის, ახალციხის, ახალქალაქის, ბორჯომის, ნინოწმინდის მუნიციპალიტეტებსა და ქალაქ ახალციხის მუნიციპალიტეტში	32.0	595.0	595.0	595.0	595.0
სახელმწიფო რწმუნებულის – გუბერნატორის ადმინისტრაცია ბოლნისის, გარდაბნის, დმანისის, თეთრი წყაროს, მარნეულის, წალკის მუნიციპალიტეტებსა და ქალაქ რუსთავის მუნიციპალიტეტში	33.0	860.0	860.0	860.0	860.0
სახელმწიფო რწმუნებულის – გუბერნატორის ადმინისტრაცია გორის, კასპის, ქარელის, ხაშურის მუნიციპალიტეტებსა და ქალაქ გორის მუნიციპალიტეტში	33.0	625.0	625.0	625.0	625.0
ევროპულ და ევროატლანტიკურ სტრუქტურებში ინტეგრაციის საკითხებში საქართველოს სახელმწიფო მინისტრის აპარატი	60.0	2,845.0	2,950.0	2,950.0	2,950.0
შერიგებისა და სამოქალაქო თანასწორობის საკითხებში საქართველოს სახელმწიფო მინისტრის აპარატი	31.0	1,215.0	1,250.0	1,250.0	1,250.0
საქართველოს დაზვერვის სამსახური	0.0	13,500.0	13,500.0	13,500.0	13,500.0
საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო	4,785.0	82,300.0	82,300.0	82,300.0	82,300.0
საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო	804.0	365,467.0	413,547.0	271,559.0	151,570.0
საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტრო	376.0	350,057.0	399,530.0	441,650.0	497,870.0
საქართველოს იუსტიციის სამინისტრო	1,665.0	59,630.0	63,800.0	70,800.0	70,430.0
საქართველოს სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის სამინისტრო	4,947.0	139,100.0	145,000.0	150,000.0	150,000.0
საქართველოს საგარეო საქმეთა	775.0	110,000.0	114,417.0	115,517.0	117,930.0

დასახელება	მომუშავეთა რიცხოვნობები	2017 წელი	2018 წელი	2019 წელი	2020 წელი
სამინისტრო					
საქართველოს თავდაცვის სამინისტრო	42,257.0	670,000.0	673,700.0	673,800.0	673,800.0
საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტრო	29,908.0	585,000.0	586,600.0	586,600.0	586,600.0
საქართველოს სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახური	3,850.0	118,000.0	123,000.0	128,000.0	133,000.0
საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო	1,657.0	1,018,110.0	1,041,300.0	1,062,700.0	1,081,100.0
საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტრო	7,976.0	99,615.0	96,450.0	96,350.0	95,950.0
საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა, განსახლებისა და ლტოლვილთა სამინისტრო	285.0	84,790.0	94,600.0	104,600.0	109,600.0
საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო	3,225.0	3,415,800.0	3,497,300.0	3,597,300.0	3,697,300.0
საქართველოს ენერგეტიკის სამინისტრო	144.0	30,700.0	31,000.0	31,000.0	31,000.0
საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტრო	1,404.0	222,885.0	190,640.0	189,605.0	189,950.0
საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტრო	1,858.0	31,150.0	32,165.0	32,727.0	32,650.0
საქართველოს სპორტისა და ახალგაზრდობის საქმეთა სამინისტრო	349.0	136,820.0	160,115.0	139,815.0	139,915.0
საქართველოს სახელმწიფო დაცვის სპეციალური სამსახური	3,634.0	55,000.0	55,000.0	55,000.0	55,000.0
საქართველოს სახალხო დამცველის აპარატი	123.0	4,800.0	5,500.0	6,000.0	6,500.0
სსიპ – საზოგადოებრივი მაუწყებელი	184.0	46,405.0	50,270.0	54,290.0	58,640.0
სსიპ – კონკურენციის სააგენტო	43.0	1,900.0	2,100.0	2,100.0	2,100.0
ყოფილი სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის ტერიტორიაზე დროებითი ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული ერთეულის ადმინისტრაცია - სამხრეთ ოსეთის ადმინისტრაცია	90.0	2,460.0	2,460.0	2,460.0	2,460.0
საქართველოს საპატრიარქო	0.0	25,000.0	25,000.0	25,000.0	25,000.0
სსიპ – ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიურო	0.0	2,500.0	2,500.0	2,500.0	2,500.0
სსიპ – საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური – საქსტატი	221.0	7,575.0	8,150.0	8,450.0	8,550.0

დასახელება	მომუშავეთა რიცხოვნობები	2017 წელი	2018 წელი	2019 წელი	2020 წელი
სსიპ - საქართველოს დაზღვევის სახელმწიფო ზედამხედველობის სამსახური	39.0	1,180.0	1,180.0	1,180.0	1,180.0
სსიპ - საქართველოს ეროვნული საინვესტიციო სააგენტო	38.0	1,750.0	1,750.0	1,750.0	1,750.0
სსიპ - საჯარო სამსახურის ბიურო	31.0	1,250.0	1,300.0	1,300.0	1,300.0
პერსონალურ მონაცემთა დაცვის ინსპექტორის აპარატი	43.0	1,900.0	2,000.0	2,100.0	2,200.0
საქართველოს სავაჭრო-სამრეწველო პალატა	43.0	1,000.0	1,000.0	1,000.0	1,000.0
სსიპ - იურიდიული დახმარების სამსახური	240.0	5,800.0	6,500.0	6,700.0	7,000.0
სსიპ - ვეტერანების საქმეთა სახელმწიფო სამსახური	106.0	6,400.0	5,200.0	5,200.0	5,200.0
სსიპ - რელიგიის საკითხთა სახელმწიფო სააგენტო	22.0	5,330.0	5,330.0	5,330.0	5,330.0
სსიპ - საქართველოს ფინანსური მონიტორინგის სამსახური	32.0	2,150.0	2,150.0	2,150.0	2,150.0
ა(ა)იპ - საქართველოს სოლიდარობის ფონდი	7.0	260.0	260.0	260.0	260.0
სსიპ - საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია	168.0	3,850.0	3,850.0	3,850.0	3,850.0
საქართველოს სახელმწიფო უსაფრთხოებისა და კრიზისების მართვის საბჭოს აპარატი	78.0	3,600.0	3,600.0	3,600.0	3,600.0

მხარჯავი დაწესებულებებისათვის გათვალისწინებული ასიგნებები 2017 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის პროექტში გადანაწილდეს შემდეგი პრიორიტეტების ფარგლებში:

- ხელმისაწვდომი ხარისხიანი ჯანდაცვა და სოციალური უზრუნველყოფა;
- თავდაცვა, საზოგადოებრივი წესრიგი და უსაფრთხოება
- რეგიონალური განვითარება, ინფრასტრუქტურა და ტურიზმი
- განათლება, მეცნიერება და პროფესიული მომზადება
- მაკროეკონომიკური სტაბილურობა და საინვესტიციო გარემოს გაუმჯობესება
- ინსტიტუციონალური განვითარება და ქვეყნის ინტერესების სამართლებრივი მხარდაჭერა
- იძულებით გადაადგილებულ პირთა და მიგრანტთა სახელმწიფო მხარდაჭერა და რეინტეგრაციის ხელშეწყობა
- კულტურა, რელიგია, ახალგაზრდობის ხელშეწყობა და სპორტი
- საერთაშორისო ურთიერთობები და ევროატლანტიკურ სივრცეში ინტეგრაცია
- სოფლის მეურნეობა
- სასამართლო სისტემა
- გარემოს დაცვა და ბუნებრივი რესურსების მართვა

ძირითადი მიმართულებები 2017-2020 წლებისათვის

საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო

სახელმწიფო ფინანსების მართვა

მაკროეკონომიკური ანალიზის და პროგნოზირების გასაუმჯობესებლად მეთოდოლოგიის დახვეწა და მისი არეალის გაფართოება, გრძელვადიანი პროგნოზირების გაუმჯობესება, მაკროეკონომიკური განვითარების სცენარების მოდელირების სრულყოფა, ფისკალური რისკების მართვის და შეფასების სისტემის ჩამოყალიბება;

ხარჯების საშუალოვადიანი გეგმებისა და წლიური ბიუჯეტების პროექტების მომზადება, სახელმწიფოს ფუნქციებისა და ვალდებულებების შესასრულებლად სათანადო რესურსების მობილიზებისა და ეფექტურად განაწილების მიზნით;

სახელმწიფო ფინანსების მართვა და ფისკალური წესების შემდგომი რეგულირება სტაბილური ფისკალური პარამეტრების მიღწევის მიზნით, საერთაშორისოდ აღიარებული საუკეთესო გამოცდილების შესაბამისად;

საბიუჯეტო პროცესის კალენდრით გათვალისწინებული ეტაპების ჯეროვანი შესრულება;

ადგილობრივი თვითმმართველობის ერთეულებისა და საჯარო სამართლის იურიდიული პირების ანგარიშების სახელმწიფო ხაზინის ერთიანი ანგარიშთა სისტემაში და ბიუჯეტის მართვის ერთიან ელექტრონულ სისტემაში სრულად მოქცევა;

საჯარო ფინანსების მართვის რეფორმების შემდგომი ეტაპების დაგეგმვა საბიუჯეტო პროცესის, ბიუჯეტის დაგეგმვისა და აღსრულების შემდგომი განვითარების მიზნით (მათ შორის, პროგრამული ბიუჯეტის და საშუალოვადიანი სამოქმედო გეგმების მომზადების კოორდინაცია, საინვესტიციო პროექტების მომზადება/განხორციელების მეთოდოლოგიის პილოტირება/სრულად დანერგვის კოორდინაცია);

საგადასახადო პოლიტიკის შემდგომი სრულყოფა, მათ შორის საკანონმდებლო ბაზის შემდგომი გაუმჯობესების და ევროკავშირთან ასოცირების ხელშეკრულების ფარგლებში ევროკავშირის დირექტივებთან ჰარმონიზების მიზნით, გადასახადის გადამხდელებს შორის საგადასახადო ტვირთის უკეთესი განაწილება, მეწარმეთა მოთხოვნებისა და საჭიროებების მაქსიმალურად გათვალისწინება, საინვესტიციო გარემოს გაუმჯობესება, საგადასახადო შემოსავლების სახით ბიუჯეტში სათანადო რესურსის მობილიზების უზრუნველყოფა;

სახელმწიფო შიდა ფინანსური კონტროლის რეფორმის ფარგლებში შიდა აუდიტის სუბიექტების საქმიანობის საერთაშორისო სტანდარტებთან შესაბამისობის უზრუნველყოფა, ფინანსური მართვისა და კონტროლის სისტემის სრულყოფილი ფუნქციონირება;

სათანადო ფინანსური რესურსის მობილიზებისათვის დონორ ორგანიზაციებთან და საერთაშორისო საფინანსო ინსტიტუტებთან ეფექტური თანამშრომლობის შენარჩუნება საქართველოს მთავრობის მიერ

განსაზღვრული პრიორიტეტული პროგრამების და ინფრასტრუქტურული პროექტების დასაფინანსებლად;

დამატებითი საინვესტიციო რესურსების მოზიდვის პარალელურად სახელმწიფო საგარეო ვალის მართვის ეფექტური სისტემის ჩამოყალიბება, ვალის მდგრადობის შენარჩუნება, როგორც საშუალოვადიან, ასევე გრძელვადიან პერიოდში;

საერთაშორისო სარეიტინგო კომპანიებთან ურთიერთობის კოორდინაცია;

სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდების ბაზრის შემდგომი განვითარების მიზნით, სხვადასხვა ინსტრუმენტების გამოყენება, არსებული ფისკალური და მონეტარული პოლიტიკის მიზნების შესაბამისად;

ევროატლანტიკურ სტრუქტურებში საქართველოს ინტეგრაციასთან დაკავშირებული საკითხების შესრულების კოორდინაცია საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს კომპეტენციის ფარგლებში და აღებული ვალდებულებების შესრულების მონიტორინგი;

IPSAS სტანდარტების შესაბამისად, დარიცხვის მეთოდზე დაფუძნებული სააღრიცხვო სისტემის შემოღება.

შემოსავლების მობილიზება და გადამხდელთა მომსახურების გაუმჯობესება

საკანონმდებლო ბაზის სრულყოფა და საბაჟო პროცედურების დახვეწა, გადამხდელთა მომსახურების გაუმჯობესების მიზნით ელექტრონული მომსახურების განვითარება;

საგადასახადო ადმინისტრირების შემდგომი გამარტივება, სრულყოფილი კონტროლის პროცედურების დანერგვა;

ნებაყოფლობითი კანონმორჩილების წახალისება, გადამხდელთა ინფორმირებულობის დონის ამაღლება;

მომსახურების პოტენციალის გაძლიერების და გადამხდელთა კმაყოფილების ხარისხის ამაღლების მიზნით, მომსახურების დარბაზების თანამედროვე სტანდარტებით მოწყობა, მოძრავი სერვის-ცენტრების დანერგვა, რაც კიდევ უფრო კომფორტულს გახდის მომსახურების პროცესს გადამხდელისათვის.

ევროკავშირთან ინტეგრაციული პროცესის ხელშეწყობა;

საგადასახადო შემოწმების პროცედურების მართვის კომპიუტერიზაცია;

საბაჟო პროცედურების გამარტივება;

მგზავრების შესახებ მონაცემების (API-PNR) და ტვირთების შერჩევის (WCO CTS) სისტემების დანერგვა, მონაცემების წინასწარ დამუშავების, საბაჟო კონტროლის გაძლიერების და საბაჟო კონტროლის ღონისძიებების (მათ შორის, საგადასახადო კანონმდებლობის დარღვევების გამოვლენის, აღკვეთის და პრევენციის) ეფექტური განხორციელების ხელშეწყობის მიზნით.

ვაჭრობის ხელშეწყობის ინსტრუმენტებისა და საბაჟო, სანიტარიული, ფიტოსანიტარიული სასაზღვრო კონტროლის აღსრულების გაუმჯობესება.

ეკონომიკური დანაშაულის პრევენცია

საფინანსო და ეკონომიკურ სფეროში დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლა, ქვეყანაში ჯანსაღი, კონკურენტუნარიანი გარემოს ხარისხის ამაღლება, კანონიერი სამეწარმეო საქმიანობის დაცვა და სამსახურში მწყობრი სისტემის ჩამოყალიბება;

საქართველოსა და საზღვარგარეთის ქვეყნებში პერსონალის შერჩევის კრიტერიუმებისა და პროცედურების კუთხით დაგროვილი გამოცდილების შესწავლა;

საქართველოს ეკონომიკურ საზღვრებზე კონტროლის გამკაცრება გადასახადების გადახდაზე თავის არიდების აღკვეთის მიზნით, პრევენციული ღონისძიებების გატარება დანაშაულის ჩადენის აღკვეთის მიზნით;

ფინანსების მართვის ელექტრონული და ანალიტიკური უზრუნველყოფა

ფინანსთა სამინისტროს ეფექტიანი ფუნქციონირებისთვის საჭირო საინფორმაციო-საკომუნიკაციო ინფრასტრუქტურის შექმნა, განვითარება, მომსახურება, მდგრადობისა და საიმედოობის უზრუნველყოფა;

ფინანსთა სამინისტროს ინფორმაციული და ანალიტიკური მხარდაჭერა;

ფინანსთა სამინისტროსთვის მნიშვნელოვანი IT პროდუქტების, ელექტრონული სერვისებისა და მომსახურების კვლევა და ანალიზი;

პროგრამული უზრუნველყოფის ახალი სისტემების შექმნა, დანერგვა და მომსახურება;

ფინანსთა სამინისტროს ინფორმაციული და კიბერ უსაფრთხოების ხელშეწყობა;

ელექტრონული მთავრობის კომპონენტების განვითარება და შესაბამისი სახელმწიფო და მუნიციპალური სერვისების მიწოდება;

ფინანსთა სამინისტროს საინფორმაციო სისტემების ქვეყნის საინფორმაციო-საკომუნიკაციო სივრცეში ინტეგრაცია.

საფინანსო სექტორში დასაქმებულთა კვალიფიკაციის ამაღლება

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სისტემის წარმომადგენელთა კვალიფიკაციის ამაღლება ტრენინგის საჭიროებათა ანალიზის განხორციელების ხელშეწყობისა და გეგმით გათვალისწინებული სასწავლო პროექტების განხორციელების გზით, ასევე, პროფესიულ განვითარებაზე მიმართული პროგრამების ორგანიზების საშუალებით;

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სისტემის, ასევე, სხვა დაინტერესებული ორგანიზაციების ხელშეწყობა ახალი კადრების შერჩევაში პროფესიული და საკვალიფიკაციო ტესტირების პროცესების ორგანიზების გზით;

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს მიერ ინიცირებული რეფორმების ხელშეწყობა მათ დანერგვასთან დაკავშირებული ტრენინგების ორგანიზების საშუალებით;

კერძო სექტორის განვითარების, ასევე, საბიუჯეტო დაფინანსებზე მყოფი ორგანიზაციების წარმომადგენლების კვალიფიკაციის ამაღლებისკენ მიმართული სასწავლო - შემეცნებითი, სემინარული და საკონფერენციო ტიპის პროექტების განხორციელება;

პროფესიული ცოდნის დონის ამაღლების მიზნით, საერთაშორისო და უცხოურ ორგანიზაციებთან და სასწავლო დაწესებულებებთან ერთად სასწავლო პროგრამების შემუშავება-განხორციელება, მათ შორის, ნიდერლანდების ფინანსთა სამინისტროსთან გაფორმებული თანამშრომლობის მემორანდუმისა და საერთაშორისო სავალუტო ფონდთან ერთად განხორციელებული სასწავლო პროგრამის ფარგლებში.

ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის ზედამხედველობა

საქართველოში ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის სფეროს სახელმწიფო ზედამხედველობა;

კერძო სამართლის სუბიექტების შესახებ ფინანსური და მმართველობითი მონაცემების შემცველი სანდო საინფორმაციო სისტემის (ანგარიშგებების პორტალი და აუდიტორთა რეესტრი) შექმნა და მართვა, რაც ხელს შეუწყობს დაინტერესებულ მხარეებს (ინვესტორები, კრედიტორები, მომწოდებლები, ბანკები, მარეგულირებელი ორგანოები, სახელმწიფო უწყებები) სწორი ეკონომიკური გადაწყვეტილებების მიღებაში;

ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის სფეროებში ერთიანი პოლიტიკის შემუშავების უზრუნველყოფა, ანგარიშგებისა და აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების ყოველწლიური განახლება, გარკვეული კატეგორიის საწარმოებისათვის და ა(ა)იპ-ებისათვის ფინანსური ანგარიშგების სტანდარტების დადგენა;

საუკეთესო საერთაშორისო პრაქტიკაზე დაყრდნობით ბუღალტრებისა და აუდიტორების პროფესიული განათლების სისტემის რეფორმირება და მონიტორინგი

მიქცეული ქონების ეფექტური განკარგვა

ელექტრონული აუქციონების პორტალის (www.eauction.ge) მეშვეობით უძრავ/მოძრავი ქონების ყიდვა-გაყიდვისა და ქონების სარგებლობაში გადაცემის უზრუნველყოფა;

ქონების განკარგვის გამჭვირვალე, კონკურენტული და გამარტივებული პროცესების ხელშეწყობა.

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო

ეკონომიკური პოლიტიკის შემუშავება და განხორციელება

ქვეყნის მდგრადი ეკონომიკური განვითარების და ეკონომიკის ინკლუზიური ზრდის მიზნით, ზრდის მაღალი ტემპების უზრუნველყოფი ეკონომიკური პოლიტიკის შემუშავება და განხორციელება;

ეკონომიკური ზრდის პოლიტიკის ფორმირების პროცესის ორგანიზება დაინტერესებული მხარეების ჩართულობით;

ეკონომიკის განვითარებისთვის მნიშვნელოვანი მიმართულებების იდენტიფიცირება;

მცირე და საშუალო მეწარმეობის განვითარების სტრატეგიის და შესაბამისი სამოქმედო გეგმით განსაზღვრული ღონისძიებების შესრულების კოორდინაცია;

ეკონომიკის სხვადასხვა სექტორების პოტენციალის და კონკურენტუნარიანობის შეფასება/ანალიზი;

საერთაშორისო რეიტინგებში საქართველოს პოზიციების გაუმჯობესების მიზნით შესაბამისი მარეგულირებელი საკანონმდებლო ბაზის იდენტიფიცირება/მომზადება და დანერგილი რეგულაციების შეფასება ბიზნეს გარემოზე;

არსებული კანონმდებლობის და აგრეთვე, ახალი ნორმატიული აქტების პროექტების მარეგულირებელი გავლენის შეფასება (RIA) სამეწარმეო გარემოზე. ბიზნეს გარემოს ხელშემწყობი საკანონმდებლო ინიციატივების შემუშავება და შესაბამისი ნორმატიული აქტების მომზადება;

ბიზნეს გარემოს ხელშემწყობი საკანონმდებლო ინიციატივების შემუშავება და შესაბამისი ნორმატიული აქტების მომზადება;

მაკროეკონომიკური სტაბილურობის შენარჩუნება და საინვესტიციო გარემოს გაუმჯობესება;

მაკროეკონომიკური სტატისტიკური მონაცემების ანალიზი და შესაბამისი ანგარიშის მომზადება;

ორმხრივი, რეგიონალური და მრავალმხრივი სავაჭრო ურთიერთობების, ასევე პრეფერენციული და თავისუფალი ვაჭრობის რეჟიმების განვითარება;

ევროკავშირთან ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი ვაჭრობის შეთანხმების გამოყენების ხელშეწყობა. ვაჭრობაში ტექნიკური ბარიერების შემცირების და ქვეყანაში წარმოებული პროდუქტის/მომსახურების საერთაშორისო/ევროპულ მოთხოვნებთან შესაბამისობასი მოყვანის ხელშეწყობა;

ქვეყნის ეკონომიკური განვითარებისთვის ორმხრივი და მრავალმხრივი თანამშრომლობის გაღრმავება;

საქართველოს საერთაშორისო ეკონომიკურ სივრცეში ინტეგრაციისათვის სავაჭრო პარტნიორ ქვეყნებთან ეკონომიკური ურთიერთობების გაღრმავება;

რეგიონალური და მრავალმხრივი სავაჭრო ურთიერთობებისა და რეჟიმების ანალიზი და მათი განვითარებისათვის რეკომენდაციების მომზადება;

ექსპორტის ხელშეწყობისათვის საქართველოს საგარეო ვაჭრობის შედეგების ანალიზი, ახალი საექსპორტო ბაზრების/პროდუქციის იდენტიფიკაცია და სავაჭრო ბალანსის გაუმჯობესებისათვის

რეკომენდაციების შემუშავება. საინვესტიციო ხელშეკრულებების პროექტებისათვის საკონსულტაციო მომსახურების უზრუნველყოფა;

ქვეყნის მდგრადი განვითარების მიზნით „მწვანე ზრდის“ ეროვნული სტრატეგიის მომზადება;

მშენებლობაში, მრეწველობასა და ტრანსპორტის სფეროებში ენერგოეფექტურობის საკანონმდებლო ბაზის შექმნა და რესურსდამოზოგავი ღონისძიებების განხორციელების ხელშეწყობა, რომელიც უზრუნველყოფს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების რაციონალურ გამოყენებას ახლანდელი და მომავალი თაობების ინტერესების გათვალისწინებით;

ევროკავშირთან ასოცირების ხელშეკრულების ფარგლებში ეროვნული კანონმდებლობის ევროკავშირის საკანონმდებლო აქტებთან და საერთაშორისო სამართლებრივ ინსტრუმენტებთან დაახლოების მიზნით შესაბამისი ღონისძიებების (2018 წლის 31 დეკემბრიდან დირექტივა 2010/30/EU -ის მოთხოვნების შესრულების ვალდებულება) გატარება და აგრეთვე, დანიის საერთაშორისო განვითარების სააგენტოსთან ერთად (Danish International Development Agency), „ენერგოეფექტურობისა და მდგრადი ენერგეტიკის მხარდაჭერა საქართველოში“ პროექტზე მუშაობა, რომელიც ევროკავშირის დირექტივების შესაბამისად ითვალისწინებს საყოფაცხოვრებო მოწყობილობების მიერ ენერგიის მოხმარების აღმნიშვნელი მარკირების სისტემის შემუშავებასა და დანერგვას;

თბილისის აბრეშუმის გზის გამართვა და საინვესტიციო პროექტების შესახებ ინფორმაციის მიწოდება ფორუმის მონაწილეებისთვის;

არსებული სოციალური საპენსიო სისტემის მოდიფიკაცია და კერძო დაგროვებითი საპენსიო სისტემის დანერგვა;

საქართველოში კაპიტალის ლიკვიდური ბაზრის განვითარების ხელშეწყობა;

საქართველოს ინტეგრაცია საერთაშორისო სატრანსპორტო სისტემებში და ქვეყნის სატრანზიტო პოტენციალის განვითარება;

ტრანსპორტის ეროვნული პოლიტიკის დოკუმენტის და მისი სამოქმედო გეგმის შემუშავება, საქართველო-ევროკავშირის ასოცირების შესახებ შეთანხმების (AA) და ევროკავშირთან ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი სავაჭრო სივრცის შესახებ შეთანხმების (DCFTA) ფარგლებში დირექტივების და რეგულაციების იმპლემენტაცია და რეგიონალური მნიშვნელობის ინფრასტრუქტურული პროექტების განხორციელება;

აღმოსავლეთ-დასავლეთის ჩქაროსნული ავტომაგისტრალის პროექტის ფარგლებში საქართველოში ლოგისტიკის დარგის განვითარება (პროექტი მსოფლიო ბანკის მხარდაჭერით ხორციელდება);

სხვადასხვა ქვეყნებთან საავტომობილო, საზღვაო და სამოქალაქო ავიაციის სფეროში ორმხრივი სამთავრობათაშორისო შეთანხმებების გაფორმება და აგრეთვე მრავალმხრივი სამთავრობათაშორისო შეთანხმებების გაფორმება, რომლებიც ითვალისწინებენ ქვეყნებს შორის ერთიანი სატრანსპორტო სისტემების შექმნას, ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესებას, კონკურენტუნარიანი გადაზიდვის ტარიფების დაწესებას და საბაჟო პროცედურების გამარტივებას;

სამოქალაქო ავიაციისა და საზღვაო ტრანსპორტის სფეროებში მომხდარი სატრანსპორტო შემთხვევებისა და ინციდენტების მოკვლევის და პრევენციული ზომების გატარება და აგრეთვე, რეკომენდაციების შემუშავება;

ქვეყნის სივრცითი მოწყობის გენერალური სქემის, მუნიციპალიტეტების სივრცითი მოწყობის გეგმების, დასახლებათა მიწათსარგებლობის გენერალური გეგმებისა და განაშენიანების რეგულირების გეგმების შემუშავების უზრუნველყოფა და აგრეთვე, აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების სივრცითი მოწყობის სქემების შემუშავების ხელშეწყობა;

სამშენებლო სფეროში საქართველოს კანონმდებლობის დაახლოება ევროპულ ნორმებთან, ევროკოდების თარგმნა ქართულ ენაზე და ევროკოდების ეროვნული დანართების შემუშავება, სარეკრეაციო ტერიტორიაზე მშენებლობის ნებართვის გაცემის I და II სტადიაზე პროექტების შეთანხმება და განსაკუთრებული მნიშვნელობის ობიექტების მშენებლობის ექსპერტების კანდიდატურების შეთანხმება;

საგანგებო სიტუაციებში ელექტრონული კომუნიკაციების ქსელების (მათ შორის მაუწყებლობის), ოპერატიულ-ტექნიკური მართვის, კრიტიკული ინფრასტრუქტურისა და კავშირგაბმულობის შეფერხების გარეშე მუშაობის უზრუნველყოფა;

საფოსტო სფეროს რეფორმა და საფოსტო სფეროს საკანონმდებლო ნორმატიული აქტების პროექტების შემუშავება.

ტექნიკური და სამშენებლო სფეროს რეგულირება

საქართველოს კანონმდებლობის ევროკავშირის კანონმდებლობასთან დაახლოება;

ბაზარზე ზედამხედველობის სისტემის განვითარება ევროკავშირში არსებული საუკეთესო პრაქტიკის შესაბამისად;

საკანონმდებლო ვაკუუმის აღმოსაფხვრელად, შესაბამის სფეროებში ტექნიკური რეგლამენტების შემუშავება

სტანდარტიზაციისა და მეტროლოგიის სფეროს განვითარება

საქართველოს სტანდარტების და მეტროლოგიის ეროვნული სააგენტოს მომსახურების სფეროს და დიაპაზონის გაფართოება;

CIB პროგრამის II ეტაპის ფარგლებში ეტალონური ბაზის განახლება;

საქართველოს სტანდარტების და მეტროლოგიის ეროვნული სააგენტოს მეტროლოგიისა და სტანდარტიზაციის საერთაშორისო და რეგიონულ ორგანიზაციებში ინტეგრაცია;

მეტროლოგიისა და სტანდარტიზაციის სფეროში საერთაშორისო აღიარების მისაღწევად ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი სავაჭრო სივრცის (DCFTA) და ტექნიკური ბარიერები ვაჭრობაში (TBT) ნაწილის მოთხოვნების შესაბამისი ღონისძიებების განხორციელება.

აკრედიტაციის პროცესის მართვა და განვითარება

აკრედიტაციის საქმიანობის განვითარება და სრულყოფა;

შესაბამისობის შემფასებელი პირების აკრედიტაციის სამუშაოების წარმართვა კანონით რეგულირებად და ნებაყოფლობით სფეროში საერთაშორისოდ აღიარებული მოთხოვნების შესაბამისად.

შესაბამისობის შეფასების ბაზარზე აკრედიტაციის ახალი მიმართულებების შეთავაზება, კერძოდ: საკვალიფიკაციო გამოცდების ჩამტარებელი პირების აკრედიტაციის სქემის შემუშავება და დაინტერესებული მხარეების ტრეინინგების ჩატარება საერთაშორისო სტანდარტის ISO/IEC 17043-ის შესაბამისად;

ევროპული დახმარების (CIB) ინსტრუმენტის ფარგლებში, ევროკავშირის პრაქტიკასთან აკრედიტაციის ცენტრის შემდგომი დაახლოების პროექტის განხორციელება;

აკრედიტაციის საერთაშორისო და რეგიონული ორგანიზაციების მიერ EA-ს ხელმძღვრე მხარედ აღიარებისათვის დასკვნითი ღონისძიებების განხორციელება.

ტურიზმის განვითარების ხელშეწყობა

საქართველოს, როგორც ოთხი სეზონის ტურისტული ქვეყნის, პოპულარიზაცია საერთაშორისო ბაზარზე;

ახალი ტურისტული პროდუქტის განვითარება და არსებულის დივერსიფიკაცია (მარშუტების შემუშავება, პროდუქტის ბექდგური-საინფორმაციო მასალის მომზადება);

მცირე ტურისტული ინფრასტრუქტურის განვითარება;

მომსახურების ხარისხის გაუმჯობესება.

სახელმწიფო ქონების მართვა

სახელმწიფო ქონების მართვა და ადმინისტრირება;

„აწარმოე საქართველოში“ სახელმწიფო პროგრამის უძრავი ქონების კომპონენტის განხორციელება;

მომსახურების ხარისხის გაუმჯობესება და მართვის ეფექტური სისტემების ჩამოყალიბება (დოკუმენტური არქივის ელექტრონიზაცია და სისტემატიზაცია) და ასევე, სახელმწიფო ქონების განკარგვის პროცესების შესახებ ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის გაუმჯობესების მიზნით „სოფლიდან გაუსვლელად“ პროექტის განხორციელება;

სახელმწიფო ქონების ინვენტარიზაციის სრულმასშტაბიანი პროექტის განხორციელება და სახელმწიფო ქონების ერთიანი მონაცემთა ბაზის შექმნა. გამოუყენებელი აქტივების ეკონომიკურ ბრუნვაში ჩართვისა და მასზე ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფის მიზნით სახელმწიფო ქონების მოვლა-პატრონობა და დაცვის უზრუნველყოფა.

მეწარმეობის განვითარება

„აწარმოე საქართველოში“ სახელმწიფო პროგრამის ფარგლებში:

- ✓ საქართველოში მეწარმეობის განვითარება, მეწარმე სუბიექტების მხარდაჭერა, ახალი საწარმოების შექმნის/არსებული საწარმოების გაფართოების/გადაიარაღების ხელშეწყობა და კერძო სექტორის კონკურენტუნარიანობისა და საექსპორტო პოტენციალის ზრდა ფინანსებზე, უძრავ ქონებასა და ტექნიკურ დახმარებაზე ხელმისაწვდომობის საშუალებით;
- ✓ მიკრო და მცირე მეწარმეობის ხელშეწყობა რეგიონებში;
- ✓ საქართველოში კინოწარმოების განვითარება

ექსპორტის განვითარებისა და ხელშეწყობის ფარგლებში:

- ✓ საქართველოს საექსპორტო პოტენციალის პოპულარიზაცია ქვეყნის გარეთ სხვადასხვა საერთაშორისო ბაზრებზე;
- ✓ საექსპორტო ბაზრების დივერსიფიცირება;
- ✓ ბაზრის კვლევებისა და კონსულტაციების მეშვეობით ადგილობრივ ექსპორტზე ორიენტირებული კომპანიების უნარების ამაღლება, ქართული პროდუქციის კონკურენტუნარიანობის გაზრდა და ევროპის მეწარმეთა ქსელში ჩართვა;
- ✓ DCFTA-ს მოთხოვნებთან დაკავშირებით მეწარმეების ცნობიერების ამაღლება და მათი იმპლემენტაციისთვის ტექნიკური დახმარების გაწევა.

საქართველოში ინოვაციებისა და ტექნოლოგიების განვითარება

ინოვაციების ინფრასტრუქტურის განვითარება:

- ✓ დარგობრივი სამრეწველო ონოვაციების ლაბორატორიების - ფაბლაბების ფორმირება საქართველოს მასშტაბით, რომელიც დააკავშირებს და ერთ სივრცეში მოაქცევს მსოფლიოს ტექნოლოგებს, გამომგონებლებს და ნოვატორებს;

- ✓ „ფაბლაბის“ ტექნოლოგიური პლათფორმის ჩართვა სკოლებისა და უნივერსიტეტების სასწავლო პროგრამებში;
- ✓ STEM საგნების სწავლების დონის ამაღლება;
- ✓ საქართველოს მასშტაბით ტრენინგებისა და სხვადასხვა ღონისძიებების ორგანიზება (მათ შორის 40,000 აუთსორსზე ორიენტირებული სპეციალისტის მომზადება საინფორმაციო ტექნოლოგიების პრიორიტეტული მიმართულებებით);

სტარტაპების დაფინანსება;

ფართოზოლოვანი ინფრასტრუქტურის განვითარება, რომელიც ითვალისწინებით საქართველოს მოსახლეობის უზრუნველყოფას ფართოზოლოვანი მომსახურებებით (ინტერნეტთან არანაკლებ 30 მბ/წმ წვდომით).

საქართველოს მიერ საერთაშორისო ხელშეკრულებებით ნაკისრი ვალდებულებების ფარგლებში საქართველოს აეროპორტებში „გათავისუფლებული ფრენების“ მომსახურების ხარჯების ანაზღაურება (მათ შორის, წინა წლებში წარმოქმნილი დავალიანებების დაფარვა
საქართველოს ევროპის ერთიან საჰაერო სივრცეში ინტეგრაციის პროცესის გაღრმავება;

კომპეტენციის ფარგლებში საერთაშორისო ანტიტერორისტული საქმიანობის ხელშეწყობა;

ფრენების უსაფრთხოებისა და საავიაციო უშიშროების დონის ამაღლება;

აშშ-ს სამხედრო ავიაციის საჰაერო ნავიგაციით და პილოტაჟით უზრუნველყოფა;

ჩრდილოატლანტიკური ხელშეკრულების წევრ სახელმწიფოებსა და „პარტნიორობა მშვიდობისათვის“ პროგრამაში მონაწილე სხვა სახელმწიფოებს შორის შეთანხმებით გათვალისწინებული პირობების შესრულების უზრუნველყოფა.

ბაქო - თბილისი - ყარსის სარკინიგზო მაგისტრალის მშენებლობისათვის მარაბდა - ახალქალაქი - კარწახის მონაკვეთზე კერძო საკუთრებაში არსებული მიწების გამოსყიდვა- კომპენსაცია

ბაქო-თბილისი-ყარსის სარკინიგზო მაგისტრალის მშენებლობისათვის მარაბდა-ახალქალაქი-კარწახის მონაკვეთზე კერძო საკუთრებაში არსებული მიწების გამოსყიდვა-კომპენსაციის უზრუნველყოფა, რომელიც ხორციელდება ინდივიდუალურად კერძო მესაკუთრებთან საკომპენსაციო თანხის შეთავაზების მომზადების და ნასყიდობის ხელშეკრულების გაფორმებასთან დაკავშირებული ღონისძიებების გატარების გზით.

ანაკლიის ღრმაწყლოვანი პორტის მშენებლობისათვის ანაკლიის ტერიტორიაზე (სამოქმედო გეგმის ფარგლებში) კერძო საკუთრებაში არსებული მიწების გამოსყიდვა - კომპენსაცია

ანაკლიის ღრმაწყლოვანი პორტის მშენებლობისათვის ანაკლიის ტერიტორიაზე სამოქმედო გეგმის შემუშავება და აღნიშნული პროექტის საფუძველზე კერძო საკუთრებაში არსებული მიწების გამოსყიდვა-კომპენსაციის უზრუნველყოფა, რომელიც ითვალისწინებს ინდივიდუალურად კერძო მესაკუთრეებისათვის საკომპენსაციო თანხის შეთავაზების მომზადებას და ნასყიდობის ხელშეკრულების გაფორმებასთან დაკავშირებული ღონისძიებების გატარებას.

საზღვაო პროფესიული განათლების ხელშეწყობა

საზღვაო სავაჭრო ფლოტსა და საზღვაო ტრანსპორტის ინფრასტრუქტურაში დასაქმების მიზნით კვალიფიციური კადრების მომზადება.

ინოვაციური ეკოსისტემის განვითარება (IBRD)

საქართველოში ინოვაციური ეკოსისტემის შექმნა, რომელიც რამოდენიმე კომპონენტს მოიცავს და უზრუნველყოფს ქვეყანაში ინოვაციებისათვის ინფრასტრუქტურის განვითარებას;

რეგიონებსა და სოფლებში ინოვაციური ცენტრების ფორმირება;

მომავლის სპეციალობების მიმართულებით კვალიფიციური კადრების გადამზადება და ტრენერების მომზადება;

დამწყები მაღალტექნოლოგიური კომპანიების კონკურენტუნარიანობის ამაღლების ხელშეწყობა;

საგრანტო პროგრამების განხორციელების ფარგლებში ინოვაციური პროექტების სხვადასხვა ფაზების დაფინანსება და აგრეთვე, ინტერნეტიზაციისა და კომპიუტერიზაციის პროგრამის დაფინანსება (მათ შორის კომპიუტერული წიგნიერება და ელექტრონული კომერციის განვითარება).

სსიპ - სამოქალაქო ავიაციის სააგენტო

„საქართველოსა და ევროკავშირისა და მის წევრ სახელმწიფოებს შორის ერთიანი საჰაერო სივრცის შესახებ“ (ECAA) შეთანხმების გათვალისწინებული რეგულაციებისა და დირექტივების ქართულ საავიაციო კანონმდებლობაში ასახვა;

საქართველოს საავიაციო დარგისათვის პრიორიტეტული რეგულაციებისა და დირექტივების განსაზღვრა, მათი დანერგვის დროში გაწერა, სამართლებრივი ანალიზი და ამ მიზნით, შესაბამისი დასკვნებისა და წინადადებების შემუშავება;

ევროპის საავიაციო უსაფრთხოების სააგენტოს (EASA) რეგლამენტების (PART 145, PART M, PART 147 და PART 66) დანერგვა;

სამოქალაქო ავიაციის საერთაშორისო ორგანიზაციის (ICAO) აუდიტის შედეგად გამოვლენილი ნაკლოვანებების გამოსასწორებლად მაკორექტირებელი ღონისძიებების ამუშავება;

ფრენის უსაფრთხოების ინსპექტორების გადამზადება.

სსიპ - საზღვაო ტრანსპორტის სააგენტო

საქართველოს საზღვაო დროშის ცნობადობის ამაღლება და გემების მოზიდვა საქართველოს დროშის ქვეშ რეგისტრაციის მიზნით (0%-იანი დაკავებების კოეფიციენტი ქართული დროშის ქვეშ მცურავ გემებზე);

საერთაშორისო სტანდარტების (ISO 9001:2015 და ISO 27001:2011) დანერგვა;

საკანონმდებლო ცვლილებების მომზადება;

საზღვაო ტრანსპორტის სფეროში ევროკავშირის დირექტივების იმპლემენტაცია;

საერთაშორისო საზღვაო კონვენციების რატიფიკაცია.

სსიპ - სახმელეთო ტრანსპორტის სააგენტო

საერთაშორისო საავტომობილო სატვირთო გადაზიდვების/ მგზავრთა გადაყვანების რაოდენობისა და არეალის გაზრდის ხელშეწყობა;

ტრანსპორტის უსაფრთხოების და ეკოლოგიური ზემოქმედების გაუმჯობესების ხელშეწყობა;

ტრენინგ-ცენტრების მშენებლობა და აღჭურვა;

ტრანსპორტის მენეჯერების და მძღოლების გადამზადება.

სსიპ - საქართველოს სახელმწიფო ჰიდროგრაფიული სამსახური

საქართველოს საზღვაო პასუხისმგებლობის ზონაში და სანაპირო ზოლში უსაფრთხო ნაოსნობის უზრუნველყოფა;

საქართველოს ტერიტორიულ წყლებსა და სანაპიროზე თანამედროვე სანავიგაციო საშუალებების და მოწყობილობების მუდმივი ჩანაცვლება/განახლების უზრუნველყოფა;

საქართველოს ტერიტორიულ წყლებსა და სანაპიროზე თანამედროვე სანავიგაციო საშუალებების დანერგვის უზრუნველყოფა;

ანაკლიაში მეტეოროლოგიურ-ოკეანოგრაფიული ტივტივას განთავსება, ონლაინ რეჟიმში (მასზე განლაგებული სპეციალური სენსორების მეშვეობით) ზღვის მეტეოროლოგიური მონაცემების მიღების მიზნით (ტალღის სიმაღლე, წყალქვეშა დინებები და მიმართულებები);

უსაფრთხო ნაოსნობის მხარდასაჭერად სანავიგაციო ქაღალდისა და ელექტრონული რუკების ახალი სახეობებისა და მასშტაბის განვითარება.

ანაკლიის ღრმაწყლოვანი პორტის განვითარება

ქვეყნის სტრატეგიული მდებარეობის გათვალისწინებით, ანაკლიის ღრმაწყლოვანი პორტისა და სანავსადგურე ინფრასტრუქტურის მშენებლობისა და ფუნქციონირებისათვის საჭირო ხელშეწყობი ღონისძიებების განხორციელება, მათ შორის პორტთან დამაკავშირებელი საკომუნიკაციო ინფრასტრუქტურის მოწყობა/მშენებლობის ხელშეწყობა.

საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტრო

რეგიონებისა და ინფრასტრუქტურის განვითარების პოლიტიკის შემუშავება და მართვა

რეგიონული განვითარების პოლიტიკის შემუშავება და განხორციელება;

ქვეყნის მდგრადი რეგიონული განვითარების ერთიანი სახელმწიფო პოლიტიკის შემუშავება-განხორციელების უზრუნველყოფის ინსტიტუციური მექანიზმების შექმნის, რეგიონული განვითარების დაგეგმვის დოკუმენტების შემუშავების, რეგიონული განვითარების დაგეგმვისა და ფინანსური უზრუნველყოფის მიზნით, რეგიონული განვითარების საკითხების მარეგულირებელი ჩარჩო საკანონმდებლო ბაზის შემუშავება და განხორციელება;

დეცენტრალიზაციის პოლიტიკის შემუშავება;

ადგილობრივი თვითმმართველობის ინსტიტუციური გაძლიერებისა და მუნიციპალური მომსახურების გაუმჯობესების უზრუნველსაყოფად ადგილობრივი თვითმმართველობის რეფორმის სფეროში წინადადებების შემუშავება;

სახელმწიფო მმართველობის სხვადასხვა სექტორებსა და დარგებში დეცენტრალიზაციის პროცესის ხელშეწყობა და კოორდინაცია;

მუნიციპალიტეტების ტერიტორიული ოპტიმიზაციის გაგრძელება;

საქართველოს მაღალმთიანი რეგიონების სოციალურ-ეკონომიკური პროგრესის უზრუნველყოფის მიზნით შესაბამისი ღონისძიებების დაგეგმვა-განხორციელება;

მუნიციპალიტეტების შესაძლებლობების გაზრდის ხელშეწყობა, მუნიციპალიტეტებში სოციალური გარემოსა და ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესების უზრუნველსაყოფად;

ადგილობრივი თვითმმართველობის მოხელეთა უწყვეტი სწავლების სისტემის დანერგვა და ადგილობრივი თვითმმართველობის მოხელეთა კვალიფიკაციის ამაღლების ღონისძიებების უზრუნველყოფის ხელშეწყობა და კოორდინაცია;

საერთაშორისო და შიდასახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის საავტომობილო გზების ქსელის განვითარების, დაპროექტებისა და სამეცნიერო-ტექნიკური პროგრესის საკითხებში ერთიანი სახელმწიფო პოლიტიკის შემუშავება და განხორციელება;

განსაკუთრებული მნიშვნელობის მქონე სახელმწიფოებრივი ინფრასტრუქტურული პროექტების განხორციელების კოორდინაცია;

საქართველოს მოსახლეობის წყლით მომარაგების სისტემების დანერგვისა და ხელშეწყობის ღონისძიებათა განხორციელების უზრუნველყოფა;

საქართველოს მოქალაქეთა სამხედრო აღრიცხვის, სამხედრო სამსახურისთვის მომზადებისა და გაწვევის სამუშაოთა კოორდინაცია;

საქართველოში (გარდა ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკისა) არასახიფათო ნარჩენების ნაგავსაყრელების მოწყობასთან, მართვასთან და დახურვასთან, ნარჩენების გადამტვირთავი სადგურების მოწყობასთან და მართვასთან დაკავშირებული საკითხების განსაზღვრა და გადაწყვეტა;

უფლებამოსილების ფარგლებში, სტიქიური მოვლენების შედეგების სალიკვიდაციო საქმიანობის ხელშეწყობა.

საგზაო ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესების ღონისძიებები

გეოგრაფიული მდებარეობიდან გამომდინარე, საქართველომ შეიძინა ევროპისა და აზიის დამაკავშირებელი სატრანსპორტო დერეფნის სტატუსი. ვინაიდან, სატვირთო გადაზიდვების საკმაოდ დიდი ნაწილი ავტოტრანსპორტზე მოდის, სატრანსპორტო ინფრასტრუქტურის განვითარების ერთ-ერთ მნიშვნელოვან მიმართულებას საავტომობილო გზები წარმოადგენს. საავტომობილო გადაზიდვებზე გაზრდილმა მოთხოვნამ განაპირობა არსებული გზების რეკონსტრუქცია, არსებული საგზაო ინფრასტრუქტურის განახლება-მოდერნიზება და ზოგ შემთხვევაში უსაფრთხო, ცენტრალური ქალაქების გვერდის ავლით, ახალი საგზაო მონაკვეთების მშენებლობის აუცილებლობა, რითაც გარკვეული ტერიტორიები გამოთავისუფლდება. აღნიშნული კი ტურიზმის განვითარების და ახალი ტურისტული ობიექტების მშენებლობის საფუძველი იქნება.

საქართველოს საგზაო ქსელის ინტეგრირება საერთაშორისო საგზაო კომუნიკაციების სისტემაში, ქვეყნის საავტომობილო გზების გამტარუნარიანობის გაზრდა, ავტოსატრანსპორტო დერეფნის განვითარება და საერთაშორისო სატრანზიტო კონკურენტუნარიანობის გაზრდა, სახელმწიფოთაშორისო და რეგიონთაშორისო ავტოსაგზაო კავშირების გაუმჯობესება, მოსახლეობის გაზრდილი ეკონომიკური აქტივობის, ინტენსიური ავტომობილიზაციის დონისა და გაზრდილი სატრანსპორტო ნაკადების დონესთან საავტომობილო საგზაო ქსელის განვითარების ტემპების შესაბამისობის უზრუნველყოფა.

რეგიონული და მუნიციპალური ინფრასტრუქტურის რეაბილიტაცია

მუნიციპალიტეტებში სხვადასხვა სახის ინფრასტრუქტურული პროექტების განხორციელება და მათთან დაკავშირებული სხვადასხვა მომსახურებების შესყიდვა;

სახელმწიფო მნიშვნელობის (ადმინისტრაციული, სტრატეგიული, სამხედრო, პოლიციური და სხვა დანიშნულების) ობიექტების სამშენებლო-სარეაბილიტაციო სამუშაოების განხორციელება;

ნაპირდაცვითი სამუშაოების უზრუნველყოფა;

ქვეყანაში ტურიზმის განვითარების მიზნით სხვადასხვა ინფრასტრუქტურული პროექტების განხორციელება. ასევე, სამინისტროს მართვაში არსებული საწარმოების საოპერაციო ხარჯებისა და შესაბამისი ფუნქციური დავალებების შესასრულებლად წარმოებული სამშენებლო და სარეაბილიტაციო სამუშაოების და მათთან დაკავშირებული სხვადასხვა მომსახურებების შესყიდვა;

დონორების მიერ დაფინანსებული პროექტების მოსამზადებლად საჭირო ღონისძიებების გატარება, საპროექტო დოკუმენტაციების მომზადება და ანალიზი.

წყალმომარაგების ინფრასტრუქტურის აღდგენა-რეაბილიტაცია

მუნიციპალიტეტებში მცხოვრები მოსახლეობის და დაწესებულებების ეკოლოგიურად სუფთა, გაფილტრული, ზედაპირული გრუნტის წყლების მოხვედრისგან დაცული სასმელი წყლის 24 საათიანი მიწოდების რეჟიმით უზრუნველყოფა; საქართველოს დიდ ქალაქებსა და სოფლებში წყალმომარაგებისა და წყალარინების სისტემების აღდგენა-რეაბილიტაცია;

მუნიციპალიტეტებში წყალსადენის სათავე ნაგებობების მოწყობა და ჩამდინარე წყლების გამწმენდი ნაგებობების მშენებლობა-რეაბილიტაცია;

ტურისტულ-დასასვენებელ ცენტრებში წყალმომარაგების ინფრასტრუქტურული პროექტების განხორციელება.

მყარი ნარჩენების მართვის პროგრამა

მუნიციპალიტეტებში (გარდა ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკისა) არასახიფათო ნარჩენების ნაგავსაყრელების მოწყობა, მართვა და დახურვა. ნარჩენების გადამტვირთავი სადგურების მოწყობა და მართვა;

146 კომპაქტორიანი ნაგავშიდი მანქანებისა და 7 195 მყარი ნარჩენების კონტეინერების შეძენა. ასევე, მყარი ნარჩენების კუთხით, ტექნიკური დახმარების უზრუნველყოფა ბენეფიციარების შესაძლებლობების განვითარებისათვის და მყარი ნარჩენების სანიტარული დამუშავების თაობაზე საზოგადოებრივი ცნობიერების ამაღლება.

საქართველოს იუსტიციის სამინისტრო

სამართალშემოქმედებისა და ქვეყნის ინტერესების სამართლებრივი მხარდაჭერის მიზნით სახელმწიფო პოლიტიკის შემუშავება და მართვა, მათ შორის, სისხლის სამართლის სისტემის რეფორმის განხორციელება

შესაბამისი საკანონმდებლო და კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტების პროექტების მომზადება; კანონშემოქმედებით სფეროში პარლამენტისა და სამინისტროს ურთიერთობის კოორდინაცია;

სამართლის ცალკეული დარგის განვითარების აუცილებლობისა და პერსპექტივების შესწავლა, საზღვარგარეთის სახელმწიფოთა კანონმდებლობის შესწავლა და ანალიზი, სხვა სამინისტროებისა და დარგობრივი უწყებების პრობლემატიკის შესწავლა სამართალშემოქმედებითი საქმიანობის განხორციელების მიზნით;

ნორმატიული აქტების საქართველოს კონსტიტუციასთან შესაბამისობის შესწავლა; მოქმედი ნორმატიული აქტების უპირატესი იურიდიული ძალის მქონე ნორმატიულ აქტებთან შესაბამისობის უზრუნველყოფისა და სამართლებრივი კოლიზიების აღმოფხვრის თაობაზე წინადადებების, დასკვნებისა და პროექტების მომზადება;

სხვადასხვა პრიორიტეტული სფეროს განვითარების (სისხლის სამართალი, არასრულწლოვანთა მართლმსაჯულება, შრომის სამართალი, დემოკრატიული მმართველობა და ანტიკორუფციული რეფორმა, ინფორმაციის თავისუფლება და სხვა) მიზნით საკანონმდებლო ინიციატივების, საკანონმდებლო და კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტების პროექტების მომზადება; ეროვნული კანონმდებლობის საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებებიდან და საერთაშორისო ორგანიზაციებში წევრობიდან გამომდინარე ვალდებულებებთან შესაბამისობაში მოყვანა და ა.შ;

კანონის უზენაესობის, მართლმსაჯულების, დემოკრატიული მმართველობის სფეროებში საჯარო პოლიტიკის განსაზღვრისა და განხორციელების ხელშეწყობა; შედარებით სამართლებრივი და სოციოლოგიური კვლევების ჩატარება; საკანონმდებლო აქტების, აგრეთვე, კანონმდებლობით განსაზღვრული კატეგორიის კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტების სამართლებრივი ექსპერტიზა და უპირატესი იურიდიული ძალის მქონე ნორმატიულ აქტებთან მათი შესაბამისობის დადგენა;

საზღვარგარეთის სახელმწიფოებსა და საერთაშორისო ორგანიზაციებთან სამართლებრივი თანამშრომლობის პოლიტიკის შემუშავება და წარმართვა; სამართლებრივი პოლიტიკის შემუშავება და იმპლემენტაცია შემდეგ საკითხებთან დაკავშირებით: ტრეფიკინგის წინააღმდეგ ბრძოლა, ნარკომანიის წინააღმდეგ ბრძოლა, საერთაშორისო ჰუმანიტარული სამართლის ეროვნულ დონეზე იმპლემენტაცია, წამებისა და არასათანადო მოპყრობის წინააღმდეგ ბრძოლა, გაერო-ს სანქციების ეროვნულ დონეზე იმპლემენტაცია; ადამიანის უფლებათა ევროპულ სასამართლოსა და გაერო-ს ადამიანის უფლებათა დაცვის სახელშეკრულებო ორგანოებში საქართველოს წინააღმდეგ შეტანილ საჩივრებზე მიმდინარე დავებში წარმომადგენლობის განხორციელება;

საქართველოს სასამართლო ინსტანციებში მიმდინარე სამოქალაქო და ადმინისტრაციულ დავებზე იუსტიციის სამინისტროს წარმომადგენლობა; უცხო ქვეყნების სასამართლოებსა და არბიტრაჟებში სახელმწიფო წარმომადგენლობა; აგრეთვე, სახელმწიფო წარმომადგენლობა მართლმსაჯულების საერთაშორისო სასამართლოში, ადამიანის უფლებათა ევროპულ სასამართლოსა და გაერო-ს სახელშეკრულებო (ადამიანის უფლებათა დაცვის კვაში სასამართლო) ორგანოებში მიმდინარე საქმეებზე; ბავშვთა საერთაშორისო არამართლზომიერი გადაადგილების საქმეების მართვა და კოორდინაცია; ადამიანის უფლებათა საერთაშორისო სასამართლოების მიერ საქართველოსთან მიმართებით გამოტანილი გადაწყვეტილებების აღსრულება; სისხლის სამართლის საერთაშორისო სასამართლოსთან თანამშრომლობა;

სისხლის სამართლის სისტემის რეფორმის უწყებათაშორისი საკოორდინაციო საბჭოს საქმიანობის ადმინისტრირება, ორგანიზაციული და ანალიტიკური მხარდაჭერა; უწყებათაშორისი საბჭოს სამდივნოს

ანალიტიკური შესაძლებლობების გაძლიერება და მონიტორინგის მექანიზმის დახვეწა; სისხლის სამართლის სისტემის რეფორმის სექტორული სტრატეგიებისა და სამოქმედო გეგმების ყოველწლიური განახლება; იმპლემენტაციის პროცესში უწყებათაშორისი საქმიანობის კოორდინაცია; წლიური პროგრესის შესახებ ანგარიშების მომზადება; მართლმსაჯულების სექტორის რეფორმის საბიუჯეტო დახმარების პროგრამის ფინანსური შეთანხმების პირობების შესრულების ხელშეწყობა და პირობების შესრულების შესახებ ანგარიშის მომზადება და ევროპის კავშირის დელეგაციისათვის წარდგენა;

ეროვნული ანტიკორუფციული სტრატეგიის ყოველწლიური განახლება, ანტიკორუფციული პოლიტიკის შესრულების მონიტორინგის მეთოდოლოგიის მიხედვით ეროვნული ანტიკორუფციული სტრატეგიის 2015-2016 წლების სამოქმედო გეგმის ბოლო ექვსი თვის პროგრესის, 2016 წლის მონიტორინგის ანგარიშისა და 2015-2016 წლების სამოქმედო გეგმის შესრულების შეფასების ანგარიშების მომზადება და გამოქვეყნება. ეროვნული ანტიკორუფციული სტრატეგიის განხორციელების 2017-2018 წლებისა და 2019-2020 წლების სამოქმედო გეგმების შემუშავება, ანტიკორუფციული საბჭოს ყოველწლიური საქმიანობის ანგარიშების მომზადება და საქართველოს მთავრობისათვის წარდგენა; ღია მმართველობის პარტნიორობის ფარგლებში დაგეგმილ საერთაშორისო ღონისძიებებში საქართველოს წარმომადგენლობის მონაწილეობის უზრუნველყოფა და სხვა.

გამოძიებაზე ზედამხედველობის, სახელმწიფო ბრალდების მხარდაჭერის, დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლისა და პრევენციის პროგრამა

იურიდიული პირების მიერ ჩადენილი კორუფციული დანაშაულის გამოძიებისა და საპროცესო ზედამხედველობის განხორციელების ხელშეწყობა, აღნიშნული დანაშაულის გამოძიებისა და სისხლისსამართლებრივი დევნის სახელმძღვანელოს შემუშავება;

ადამიანის უფლებების დაცვა გამოძიების მიმდინარეობისა და სისხლისსამართლებრივი დევნის განხორციელების პროცესში; ამ სფეროში სახელმწიფოს პოზიტიური ვალდებულების დარღვევის გამომწვევი მიზეზების დადგენა და საერთაშორისო და უფლებადამცველი ორგანიზაციების რეკომენდაციების გათვალისწინება;

ოჯახური ძალადობის, წამების, არასათანადო მოპყრობის, უმცირესობათა უფლებების დარღვევის ფაქტებზე ეფექტური და საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისი გამოძიება და სისხლისსამართლებრივი დევნა;

პროკურატურის მუშაკთა ახალი, პროკურატურის წინაშე არსებული გამოწვევების შესაბამისი ეთიკის კოდექსის შემუშავება, არსებული კოდექსის ბუნდოვანი ნორმების აღმოფხვრა, ეთიკის კოდექსით გათვალისწინებული გადაცდომების კონკრეტიზაცია;

სისხლის სამართლის საქმისწარმოების ელექტრონული სისტემის დახვეწა, პროკურორთა საჭიროებებზე მორგებული და ადამიანური რესურსების მართვის ელექტრონული პროგრამების შექმნა, პროკურორთა დატვირთვის ელექტრონული მოდულის იმპლემენტაციის განხორციელება;

პროკურატურის საქმიანობის გამჭვირვალობისა და საზოგადოების წინაშე ანგარიშვალდებულების უზრუნველყოფის მიზნით მასმედიათან ურთიერთობის ეფექტური მექანიზმების შექმნა, საზოგადოებისთვის ინფორმაციის მიწოდების არსებული მექანიზმების სრულყოფა;

მოწმისა და დაზარალებულის კოორდინატორის ინსტიტუტის დახვეწა, დანაშაულის პრევენციის ადგილობრივი საბჭოების შექმნა; პროკურატურის როლის გაზრდა დანაშაულის პრევენციის პროცესში და ამ მიმართულებით სტრატეგიის შემუშავება;

არასრულწლოვანთა სისხლის სამართლის საქმეებზე პროკურორთა გადამზადება; არასრულწლოვანთა მიმართ იძულებითი ღონისძიებების გამოყენების პრაქტიკის საერთაშორისო სტანდარტებთან შესაბამისობაში მოყვანა;

საქართველოს პროკურატურის საქმიანობის ეფექტიანობის ზრდის, საერთაშორისო სტანდარტების სამუშაო პრაქტიკაში დანერგვის, განხორციელებული საკანონდებლო სიახლეების პრაქტიკაში სწორი იმპლემენტირებისა და დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლის ხელშეწყობა, პროკურატურის თანამშრომელთა პროფესიული მომზადებისა და კვალიფიკაციის ამაღლების უზრუნველყოფის გზით;

თანმიმდევრული, კოორდინირებული საქმიანობის ხელშეწყობისა და საერთო მიდგომების დანერგვის მიზნით, პროკურატურისა და სხვა საგამოძიებო უწყებების/მიზნობრივი ჯგუფების წარმომადგენლებისათვის ერთობლივი სასწავლო პროექტების განხორციელება.

ეროვნული საარქივო ფონდის დაცულობის, მომსახურების თანამედროვე ტექნოლოგიების დანერგვის და დოკუმენტების ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა

ეროვნული საარქივო ფონდის შევსება მატერიალური ან/და ელექტრონულ მატარებელზე გადატანილი დოკუმენტებით, ეროვნული საარქივო ფონდის დოკუმენტების ელექტრონული ბაზის ფორმირება და მისი მუდმივი განახლება, ეროვნული საარქივო ფონდის დოკუმენტების აღწერა და ცენტრალიზებული აღრიცხვა (მათ შორის, ელექტრონული ფორმით), ეროვნული საარქივო ფონდის დოკუმენტების დაცვისა და შენახვის სათანადო პირობების უზრუნველყოფა, დაზიანებული დოკუმენტების რესტავრაცია;

საარქივო დოკუმენტების ელექტრონულ მატარებლებზე გადატანა; ადგილობრივ არქივებში დაცული დოკუმენტების გადატანა/განთავსება რეგიონული არქივების გარემონტებულ შენობებში;

მოქალაქეზე ორიენტირებული მომსახურების დანერგვისა და დოკუმენტების ხელმისაწვდომობის გაზრდის მიზნით მოქალაქეთა მომსახურების ელექტრონული, ეროვნული საარქივო ფონდის მკვლევართა აღრიცხვისა და მართვის, ასევე, გენეალოგიური მონაცემების აღრიცხვის ელექტრონული სისტემების და ეროვნული საარქივო ფონდის დოკუმენტების (ტექსტური, ფოტოფონოვიდეოდოკუმენტები, რუკები) ელექტრონული კატალოგების შექმნა და განვითარება;

ქუთაისის ცენტრალური არქივის შენობის მშენებლობის დასრულება და შესაბამისი ინვენტარით აღჭურვა.

საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს სისტემის თანამშრომელთა გადამზადება და სასწავლო ცენტრის განვითარება

საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს აპარატის, სამინისტროს მმართველობის სფეროში შემავალი სსიპ-ებისა და სხვა ორგანიზაციების თანამშრომელთა გადამზადების მიზნით, ტრენინგსაჭიროებათა ანალიზი და ტრენინგების სრული ციკლის (დაგეგმვა, ორგანიზება და შეფასება) განხორციელება;

საკონკურსო, საატესტაციო და საკვალიფიკაციო ტესტირებათა ორგანიზება; ტესტური დავალებების, ტრენინგმოდულებისა და სასწავლო კურსის პროგრამების შექმნა და მუდმივი განახლება, მათ შორის, უცხოური სერთიფიცირებული პროგრამების შეძენის გზით.

ელექტრონული მმართველობის განვითარება

მოქალაქეებისათვის, ბიზნესისა და არასამთავრობო სექტორისათვის სახელმწიფოს ელექტრონული სერვისების უსაფრთხოდ, ეფექტურად, ერთი ფანჯრის პრინციპით მიწოდების ხელშეწყობა; სახელმწიფო ორგანიზაციების და კერძო სექტორის ინფორმაციის, საინფორმაციო სისტემების და ტექნოლოგიების ურთიერთთავსებადობის საშუალებით მონაცემების ეფექტიანად და უსაფრთხოდ გაცვლის უზრუნველყოფა; სათანადო დონის უსაფრთხოების უზრუნველყოფა ინფორმაციის და მონაცემების მიმოცვლის პროცესებში (ინფორმაციული უსაფრთხოების პერიოდულ აუდიტი, ინფორმაციული უსაფრთხოების შეღწევადობის (მდგრადობის) ტესტირება, კომპიუტერული ინციდენტების აღმოჩენაზე გამიზნული ქსელური სენსორის დაყენება და მართვა, კიბერუსაფრთხოების საკითხების რეგულირება, ინციდენტებზე დახმარების ეროვნული ჯგუფის მიერ კომპიუტერული ინციდენტების გამოვლენა, პრევენცია და შედეგების მართვა;

საერთაშორისო ვაჭრობის მხარდამჭერ სისტემაში გარდა საკონტეინერო გადაზიდვებისა, სახმელეთო და საჰაერო გადაზიდვების ინტეგრაცია და ეროვნული სისტემის მსგავსი პროფილის საერთაშორისო სისტემებთან ინტეგრაცია;

ელექტრონულ სერვისებთან ერთად სამოქალაქო და ბიზნესსექტორისთვის საჯარო, სტრუქტურირებულ ინფორმაციაზე ხელმისაწვდომობის ზრდა. ღია მონაცემების ქართულ პორტალზე (data.gov.ge) ღია მონაცემების გამოქვეყნება შესაბამის მეტამონაცემებთან ერთად;

ეფექტური საქმიანობის უზრუნველყოფის მიზნით სააგენტოსთვის საკუთარი ადმინისტრაციული ოფისის მშენებლობა, სათანადო ტექნიკით და ინვენტარით აღჭურვა, სასერვერო ფართის, საკონფერენციო და სატრენინგო დარბაზების, ელექტრონული სერვისების სადემონსტრაციო სივრცის და თანამშრომელთა სამუშაო ოთახების მოწყობა.

ერთიანი სახელმწიფო საინფორმაციო ტექნოლოგიების განვითარება

სახელმწიფოს საქმიანობაში თანამედროვე საინფორმაციო-საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების დანერგვა, მათზე გაწეული დანახარჯების შემცირება, ინფორმაციული ტექნოლოგიებისა და კომუნიკაციების საშუალებით სახელმწიფოს გამართული ფუნქციონირების ხელშეწყობა;

სახელმწიფო უწყებების მომსახურება IT სერვისების სრული სპექტრით, რაც მოიცავს ქსელურ უზრუნველყოფას, ელფოსტის სერვისს, ონლაინკომუნიკაციის საშუალებებს, ტელევიდეოკონფერენციას, დროისა და დავალებების მართვის პროგრამულ უზრუნველყოფას, უსაფრთხოების ერთიანი პოლიტიკის გატარებას, არასასურველი და მავნე ელექტრონული ფოსტის, პროგრამებისა და ვირუსებისგან დაცვას, სახელმწიფო სტრუქტურებისათვის ერთიანი IT მხარდაჭერის ქოლცენტრის

შექმნასა და ინციდენტების მართვას, ციფრული ტელეფონის სერვისს, სახელმწიფო ორგანიზაციებში დასაქმებულთა კომპიუტერული ტექნიკის ადგილზე მომსახურებას და სხვა;

სახელმწიფო ორგანიზაციებში პროცესების ავტომატიზებისა და ელექტრონულ მმართველობაზე გადასვლის მიზნით შესაბამისი კვლევების ჩატარება და კონკრეტული ინოვაციური ბიზნესგადაწყვეტილებების შემუშავება, რომლებიც მორგებული იქნება დამკვეთის ბიზნესპროცესებზე; დანერგილი ქლაუდტექნოლოგიის (დრუბლოვანი ტექნოლოგია) განვითარება როგორც პროგრამული, ისე გამოთვლითი სიმძლავრეებისა და მასშტაბების მიმართულებებით; ქლაუდინფრასტრუქტურით (IaaS) სარგებლობით უზრუნველყოფა დაინტერესებული ორგანიზაციებისთვის.

დანაშაულის პრევენცია და ყოფილ პატიმართა რესოციალიზაცია

საქართველოში დანაშაულის რეციდივის თავიდან აცილების ხელშეწყობა, რისკჯგუფებთან მუშაობა და პირველადი დანაშაულის პრევენციასთან დაკავშირებული ღონისძიებების გატარება;

ახალგაზრდების ფიზიკური, შემეცნებითი, გონებრივი, სოციალური და მოხალისეობრივი კულტურის განვითარება, ყოფილი პატიმრების ფიზიკური და ფსიქიკური ჯანმრთელობის პრობლემების მოგვარების ხელშეწყობა, შრომის ბაზრის მოთხოვნების ადეკვატური ტრენინგების/პროფესიული გადამზადების კურსების შეთავაზება და პოტენციურ დამსაქმებელთან რეკომენდაციების გაწევა;

განრიდება-მედიაციის სფეროს ინსტიტუციური ჩარჩოს დახვეწა, საგრანტო პროგრამების საშუალებით დეფიციტური სერვისების მიწოდება და მათი შემდგომი განვითარება, არასრულწლოვნებში დანაშაულის პირველადი პრევენციის მიზნით ჯანსაღი ცხოვრების წესის პოპულარიზაცია, მოხალისეობის განვითარება და სამოქალაქო და სამართლებრივი ცნობიერების დონის ამაღლება.

იუსტიციის სახლის მომსახურებათა განვითარება და ხელმისაწვდომობა

სახელმწიფო სერვისების მიწოდების მაღალი სტანდარტის შენარჩუნება და შემდგომი გაუმჯობესება, ახალი პროდუქტების/სერვისების დანერგვა და დაინტერესებული პირებისთვის ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა;

სახელმწიფო სერვისებზე ხელმისაწვდომობა და ადმინისტრაციულ პროცედურებზე გაწეული დროითი დანახარჯების შემცირება; დამატებით რამდენიმე კერძო და სახელმწიფო სერვისის ინტეგრაცია, მათ შორის: თბილისის მერიის არქიტექტურის სამსახურის სერვისები, ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრის (საქპატენტი) სერვისები (სასაქონლო ნიშნის რეგისტრაცია; ადგილწარმოშობის დასახელებათა რეგისტრაცია) და სხვა;

ახალქალაქის იუსტიციის სახლის მშენებლობა; იუსტიციის სახლის სერვისების პოპულარიზაცია, ცნობადობის ამაღლება და იუსტიციის სახლის კონცეფციის ექსპორტი დაინტერესებულ ქვეყნებში;

იუსტიციის სახლის ფილიალების გახსნა ყველა იმ ადმინისტრაციულ ტერიტორიულ ერთეულში, სადაც მოსახლეობის რაოდენობა, საშუალოდ, 20000-30000 ერთეულს უტოლდება ან აღემატება (ახმეტა, მარტვილი, ხონი, ლანჩხუთი) და ამ ადმინისტრაციულ ერთეულებში ერთ სივრცეში 400-მდე სერვისის მიღების შესაძლებლობა.

მიწის ბაზრის განვითარება (WB)

მიწის ნაკვეთებზე საკუთრების უფლებათა სისტემურ რეგისტრაცია; შერჩეული იქნა 12 საპილოტო არეალი, (12 დასახლებული პუნქტი, 48 000 სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთი): კარალეთი (გორის მუნიციპალიტეტი), ჯიმიტი (გურჯაანის მუნიციპალიტეტი), არბოშიკი (დედოფლისწყაროს მუნიციპალიტეტი), არხილოსკალო (დედოფლის წყაროს მუნიციპალიტეტი), სალხინო (ვანის მუნიციპალიტეტი), მანგლისი (თეთრიწყაროს მუნიციპალიტეტი), ზარიძეები (თიანეთის მუნიციპალიტეტი), ვედიდკარი (მარტვილის მუნიციპალიტეტი), ლახამულა (მესტიის მუნიციპალიტეტი), საგურამო (მცხეთის მუნიციპალიტეტი), მზისგული (საგარეჯოს მუნიციპალიტეტი), შუახევი (შუახევის მუნიციპალიტეტი);

მაღალი სიზუსტის საკადასტრო აზომვები თანამედროვე ტექნოლოგიების გამოყენებით; სათანადო მეთოდოლოგიისა და ინსტრუქციების მომზადება საპილოტე პროექტის განსახორციელებლად და შედეგების შეფასება; „მიწის რეგისტრაციის ეროვნული პროგრამის“ განხორციელებისთვის შესაბამისი მეთოდოლოგიისა და რეკომენდაციების შემუშავება.

სახელმწიფო სერვისების განვითარების სააგენტოს მომსახურებათა განვითარება და ხელმისაწვდომობა

სახელმწიფო სერვისების ხელმისაწვდომობის გაზრდა ადგილობრივ დონეზე, სააგენტოს მონაცემთა ბაზების დახვეწა, ინფორმაციული უსაფრთხოებისა და პერსონალური მონაცემების დაცვის ხელშეწყობა, მიგრაციის საკითხთა სამთავრობო კომისიის შესაძლებლობათა განვითარება, სსიპ „სახელმწიფო სერვისების განვითარების სააგენტოს“, აგრეთვე, სხვა საჯარო და კერძო უწყებების სერვისების შემდგომი განვითარების ხელშეწყობა, როგორც ცენტრალურ, ასევე ადგილობრივ დონეზე;

ადგილობრივ დონეზე სახელმწიფო და კერძო სერვისების ხელმისაწვდომობის გაზრდის მიზნით ქვეყნის მასშტაბით მრავალმოსახლე და მუნიციპალური ცენტრიდან მოშორებულ სოფლებში საზოგადოებრივი ცენტრების მშენებლობა, ხოლო იმ სოფლებში სადაც არ არის საზოგადოებრივი ცენტრები, „ლიბერთი ექსპრესების“ საშუალებით მომსახურების გაწევა; მუნიციპალური სერვისების ხელმისაწვდომობის გაზრდის მიზნით ადგილობრივ თვითმმართველობებში ელექტრონული მმართველობის სისტემის დანერგვა;

თითოეული მოქალაქის რეგისტრაციის მონაცემების დაკავშირება ახალ მისამართებთან (საველე სამუშაოების წარმოება - ფორმირებული მობილური ჯგუფების მიერ თითოეულ მისამართზე რეგისტრირებულ პირთა იდენტიფიცირება, მისამართების გადატანა სააგენტოს საინფორმაციო სისტემაში);

სამოქალაქო აქტების დიგიტალიზაცია; ინფორმაციული უსაფრთხოების მართვის სისტემის დანერგვა, პირადობის დამადასტურებელი დოკუმენტების გაცემისა და სამოქალაქო აქტების რეგისტრაციის პროცესების უსაფრთხოების დონის ამაღლების მიზნით; მონაცემთა ხარისხის მართვის სისტემის შემუშავება, საქმისწარმოების ერთიანი სისტემის დანერგვა; მისი საშუალებით შესაძლებელი იქნება, პროაქტიულად გამოვლინდეს მონაცემთა ბაზაში არსებული შეცდომები, განხორციელდეს მონიტორინგი დოკუმენტების გაცემის საქმისწარმოების პროცესებზე, რათა თავიდან იქნეს აცილებული არასწორი ან არაზუსტი მონაცემებით დოკუმენტების გაცემა;

მიგრაციის საკითხთა სამთავრობო კომისიის შესაძლებლობათა განვითარების მიზნით, კომისიის ანალიტიკური და ადმინისტრაციული მხარდაჭერა, ეროვნულ დონეზე მიგრაციის სფეროში წარმოებული პროექტების საკოორდინაციო მექანიზმის დახვეწა, 2018 – 2020 წ.წ. სამოქმედო გეგმის შემუშავება, ლეგალური მიგრაციის გზამკვლევის განახლება.

ნორმატიული აქტების სისტემატიზაცია და მთარგმნელობითი ცენტრის განვითარება

სამართლებრივი აქტების „საქართველოს საკანონმდებლო მაცნეს“ ვებგვერდზე გამოქვეყნება და სისტემატიზაცია, საზოგადოებაში სამართლებრივი ცნობიერების ამაღლება;

საქართველოსა და ევროკავშირის შორის ასოცირების ხელშეკრულების განხორციელება და შემდგომ ანგარიშგებასთან დაკავშირებული ევროკავშირის შესაბამისი კანონმდებლობის ქართულ ენაზე და საქართველოს კანონმდებლობის/კანონპროექტების ინგლისურ ენაზე თარგმნა; „SDL Trados Studio“-ს სერვერზე ახალი ტერმინების დამუშავება და განახლება; იურიდიული ტერმინოლოგიური ლექსიკონის გამოცემა; დაინტერესებული პირებისა თუ მიზნობრივი ჯგუფების პროფესიული საქმიანობისა და საინფორმაციო მიზნებისათვის სხვადასხვა ნორმატიული აქტების, წიგნებისა და იურიდიული ლიტერატურის ბეჭდური ვერსიების გამოცემა.

სსიპ - საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს მომსახურებათა განვითარება და ხელმისაწვდომობა

უძრავ ნივთებზე უფლებათა, საჯარო-სამართლებრივი შეზღუდვის, საგადასახადო გირავნობის/იპოთეკის, მოძრავ ნივთებსა და არამატერიალურ ქონებრივ სიკეთეზე უფლებათა, მეწარმეთა და არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირების და სამისამართო რეესტრების, მოქალაქეთა პოლიტიკური გაერთიანებების (პარტიების) რეესტრისა და მუნიციპალიტეტების რეესტრის ფორმირება და ინფორმაციის ხელმისაწვდომობა;

ეროვნული სივრცითი მონაცემების ინფრასტრუქტურის შექმნა და განვითარება (მონაცემების გახსნილი, დეცენტრალიზებული, მაგრამ, ამავე დროს, კოორდინირებული მართვა, რომელიც ორიენტირებულია მრავალფუნქციურ მოხმარებასა და გაზიარებაზე);

საქართველოს ეროვნული გეოდეზიური საფუძვლების შექმნისა და განახლების მიზნით, ეროვნული გეოდეზიური გეგმური და სიმაღლური საფუძვლის შექმნა-განახლება, საქართველოს ტერიტორიის აქტუალური რეგიონების ციფრული აეროფოტოგადაღება და ციფრული ორთოფოტოგეგმების დამზადება, ციფრული კარტოგრაფიული მასალისა და ტოპოგრაფიული რუკების შექმნა, სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწების საკადასტრო აზომვები და დარეგისტრირებული ფართობების მონიტორინგი, საქართველოს სახელმწიფო საზღვრის მიმდებარე ტერიტორიის ქართულენოვანი ციფრული ტოპოგრაფიული რუკების შექმნა;

უძრავ ქონებაზე ძველი სარეგისტრაციო მასალების, ასევე, მეწარმეთა და არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიულ პირთა რეესტრში რეგისტრირებული იურიდიული პირების სარეგისტრაციო მასალების დამუშავება, ბაზებში არსებული არაზუსტი მონაცემების შესწორება და ციფრულ მატარებლებზე გადატანა; მეწარმეთა და არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიულ პირთა დიგიტალიზებული საარქივო დოკუმენტაციის განთავსება სააგენტოს ოფიციალურ ვებგვერდზე და ნებისმიერი დაინტერესებული პირისთვის ხელმისაწვდომობა;

IT ინფრასტრუქტურის სრულყოფა, არსებული ელექტრონული სერვისების უწყვეტად და სწრაფად მიწოდება, სამომავლო მზარდი დატვირთვებისთვის ინფრასტრუქტურის გაფართოება.

სსიპ - აღსრულების ეროვნული ბიუროს მომსახურებათა ეფექტიანობის უზრუნველყოფა და ყველა დაინტერესებული პირისათვის ხელმისაწვდომობა

სააღსრულებო და არასააღსრულებო (გამარტივებული წარმოების, გადახდისუუნარობის საქმისწარმოების, სესხის მონიტორინგისა და ფაქტების კონსტატაციის) მომსახურების გაწევის პროცესში მხარეებს შორის ბალანსის მაქსიმალური დაცვით უზრუნველყოფა, მხარეთა კანონიერი ინტერესების რეალიზება;

სააღსრულებო მომსახურების (უზრუნველყოფილი და არაუზრუნველყოფილი მოთხოვნის აღსრულება, უკანონო მფლობელობიდან ნივთის გამოთხოვა, სარჩელის უზრუნველყოფა და ა.შ.), გამარტივებული წარმოებისა და მოვალეთა რეესტრის წარმოების პროგრამულ უზრუნველყოფათა დახვეწა და გაუმჯობესება; არსებული მონაცემთა ბაზების ეფექტური გამოყენება და მართვა;

ახალი სერვისის – სესხების მონიტორინგი დანერგვა, რომელიც უზრუნველყოფს საზოგადოებაში ვალდებულების შესრულების კულტურის განმტკიცებას, სააღსრულებო სისტემის და აღსრულების ეროვნული ბიუროს საქმიანობის შესახებ საზოგადოების ცნობიერების ამაღლებას, საინფორმაციო რგოლების მომზადება-გავრცელება, საინფორმაციო შეხვედრები მოწყვლად ჯგუფებთან და სხვა;

სააღსრულებო საქმიანობის ეფექტურად წარმართვის მიზნით, აღსრულების პოლიციის ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესება, დაყადაღებული ავტომობილებისა და ნივთების სათანადო პირობებში განთავსების მიზნით ქ. ბათუმში, ქ. ქუთაისში, ქ. ზუგდიდსა და ქ. თელავში საწყობების და ავტოსადგომების მოწყობა და აღჭურვა.

საქართველოს სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის სამინისტრო

საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისი პენიტენციური სისტემის ჩამოყალიბება

პენიტენციური სისტემის საერთაშორისო სტანდარტებთან მიახლოების მიზნით შესაბამისი პოლიტიკის შემუშავება და განხორციელება;

ურთიერთობების კოორდინაცია სხვადასხვა სახელმწიფო უწყებებთან, საერთაშორისო და არასამთავრობო ორგანიზაციებთან, თანამშრომლობის ხელშეკრულებებისა და მემორანდუმების გაფორმება;

პენიტენციური დაწესებულებების ინფრასტრუქტურის სრულყოფა და შესაბამისი მანქანა/დანადგარებითა და ინვენტარით აღჭურვა;

მსჯავრდებულ/ბრალდებულთა საცხოვრებელი და ყოფითი პირობებისა გაუმჯობესება, რბილი ინვენტარის განახლება და პირადი ჰიგიენისათვის საჭირო საშუალებების შეძენა;

პენიტენციურ დაწესებულებებში განთავსებულ პირთა უზრუნველყოფა ეკვივალენტური სამედიცინო მომსახურებით. ამასთანავე, პენიტენციური ჯანდაცვის სტანდარტის შესაბამისად პრევენციული და პროფილაქტიკური ღონისძიებების განხორციელება ჰიგიენის, გადამდები დაავადებების კონტროლის და ფსიქიკური ჯანმრთელობის დაცვის კუთხით;

პენიტენციურ დაწესებულებებში მყოფთათვის განათლების მიღების ხელშეწყობა - სახელობო და პროფესიული სწავლების პროგრამების განსაზღვრით.

ბრალდებულთა/მსჯავრდებულთა რესოციალიზაციის მიზნით მათი დასაქმების უზრუნველყოფის ხელშეწყობა და საწარმოო ზონების შექმნა;

პენიტენციურ სისტემაში მყოფ ბრალდებულთა/მსჯავრდებულთა სამართლებრივი გარანტიების გაძლიერება - პატიმრობის კოდექსით გათვალისწინებული საჩივრების პროცედურების ხელმისაწვდომობის შენარჩუნებით და ცნობიერების ამაღლებით.

სრულყოფილი პრობაციის სისტემა

სსიპ - არასაპატიმრო სასჯელთა აღსრულებისა და პრობაციის ეროვნული სააგენტოს ადმინისტრაციული შესაძლებლობების განვითარება;

სარეაბილიტაციო პროგრამების განხორციელება და მათში პრობაციონერების ჩართულობა;

არასრულწლოვანთათვის სასჯელის სახედ შინა პატიმრობასთან დაკავშირებული შესაბამისი ღონისძიებების გატარების ხელშეწყობა.

სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის სისტემისათვის თანამშრომელთა მომზადება და პროფესიული განვითარება

სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის სისტემის პერსონალის პროფესიული მომზადება-გადამზადების გზით ქვეყანაში სისხლის სამართლის მართლმსაჯულების სისტემაში მიმდინარე რეფორმების, სასჯელაღსრულების სისტემაში ევროპის საბჭოსა და გაეროს სტანდარტების მოთხოვნათა დანერგვისა და ადამიანის უფლებათა დაცვის ხელშეწყობა;

სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის სისტემის კვალიფიციური კადრებით უზრუნველყოფა;

სისტემაში მისაღები და მომუშავე კადრების ტესტირების ინსტიტუტის დანერგვა და მისი ჩატარება მოთხოვნილებისამებრ, სისტემაში კვალიფიციური კადრების მიღებისა და ადგილზე მათი ხარისხის გაუმჯობესების ხელშეწყობა;

მოქმედი სასწავლო პროგრამების განახლება და ახალი პროგრამების მომზადება ადგილობრივი რესურსებისა და საერთაშორისო ექსპერტების ჩართულობით, სწავლების ხარისხის სისტემატური გაუმჯობესების უზრუნველყოფა.

საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტრო

საგარეო პოლიტიკის განხორციელება

საქართველოს სუვერენიტეტის განმტკიცება და ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენის ხელშეწყობა; საერთაშორისო თანამეგობრობის ჩართულობით კონფლიქტის ესკალაციის პრევენცია და მშვიდობიანი გზით ქვეყნის დეოკუპაციის პოლიტიკის განხორციელება;

საქართველოს ოკუპირებული რეგიონების ე.წ. დამოუკიდებლობის არაღიარების პოლიტიკის განმტკიცება;

საქართველოს ოკუპირებულ რეგიონებში უსაფრთხოებისა და ადამიანის უფლებათა დაცვის უზრუნველყოფა;

იძულებით გადაადგილებულ პირთა და ლტოლვილთა უსაფრთხო და ღირსეული დაბრუნების ხელშეწყობა;

ომითა და საოკუპაციო ხაზებით გაყოფილ მოსახლეობას შორის ნდობის აღდგენისა და ურთიერთობების გაღრმავების ხელშეწყობა;

ევროკავშირთან საქართველოს პოლიტიკური ასოცირება და ეკონომიკური ინტეგრაცია

ევროპის ქვეყნებთან თანამშრომლობის გაღრმავება და საქართველოს საგარეო პოლიტიკური მიზნების მიმართ მათი მხარდაჭერის უზრუნველყოფა;

აშშ-თან სტრატეგიული პარტნიორობის ქარტიით გათვალისწინებული პროექტების განხორციელება და აშშ-ს როლის გაძლიერება საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობისა და სუვერენიტეტის მხარდაჭერის პროცესში;

საერთაშორისო ორგანიზაციების (გაერო, ეუთო, ევროპის საბჭო) ფარგლებში საქართველოსთან დაკავშირებული თემების შენარჩუნება და აქტუალიზაცია. რუსეთის ფედერაციასთან დამაბული ურთიერთობების დეესკალაცია;

ცენტრალური აზიის რეგიონის ქვეყნებთან ორმხრივ და რეგიონულ დონეზე თანამშრომლობის განვითარება და გაღრმავება;

ქართული პროდუქციისთვის ახალი ბაზრების მოძიების ხელშეწყობა, ქვეყნის ეკონომიკაში ინვესტიციების მოზიდვის, ტურიზმის განვითარების ხელშეწყობა და სტიმულირება; სატრანსპორტო და ენერგეტიკულ სფეროებში მრავალმხრივი თანამშრომლობა და ქვეყნის სატრანზიტო პოტენციალის განვითარება; საქართველოს ოკუპირებულ ტერიტორიებზე არსებული ბიზნეს-სუბიექტების მიერ საზღვარგარეთ უკანონო კავშირების და საქმიანობის პრევენცია; ასევე, საქართველოს ოკუპირებულ რეგიონებში უცხო ქვეყნების ბიზნეს-სუბიექტების მიერ უკანონო საქმიანობისა და კონტაქტების დამყარების პრევენცია; შავი ზღვის ეკონომიკური თანამშრომლობის ორგანიზაციის (BSEC) ფორმატში რეგიონული და რეგიონთაშორისი თანამშრომლობის გაძლიერება და კონკრეტული პროექტების განხორციელება; საერთაშორისო რეიტინგების გაუმჯობესება. საზღვარგარეთ საქართველოს მოქალაქეთა ეფექტური მომსახურება და კრიზისულ სიტუაციებში შესაბამისი დახმარების გაწევა, მათი კანონიერი უფლებებისა და ინტერესების დაცვის კუთხით მუშაობის გაუმჯობესება;

საზღვარგარეთ საქართველოს მოქალაქეთა და იურიდიულ პირთა უფლებებისა და კანონიერი ინტერესების დაცვა;

საზღვარგარეთ ქართული კულტურისა და ინტელექტუალური პოტენციალის წარმოჩენის ხელშეწყობა; უცხოეთში მყოფი საქართველოს მოქალაქეების უფლებების დაცვა, მათთვის შეღავათანი პირობების შექმნა და სოციალური უსაფრთხოების დონის ამაღლება.

მოხელეთა კვალიფიკაციის ამაღლება საერთაშორისო ურთიერთობების დარგში

საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტროს თანამშრომელთა და სხვა უწყებების საერთაშორისო ურთიერთობების სფეროში დასაქმებულ საჯარო მოხელეთა პროფესიული განვითარება და კვალიფიკაციის ამაღლება;

სასწავლო ცენტრის სრულყოფა (თანამშრომლების კვალიფიკაციის ამაღლება, ახალი პროგრამების შემუშავება და არსებული პროგრამების დახვეწა);

მჭიდრო თანამშრომლობის დამყარება მსოფლიოს წამყვან დიპლომატიურ სკოლებთან, აკადემიებთან და ადგილობრივ პარტნიორებთან გამოცდილების გაზიარების მიზნით;

საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტროს თანამშრომლებისათვის ბიბლიოთეკის გამდიდრება;

საქართველოს თავდაცვის სამინისტრო

თავდაცვის მართვა და შესაძლებლობები

ეროვნული უსაფრთხოების გარემოს გათვალისწინებით, საქართველოს შეიარაღებული ძალების მზადყოფნის უზრუნველყოფა შესაძლო სამხედრო აგრესიის შესაკავებლად და რეგიონული და საერთაშორისო უსაფრთხოების განმტკიცებაში მონაწილეობის მისაღებად;

საქართველოს წინაშე არსებული საფრთხეებიდან და გამოწვევებიდან გამომდინარე და ეროვნული სამხედრო სტრატეგიით განსაზღვრული სამხედრო მიზნებისა და ამოცანების შესასრულებლად, შეიარაღებული ძალების არსებული შესაძლებლობების შენარჩუნება და ამავე დროს, შეიარაღებული ძალების თანამედროვე სამხედრო და სპეციალური აღჭურვილობით, შეიარაღებითა და ტექნიკით უზრუნველყოფა საბრძოლო, საბრძოლო მხარდაჭერის და ლოგისტიკური უზრუნველყოფის ქვედანაყოფების შესაძლებლობების განვითარების მიზნით;

სტრატეგიულ დონეზე საქართველოს მთავრობისა და პარლამენტის მიერ განსაზღვრული ქვეყნის შიდა და გარე პოლიტიკის მხარდასაჭერად და თავდაცვის სამინისტროს სხვადასხვა მიმართულებების პოლიტიკის განსაზღვრის მიზნით თავდაცვის სამინისტროს სტრატეგიული მართვის ღონისძიებების დაგეგმვა;

თავდაცვის სამინისტროს დიპლომატიური (სამოქალაქო და სამხედრო) წარმომადგენლების მხარდაჭერა, თავდაცვისა და უსაფრთხოების კონფერენციის ორგანიზება, შეიარაღების კონტროლის და

ვერიფიკაციის ღონისძიებების განხორციელება ორმხრივი და მრავალმხრივი თანამშრომლობის გაღრმავების მიზნით;

ეთუოსთან თანამშრომლობის ფარგლებში „ვენის 2011 წლის დოკუმენტის“, „ევროპაში ჩვეულებრივი შეიარაღებული ძალების შესახებ“ და „ღია ცის“ ხელშეკრულებებით განსაზღვრული ღონისძიებების/ინსპექციების შესრულება.

წვრთნა და სამხედრო განათლება

თანამედროვე შეიარაღებული ძალების ჩამოყალიბების მიზნით სამხედრო მოსამსახურეების წვრთნისა და განათლების სისტემის გაუმჯობესება.

მაღალკვალიფიციური პირადი შემადგენლობის ჩამოყალიბების მიზნით რეალურ საბრძოლო პირობებთან მაქსიმალურად მიახლოებული წვრთნა და თანამედროვე საგანმანათლებლო სტანდარტებით მომზადება;

კადეტების ზოგადი განათლების და დაწყებითი სამხედრო მომზადების უზრუნველყოფა. ყოველწლიურად მათი საცხოვრებელი პირობებით, მკურნალობით, კვებით, უნიფორმითა და სასწავლო ინვენტარით უზრუნველყოფა;

აკადემიური განათლების უზრუნველყოფა, ეფექტიანი საგანმანათლებლო და სასწავლო პროგრამების შემუშავება და განხორციელება, უცხოეთის სამხედრო და სამოქალაქო საგანმანათლებლო დაწესებულებებთან პარტნიორული ურთიერთობების დამყარება და მსმენელების/იუნკერების, პროფესორ-მასწავლებლების/ინსტრუქტორების საზღვარგარეთ კვალიფიკაციის ამაღლება, პარტნიორი ქვეყნებიდან ინსტრუქტორების მოწვევა; ასევე სასწავლო პროცესისათვის საჭირო ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესება;

სამხედრო სწავლებების, სასწავლო კურსების, სიმულაციური საშუალებების განვითარება, სამხედრო განათლებისა და დაწყებითი სამხედრო მომზადების, ასევე სპეციალიზაციის კურსების უზრუნველყოფა.

ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური უზრუნველყოფა

თავდაცვის სამინისტროსა და შეიარაღებული ძალების პერსონალისა და მათი ოჯახის წევრების, დაღუპული სამხედრო მოსამსახურეების ოჯახის წევრების, ასევე, სამოქალაქო პირებისათვის სოციალური და სამედიცინო დახმარების აღმოჩენა: მათ შორის ამბულატორული, სტაციონარული მკურნალობა, სამედიცინო რეაბილიტაცია და დისპანსერიზაცია;

შეიარაღებული ძალებისათვის ხელმისაწვდომი, ხარისხიანი და მრავალპროფილიანი სამედიცინო დახმარების უზრუნველყოფა, სოციალური მხარდაჭერა;

საქართველოს შეიარაღებული ძალების საკონტრაქტო სამხედრო მოსამსახურეთა მეორე და მომდევნო კონტრაქტის და სამედიცინო კომისიის დასკვნის შედეგად გაცემული ერთჯერადი ფინანსური დახმარებებით, ასევე დაღუპულ მოსამსახურეთა ოჯახებზე, დაჭრილ და დაშავებულ სამხედრო მოსამსახურეებზე გასაცემი ფულადი დახმარებებით უზრუნველყოფა;

სამხედრო მოსამსახურეების, სამოქალაქო პირებისა და მათი ოჯახის წევრების ჯანმრთელობის დაზღვევით უზრუნველყოფა;

მომგელებული სამედიცინო აღჭურვილობის ჩანაცვლება-განახლება, საევაკუაციო ტრანსპორტის განვითარება და საჭირო სამედიცინო მარაგების შევსება.

მართვის, კონტროლის, კავშირგაბმულობის და კომპიუტერული სისტემები

საქართველოს შეიარაღებული ძალების მართვისა და კონტროლისათვის კომუნიკაციებისა და საინფორმაციო უსაფრთხოების სისტემების გამართული ფუნქციონირება;

მონაცემებისა და ინფორმაციის უსაფრთხოების დაცვა კიბერ და საკომუნიკაციო უსაფრთხოების სისტემების გამოყენებით, რომელიც უზრუნველყოფს მოწინააღმდეგის მხრიდან საზიანო ქმედებების თავიდან აცილებას, უარყოფითი შედეგების შემცირებას და ყველა ელემენტის ფუნქციონირების უმოკლეს ვადებში აღდგენას;

მონაცემთა და ინფორმაციის უსაფრთხოების უზრუნველყოფა თავდაცვის სფეროში და თანამშრომლობა სხვა შესაბამის უწყებებთან;

თავდაცვითი ოპერაციების ერთიანობისა და უწყვეტობის შენარჩუნების მიზნით ქვედანაყოფების მობილური და სტაციონარული მართვისა და კონტროლის სისტემის დახვეწა.

ინფრასტრუქტურის განვითარება

სამხედრო ბაზების, წვრთნების და სწავლებების უზრუნველყოფის ინფრასტრუქტურის, საინჟინრო ნაგებობისა და კომუნიკაციების რეაბილიტაცია და განვითარება.

კვების სისტემის გამართვა, მათ შორის, შენობა-ნაგებობების რეაბილიტაციის, წყალმომარაგების სისტემის განვითარების, სასადილო ინვენტარით აღჭურვის და საველე სასადილოების და სამზარეულო კონტეინერების უზრუნველყოფა.

საერთაშორისო ოპერაციები

არსებული მექანიზმების საშუალებით ალიანსის წინაშე აღებული ვალდებულებების წარმატებით შესრულება და საერთაშორისო უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფად ნატოს ეგიდით წარმოებულ მტკიცე მხარდაჭერის მისიასა (RSM) და ნატოს სწრაფი რეაგირების ძალებში (NRF) მონაწილეობა;

ევროკავშირთან ასოცირების დღის წესრიგისა და ევროკავშირის ერთიანი უსაფრთხოებისა და თავდაცვის პოლიტიკის ფარგლებში აქტიური თანამშრომლობა და ევროკავშირის ეგიდით წარმოებულ მისიებში (ცენტრალური აფრიკის რესპუბლიკა - EUMAM RCA და უკრაინაში - EUAM UKR) მონაწილეობა.

სამხედრო მრეწველობის განვითარება

ენერგოუსაფრთხოების სფეროში სამეცნიერო ტექნიკური სამუშაოების გაღრმავება, საწარმოო ბაზის განახლება და თანამედროვე სტანდარტებთან შესაბამისობაში მოყვანა, შეიარაღებულ ძალებში არსებული შეიარაღების და ტექნიკური საშუალებების მოდერნიზება და აღდგენა;

მრეწველობის და მათ შორის, მანქანათმშენებლობის რიგი დარგების განვითარება, ახალი ტექნოლოგიური პროცესების კვლევა და ოპტიმიზაცია;

ქვეყნის თავდაცვისუნარიანობის ამაღლებისა და სამხედრო-სამრეწველო კომპლექსის განვითარების მიზნით, თავდაცვის სფეროში სამეცნიერო-კვლევების განხორციელება;

საწარმოო სიმძლავრეების გაზრდა-მშენებლობა და ექსპერიმენტალური მოდელების შექმნა შემდგომში ექსპორტის გაზრდის მიზნით.

საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტრო

საზოგადოებრივი წესრიგი, სახელმწიფო საზღვრის დაცვა და საერთაშორისო თანამშრომლობის განვითარება/გაღრმავება

პრევენციული და საგამოძიებო ფუნქციების გაძლიერება;

დანაშაულის პრევენცია, დანაშაულზე სწრაფი რეაგირება, საზოგადოებრივ უსაფრთხოებას და მართლწესრიგის უზრუნველყოფა;

ორგანიზებული დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლის ეფექტიანი სისტემის ჩამოყალიბება, ასევე ორგანიზებულ დანაშაულზე სამართლებრივი და საზოგადოებრივი რეაგირების გააქტიურების ხელშეწყობა;

საქართველოს სახელმწიფო საზღვარზე, სასაზღვრო ზოლში, სასაზღვრო ზონაში, საქართველოს საზღვაო სივრცესა და საქართველოს იურისდიქციას დაქვემდებარებულ გემებზე საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად კანონსაწინააღმდეგო ქმედებათა პრევენცია, გამოვლენა და აღკვეთა;

საქართველოს მთელს ტერიტორიაზე მეტეოროლოგიური პირობების მიუხედავად სამაშველო ოპერაციების განხორციელება ადამიანთა სიცოცხლისა და ქონების გადარჩენის მიზნით;

საქართველოს საზღვაო სივრცეში მისი სუვერენული უფლებების დაცვა;

ზღვაოსნობისა და ნაოსნობის უსაფრთხოების უზრუნველყოფა, ნაოსნობის წესების დაცვის კონტროლი.

ეროვნული საგანძურის, დიპლომატიური წარმომადგენლობებისა და საპატრიარქოს დაცვის უსაფრთხოების დონის ამაღლება

დასაცავი ობიექტების დაცვის ხარისხის ამაღლება;

ციფრული კავშირგაბმულობისა და ობიექტების თანამედროვე დაცვითი საგანგაშო სიგნალიზაციის სისტემებით აღჭურვა.

სამართალდამცავი სტრუქტურებისათვის მაღალკვალიფიციური კადრების მომზადება, გადამზადება, საარქივო ფონდების დიგიტალიზაცია, სამეცნიერო-კვლევითი საქმიანობა და მოქალაქეთა მომსახურება

სამაგისტრო, საბაკალვრო, სპეციალური პროფესიული და სპეციალური საგანმანათლებლო პროგრამების განხორციელება;

საშუალო რგოლის კვალიფიციური და პროფესიონალი საპოლიციო კადრების მომზადება და გადამზადება;

და საარქივო საქმიანობა;საქმიანობის უზრუნველყოფა;

საშუალო რგოლის კვალიფიციური და პროფესიონალი საპოლიციო კადრების მომზადება და გადამზადება;

შსს არქივში განთავსებული საქართველოს უახლესი ისტორიის ამსახველი უმნიშვნელოვანესი მასალების დაცვა, როგორც მომავალი სამეცნიერო-კვლევითი საქმიანობისათვის, ასევე პიროვნებების იდენტიფიცირებისა თუ მნიშვნელოვანი მოვლენების აღდგენის თვალსაზრისით.თვალსაზრისით.

შინაგან საქმეთა სამინისტროს სისტემის მოსამსახურეთა ჯანმრთელობის დაცვის მომსახურებით უზრუნველყოფა

საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს თანამშრომელთა ჯანმრთელობის მდგომარეობისა და ფიზიკური განვითარების შენარჩუნება და განმტკიცება, ასევე ასევე სამინისტროს თანამშრომელთა ოჯახის წევრების სამედიცინო მომსახურებით უზრუნველყოფა.

სამედიცინო ქვედანაყოფების მაღალი საბრძოლო და სამობილიზაციო მზადყოფნის უზრუნველყოფა;

საჭიროების შემთვევაში დაჭრილთათვის სამედიცინო დახმარების აღმოჩენისა და ევაკუაციის ორგანიზება, სანიტარული დანაკარგის მინიმუმამდე დაყვანის მიზნით;

საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს სისტემაში სანიტარულ-ჰიგიენური და ეპიდსაწინააღმდეგო ღონისძევათა კონტროლი.

სახელმწიფო მატერიალური რეზერვების შექმნა და მართვა

სახელმწიფო რეზერვების მატერიალურ ფასეულობათა ოპერაციების წარმოება;

სახელმწიფო რეზერვში ჩასაწყობ მატერიალურ ფასეულობათა ახალი ნომენკლატურის შემუშავება და დადგენილი წესით მისი დამტკიცება;

სახელმწიფო რეზერვში რიცხულ მატერიალურ მარაგებზე მონიტორინგის და სისტემატური კონტროლის განხორციელება.

სამოქალაქო უსაფრთხოების დონის ამაღლება

ქვეყანაში სამოქალაქო უსაფრთხოების დონის ამაღლების მიზნით, საგანგებო სიტუაციების მართვის ერთიანი სისტემის დახვეწა;

საგანგებო სიტუაციების პრევენციის, მასზე მზადყოფნის, რეაგირებისა და მიყენებული ზიანის აღმოფხვრისათვის საჭირო სამუშაოების უზრუნველყოფის მიზნით საქმიანობის ორგანიზება;

სამოქალაქო უსაფრთხოების ამოცანების გადასაწყვეტად სამოქალაქო უსაფრთხოების ეროვნული გეგმის განხორციელების კოორდინირება;

„სამოქალაქო უსაფრთხოების შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული კანონქვემდებარე აქტების ეტაპობრივი შემუშავება და მიღება;

ინფრასტრუქტურის მშენებლობა/რეაბილიტაცია, სახანძრო-სამაშველო სპეციალური ავტოტრანსპორტისა და მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის განახლება/მოდერნიზაცია.

სსიპ - საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს მომსახურების სააგენტოს მომსახურების ეფექტიანობის უზრუნველყოფა და ყველა დაინტერესებული პირისთვის ხელმისაწვდომობა

სააგენტოს მიერ მიწოდებული სერვისების მუდმივ რეჟიმში დახვეწა და სააგენტოს მიმართ ნდობის ხარისხის ამაღლება;

სააგენტოს მიერ უფრო მეტად სწრაფი, მოქნილი და თითოეული მოქალაქის ინტერესზე მორგებული მომსახურების უზრუნველყოფა.

საგანგებო და გადაუდებელი დახმარების ეფექტური სისტემის ფუნქციონირება

საქმიანობის სფეროში შემავალი საგანგებო სიტუაციებისა და გადაუდებელი დახმარების აუცილებლობის შემთხვევათა შესახებ შეტყობინებების მიღების, დამუშავების და მათზე რეაგირებისთვის შესაბამისი სუბიექტებისთვის ინფორმაციის დროული მიწოდების, საგანგებო სიტუაციებისა და გადაუდებელი დახმარების აუცილებლობის სხვა შემთხვევათა მართვის შესახებ უფლებამოსილ სუბიექტებთან კოორდინირებული მუშაობის, საგანგებო სიტუაციებსა და გადაუდებელი დახმარების აუცილებლობის შემთხვევებზე რეაგირების განმახორციელებელი უფლებამოსილი სუბიექტების დანიშნულების ადგილას მისვლამდე თავისი კომპეტენციის ფარგლებში, მოქალაქეთათვის შესაბამისი კონსულტაციების გაწევის და აუცილებელი პირველადი ინფორმაციის მიწოდების მიზნით საერთაშორისო გამოცდილების გაზიარება და შესაბამისი ინოვაციების დანერგვა.

საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო

განათლებისა და მეცნიერების სფეროში სახელმწიფო პოლიტიკის შემუშავება და პროგრამების მართვა

განათლებისა და მეცნიერების სფეროში ერთიანი სახელმწიფო პოლიტიკის გატარება, ამ სფეროში არსებული ყოველი რგოლის საქმიანობის კოორდინაცია და კონტროლი;

საქართველოს ყველა მოქალაქისათვის განათლების მიღების თანაბარი შესაძლებლობების უზრუნველყოფა;

ადრეული და სკოლამდელი განათლების სისტემის შექმნა და განვითარება, ზოგადი, პროფესიული და უმაღლესი განათლების სისტემების სრულყოფა, მეცნიერების განვითარებისა და სახელმწიფო ენობრივი პოლიტიკის განხორციელება;

საგანმანათლებლო პროგრამების საერთაშორისო საგანმანათლებლო სივრცესთან ჰარმონიზაცია, საზოგადოების თითოეულ წევრთან და საგანმანათლებლო დაწესებულებებთან ერთად განათლების ხარისხზე ზრუნვა, მისი მუდმივი გაუმჯობესება და ქართული საგანმანათლებლო სივრცის მიმართ ადგილობრივი და საერთაშორისო საზოგადოების ნდობის ამაღლება;

ეროვნული შეფასებების, ეროვნული სასწავლო გეგმის შემუშავების, დანერგვისა და განვითარების სისტემის სრულყოფა და მისი მუშაობის უზრუნველყოფა;

ეროვნული სასწავლო გეგმის ხელშეწყობის მიზნით I-VI და VII-XII კლასის სასკოლო სახელმძღვანელოების გრიფირება;

საგანმანათლებლო დაწესებულებების განათლების ხარისხის უზრუნველყოფის შიდა და გარე მექანიზმების სრულყოფა;

ქართული საგანმანათლებლო სივრცის ინტეგრაციის ხელშეწყობა ევროპის უმაღლესი განათლების სივრცეში და ბოლონიის პროცესში მონაწილეობის უზრუნველყოფა;

შრომის ბაზრის კვლევებით იდენტიფიცირებული პროფესიებისათვის პროფესიული სტანდარტების შემუშავება და არსებული პროფესიული სტანდარტების გადახედვა განახლებული მეთოდოლოგიის და საერთაშორისო გამოცდილების საფუძველზე ;

პროფესიული განათლების სფეროში დისტანციური სწავლების კონცეფციის მომზადება და პილოტირება;

დამსაქმებლებთან თანამშრომლობით ჩარჩო-პროგრამების შემუშავება;

ახალი მონაცემთა ცენტრის (Data Center) ამოქმედება;

საჯარო სკოლებში საკლასო ოთახებსა და კლას-კაბინეტებში ლოკალური ქსელის მოწყობის ორგანიზება;

საჯარო სკოლების VoIP სატელეფონო კავშირით უზრუნველყოფა;

გამოცდების/კონკურსების ორგანიზება - ტექნიკური მხარდაჭერა და მონიტორინგი;

ინფორმაციული უსაფრთხოების მართვის სისტემის დანერგვა;

ზოგად განათლებაში ინფორმაციულ-საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების განვითარების პოლიტიკის (ICT Policy) დოკუმენტის შემუშავება;

ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულების მართვის საინფორმაციო სისტემის (eSchool) განვითარება - არსებული მოდულების დახვეწა, ახალი მოდულების დეველოპმენტისა და მათი სისტემაში ინტეგრაციის უზრუნველყოფა;

ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულებებში ელექტრონული ჟურნალის დანერგვის ორგანიზება;

პროფესიული საგანმანათლებლო დაწესებულებების მართვის საინფორმაციო სისტემის (eVET) მოდიფიცირება ახალი საჭიროებების/მოდულური სწავლების შესაბამისად;

eUNI - უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულების მართვის საინფორმაციო სისტემის შემუშავება;

მასწავლებელთა შეფასების ელექტრონული სისტემის განვითარება და დანერგვის ხელშეწყობა;

სამართლებრივი რეგულაციების შესაბამისად, პირველკლასელთა ელექტრონული რეგისტრაციის სისტემისა და რესურსების მოდიფიცირება;

განათლების მართვის საინფორმაციო სისტემის მონაცემთა ბაზების განვითარება;

განათლების მართვის პროცესების ინფორმაციული უზრუნველყოფა;

მართვის სისტემის მიერ შემუშავებული ელექტრონული პროდუქტების დანერგვის ხელშეწყობის მიზნით, განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს დაქვემდებარებაში მყოფი სტრუქტურული ერთეულებისათვის თემატური ტრენინგების უზრუნველყოფა;

ზოგადი განათლება

ზოგადი განათლების ღიაობა და თანაბარი ხელმისაწვდომობა ყველასთვის;

საქართველოს ზოგადი განათლების სისტემის საერთაშორისო საგანმანათლებლო სივრცეში ჩართვა, ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების ფინანსური რესურსებით უზრუნველყოფა, რომლებიც მათ შესაძლებლობას მისცემს, სრულად განახორციელონ მათთვის დაკისრებული ფუნქცია-მოვალეობები;

მასწავლებელთა კვალიფიკაციის დონის ამაღლება და მათი ხელფასების ეტაპობრივი ზრდა.

ეროვნული შეფასებების, ეროვნული სასწავლო გეგმის შემუშავების და აკრედიტაციის სისტემების ჩამოყალიბება, სწავლების ხარისხის დადგენისა და შეფასების მეშვეობით ზოგადსაგანმანათლებლო პროცესის დაგეგმვა და მართვა;

საჯარო სკოლის ყველა კლასის მოსწავლეებისათვის და კერძო სკოლის სიღარიბის ზღვარს ქვემოთ მყოფი ოჯახების, აგრეთვე კანონმდებლობით დადგენილი სხვა კატეგორიების მოსწავლეების სასკოლო სახელმძღვანელოებით უზრუნველყოფა;

სკოლებში იმ მოსწავლეების ტრანსპორტირების პროცესის ხელშეწყობა, რომლებიც ცხოვრობენ ისეთ დასახლებულ პუნქტებში (სოფელი, დაბა) სადაც არ ფუნქციონირებს სკოლები და მანძილი სოფლებს შორის შესამჩნევია, ასევე აქვთ შეზღუდული შესაძლებლობები.

ეთნიკურად არაქართველი მოსწავლეებისათვის ქართული ენის სწავლების ხელშეწყობა;

საერთაშორისო ასპარეზზე ქართველი ახალგაზრდების კონკურენტუნარიანობის ამაღლების მიზნით ინგლისური ენის სწავლების გაძლიერება;

ქცევითი და ემოციური პრობლემების მქონე სკოლის მოსწავლეებისა და მათი ოჯახის წევრების კვალიფიციური ფსიქო-სოციალური მომსახურებით უზრუნველყოფა;

საჯარო სკოლებში პროფორიენტაციისა და კარიერის დაგეგმვის ხელშეწყობის მიზნით, მოსწავლეთათვის შესაბამისი სასწავლო სესიების (გაკვეთილების), ექსკურსიებისა და გაფართოებული შეხვედრების ჩატარება, მათი შესაძლებლობებისა და უნარების გამოვლენის გზით;

საქართველოს ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულებებში ძალადობის აღმოფხვრა და დისციპლინის გაუმჯობესება;

საქართველოს საჯარო სკოლების ინტერნეტ კავშირით უზრუნველყოფა.

პროფესიული განათლება

მოსახლეობის პროფესიულ-საგანმანათლებლო მოთხოვნილების დაკმაყოფილება, პირის პროფესიული განვითარების და პროფესიული კარიერის ხელშეწყობა;

პროფესიული განათლებისა და მომზადების ერთიანი, ხარისხიანი და ეფექტიანი სისტემის ჩამოყალიბება;

პროფესიული განათლების განვითარების 2013–2020 წლების სტრატეგიისა და სამოქმედო გეგმის განხორციელება;

პროფესიული განათლების ხარისხის გაუმჯობესების ხელშეწყობა, პროფესიული განათლების ხელმისაწვდომობის გაზრდა;

ეთნიკური უმცირესობების წარმომადგენელთა სახელმწიფო ენის ცოდნის დონისა და პროფესიული კვალიფიკაციის ამაღლებისათვის ეროვნული უმცირესობებით კომპაქტურად დასახლებული რეგიონების ადგილობრივი თვითმმართველობებისა და საჯარო სკოლების ადმინისტრაციების თანამშრომელთა გადამზადება;

უმაღლესი განათლება

ერთიანი ეროვნული გამოცდების და საერთო სამაგისტრო გამოცდების ხელშეწყობა;

უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებებში ერთიანი ეროვნული გამოცდების შედეგად ჩარიცხულ საქართველოსა და უცხო ქვეყნის მოქალაქეთა სახელმწიფო სასწავლო გრანტით დაფინანსების უზრუნველყოფა;

წარჩინებული სტუდენტების სტიპენდიით უზრუნველყოფა;

უცხო ქვეყნის მოქალაქეთათვის სწავლების ხელშეწყობით საერთაშორისო კავშირების განმტკიცება, განათლების სფეროში თანამშრომლობის ხელშეწყობა;

უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებების ინტელექტუალური და მატერიალური პოტენციალის ინტეგრაციის ხელშეწყობა;

მეცნიერებისა და სამეცნიერო კვლევების ხელშეწყობა

სამეცნიერო-კვლევითი დაწესებულებების ინტელექტუალური და მატერიალური პოტენციალის ინტეგრაციის ხელშეწყობა;

აკადემიური პერსონალის მობილობისა და საერთაშორისო თანამშრომლობის, ასევე მეცნიერთა და ახალგაზრდა მკვლევართა საერთაშორისო თანამშრომლობის წახალისება;

სამეცნიერო გრანტების დაფინანსებით ფუნდამენტური და გამოყენებითი სამეცნიერო ტექნოლოგიური კვლევების განხორციელების ხელშეწყობა;

მაგისტრანტთა სასწავლო-კვლევითი პროექტების და დოქტურანტურის საგანმანათლებლო პროგრამის საგრანტო დაფინანსება;

სამეცნიერო-კვლევითი დაწესებულებების ხელშეწყობა;

სამეცნიერო კვლევების მართვის ოპტიმალური სქემის შემუშავება;

სამეცნიერო კვლევების ხელშეწყობის განსხვავებული ფორმების ამოქმედება;

საინოვაციო პოლიტიკის განხორციელების ხელშეწყობა.

ინკლუზიური განათლება

საჯარო სკოლებში სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე მოსწავლეთა განათლების ხარისხის გაუმჯობესებაზე ზრუნვა, მათთვის შესაბამისი გარემოს უზრუნველყოფა;

სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე მოსწავლეთა მასწავლებლების, სპეციალურ მასწავლებლების, მშობლებისა და სხვა სპეციალისტებისათვის სისტემური ტრენინგებით უზრუნველყოფა;

საჯარო სკოლების მოსწავლეების, სტუდენტებისა და სოციალურად დაუცველი, მზრუნველობამოკლებული, განსაკუთრებული საჭიროებების მქონე, დევნილი, რეპატრირებული და ეთნიკური უმცირესობების წარმომადგენელი მოზარდების ინტეგრაციისა და სოციალიზაციის ხელშეწყობა, აგრეთვე სათემო აქტივობების დაგეგმვისა და განხორციელების გზით მათში საზოგადოებრივ საქმიანობაში ჩართვის სურვილის გაღვიძება;

ინკლუზიური განათლების მულტიდისციპლინური გუნდის სპეციალისტების მიერ სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე მოსწავლეების შეფასება; საჯარო სკოლებისათვის დახმარებისა და კონსულტაციების გაწევა ინდივიდუალური სასწავლო გეგმებით მუშაობასთან დაკავშირებით;

სპეციალური საგანმანათლებლო სერვისის განხორციელება ე.წ. ქუჩაში მცხოვრები და მომუშავე ბავშვებისთვის, საზაფხულო ბანაკის მოწყობა მიუსაფარი ბავშვებისთვის, ფორმალური განათლების მიღმა დარჩენილი ახალგაზრდებისთვის, ხელმისაწვდომი და უწყვეტი განათლების უზრუნველყოფისთვის საგანმანათლებლო მოდელის განსაზღვრა;

სპეციალური საგანმანათლებლო დაწესებულებების ბენეფიციარების უზრუნველყოფა სრული სახელმწიფო სადღეღამისო ან დღის მომსახურებით, სადაც ინდივიდუალური საჭიროებების, ასაკისა და შესაძლებლობების გათვალისწინებით მოხდება სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე ბენეფიციართა განვითარებაზე ზრუნვა.

საგანმანათლებლო და სამეცნიერო დაწესებულებათა ინფრასტრუქტურის განვითარება

საქართველოს განათლების სისტემაში საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისი განათლების ხარისხის უზრუნველყოფის მიზნით სასკოლო ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესება და სწავლების პროცესში თანამედროვე ტექნოლოგიების დანერგვა;

საჯარო სკოლების პირველკლასელი მოსწავლეების და მათი დამრიგებლების უზრუნველყოფა პერსონალური კომპიუტერებით („ნეტბუქებით“), ხოლო წარჩინებული ახალგაზრდების დაჯილდოება კომპიუტერული ტექნიკით;

სამინისტროს სისტემაში შემავალი საგანმანათლებლო და სამეცნიერო დაწესებულებების მშენებლობა - რეაბილიტაცია, საპროექტო-სახარჯთაღრიცხვო დოკუმენტაციის მომზადება, ინვენტარითა და ტექნიკით მომარაგება.

ათასწლეულის გამოწვევა საქართველოს

ზოგადი განათლების ხარისხის განვითარების მიზნით საქართველოს რეგიონებში საჯარო სკოლის ინფრასტრუქტურის და სასწავლო გარემოს გაუმჯობესება;

სკოლის მასწავლებლებისა და ადმინისტრაციის წარმომადგენლების ტრენინგების და საკლასო, ეროვნული და საერთაშორისო შეფასებების განხორციელება;

საკლასო, ეროვნული და საერთაშორისო შეფასებების განხორციელება;

ადგილობრივი ეკონომიკისათვის რელევანტური, ბაზრის მოთხოვნების შესაფერისი, პროფესიული განათლების ხელშეწყობა;

მაღალი ხარისხის საერთაშორისო სტანდარტის უმაღლესი საგანმანათლებლო პროგრამების განხორციელება მეცნიერების, ტექნოლოგიების, საინჟინრო და მათემატიკის დარგში;

თბილისის საჯარო სკოლების რეაბილიტაცია და ენერგო ეფექტურობის გაზრდის პროექტი (CEB, E5P)

თბილისის 25 საჯარო სკოლის რეაბილიტაციის, რეკონსტრუქციის და ენერგოეფექტურობის გაზრდა.

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის სტრუქტურაში, ჰიდროტექნიკური კვლევების ლაბორატორიის ჩამოყალიბების პროექტი (Unicredit Bank)

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის სტრუქტურაში არსებული ენერგეტიკის და ჰიდროტექნიკის სამეცნიერო კვლევითი ინსტიტუტის ბაზაზე, ჰიდრავლიკის და ჰიდროტექნიკური კვლევების ლაბორატორიის (შემდგომში პროექტი) ჩამოყალიბება.

საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტრო

კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სფეროში პოლიტიკის შემუშავება და პროგრამების მართვა

კულტურის, კულტურული მემკვიდრეობისა და ხელოვნების სფეროებში ერთიანი პოლიტიკის შემუშავება, დაგეგმვა და მისი განხორციელების კოორდინაცია, მათ შორის სამუხეუმო სფეროში;

„კულტურის სტრატეგია - 2025“ დოკუმენტით გათვალისწინებული სამოქმედო გეგმის შემუშავება;

საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროს საინვესტიციო სტრატეგიის შემუშავება/განხორციელება;

კულტურულ ღირებულებათა დაცვის, მათი შესწავლის და პოპულარიზაციის ხელშეწყობა;

ქვეყანაში კულტურის პოლიტიკის ადაპტაცია და ჰარმონიზაცია ანალოგიურ საერთაშორისო პრაქტიკასთან.

ხელოვნების დარგების განვითარების ხელშეწყობა და პოპულარიზაცია საქართველოში და მის ფარგლებს გარეთ

ქართული ხელოვნების განვითარება და პოპულარიზაცია საქართველოში და მის ფარგლებს გარეთ, ხელოვნებაში მიმდინარე პროცესებისადმი მოქალაქეთა შეუზღუდავი, თანაბარი ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა;

ქართული კულტურის პოლიტიკის გრძელვადიანი სტრატეგიის სამოქმედო გეგმის შემუშავება;

საქართველოში შემოქმედებითი პოტენციალის და სახელოვნებო სფეროების განვითარების ხელშეწყობა;

ევროკავშირის წევრ და სხვა პარტნიორ ქვეყნებთან, საერთაშორისო კულტურული ურთიერთობების გაღრმავება, ფონდებთან და ორგანიზაციებთან თანამშრომლობა;

საერთაშორისო, თეატრალური, მუსიკალური, კინო და ლიტერატურული ფესტივალების მოწყობა/ხელშეწყობა;

გამოფენების, კონკურსების, გამოცემების, ახალი დადგმების, გასტროლების და საიუბილეო ღონისძიებების მოწყობა/ ხელშეწყობა;

სახელოვნებო განათლების სისტემის ხელშეწყობა

სახელოვნებო საგანმანათლებლო დაწესებულებებსა და სასწავლებლებში სასწავლო პროცესის, სასწავლო პროგრამებისა და გეგმების დახვეწა-სრულყოფა, პედაგოგების კვალიფიკაციის ამაღლება, სტუდენტთა და მოსწავლეთა ზრდა-დაოსტატების ხელშეწყობა;

საქართველოს სახელოვნებო საგანმანათლებლო სისტემის საერთაშორისო სახელოვნებო საგანმანათლებლო სისტემასთან ჰარმონიზაცია და მისი ინტეგრირება საერთაშორისო სახელოვნებო საგანმანათლებლო სისტემაში;

სხვა ქვეყნების სახელოვნებო საგანმანათლებლო ინსტიტუციებთან თანამშრომლობა, მასტერკლასებსა და კონკურს-ფესტივალებში მონაწილეობის მხარდაჭერა;

კულტურული მემკვიდრეობის დაცვა და სამუზეუმო სისტემის სრულყოფა

ქვეყნის სამუზეუმო სისტემის საერთაშორისო სამუზეუმო სივრცეში ინტეგრაცია, მისი თანამედროვე სტანდარტებთან მიახლოება და არსებული პრობლემური ასპექტების მოწესრიგება

მუზეუმების სრულყოფილი ფუნქციონირებისათვის შესაბამისი პირობების შექმნა: ინფრასტრუქტურის მოწესრიგება, მუზეუმებში დაცული კულტურული მემკვიდრეობის დაცვისთვის პრევენციული ზომების მიღება, მუზეუმების პოპულარიზაციისთვის შესაბამისი ღონისძიებების გატარება, მუზეუმებში ვიზიტორთა რაოდენობისა და შემოსავლების გაზრდის მიზნით საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისი მართვის სისტემის ჩამოყალიბება;

„კულტურის სტრატეგია - 2025“ დოკუმენტის ფარგლებში შემუშავებული სამოქმედო გეგმების განხორციელება;

საერთაშორისო კონვენციებით და UNESCO-ს აღებული ვალდებულებების შესრულება; ეს ერთი და იგივე ხომ არ არის?

ეროვნულ უმცირესობათა კულტურის წარმოჩენა, უნარშეზღუდულ პირთა ქვეყნის კულტურულ ცხოვრებაში ინტეგრირება;

საქართველოს არქიტექტურული კომპლექსების კულტურული მემკვიდრეობის ცალკეული ნიმუშების დაცვა და საერთაშორისო და ორმხრივი ურთიერთობების წარმართვა-განვითარება კულტურული მემკვიდრეობის სფეროში საერთაშორისო სტანდარტების დანერგვის, გამოცდილების გაზიარებისა და კვალიფიკაციის ამაღლების მიზნით;

მენეჯმენტის გეგმის მომზადება მსოფლიო კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლებისათვის;

არამატერიალური კულტურული მემკვიდრეობის ობიექტების/ძეგლების ინვენტარიზაცია, დაცვისა და სისტემატიზაციის მექანიზმების შემუშავება;

UNESCO-ს „არამატერიალური კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის“ კონვენციასთან კანონმდებლობის ჰარმონიზაციისათვის შესაბამისი ღონისძიებების განხორციელება;

საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის ერთიანი საინფორმაციო სისტემის/სივრცის შექმნის მიზნით, კულტურული მემკვიდრეობის მონაცემთა ერთიანი ბაზის შევსება;

კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლებზე უნებართვო სამუშაოების აღკვეთა, კულტურული ტურიზმის განვითარებისა და მისთვის მიმზიდველი გარემოს შექმნისათვის ხელშეწყობა.

საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა, განსახლებისა და ლტოლვილთა სამინისტრო

იძულებით გადაადგილებულ პირთა და მიგრანტთა ხელშეწყობის მიზნით სახელმწიფო პოლიტიკის შემუშავება და პროგრამების მართვა

იძულებით გადაადგილებულ პირთა-დევილთა და მიგრანტთა ხელშეწყობის მიზნით სათანადო პოლიტიკის შემუშავება და განხორციელება, კოორდინაცია სხვადასხვა სახელმწიფო უწყებებთან და ორგანიზაციებთან, ეკომიგრანტებისთვის საცხოვრებელი სახლების შეძენა, ლტოლვილისა და ჰუმანიტარული სტატუსის მქონე პირთა დროებითი საცხოვრებელი უზრუნველყოფა და შენახვა, საქართველოში დაბრუნებულ მიგრანტთა სარეინტეგრაციო დახმარება;

„ყოფილი სსრკ-ის მიერ XX საუკუნის 40-იან წლებში საქართველოს სსრ-იდან იძულებით გადასახლებულ პირთა რეპატრაციის შესახებ სახელმწიფო სტრატეგიის“ განხორციელება; არაკონტროლირებად ტერიტორიებზე ქონების კანონიერი მესაკუთრეებისთვის უფლებების აღდგენის მიმართულებით ღონისძიებების გატარება;

ლტოლვილთა და ჰუმანიტარული სტატუსის მქონე პირებისთვის ცნობიერების ამაღლება ქართული ენის, კულტურის, ისტორიისა და საქართველოს კანონმდებლობის სფეროში.

განსახლების ადგილებში დევილთა შენახვა და მათი საცხოვრებელი პირობების გაუმჯობესება

იძულებით გადაადგილებულ პირთა-დევილთა მიმართ სახელმწიფო სტრატეგიის განხორციელების სამოქმედო გეგმის განახლება და მის შესაბამისად, იძულებით გადაადგილებულ პირთა განსახლების ღონისძიებების განხორციელება, მათთვის საცხოვრებელი ფართის (შეძენა, აშენება, რეაბილიტაცია) კერძო საკუთრებაში გადაცემა;

დევილთა გრძელვადიანი განსახლების მიზნით, თბილისსა და საქართველოს სხვა რეგიონებში მდებარე შენობების სარემონტო-სარეაბილიტაციო სამუშაოებთან და ახალი საცხოვრებელი ბინების მშენებლობასთან დაკავშირებული მომსახურების შესყიდვა;

სავალალო მდგომარეობაში მყოფ დევილთა ჩასახლების ობიექტების შესწავლა და შემდგომში მათი რეაბილიტაცია, დევილთა, ლტოლვილისა ან ჰუმანიტარული სტატუსების მქონე პირთა რაოდენობის დაზუსტება და ადმინისტრაციული ხარჯების დაფინანსება სათანადო სამართლებრივი აქტის საფუძველზე;

იძულებით გადაადგილებულ პირთათვის ფულადი დახმარების გაწევა, სამინისტროს მიერ დადგენილი წესით (მ.შ. ფართების დაქირავების მიზნით დევილთა ოჯახების ყოველთვიური სოციალური დახმარების გაცემა);

დევნილთა გრძელვადიანი განსახლების მიზნით, რეაბილიტირებული და ახალშენებული შენობების ელექტროენერგიის, გარე საკანალიზაციო, ბუნებრივი აირის და წყლის სისტემების მიერთება და მოწყობა, სათანადო სამართლებრივი აქტის საფუძველზე;

იძულებით გადაადგილებულ პირთა - დევნილთა საყოფაცხოვრებო პირობების გაუმჯობესების მიზნით, დევნილთა საკუთრებაში არსებულ ობიექტებში ჩასატარებელი სამუშაოების ღირებულების თანადაფინანსება, სათანადო სამართლებრივი აქტის საფუძველზე;

გრძელვადიანი განსახლებისათვის განსაზღვრულ ობიექტებში (აშენებული, რეაბილიტირებული) დევნილთა გრძელვადიანი განსახლების ღონისძიებების დასრულებამდე, ობიექტების დაცვის მომსახურების შესყიდვა;

დევნილთა საარსებო წყაროებით უზრუნველყოფა

დევნილთა სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობის გაუმჯობესების მიზნით პოლიტიკის შემუშავება და განხორციელება;

საცხოვრებლით უზრუნველყოფილ დევნილთა სასოფლო სამეურნეო და/ან თვითდასაქმებაზე ორიენტირებული სოციალური პროექტების დაფინანსება;

სახელმწიფო პროფესიულ სასწავლებლებში დევნილთა ჩარიცხვის ხელშეწყობა და ჩარიცხული სოციალურად დაუცველი დევნილების საცხოვრებლით/ტრანსპორტირებით უზრუნველყოფა;

დევნილთა ცნობიერების ამაღლება საარსებო წყაროების შექმნის/გაუმჯობესებისაკენ მიმართული სახელმწიფო პროგრამების შესახებ;

„აგროდაზღვევის“ სახელმწიფო პროგრამაში დევნილთა ჩართულობის უზრუნველყოფა და მათთვის დამატებითი სუბსიდიების შეთავაზება;

საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო

შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის პროგრამების მართვა

შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სფეროში სახელმწიფო პოლიტიკის შემუშავება და განხორციელება, საქმიანობის კოორდინაცია და კონტროლი;

შრომის, სოციალური და ჯანდაცვის სახელმწიფო პროგრამების შემუშავება და განხორციელება;

სოციალური დახმარებების, პენსიებისა და სხვადასხვა ფულადი თუ არაფულადი სახელმწიფო (მ.შ. ჯანმრთელობის დაცვის სახელმწიფო პროგრამებით განსაზღვრული) ბენეფიტების მიმღებთა გამოვლენა, დადგენა, აღრიცხვა, დახმარების დანიშვნა და გაცემის ორგანიზება;

ქვეყანაში შრომის ბაზრის აქტიური პოლიტიკისა და დასაქმების ხელშეწყობის მომსახურებათა განვითარება/განხორციელება;

სამუშაო ადგილზე შრომის უსაფრთხო და ჯანსაღი პირობების ზედამხედველობა, შრომის

უსაფრთხოების ნორმების დარღვევის პრევენცია;

შრომის უსაფრთხოებისა და ჯანმრთელობის დაცვის შესახებ შესაბამისი სტანდარტების შემუშავება/გადასინჯვა;

სამედიცინო საქმიანობის ხარისხის კონტროლი და უსაფრთხოება;

საზოგადოების გარკვეული ფენების სოციალური დახმარებებით უზრუნველყოფა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის საჭიროებებისათვის გამიზნული პროგრამების შემუშავება, დამტკიცება, განხორციელების კონტროლი და შედეგების მონიტორინგი;

ეპიდსაწინააღმდეგო და სანიტარულ-ჰიგიენური ნორმების შემუშავება და მათზე ზედამხედველობა;

საექიმო, საექთნო და ფარმაცევტული სპეციალობების ნუსხის განსაზღვრა;

ადამიანით ვაჭრობისა (ტრეფიკინგის) და ოჯახში ძალადობის პრევენციის ღონისძიებების განხორციელება;

საქართველოს ტერიტორიულ ერთეულებში სასწრაფო სამედიცინო დახმარების მართვა.

მოსახლეობის სოციალური დაცვა

მოქალაქეთათვის კანონმდებლობით გარანტირებული სოციალურ-ეკონომიკური უფლებების რეალიზაცია, მიზნობრივი სოციალური ჯგუფების მატერიალური მდგომარეობის შემსუბუქება და შშმ პირთა (მათ შორის ბავშვთა), ხანდაზმულთა და მზრუნველობას მოკლებულ, სოციალურად დაუცველ, მიუსაფარ და მიტოვების რისკის ქვეშ მყოფ ბავშვთა ფიზიკური და სოციალური მდგომარეობის გაუმჯობესება და საზოგადოებაში ინტეგრაცია, რომელთა უზრუნველყოფაც ხორციელდება პრევენციული, სარეაბილიტაციო, ალტერნატიული, ოჯახის გასაძლიერებელი მომსახურებებით და დამხმარე საშუალებებით;

საპენსიო ასაკის მოსახლეობის პენსიით (ქალები 60 წელი, მამაკაცები 65 წელი) და სპეციფიკური კატეგორიების (ძალოვანი სტრუქტურების, პროკურატურის, სამოქალაქო ავიაციის, პარლამენტის ყოფილი წევრების, უმაღლესი რანგის დიპლომატების და სხვა) სახელმწიფო კომპენსაციით უზრუნველყოფა;

შშმ პირთა (მათ შორის ბავშვთა), ხანდაზმულთა და მზრუნველობას მოკლებულ, სოციალურად დაუცველ, მიუსაფარ და მიტოვების რისკის ქვეშ მყოფ ბავშვთა ფიზიკური და სოციალური მდგომარეობის გაუმჯობესება და საზოგადოებაში ინტეგრაცია;

სიღარიბის ზღვარს ქვემოთ მყოფი ოჯახებისათვის საარსებო შემწეობების, მიზნობრივი ჯგუფებისთვის სოციალური პაკეტის, ლტოლვილთა-დევნილთა და ჰუმანიტარული სტატუსის მქონე პირთა შემწეობების, რეინტეგრაციის შემწეობის, დემოგრაფიული მდგომარეობის გაუმჯობესების ხელშეწყობის ფულადი ბენეფიტების, ორსულობის და მშობიარობის, ბავშვის მოვლის, ასევე ახალშობილის შვილად აყვანის გამო დახმარების გაცემა, ასევე შრომითი მოვალეობის შესრულებისას დასაქმებულის ჯანმრთელობისათვის ვნების შედეგად მიყენებული ზიანის ანაზღაურება;

მაღალმთიან დასახლებაში მუდმივად მცხოვრები პენსიონერებისათვის/სოციალური პაკეტის

მიმდებარეობს დანამატის დაფინანსება პენსიის/სოციალური პაკეტის 20%-ის ოდენობით. ასევე, სამედიცინო პერსონალის დანამატების დაფინანსება - ექიმისთვის პენსიის ორმაგი ოდენობით, ექთნისთვის - პენსიის ერთმაგი ოდენობით. მაღალმთიან დასახლებაში მოხმარებული ელექტროენერგიის ყოველთვიური საფასურის 50 პროცენტის ანაზღაურება მაღალმთიან დასახლებაში მცხოვრები აბონენტებისთვის (საყოფაცხოვრებო მომხმარებლებისთვის), მაგრამ არაუმეტეს მოხმარებული 100 კვტ სთ ელექტროენერგიის საფასურისა.

მოსახლეობის ჯანმრთელობის დაცვა

ჯანმრთელობის დაცვის სერვისებზე მოსახლეობის ფინანსური და გეოგრაფიული ხელმისაწვდომობის გაზრდა; დაავადებათა პრევენციის, საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის დაცვის საფრთხეებისათვის მზადყოფნის და საპასუხო რეაგირების უზრუნველყოფა;

გეგმური ამბულატორიული, გადაუდებელი ამბულატორიული და სტაციონარული, გეგმური ქირურგიული მომსახურება, ქიმიო, ჰორმონო და სხივური თერაპია; მშობიარობისა და საკეისრო კვეთის სერვისების დაფინანსება. ბენეფიციართა გარკვეული ჯუფების (მაგ.: სოციალურად დაუცველი, საპენსიო ასაკი, ვეტერანები) შესაბამისი მედიკამენტებით უზრუნველყოფა;

მოსახლეობის ჯანმრთელობის ხელშეწყობა, ჯანსაღი ცხოვრების წესის დამკვიდრება და გადამდებ და არაგადამდებ დაავადებათა პრევენცია; იმუნიზაციის, დაავადებათა ადრეული გამოვლენისა და სკრინინგის ხელშეწყობა, აგრეთვე ისეთი გადამდები დაავადებების, როგორიცაა ტუბერკულოზი, მალარია, ვირუსული ჰეპატიტები, აივ-ინფექცია, სქესობრივი გზით გადამდები ინფექციების გავრცელების კონტროლი და C ჰეპატიტის მართვა;

ფსიქიკური ჯანმრთელობის პრობლემების მქონე მოსახლეობის სპეციალიზებული დახმარებით უზრუნველყოფა; დიაბეტით დაავადებული პაციენტების მკურნალობა და მედიკამენტებით უზრუნველყოფა; ბავშვთა ონკოჰემატოლოგიური მომსახურება; თირკმლის ქრონიკული უკმარისობით დაავადებული პაციენტების დიალიზით, თირკმლის ტრანსპლანტაციითა და მედიკამენტებით უზრუნველყოფა; ინკურაბელური პაციენტების მკურნალობა და მედიკამენტებით უზრუნველყოფა; იშვიათი დაავადებების მქონე პაციენტთა მკურნალობითა და მედიკამენტებით უზრუნველყოფა; სასწრაფო სამედიცინო დახმარების, სამედიცინო ტრანსპორტირებისა და სოფლად ამბულატორიული მომსახურებით უზრუნველყოფა; რეფერალური დახმარების უზრუნველყოფა; სამხედრო ძალებში გასაწვევ მოქალაქეთა სამედიცინო შემოწმება;

საექიმო სპეციალობის მაძიებელთა დიპლომისშემდგომი/სარეზიდენტო მზადების დაფინანსება მაღალმთიანი და საზღვრისპირა მუნიციპალიტეტებისათვის დეფიციტურ და პრიორიტეტულ საექიმო სპეციალობებში.

სამედიცინო დაწესებულებათა რეაბილიტაცია და აღჭურვა

სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული ჯანდაცვითი ინფრასტრუქტურის, შენობა-ნაგებობებისა და აღჭურვილობის განახლება, სამედიცინო დაწესებულებებში დიაგნოსტიკისა და მკურნალობის მინიმალური სტანდარტის უზრუნველყოფა;

სამედიცინო დაწესებულებათა მშენებლობა, აღჭურვა და ფუნქციონირების ხელშეწყობა.

შრომისა და დასაქმების სისტემის რეფორმების პროგრამა

შრომის ბაზარზე, შრომის უსაფრთხოების მიმართულებით არსებული მდგომარეობის შესწავლა; შრომის დაცვის ნორმების გაუმჯობესება/სრულყოფა და ამის საფუძველზე, რეკომენდაციების მეშვეობით, დასაქმებელსა და დასაქმებულს შორის შრომითი ურთიერთობების გაუმჯობესება;

სამუშაოს მაძიებელთა რეგისტრაცია, მათთვის კონსულტაციების გაწევა, მომსახურებების განვითარება, შეზუღუდული შესაძლებლობისა და სპეციალური საჭიროების მქონე პირთა დასაქმების ხელშეწყობა, შრომის ბაზრის მოთხოვნის პერიოდული კვლევების განხორციელება და სამუშაოს მაძიებელთა დროებით დასაქმების ხელშეწყობა;

ავტორიზებულ-აკრედიტირებულ პროფესიულ სასწავლო-საგანმანათლებლო დაწესებულებებში რეგისტრირებული სამუშაოს-მაძიებლების მომზადება-გადამზადება;

მონაცემთა შეგროვების მეთოდის შემუშავება და დანერგვა;

ინფორმაციის წყაროების გამოვლენა და სრულყოფა დამატებითი კვლევების საფუძველზე; შრომის ბაზრის კომპონენტთა უწყვეტი კვლევა; შრომის ბაზრის მონაცემთა ანალიზის შედეგების ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა, ინფორმაციის გავრცელება;

უსაფრთხო და ჯანსაღი სამუშაო გარემოს შექმნა.

საქართველოს ენერგეტიკის სამინისტრო

ენერგეტიკის სფეროში პოლიტიკის შემუშავება და მართვა

ენერგეტიკის უსაფრთხოების სფეროებში სახელმწიფო პოლიტიკის შემუშავება, სახელმწიფო სტრატეგიისა და სახელმწიფო პროგრამების შესრულების მონიტორინგი და მათი განხორციელების კოორდინაცია;

ელექტროენერგიის დამატებითი, ალტერნატიული და განახლებადი წყაროების მოძიების, ენერგიის შემცველი წყაროების უპირატესი ათვისებისა და ამ კუთხით დარგის სტაბილური განვითარების უზრუნველსაყოფად სახელმწიფო პოლიტიკის შემუშავება;

ქვეყნის მდგრადი განვითარებისა და საქართველოს ენერგეტიკის დარგში ინვესტიციების მოზიდვის ხელშეწყობა;

არსებული წილობრივი განაწილების ხელშეკრულებების შესრულების მონიტორინგი, მოქმედი ინვესტორების საქმიანობის კოორდინაცია, აღნიშნულის ფარგლებში ნავთობისა და გაზის ოპერაციების მონიტორინგი, კომპანიების ყოველწლიური სამუშაო გეგმების და ბიუჯეტების განხილვა, შეთანხმება და შესრულების მონიტორინგი;

ინვესტორებისაგან ყველა სახის ტექნიკური ინფორმაციის მიღება, დამუშავება, სისტემატიზაცია, ნავთობისა და გაზის ოპერაციების წარმოების საერთაშორისო სტანდარტებთან შესაბამისობის დადგენა, ნავთობისა და გაზის ოპერაციების, ნავთობის გადამუშავების, გაზის დამუშავების და ნავთობგაზპროდუქტების ტრანსპორტირების საქმიანობის ერთიანი მარეგულირებელი საფუძვლების შექმნა;

შავი ზღვის შეღვის საქართველოს ნაწილზე ნახშირწყალბადების რესურსების ათვისების მიზნით პოტენციური ინვესტიორების მოძიება;

საქართველოს სხვადასხვა რეგიონებში (იმერეთის, კახეთის, შიდა და ქვემო ქართლის, სამეგრელოს, რაჭის, გურიისა და სამცხე-ჯავახეთის) გაზის გარეშე არსებული სოფლების გაზიფიცირება;

ყაზბეგის მუნიციპალიტეტში და დუშეთის მუნიციპალიტეტის მაღალმთიანი სოფლების მუდმივად მცხოვრები მოსახლეობის მიერ მოხმარებული ბუნებრივი აირის საფასურის ანაზღაურება შესაბამის პერიოდებში პროგრამით განსაზღვრული ბენეფიციარებისათვის;

ქარის, მზის და ბიომასის ელექტროსადგურების განვითარება.

ენერგეტიკული ინფრასტრუქტურის მშენებლობა-რეაბილიტაცია

ენერგეტიკული ინფრასტრუქტურის განვითარება-რეაბილიტაცია;

სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული ჰესების (ენგურჰესი და ვარდნილჰესების კასკადი) რეაბილიტაცია.

სასისტემო მნიშვნელობის ელექტროგადამცემი ქსელის განვითარება

ქვეყანაში არსებული მაღალი და საშუალო ძაბვის ელექტროგადამცემი ხაზების მშენებლობა-რეაბილიტაცია, მათ შორის მეზობელ ქვეყნებთან არსებული ხაზების;

სისტემის მოძველებული ქვესადგურების თანამედროვე ტექნოლოგიებით აღჭურვა და სხვადასხვა სიმძლავრის ახალი ქვესადგურების მშენებლობა; თავისუფალი ინდუსტრიული ზონის განვითარებისათვის შესაბამისი ელექტროგადამცემი ქსელის მოწყობა.

საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტრო

სოფლის მეურნეობის განვითარების პროგრამა

ქვეყნის აგრარულ სექტორში სახელმწიფო პოლიტიკის შემუშავება და რეფორმების განხორციელება;

აგრარული სექტორის განვითარების პრიორიტეტულ მიმართულებათა განსაზღვრა და შესაბამისი პროგრამების შემუშავება;

სოფლის მეურნეობის სამინისტროს მიერ განსახორციელებელი ღონისძიებების მართვა და ადმინისტრირება;

ქართული აგროსასურსათო პროდუქციის პოპულარიზაცია.

სურსათის უვნებლობა, მცენარეთა დაცვა და ეპიზოტიური კეთილსაიმედოობა

სურსათის უვნებლობის სახელმწიფო კონტროლი;

ცხოველთა დაავადებების საწინააღმდეგო პროფილაქტიკური და იმულებითი ღონისძიებების განხორციელება და ლაბორატორიული კვლევა;

ცხოველთა იდენტიფიკაცია-რეგისტრაცია;

საკარანტინო და განსაკუთრებით საშიში მავნე ორგანიზმების გავრცელების საწინააღმდეგო ღონისძიებების ჩატარება;

პესტიციდების/აგროქიმიკატების ხარისხის კონტროლი და ვეტერინარული აფთიაქებისა და სამკურნალოების მონიტორინგი;

სურსათის ხარისხისა და უსაფრთხოების მაჩვენებლების, ცხოველთა განსაკუთრებით საშიში დაავადებების, მცენარეთა საკარანტინო და სხვა მავნე ორგანიზმებისა და სასოფლო-სამეურნეო კულტურების ლაბორატორიული კვლევა.

მევენახეობა-მეღვინეობის განვითარება

ქართული ღვინოპროდუქციის საერთაშორისო და ადგილობრივი დეგუსტაციების, კონკურსების, გამოფენების და პრეს ტურების მოწყობა, რომლის ფარგლებშიც ჩატარდება სხვადასხვა წარმომადგენლობითი და კულტურული ღონისძიებები;

სპეციალიზირებული უცხოური ჟურნალებისათვის საქართველოს მევენახეობა-მეღვინეობის შესახებ სტატიების მომზადება-გამოქვეყნება;

სარეკლამო რგოლების დამზადება და ქართული ღვინის პოპულარიზაციის მიზნით საჭირო სხვა ღონისძიებების განხორციელება;

ალკოჰოლიანი სასმელების სასერთიფიკაციო ან/და სერტიფიცირებული პარტიებიდან აღებული ნიმუშების შედარების უზრუნველსაყოფად ლაბორატორიული კვლევის ჩატარება;

მევენახეობის კადასტრის დანერგვა; ვენახების ფართობების აღრიცხვა;

საქართველოს ტერიტორიაზე აღმოჩენილი წიპწების და მერქნის შესწავლის ხელშეწყობა მოლეკულური გენეტიკის და ამპელოგრაფიის მეთოდებით და თანამონაწილეობა არქეოლოგიურ გათხრებში წიპწების მოპოვების მიზნით;

მევენახეობის სფეროში დასაქმებული ფიზიკური პირების მიერ მიღებული ყურძნის მოსავლის რეალიზაციის ხელშეწყობის მიზნით სუბსიდირების განხორციელება.

სოფლის მეურნეობის დარგში სამეცნიერო კვლევითი ღონისძიებების განხორციელება

აგრარულ სფეროში დასაქმებულთათვის თანამედროვე აგროტექნოლოგიების გამოყენების ცნობიერების დონის ამაღლება;

საქართველოში გავრცელებული სასოფლო-სამეურნეო ცხოველების, ფრინველების, თევზებისა და სამეურნეო-სასარგებლო მწერების ადგილობრივი ჯიშებისა და პოპულაციების მიკროსასელექციო გუნდების შექმნა.

ერთწლოვანი და მრავალწლოვანი კულტურების გენოფონდის მოძიება, აღდგენა, კონსერვაცია, საკოლექციო და სადედე ნარგაობების შექმნა;

ერთწლოვანი კულტურების პირველადი მეთესლეობის განვითარება;

თესლისა და სარგავი მასალის სერთიფიცირების სისტემის დანერგვა საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად;

ბიოაგროწარმოების დანერგვის ხელშეწყობა;

სურსათის უვნებლობის სფეროში რისკის შეფასება;

ხილისა და ბოსტნეულის შენახვის უნარიანობისა და ნედლად შენახვის ტექნოლოგიების კვლევა-შემუშავება;

საქართველოს ნიადაგების ნაყოფიერების აღდგენა-გაუმჯობესების მიზნით სხვადასხვა რეგიონების ნიადაგების მდგომარეობის შესწავლა და სათანადო ღონისძიებების გატარება;

ერთიანი აგროპროექტი

სოფლის მეურნეობის პირველადი წარმოების გადამუშავების და შენახვა-რეალიზაციის რგოლების უზრუნველყოფა იაფი და ხელმისაწვდომი ფულადი სახსრებით;

აგროსექტორში დაზღვევის განვითარების ხელშეწყობა;

სანერგე მეურნეობების მოწყობის და მრავალწლიანი კულტურების ბაღების გაშენების ხელშეწყობა;

კერძო და სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული გავლურებული ჩაის პლანტაციების რეაბილიტაცია;

სოფლის მეურნეობის პროდუქციის გადამამუშავებელი და შემნახველი საწარმოების თანადაფინანსება.

სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივების ხელშეწყობის ღონისძიებები

მეფუტკრე სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივების საწარმოო საშუალებებით უზრუნველყოფა (ფუტკრის სკები, საწურები და სხვა);

რძის მწარმოებელ სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივებზე რძის საწარმოსთვის საჭირო თანამედროვე აღჭურვილობის გადაცემა;

მევენახეობის სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივებზე ყურძნის მიღება-გადამუშავებისათვის საჭირო დანადგარებისა და მოწყობილობების გადაცემა;

თაფლის საწარმოს მშენებლობა, აღჭურვა და სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივზე იჯარით გადაცემა;

კოოპერატივების მიერ წარმოებული პროდუქციის პოპულარიზაციის ხელშეწყობა;

კოოპერატივებში ქალთა და მოწყვლადი ჯგუფების წარმომადგენლების ჩართულობის სტიმულირება;

საერთაშორისო სტანდარტების დანერგვა.

სამელიორაციო სისტემების მოდერნიზაცია და აგროსექტორის განვითარების ხელშეწყობა

წყალსაცავების, სარწყავი და დამშრობი სისტემის რეაბილიტაცია;

სამელიორაციო ინფრასტრუქტურის ტექნიკური ექსპლუატაცია და სამელიორაციო დანიშნულების ტექნიკით უზრუნველყოფა;

სადემონსტრაციო ნაკვეთების მოწყობა და ფერმერების სწავლება;

გრანტების გაცემა პირველადი წარმოებისა და აგრობიზნესის განვითარებისათვის;

მიწის აღდგენითი სამუშაოების განხორციელება.

საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტრო

გარემოს დაცვის სფეროში პოლიტიკის შემუშავება, რეგულირება და მართვა

გარემოს დაცვისა და მოსახლეობის ეკოლოგიური უსაფრთხოების სფეროში სახელმწიფო პოლიტიკის შემუშავება და განხორციელება, საკანონმდებლო ბაზის სრულყოფა;

ქვეყანაში გარემოსდაცვითი მმართველობის გაუმჯობესების მიზნით გარემოს მდგომარეობის შესახებ ეროვნული მოხსენების მომზადება და პროექტების მართვის პროგრამული უზრუნველყოფა;

გარემოზე ზემოქმედების შეფასებას დაქვემდებარებული საქმიანობების ჩამონათვალის სრულყოფა საერთაშორისო ვალდებულებებთან ჰარმონიზების მიზნით; სკრინინგისა და სკოპინგის პროცედურების ეროვნულ კანონმდებლობაში დანერგვა;

სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების სისტემის დანერგვა; ტრანსსაზღვრო პროცედურების შემოღება; საჯარო ადმინისტრაციული წარმოების პრინციპების შემოღება, ორჰუსის კონვენციის მოთხოვნათა შესაბამისად;

გარემოზე ზემოქმედების შეფასების გაცემის შესახებ გადაწყვეტილების მიღების პროცესში დაგეგმილი საქმიანობების შესწავლა და დასაბუთებული გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღება;

ევროკავშირის მოთხოვნებისა და საერთაშორისო კონვენციების შესაბამისი ეროვნული კანონმდებლობის შემუშავება ნარჩენებისა და ქიმიური ნივთიერებების მართვის, ატმოსფერული ჰაერის დაცვის, წყლის რესურსების მართვის, ბიომრავალფეროვნების დაცვის სფეროში;

ნარჩენების, ქიმიური ნივთიერებების, წყლის, ატმოსფერული ჰაერის, ბიომრავალფეროვნების სახელმწიფო მართვა; მიწის დეგრადაციასთან ბრძოლის ღონისძიებების დაგეგმვა;

ბიომრავალფეროვნების მონიტორინგის ფარგლებში განხორციელებული ცხოველთა (მათ შორის საქართველოს წითელ ნუსხაში შეტანილი სახეობების) აღრიცხვის და მდგომარეობის შეფასების საფუძველზე მონაცემთა ერთიანი ბაზის შექმნა;

წითელი ნუსხის მიღმა დარჩენილი ცხოველთა სახეობების მდგომარეობის შეფასება, სანადირო სახეობებად განსაზღვრისა და რიგ შემთხვევაში დაცვის უფრო ქმედითი ზომების დანერგვა;

გარემოს დაცვის სფეროში საინფორმაციო კამპანიებისა და ღონისძიებების ჩატარება, სახელმწიფო, არასამთავრობო, ბიზნეს და საერთაშორისო სექტორთან თანამშრომლობის გაძლიერება;

დაინტერესებული მხარეებისთვის სხვადასხვა საინფორმაციო საშუალებების მეშვეობით ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა.

გარემოსდაცვითი ზედამხედველობა

გარემოსდაცვითი სახელმწიფო კონტროლის სისტემის სრულყოფა, რომელიც უზრუნველყოფს გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსებით სარგებლობის სფეროში კანონმდებლობის მოთხოვნათა ჯეროვან შესრულებას, გარემოს დაბინძურებისა და ბუნებრივი რესურსებით უკანონო სარგებლობის პრევენციას, გამოვლენასა და აღკვეთას;

კანონდარღვევათა ეფექტური შემაკავებელი პირობების შექმნა და რეგულირების ობიექტების მიერ გარემოსდაცვითი კანონმდებლობის ნებაყოფლობითი შესრულების სათანადო დონის მიღწევა;

ოპერატიულ რეჟიმში მომუშავე თანამშრომელთა გადამზადება-რეკრუტირება.

დაცული ტერიტორიების სისტემის ჩამოყალიბება და მართვა

დაცული ტერიტორიების გაფართოება, ბუნებრივი ეკოსისტემების, ლანდშაფტებისა და ცოცხალი ორგანიზმების დაცვა და აღდგენა ეკოლოგიური წონასწორობის შენარჩუნების მიზნით;

საქართველოს „წითელ ნუსხაში“ შეტანილ, გადაშენების საფრთხის წინაშე მყოფ გარეულ ცხოველთა და ველურ მცენარეთა გენოფონდის დაცვა ბიოლოგიური მრავალფეროვნების შესანარჩუნებლად;

უნიკალური და იშვიათი ორგანული, თუ არაორგანული ბუნებრივი წარმონაქმნების დაცვა მათი შენარჩუნების მიზნით;

ტერიტორიებზე პათოლოგიური კვლევების ჩატარება, დაზიანებული ფართობების დადგენა და მავნებლებთან ბრძოლის მიზნით შესაბამისი ღონისძიებების გატარება;

დაცულ ტერიტორიებზე საჭირო აღჭურვილობის გამოყენებით ხანძრების სწრაფი პრევენციის განხორციელება;

დაცულ ტერიტორიებზე არსებული საძოვრების ხარისხობრივი მაჩვენებლების დადგენა და გამოყენება, ტყის ინვენტარიზაცია;

საქართველოში დაცული ტერიტორიების პოპულარიზაციის, ეკოტურიზმის განვითარების და ტურისტების მოზიდვა-დაინტერესების მიზნით დაცული ტერიტორიების სარეკლამო და სააგიტაციო ღონისძიებების ჩატარება;

ეკოლოგიური განათლების, ცნობიერების ამაღლების და საზოგადოების ცალკეული ჯგუფების გარემოსდაცვითი ქცევის გაუმჯობესების მიზნით საჭირო ღონისძიებების გატარება;

ბუნებრივ და ისტორიულ-კულტურულ გარემოში რეკრეაციის, ჯანმრთელობის დაცვისა და ტურიზმისათვის ხელსაყრელი პირობების შექმნა საქართველოს ეკოტურისტული პოტენციალის გაზრდის მიზნით;

სამეურნეო საქმიანობის დაცვის, აღდგენისა და განვითარების ხელშეწყობა თვითმყოფადი ისტორიულ-კულტურული გარემოს აღდგენისათვის და მის შესანარჩუნებლად;

საქართველოს დაცული ტერიტორიების სისტემის გრძელვადიანი ფინანსური მდგრადობის უზრუნველყოფა, რაც შესაძლებელია შემდეგი ორი კომპონენტის განხორციელებით: დაცული ტერიტორიების სისტემის შემოსავლების საკმარისი და პროგნოზირებადი დონის მიღწევით და დაცული ტერიტორიების მართვის ეფექტიანობისა და შესაძლებლობების გაზრდით.

სატყეო სისტემის ჩამოყალიბება და მართვა

ტყის მართვის ქმედითი სისტემის ჩამოყალიბების მიზნით სატყეო სექტორის განვითარების სტრატეგიული გეგმის შემუშავება და ეროვნული სატყეო კონცეფციის დოკუმენტით გათვალისწინებული ქმედებების ეტაპობრივი განხორციელება;

სატყეო სფეროში არსებული საკანონმდებლო და მეთოდოლოგიური ბაზის სრულყოფა;

ტყეების ეფექტურად მართვისა და ტყის ფიზიკური დაცვის გაუმჯობესების მიზნით ეროვნული სატყეო სააგენტოს ინსტიტუციონალური გაძლიერებისათვის შესაბამისი ღონისძიებების განხორციელება.

მერქნული რესურსების მართვის ელექტრონული სისტემის მართვისა და განვითარების უზრუნველყოფა;

სააგენტოს თანამშრომელთა უწყვეტი სწავლებისა და კვალიფიკაციის ამაღლების უზრუნველყოფა;

სატყეო-სამეურნეო გზების გაყვანის სამუშაოების განხორციელება ახალი ტყეკაფების გამოყოფისა და ათვისების მიზნით; ტყის ჩახერგილობისაგან გაწმენდა, ძირნაყარის გამოტანა და ნარჩენების განთავსება დადგენილი წესით;

მოსახლეობის მერქნულ რესურსზე (მ.შ. სათბობი შეშა) მოთხოვნილების დაკმაყოფილების უზრუნველყოფა;

სააგენტოს მომსახურეობის სახეების განვითარება, მათ შორის მოსახლეობისა და საბიუჯეტო ორგანიზაციების ხე-ტყით უზრუნველყოფის მიმართულებით;

ხე-ტყის დამზადების მიზნით შესაბამისი ფართობების გამოვლენა და სატყეო-სამეურნეო ღონისძიებების განხორციელება;

ტყის მოვლის და აღდგენის ღონისძიებების განხორციელება;

სატყეო უბნებში ტყის დროებითი სანერგეების მოწყობა, სადაც მოხდება ნერგების გაზრდა და უზრუნველყოფილი იქნება ამავე უბნებში ტყის გაშენების ღონისძიებები.

ტყეების პათოლოგიური გამოკვლევების ჩატარება და დასკვნების საფუძველზე მავნებლებ-დაავადებების ბრძოლის ღონისძიებების განხორციელება;

აქტიურად ხანძარსაშიში სატყეო უბნების იდენტიფიცირება და შესაბამისი ხანძარსაწინააღმდეგო პროფილაქტიკური ღონისძიებების განხორციელება, მათ შორის მინერალიზებული ზოლების მოწყობა, პირველადი ხანძარსაწინააღმდეგო და ცეცხლმაქრი საშუალებებისა და შესაბამისი აღჭურვილობის შეძენა;

ტყის აღრიცხვის ღონისძიებების განხორციელება, ტყის მართვის გეგმების შემუშავება და ტყეების მდგომარეობის შესახებ მონაცემების მიღების, ანალიზისა და სატყეო-სამეურნეო ღონისძიებების დაგეგმვის ეფექტური სისტემის დანერგვა;

სახელმწიფო ტყის ფონდის აღრიცხვის საფუძველზე ტყის ფონდის გარე კონტურების დაზუსტება, ტყის ფონდის ფრაგმენტაციის თავიდან აცილების მიზნით.

ეროვნული საშენი მეურნეობის სისტემის ჩამოყალიბება და მართვა

სახელმწიფო ტყის ფონდის აღდგენის მიზნით მაღალი ხარისხის წიწვოვანი და ფოთლოვანი ხემცენარეების გამოყვანა;

ტყის ჯიშთა სარგავი მასალის გამოყვანისათვის ტრადიციული მეთოდისა (ღია გრუნტში) და ასევე კონტეინერული მეთოდის (სასათბურე მეურნეობაში) გამოყენება;

საქართველოს „წითელი ნუსხაში“ შეტანილ მცენარეთა სახეობების გამრავლების ხელშეწყობა;

საქართველოს „წითელი ნუსხაში“ შეტანილი და ადგილობრივი მოწყვლადი ორნიტოფაუნისა და იბტიოფაუნის წარმომადგენელთა სახეობების შენარჩუნების და გამრავლების ღონისძიებები;

ერთი მხრივ, მიწების ეროზიისა და გამოფიტვის პრობლემების, ხოლო მეორე მხრივ სხვადასხვა სტიქიური მოვლენების პრევენციის მიზნით, ქარსაფარი ზოლების აღდგენა-განაშენიანებისათვის შესაბამისი სახეობების მაღალი ხარისხის ნერგების გამოყვანა;

კაკალნაყოფიანების, კერძოდ, ნამყენი კაკალისა და ნუშის წარმოება.

გარემოსდაცვითი ინფორმაციის ხელმისაწვდომობისა და გარემოსდაცვითი განათლების ხელშეწყობის პროგრამა

სხვადასხვა სამიზნე ჯგუფებისთვის გარემოსდაცვითი ინფორმაციის საჯაროობის უზრუნველყოფა;

გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების პროცესში საზოგადოების მონაწილეობის ხელშეწყობის უზრუნველყოფა სათანადო ინფორმაციაზე ხელმისაწვდომობის გაუმჯობესების გზით;

გარემოსდაცვითი განათლება მდგრადი განვითარებისთვის - საქართველოს ეროვნული სტრატეგიისა და სამოქმედო გეგმის კოორდინაციის უზრუნველყოფა;

შესაბამისი სპეციალისტების მომზადების, გადამზადებისა და კვალიფიკაციის ამაღლების ორგანიზების უზრუნველყოფა;

მონაცემების სისტემატიზაციის, მათზე ხელმისაწვდომობის გაზრდისა და გამარტივების მიზნით გარემოსდაცვით მონაცემთა სისტემის შექმნა, გარემოსდაცვითი ინფორმაციის და ანალიტიკური ანგარიშების მომზადებისა და დაინტერესებული საზოგადოებისთვის მიწოდების მოქნილი მექანიზმის უზრუნველყოფა.

ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების დაცვა

ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების სფეროში განსაზღვრული სახელმწიფო პოლიტიკის შესაბამისად სააგენტოს მიერ სახელმწიფო რეგულირებისა და კონტროლის განხორციელება;

რადიოაქტიური მასალების, მაიონებელი გამოსხივების გენერატორების, რადიოაქტიური ნარჩენების, მათი მფლობელი ორგანიზაციების და პროფესიული დოზების უწყებრივი რეესტრის განახლება და მისი წარმოება;

რადიოაქტიური ნარჩენების მართვა;

საქართველოში გარემოს რადიაციული მდგომარეობის მონიტორინგი და კონტროლი;

ბირთვული და რადიაციული ავარიის, ინციდენტის, ბირთვული და რადიოაქტიური ნივთიერებების არალეგალური მიმოქცევის, სასაზღვრო-გამშვებ პუნქტებზე, საბაჟო და სატრანსპორტო ტერმინალებზე რადიაციული განგაშის შემთხვევებზე რეაგირება;

ქვეყანაში არსებული რადიაციული მდგომარეობის შესახებ საქართველოს მთავრობისათვის წარსადგენი ყოველწლიური ანგარიშის მომზადება;

ბირთვული და რადიაციული საქმიანობების ავტორიზაცია;

ბირთვული და რადიაციული საქმიანობის სახელმწიფო კონტროლი ინსპექტირების განხორციელების გზით.

გარემოს დაცვის სფეროში მონიტორინგი, პროგნოზირება, პრევენცია და ბუნებრივი რესურსების მართვა

დასახლებული პუნქტებისა და საინჟინრო ობიექტების დაცვის მიზნით, ქვეყნის მასშტაბით პერმანენტულად წარმოებადი გეოლოგიური მონიტორინგი, გეოლოგიურად და ჰიდროლოგიურად საშიში არელების დადგენა;

სტიქიური უბედურებების თავიდან აცილების მიზნით, სხვადასხვა სახის დაკვირვებების/მონიტორინგის წარმოება და მასთან დაკავშირებული ინფრასტრუქტურის გაფართოება (რეაბილიტაცია/მოდერნიზაცია/მოწყობა);

მოსახლეობის ხარისხიანი ჰიდრომეტეოროლოგიური ინფორმაციით უზრუნველყოფის მიზნით, ჰიდრომეტეოროლოგიურ პარამეტრებზე სტანდარტული და სპეციალიზირებული დაკვირვების სისტემების გაუმჯობესება;

სტიქიური ჰიდრომეტეოროლოგიური მოვლენებით გამოწვეული უარყოფითი შედეგების თავიდან აცილების ან შერბილების მიზნით, ადრეული შეტყობინებების სისტემების დანერგვა, სპეციალიზებული აეროლოგიური, აგრომეტეოროლოგიური, ოზონომეტრული და სხვა სახის დაკვირვებების წარმოება;

მიწისქვეშა წყლების მონიტორინგული ქსელის აღდგენა და სადამკვირვებლო ქსელის მოწყობა;

გარემოს დაცვის საკითხებთან დაკავშირებით ანგარიშების მომზადება/გავრცელება;

დამაბინძურებელი ნივთიერებების შემცველობის დადგენის სიზუსტის გაზრდის მიზნით, ატმოსფერული ჰაერის, წყლისა და ნიადაგის ლაბორატორიის ინფრასტრუქტურის საერთაშორისო სტანდარტებთან შესაბამისობაში მოყვანა;

გარემოს დაბინძურების დონის შეფასება, მონიტორინგი, ინფრასტრუქტურის განახლება/მოწყობა;

ქვეყნის სიმდიდრის – სასარგებლო წიაღისეულის (გარდა ყველა სახის ნახშირწყალბადებისა) შესახებ ინფორმაციის სრულყოფა; თანამედროვე სტანდარტების შესაბამისი სახელმწიფო გეოლოგიური რუკების და მათი ელექტრონული ვერსიის შედგენა (მათ შორის 1:200 000 მასშტაბის), სავსე აგეგმვითი სამუშაოებისა და არსებული ფონდური, ლიტერატურული და კვლევითი ინფორმაციების ანალიზი და ინტერპრეტაციის მეთოდის გამოყენება. საქართველოს „წიაღის შესახებ ინფორმაციის ერთიან სახელმწიფო ფონდში“ დაცული მასალის ელექტრონულ ფორმატში გადაყვანა შემდგომში უფრო ეფექტურად გამოყენებისათვის;

სასარგებლო წიაღისეულით სარგებლობისთვის სალიცენზიოდ შერჩეული ობიექტებისათვის გეოსაინფორმაციო პაკეტების მომზადება.

საქართველოს სპორტისა და ახალგაზრდობის საქმეთა სამინისტრო

სპორტისა და ახალგაზრდობის საქმეთა სფეროებში სახელმწიფო პოლიტიკის შემუშავება და მართვა

სამინისტროს პროგრამების შეუფერხებელი განხორციელება;

ფიზიკური აღზრდისა, სპორტისა და ახალგაზრდობის სფეროში ქვეყნის ერთიანი პოლიტიკის შემუშავება, დაგეგმვა და მისი რეალიზების კოორდინაცია;

სპორტის განვითარებისათვის სათანადო პირობების შექმნა და ძირითად მიმართულებათა განსაზღვრა;

პროფესიული და მოყვარულთა სპორტული კლუბებისა და ორგანიზაციების სტატუსის განსაზღვრა;

სპორტში აკრძალულ მასტიმულირებელ საშუალებათა (დოპინგი) გამოყენების აღმოფხვრის ღონისძიებათა განხორციელება;

სპორტისა და ახალგაზრდობის სფეროში საინვესტიციო და საქველმოქმედო საქმიანობის განხორციელების ხელშეწყობა;

ახალგაზრდა მეცნიერთა, სპორტსმენთა და შემოქმედთათვის სახელმწიფო მხარდაჭერა, კომპეტენციის ფარგლებში სამეცნიერო-საგანმანათლებლო სფეროში სახელმწიფო პროგრამების შემუშავება და შესაბამის უწყებებთან ერთად მათი განხორციელება;

სპორტის განვითარების ხელშეწყობის ღონისძიებები

საქართველოში მასობრივი და მაღალი მიღწევების სპორტის სახეობების განვითარება, სპორტული ინფრასტრუქტურის განვითარება და მისი რეაბილიტაცია. ეროვნული, სხვადასხვა ასაკობრივი და ქალთა ნაკრებებისათვის ყველა საჭირო პირობის შექმნა;

ქვეყნის ნაკრები გუნდების მზადება და მონაწილეობა საერთაშორისო სპორტულ ღონისძიებებში (მსოფლიო და ევროპის ჩემპიონატები, პირველობები, მსოფლიო და ოლიმპიური თამაშები, საერთაშორისო ტურნირები, სასწავლო საწვრთნელი შეკრებები);

საქართველოს ჩემპიონატების, პირველობების ჩატარება, სპორტული რეზერვის და მაღალი კლასის სპორტსმენთა მომზადება, სპორტის შემდგომი პოპულარიზაცია და სპორტის პროპაგანდა;

ოლიმპიური და პარაოლიმპიური თამაშებისათვის ოლიმპიური ლიცენზიის მოსაპოვებლად საქართველოს ნაკრები გუნდების მზადება და ოლიმპიადებზე საქართველოს სპორტსმენთა მონაწილეობის უზრუნველყოფა;

პარასპორტსმენთათვის ადაპტირებული ინფრასტრუქტურის განვითარება;

საქართველოს კადეტთა და იუნიორთა ნაკრები გუნდების წევრობის კანდიდატების მომზადება;

ქართული სპორტის წარმატებების ამსახველი მასალების შეკრება, დაკომპლექტება, აღრიცხვა, შენახვა-დაცვა, შესწავლა და პოპულარიზაცია;

უმაღლესი და პროფესიული საგანმანათლებლო პროგრამების განხორციელება, ევროპის საგანმანათლებლო მოდელის პოპულარიზაცია და დანერგვა, კონკურენტუნარიანი სპეციალისტების მომზადება;

ფეხბურთის მართვის თანამედროვე სტანდარტების დანერგვა და კონკურენტუნარიანი თავისუფალი საფეხბურთო ბაზრის შექმნა.

სპორტის სფეროში დამსახურებულ მოღვაწეთა სოციალური დაცვის ღონისძიებები

საქართველოში მცხოვრები წამყვანი სპორტსმენებისა და მწვრთნელების, ნაკრებების მომსახურე პერსონალის, ოლიმპიური ჩემპიონების და პრიზიორების, საჭადრაკო ოლიმპიადების გამარჯვებულების, ვეტერანი სპორტსმენებისა და სპორტის მუშაკების დახმარება და მათი ცხოვრების პირობების გაუმჯობესება.

ახალგაზრდობის სფეროში სახელმწიფო ხელშეწყობის ღონისძიებები

სხვადასხვა ქვეყნის სახელმწიფო ახალგაზრდულ სტრუქტურებთან თანამშრომლობა, ბავშვთა და ახალგაზრდული კავშირების სახელმწიფოებრივი მხარდაჭერა და წახალისება, არაფორმალური განათლების ხელშეწყობა, თავისუფალი დროის შინაარსიანად და ეფექტურად ხარჯვის ორგანიზება, საქართველოს ახალგაზრდობის ინტელექტუალური, სულიერი და ფიზიკური პოტენციალის გამოვლენა, ფორმირება და სრულყოფა;

ახალგაზრდა და პოტენციურად მომგებიანი ბიზნეს იდეების მქონე საინიციატივო ჯგუფების ხელშეწყობა;

ბავშვთა და ახალგაზრდობის გონებრივ, ფიზიკურ, ზნეობრივ, ესთეტიკურ და სოციალურ-ემოციურ განვითარებაზე ზრუნვა, სხვადასხვა კატეგორიის სოციალურად დაუცველ ბავშვებზე ზრუნვის ხელშეწყობა, მოზარდთა ინტერესების შესაბამისად პროფილური წრეების, ცენტრების, კლუბების და სტუდიების შექმნის ხელშეწყობა, ბავშვებისა და ახალგაზრდების შემეცნებით შემოქმედებითი და დასვენება გაჯანსაღების ფართომასშტაბიანი პროგრამების განხორციელება;

კულტურულ-შემოქმედებითი, შემეცნებითი და გასართობი ღონისძიებების მოწყობა, ქართველი ახალგაზრდების ჩართვა სხვადასხვა ღონისძიებებში, ცხოვრების ჯანსაღი წესის პროპაგანდა, ახალგაზრდების ცოდნისა და უნარების გაღრმავება სხვადასხვა მიმართულებით;

პროგრამა „მომავლის ბანაკის“ ფარგლებში ქართველი და უცხოელი ახალგაზრდების აქტიური დასვენებით უზრუნველყოფა;

ბანაკების ინფრასტრუქტურის მოწესრიგება;

პროგრამა „ახალგაზრდული ფესტივალის“ ფარგლებში კულტურულ-შემოქმედებითი, შემეცნებითი და გასართობი ღონისძიებების მოწყობა, ქართველი ახალგაზრდების ჩართვა სხვადასხვა აქტივობებში, ცხოვრების ჯანსაღი წესის პროპაგანდა, ახალგაზრდების ცოდნისა და უნარების გაღრმავება სხვადასხვა მიმართულებით.

ევროპულ და ევროატლანტიკურ სტრუქტურებში ინტეგრაციის საკითხებში საქართველოს სახელმწიფო მინისტრის აპარატი

საქართველო-ევროკავშირის ასოცირების შეთანხმებისა და ასოცირების დღის წესრიგის 2017 წლის სამოქმედო გეგმის განხორციელების კოორდინაცია და მონიტორინგი;

საქართველო-ევროკავშირის ასოცირების ეკონომიკური და დარგობრივი თანამშრომლობის ქვეკომიტეტების საქმიანობის კოორდინაცია;

ევროკავშირის "აღმოსავლეთ პარტნიორობის" ინიციატივის ფარგლებში თანამშრომლობის კოორდინაცია;

ევროკავშირთან „პარტნიორობა მობილურობისათვის“ ინიციატივის ფარგლებში თანამშრომლობის კოორდინაცია;

საქართველოს ევროკავშირში ინტეგრაციის სამთავრობო კომისიის სამდივნოს ფუნქციის შესრულება;

ევროკავშირის წევრი სახელმწიფოების ინფორმირება საქართველოში მიმდინარე პროცესების შესახებ;

ნატო - საქართველოს კომისიის მუშაობის კოორდინაცია;

2017 წლის წლიური ეროვნული პროგრამის შემუშავება, განხორციელების მონიტორინგი და თვითმეფასების დოკუმენტის მომზადება;

საქართველოს ნატო-ში ინტეგრაციის კოორდინაციის სახელმწიფო კომისიის საქმიანობის უზრუნველყოფა;

2017 წლის ნატოს ბრიუსელის სამიტისთვის მომზადება;

ნატო-ს და ევროკავშირის წევრი სახელმწიფოების ინფორმირება საქართველოში მიმდინარე პროცესების შესახებ;

საზოგადოების ინფორმირება საქართველოს ევროპულ და ევროატლანტიკურ სტრუქტურებში ინტეგრაციის დინამიკის შესახებ.

2014-2017 წლებისთვის ევროინტეგრაციის საკითხთა კომუნიკაციისა და ინფორმაციის შესახებ საქართველოს მთავრობის სტრატეგიისა და 2017 წლის სამოქმედო გეგმის განხორციელების კოორდინაცია და მონიტორინგი.

შერიგებისა და სამოქალაქო თანასწორობის საკითხებში საქართველოს სახელმწიფო მინისტრის აპარატი

სახელმწიფო მინისტრის აპარატის ფუნქციონირების მხარდაჭერა, რომელიც მიზნად ისახავს:

რეინტეგრაციის მიზნით სამშვიდობო პოლიტიკის განხორციელებას;

საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებისგან გამყოფი ხაზის ორივე მხარეს მცხოვრებთა შორის ნდობის აღდგენას; მათი შერიგებისა და დეოკუპაციისათვის საფუძვლის მომზადების მიზნით ოკუპირებულ ტერიტორიებზე ჰუმანიტარული, სოციალურ-ეკონომიკური და ნდობის გაღრმავების მიმართულებებით განსახორციელებელი პროექტების ხელშეწყობას და კოორდინაციას; ჩართულობის სტრატეგიის სამოქმედო გეგმის განხორციელებას;

სამოქალაქო თანასწორობის და ინტეგრაციის პოლიტიკის კოორდინირებას, რომელიც მიმართულია ეთნიკური უმცირესობების საზოგადოებრივი ცხოვრების ყველას სფეროში სრულფასოვნად ინტეგრირების ხელშეწყობაზე, მათთვის განათლების, მედიისა და ინფორმაციის ხელმისაწვდომობაზე, მათი სახელმწიფო ენის ცოდნის დონის ამაღლებასა და კულტურული მემკვიდრეობის შენარჩუნება-განვითარებაზე, სამოქალაქო თანასწორობის და ინტეგრაციის სტრატეგიის სამოქმედო გეგმის განხორციელებაზე.

სახელმწიფო აუდიტის სამსახური

სახელმწიფო აუდიტის სამსახური ს აპარატი

საქართველოს სახელმწიფო აუდიტის სამსახურის თანამედროვე, დამოუკიდებელ, უმაღლეს აუდიტორულ ორგანოდ ჩამოყალიბება, რომელიც თავის საქმიანობას წარმართავს საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად და სარგებლობს საზოგადოების მაღალი ნდობით;

უმაღლესი აუდიტორული ორგანოების თანამედროვე სანიმუშო პრაქტიკის გაცნობა და აუდიტორთა პროფესიული ცნობიერების ამაღლება აუდიტორული ცოდნითა და უნარებით;

გარე აუდიტის შესაძლებლობების, საკანონმდებლო მანდატისა და გაცემული რეკომენდაციების შესრულების მონიტორინგი;

სახელმწიფო სახსრების, სახელმწიფოს სხვა მატერიალური ფასეულობების ხარჯვისა და გამოყენების კანონიერების მიზნობრიობის დაცვის და ეფექტიანობის ხელშეწყობა;

აუდიტორული საქმიანობით გაცემული რეკომენდაციების შედეგად მოტანილი სარგებლის ზრდა;

ინფორმაციული სისტემების (IT) აუდიტის დანერგვა;

კომპეტენციის ფარგლებში საჯარო ფინანსების მართვის გაუმჯობესებაში ხელშეწყობა.

სსიპ - საჯარო აუდიტის ინსტიტუტი

საჯარო სექტორის აუდიტორთა სერთიფიცირების სისტემის სრულყოფა, კვალიფიკაციის ასამაღლებელი (მათ შორის სახელმწიფო აუდიტის სამსახურის მოსამსახურეთა კვალიფიკაციის ასამაღლებელი) სასწავლო პროგრამების შემუშავება და განხორციელება, საჯარო სექტორის აუდიტორული და საკონსულტაციო მომსახურების განხორციელება და მომსახურების სისტემის სრულყოფა.

საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისია

საარჩევნო გარემოს განვითარება

მიუკერძოებელი, გამჭვირვალე და მაღალპროფესიულ დონეზე ადმინისტრირებული არჩევნების ჩატარება კანონმდებლობის დაცვით და ყველა პირობის შექმნა, რათა ამომრჩევლებმა და სხვა ჩართულმა მხარეებმა თავისუფლად განახორციელონ საარჩევნო უფლება;

ინსტიტუციური გაძლიერება: საარჩევნო ადმინისტრაციის დამოუკიდებლობის, პროფესიონალიზმისა და სანდოობის განმტკიცება, ეფექტური საბიუჯეტო პოლიტიკის და უწყვეტ ორგანიზაციულ და პროფესიულ განვითარებაზე ორიენტირებული სისტემის დამკვიდრება, დემოკრატიული პროცესების განვითარებაში წვლილის შეტანა;

სამოქალაქო და ამომრჩევლის განათლება: საგანმანათლებლო პროგრამების განხორციელებით საარჩევნო პროცესებში სამოქალაქო ჩართულობის დონის ამაღლება, ამომრჩეველთა აქტივობის ზრდისა და ინფორმირებული არჩევანის გაკეთების ხელშეწყობა;

საარჩევნო გარემო: საარჩევნო პროცესებში ჩართული მხარეების აქტიური მონაწილეობით მაქსიმალურად ინკლუზიური საარჩევნო გარემოს შექმნა, კანონმდებლობის დახვეწის პროცესის ხელშეწყობა;

საარჩევნო პროცესების დაგეგმვა, ყველა ტიპის არჩევნების ჩატარების ორგანიზაციული, სამართლებრივი და ტექნიკური უზრუნველყოფა.

არჩევნების ჩატარების ღონისძიებები

არჩევნების დაგეგმვა - სამართლებრივი, ორგანიზაციული, ფინანსური და მატერიალურ-ტექნიკური უზრუნველყოფა;

არჩევნების ჩასატარებლად საჭირო ინვენტარის შესყიდვა;

კომპეტენციის ფარგლებში საარჩევნო ინვენტარის შესყიდვა;

საიმიჯო კამპანიის წარმოება საარჩევნო პერიოდში;

ამომრჩევლის საგანმანათლებლო პროგრამების განხორციელება;

ინკლუზიური საარჩევნო გარემოს უზრუნველყოფა;

გენდერულად დაბალანსებული და თანაბარი გარემოს ხელშეწყობა;

საოლქო და საუბნო საარჩევნო კომისიის წევრთა კვალიფიკაციის ამაღლება.

საარჩევნო ინსტიტუციის განვითარების და სამოქალაქო განათლების ხელშეწყობა

საგანმანათლებლო პროგრამების შემუშავება და განხორციელება არჩევნებში ჩართული მხარეებისთვის;
ადგილობრივ და საერთაშორისო ორგანიზაციებთან მჭიდრო თანამშრომლობა;
საარჩევნო ადმინისტრაციის მოხელეთა სერტიფიცირების ჩატარება;
„მოქალაქეთა პოლიტიკური გაერთიანებების“ შესახებ საქართველოს ორგანული კანონით გათვალისწინებული ფონდის ფუნქციების შესრულება.

პოლიტიკური პარტიებისა და არასამთავრობო სექტორის დაფინანსება

„მოქალაქეთა პოლიტიკური გაერთიანებების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის შესაბამისად პოლიტიკური პარტიებისა და არასამთავრობო სექტორის განვითარებისა და ჯანსაღი კონკურენტუნარიანი პოლიტიკური სისტემის ჩამოყალიბების ხელშეწყობა;
არასამთავრობო ორგანიზაციებისთვის საარჩევნო თემატიკაზე საგრანტო კონკურსების ჩატარება და გრანტებისათვის ბიუჯეტით განსაზღვრული თანხების განაწილების უზრუნველყოფა.

სსიპ - საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური - საქსტატი

სტატისტიკური სამუშაოების დაგეგმვა და მართვა

სტატისტიკური სამუშაოების სახელმწიფო პროგრამის შემუშავება; სტატისტიკური კვლევების დაგეგმვა, მართვა, წარმოება, გავრცელება და ანგარიშგება; მეთოდოლოგიური და სტატისტიკური სტანდარტების შემუშავება; დასახული ამოცანებისა და მიზნების მისაღწევად საჭირო საკადრო, ფინანსური, მატერიალურ-ტექნიკური და ინფორმაციულ-ტექნოლოგიური რესურსებით უზრუნველყოფა.

სტატისტიკური სამუშაოების სახელმწიფო პროგრამა

ქვეყნისათვის განსაკუთრებული მნიშვნელობის მქონე სტატისტიკური კვლევების მომზადება, განხორციელება და შედეგების გავრცელება, ქვეყნის საექსპორტო პოტენციალისა და საინვესტიციო მიკრო კლიმატის შეფასება, სამომხმარებლო ფასებისა და მწარმოებელთა ფასების ინდექსების გაანგარიშება, ბიზნეს სექტორში (აგრეთვე არაკომერციულ ორგანიზაციების სექტორში) მიმდინარე მოვლენების და პროცესების ანალიზი, შრომის სტატისტიკის მაჩვენებლების გაანგარიშება სამეწარმეო და არასამეწარმეო სფეროში კერძო და სახელმწიფო სექტორში, მიმდინარე დემოგრაფიული კვლევა;

სოფლის მეურნეობის შესახებ მიმდინარე სტატისტიკური მონაცემების მოპოვება, დამუშავება და გავრცელება.

მოსახლეობის ეკონომიკური და სოციალური მდგომარეობის შეფასების მიზნით მოსახლეობის უთანაბრობის, დასაქმებისა და უმუშევრობის, შემოსავლებისა და ხარჯების და სხვა მაჩვენებლების დადგენა;

ტურიზმის სტატისტიკის კვლევა;

ენერგორესურსების მოხმარების სტატისტიკის კვლევა.

ინოვაციური აქტივობების და ინოვაციური ტექნოლოგიების გამოყენების მაჩვენებლები სხვადასხვა სექტორში.

მოსახლეობისა და საცხოვრისების საყოველთაო აღწერა

საქართველოს მოსახლეობის აღწერის საკოორდინაციო სამთავრობო კომისიის 2013 წლის 2 აპრილს დამტკიცებული, საქართველოს მოსახლეობის 2014 წლის საყოველთაო აღწერის პროგრამისა და სამოქმედო გეგმისა შესაბამისად განხორციელდება საქართველოს მოსახლეობის 2014 წლის საყოველთაო აღწერის მონაცემთა კომპიუტერული დამუშავება.

საქართველოს სახალხო დამცველის აპარატი

საქართველოს ტერიტორიაზე, თავისუფლების შეზღუდვის ადგილებში ადამიანის უფლებათა დაცვის მდგომარეობაზე გეგმიური და მოულოდნელი (დაუგეგმავი) მონიტორინგის განხორციელება;

წამებისა და სხვა სასტიკი, არაადამიანური ან დამამცირებელი მოპყრობის ან სასჯელის პრევენციის მიზნით რეკომენდაციების შემუშავება;

მონიტორინგის ანგარიშების მომზადება და მათი წარდგენა;

საქართველოს სახალხო დამცველის ანგარიშების გამოცემა და სხვადასხვა დონეზე წარდგენა;

ადამიანის უფლებათა სავარაუდო დარღვევების შესახებ განცხადების/საჩივრების მიღება, განხილვა და შესაბამისი რეაგირება;

შემუშავებული რეკომენდაციების შესრულების მონიტორინგი, მათი განხორციელების შეფასება;

საქართველოს სახალხო დამცველის რეგიონული ოფისების მუშაობის მხარდაჭერა და მათი გაზრდა;

ადამიანის უფლებათა სფეროში საგანმანათლებლო კამპანიების განხორციელება, მათ შორის სოციალური რეკლამის დამზადება და მედიის საშუალებით გავრცელება;

სამიზნე აუდიტორიებისთვის საგანმანათლებლო აქტივობების განხორციელება;

საქართველოს სახალხო დამცველის საინფორმაციო ბიულეტენის ყოველთვიური გამოცემა;

ადამიანის უფლებათა თემატიკაზე ყოველთვიურად საჯარო დებატების გამართვა, კონკურსების ჩატარება, სხვადასხვა პუბლიკაციების გამოცემა და გავრცელება;

ტოლერანტობის კულტურის განვითარებისა და თანასწორუფლებიანი გარემოს ჩამოყალიბების ხელშეწყობა;

უმრავლესობისა და უმცირესობის ჯგუფებს შორის მრავალმხრივი დიალოგის ხელშეწყობა;

ეროვნული და რელიგიური უმცირესობების ინტეგრაციის პროცესის ხელშეწყობა;

რელიგიური და ეთნიკური უმცირესობების მდგომარეობის მონიტორინგი, არსებული ტენდენციების გამოკვეთა და ანალიზი, ტოლერანტობის საკითხებზე რეკომენდაციებისა და წინადადებების მომზადება და წარდგენა შესაბამისი სახელმწიფო უწყებებისთვის;

მთავრობის ადამიანის უფლებათა სამოქმედო გეგმის და შემწყნარებლობისა და სამოქალაქო ინტეგრაციის ეროვნული სამოქმედო გეგმის მონიტორინგი, რელიგიათა და ეროვნულ უმცირესობათა საბჭოების ჩართულობით;

ბავშვთა უფლებრივი მდგომარეობის ზედამხედველობა, როგორც ცენტრში, ისე რეგიონებში;

არასრულწლოვანთა სასჯელაღსრულების დაწესებულებების მონიტორინგის გაძლიერება;

სკოლამდელი დაწესებულებების მონიტორინგი;

24 საათიანი სახელმწიფო ზრუნვის ქვეშ მყოფი არასრულწლოვნების მომზადების ზედამხედველობა სამზრუნველო დაწესებულებიდან გასვლის მიმართულებით;

საქართველოში გენდერული თანასწორობის დაცვის კუთხით არსებული ეროვნული და საერთაშორისო აქტების შესრულების მონიტორინგი, სახალხო დამცველის აპარატში შემოსული გენდერული თანასწორობის საკითხის დარღვევასთან დაკავშირებული განცხადება/საჩივრების შესწავლა და შესაბამისი დასკვნების/რეკომენდაციების/წინადადებების პროექტების მომზადება;

საქართველოში და მის ფარგლებს გარეთ გენდერული თანასწორობის სფეროში მოქმედ სახელმწიფო თუ არასახელმწიფო ორგანოების და ორგანიზაციების საქმიანობის, გამოცდილების განზოგადება და საქართველოში დანერგვის ორგანიზება;

შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირების უფლებრივი მდგომარეობის მონიტორინგი;

შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა მიმართ ეფექტური სახელმწიფო პოლიტიკის ჩამოყალიბების ხელშეწყობა და შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა ინტერესების ადვოკატირება;

გაეროს „შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებების კონვენციით“ დადგენილი მოთხოვნების შესრულებაზე მონიტორინგის განხორციელება;

ე.წ. გამყოფი ხაზის მიმდებარე სოფლებში ადამიანის უფლებათა მდგომარეობის შესწავლა და მონიტორინგი;

„დისკრიმინაციის ყველა ფორმის აღმოფხვრის შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული ფუნქციების შესრულება;

ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის მონიტორინგის განხორციელება თავდაცვისა და უსაფრთხოების სფეროში.

სსიპ – კონკურენციის სააგენტო

თავისუფალი მეწარმეობისა და კონკურენციის ხელშეწყობა;

ბაზრის ლიბერალიზაციის ხელშეწყობის მიზნით, სახელმწიფო, ავტონომიური რესპუბლიკის ხელისუფლების ან/და ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოს მიერ ბაზარზე შესვლის ადმინისტრაციული, სამართლებრივი და დისკრიმინაციული ბარიერების დაუშვებლობა;

ეკონომიკური აგენტების საქმიანობაში თანასწორუფლებიანობის პრინციპების დაცვა, რომელიც ითვალისწინებს:

დომინირებული მდგომარეობის ბოროტად გამოყენების დაუშვებლობას;

კონკურენციის შემზღუდავი ხელშეკრულებების, გადაწყვეტილებებისა და შეთანხმებული ქმედებების დაუშვებლობას;

სახელმწიფო, ავტონომიური რესპუბლიკის ხელისუფლების ან/და ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოს მიერ კონკურენციის არამართლზომიერად შემზღუდავი ექსკლუზიური უფლებამოსილების მინიჭების დაუშვებლობა;

კონკურენციის შემაფერხებელი სახელმწიფო დახმარებების დაუშვებლობა;

კონკურენციის სააგენტოს მიერ გადაწყვეტილებების მიღების საჯაროობის, ობიექტურობის, არადისკრიმინაციულობისა და გამჭვირვალობის უზრუნველყოფა;

ქვეყნის კონკურენციის მარეგულირებელი კანონმდებლობის შემდგომი სრულყოფა.

სსიპ - საქართველოს ეროვნული საინვესტიციო სააგენტო

ინვესტიციების მოზიდვის ხელშეწყობა;

ქვეყნის საინვესტიციო შესაძლებლობებზე ცნობადობის ამაღლება;

არსებული და პოტენციური ინვესტორებისათვის საინფორმაციო მომსახურების გაწევა და მათ მიერ წამოწყებული სამეწარმეო საქმიანობის ხელშეწყობა;

ქვეყნისათვის პრიორიტეტულ სექტორებში უცხოური ინვესტიციების მოზიდვის მიზნით საჭირო სამუშაოების ჩატარება.

საქართველოს სავაჭრო-სამრეწველო პალატა

სხვადასხვა ქვეყნების სავაჭრო-სამრეწველო პალატებთან და ბიზნეს-გაერთანებებთან პარტნიორული ურთიერთობების დამყარება და მჭიდრო თანამშრომლობა;

ბიზნეს-ფორუმების, კონფერენციების, გამოფენებისა და ორმხრივი შეხვედრების ორგანიზება ქართული და უცხოური ბიზნეს-წრეების წარმომადგენლების მონაწილეობით და აგრეთვე, ქართული კომპანიების საერთაშორისო გამოფენებში მონაწილეობის ხელშეწყობა და როლდმოუების ორგანიზება;

ქართულ და უცხოურ კომპანიებს შორის ბიზნეს-კავშირების დამყარების ხელშეწყობა და აგრეთვე, ქართული კომპანიების ხელშეწყობა საერთაშორისო ორგანიზაციებთან კავშირების დამყარების, რეგიონულ/საერთაშორისო ვაჭრობის და ეკონომიკაში ინტეგრაციისა და აგრეთვე, რეგიონულ/საერთაშორისო ფინანსურ, ადამიანურ და ბუნებრივ რესურსებზე ხელმისაწვდომობის კუთხით;

ორმხრივი ეკონომიკური მთავრობათშორისი კომისიების მუშაობაში მონაწილეობა;

საქართველოს საინვესტიციო გარემოს წარდგენის, ქართული პროდუქციის პოპულარიზაციისა და ექსპორტის ხელშეწყობის მიზნით სხვადასხვა ქვეყნებში წარმომადგენლობების გაფართოვება;

საქართველოში მცირე და საშუალო ბიზნესის ხელშეწყობისა და შრომის ბაზრის გაუმჯობესების მიზნით საერთაშორისო პროექტებში მონაწილეობა;

მეწარმე სუბიექტების ინტერესების გათვალისწინებით, არსებული სერვისების გაუმჯობესება/ახალი სერვისების შემუშავება და პალატის ვებ-გვერდის მეშვეობით ელექტრონული სერვისების დანერგვა;

მეწარმე სუბიექტების ბიზნეს-კატალოგის შექმნა;

ევროკავშირში ექსპორტით დაინტერესებული მეწარმე სუბიექტებისათვის ტრენინგების ჩატარება ევროკავშირისა და საქართველოს შორის ხელმოწერილი ასოცირების ხელშეკრულების შემადგენელი ნაწილის, ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი ვაჭრობის სივრცის (DCFTA) ძალაში შესვლის შემდეგ ამოქმედებულ მოთხოვნებთან დაკავშირებით;

საქართველოს ბიზნეს-სუბიექტების ინტერესების დაცვისა და მეწარმე სუბიექტების ხელშეწყობის მიზნით სამთავრობო კომისიების, ინვესტორთა საბჭოს, დავების საბჭოსა და სამინისტროებთან არსებული საკონსულტაციო საბჭოების საქმიანობაში მონაწილეობა;

„ერთი ფანჯრის“ პრინციპზე დაფუძნებული DCFTA საინფორმაციო ცენტრის შექმნა, რომლის მიზანია საზოგადოების ცნობადობის გაზრდა DCFTA შეთანხმებით გათვალისწინებულ მთავარ საკითხებთან დაკავშირებით, ევროკავშირში საქართველოს ეკონომიკური ინტეგრაციისა და საქართველო-ევროკავშირის შორის ორმხრივი სავაჭრო ურთიერთობების ხელშეწყობა და აგრეთვე, კერძო სექტორთან მჭიდრო თანამშრომლობა და საკანონმდებლო ცვლილებებთან ადაპტაციის ხელშეწყობა;

საქართველოს რეგიონების ბიზნეს-კომპანიებთან შეხვედრების, ტრენინგების, სემინარების, ფორუმებისა და პრეზენტაციების გამართვა და ასევე, კონსულტაციების გაწევა მცირე და საშუალო ბიზნესის ხელშეწყობისა და პრობლემატური საკითხების გაცნობის მიზნით;

წარჩინებული სტუდენტების წახალისებისა და მათი პროფესიული უნარჩვევების განვითარებისათვის პროფესიონალთა ფონდის შექმნა;

კომერციული და საინვესტიციო ხასიათის საერთაშორისო დავების განხილვის მიზნით საქართველოს საერთაშორისო საარბიტრაჟო ცენტრის განვითარება.

სსიპ - სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტო

სახელმწიფო შესყიდვების განხორციელების კანონიერების მონიტორინგი;

გადაწყვეტილების მიღებისას მაქსიმალური საჯაროობის, ობიექტურობის, არადისკრიმინაციულობისა და გამჭვირვალობის უზრუნველყოფა;

სახელმწიფო შესყიდვების განხორციელებისას საჯაროობის, გამჭვირვალობის, სამართლიანობისა და არადისკრიმინაციულობის პრინციპების დაცვა, კანონმდებლობით დადგენილი პროცედურების ზუსტად შესრულებისა და ანგარიშგების, სახელმწიფო შესყიდვების მონაწილეთა არადისკრიმინაციული გარემოს შესაძლებლობის უზრუნველყოფა ჯანსაღი კონკურენციის პირობებში;

სახელმწიფო შესყიდვების ერთიანი ელექტრონული სისტემის გამართულად ფუნქციონირების უზრუნველყოფა, განვითარება და მის მიმართ საზოგადოების ნდობის ამაღლება;

სახელმწიფო შესყიდვების მარეგულირებელი კანონმდებლობის სრულყოფა, საერთაშორისოდ აღიარებულ სტანდარტებთან, ევროდირექტივების მოთხოვნებთან და საუკეთესო პრაქტიკასთან მისი შესაბამისობის უზრუნველყოფა.

სსიპ - საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრი - „საქპატენტი“

ინტელექტუალური საკუთრების ობიექტებზე კანონმდებლობით გათვალისწინებული ღონისძიებების სამართლებრივი უზრუნველყოფა;

ქვეყანაში ინტელექტუალური საკუთრების დაცვის სისტემის განვითარებისა და სრულყოფისათვის კონკრეტული ღონისძიებების განხორციელება;

ინტელექტუალური საკუთრების სფეროში: პოლიტიკის განსაზღვრა და მისი განხორციელება; პრიორიტეტულ მიმართულებათა განსაზღვრა და მათი განხორციელების ორგანიზება; საერთაშორისო ორგანიზაციებთან და საზღვარგარეთის ქვეყნებთან თანამშრომლობის პრიორიტეტულ მიმართულებათა განსაზღვრა და საერთაშორისო ვალდებულებათა შესრულების ორგანიზება;

საზღვარგარეთის ქვეყნების შესაბამის სახელმწიფო ორგანოებსა და საერთაშორისო ორგანიზაციებთან თანამშრომლობა;

ინტელექტუალური საკუთრების ობიექტებზე (გამოგონება, სასარგებლო მოდელი, დიზაინი, მცენარეთა ახალი ჯიშები, ცხოველთა ახალი ჯიშები, სასაქონლო ნიშანი, ადგილწარმოშობის დასახელება, გეოგრაფიული აღნიშვნა, ინტეგრალური მიკროსქემის ტოპოლოგია, მეცნიერების, ლიტერატურისა და ხელოვნების ნაწარმოებები, საავტორო და მომიჯნავე უფლებები) უფლების მოპოვების სამართლებრივი უზრუნველყოფის მიზნით ქვეყნის სამეცნიერო-ტექნოლოგიური და მხატვრულ-შემოქმედებითი პოტენციალის განვითარებისა და ჯანსაღი კონკურენტული გარემოს შექმნისათვის ხელშეწყობა;

ინტელექტუალურ საკუთრებასთან დაკავშირებული საკითხების შესახებ საზოგადოების ინფორმაციით უზრუნველყოფა და სხვადასხვა ღონისძიებების განხორციელება;

საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრულ სხვა ამოცანათა შესრულება;

ინტელექტუალური საკუთრების ობიექტებზე განაცხადის კანონმდებლობით დადგენილი წესით ექსპერტიზა, შესაბამისი დოკუმენტების გაცემა და ინტელექტუალური საკუთრების ობიექტების რეესტრების წარმოება;

ინტელექტუალური საკუთრების ობიექტებთან დაკავშირებით განმცხადებლებისა და მესამე პირების სააპელაციო საჩივრების განხილვა და გადაწყვეტილებების მიღება საქპატენტთან არსებულ სააპელაციო პალატაში;

ინტელექტუალურ საკუთრებასთან დაკავშირებულ საერთაშორისო შეთანხმებებსა და ხელშეკრულებებში საქართველოს მონაწილეობის შესახებ წინადადებების მომზადება;

საქპატენტის მიერ ამ დებულებით გათვალისწინებული და კანონმდებლობიდან გამომდინარე ფუნქციების შესრულების მიზნით, ადგილობრივ და საერთაშორისო დონეზე პროექტებისა და შესაბამისი ღონისძიებების განხორციელება;

ინტელექტუალური საკუთრების ობიექტების დაცვასთან დაკავშირებით მასალების გამოქვეყნება, მათ შორის საქართველოს სამრეწველო საკუთრების ოფიციალური ბიულეტენის გამოცემა;

საერთაშორისო განაცხადებთან დაკავშირებული პროცედურების განხორციელება;

ინტელექტუალურ საკუთრებასთან დაკავშირებული კანონპროექტებისა და სხვა ნორმატიული აქტების პროექტების მომზადება;

საქართველოში მოქმედი საკანონმდებლო აქტებისა და საერთაშორისო შეთანხმებების კომენტარების მომზადება და გამოცემა;

ინტელექტუალური საკუთრების ობიექტების მონაცემთა ავტომატიზებული ბაზების შექმნა და ფუნქციონირების უზრუნველყოფა;

პატენტრწმუნებულთა ატესტაცია, რეგისტრაცია, მათი რეესტრის შექმნა და წარმოება;

საავტორო და მომიჯნავე უფლებათა მფლობელების, მათი მემკვიდრეებისა და სხვა უფლებამონაცვლეების ქონებრივი უფლებების დაცვისათვის, კოლექტიურ საფუძველზე, მმართველი ორგანიზაციების (საზოგადოებების) საქმიანობის ხელშეწყობა;

საავტორო და მომიჯნავე უფლებების სფეროს განვითარების ხელშეწყობა;

ინტელექტუალური საკუთრების სფეროში სამეცნიერო-კვლევითი სამუშაოების შესრულება, საინფორმაციო და შემეცნებითი ბროშურებისა და სხვა მასალების გამოქვეყნება და გავრცელება;

საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული სხვა ფუნქციების განხორციელება.

სასამართლო სისტემა

მოსამართლეთა ვაკანტური ადგილების ეტაპობრივად შევსება; შესაბამისი საკვალიფიკაციო გამოცდებისა და კონკურსების ორგანიზება, მოსამართლედ გამწესება იუსტიციის უმაღლეს სკოლაში სასწავლო კურსის გავლის შემდეგ;

სასამართლო შენობების სამშენებლო და სარემონტო/სარეკონსტრუქციო სამუშაოების ჩატარება;

ნაფიცი მსაჯულების და მსაჯულობის კანდიდატების უზრუნველყოფა კანონმდებლობით დადგენილი ყველა იმ ხარჯის ანაზღაურებით, რომელიც დაკავშირებულია მათ მიერ საკუთარი მოვალეობის შესრულებასთან;

მოსამართლეთა ჯანმრთელობის დაზღვევით უზრუნველყოფა;

საქართველოს უზენაესი და საკონსტიტუციო სასამართლოების გამჭირვალობის და საჯაროობის პროცესის გაგრძელება;

სსიპ - იურიდიული დახმარების სამსახური

ოჯახში ძალადობის მსხვერპლთა დაცვა (თუ მსხვერპლი გადახდისუუნაროა);

ფსიქოსოციალური საჭიროებების მქონე პირთა დაცვა, რომელთა მიმართაც სასამართლო განიხილავს მხარდაჭერის მიმღებად ცნობის საკითხს;

სამოქალაქო და ადმინისტრაციული სამართლის გარკვეულ საქმეებზე წარმომადგენლობის განხორციელება ადმინისტრაციულ ორგანოებში (დღეის მდგომარეობით უზრუნველყოფილია მხოლოდ სასამართლოში წარმომადგენლობა);

არასრულწლოვანთა მართლმსაჯულების კოდექსიდან გამომდინარე, არა მხოლოდ 14–დან 18 წლამდე წლამდე ბრალდებულის, მსჯავრდებულის და გამართლებულის, არამედ 18–დან 21 წლამდე ბრალდებულის დაცვა, ასევე დაზარალებულად ცნობილი არასრულწლოვანი პირების დაცვა და გადახდისუუნარო არასრულწლოვან მოწმეთა დაცვა;

კანონთან კონფლიქტში მყოფ არასრულწლოვან პირთა დაცვა იმ ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა საქმეებზე, რომლებიც სახდელის სახით ითვალისწინებს ადმინისტრაციულ პატიმრობას;

იურიდიული დახმარების უზრუნველყოფა თავშესაფრის მაძიებელი იმ პირისათვის, რომლის მიმართაც სასამართლო განიხილავს ლტოლვილის ან ჰუმანიტარული სტატუსის მინიჭება–შეწყვეტა–გაუქმების, ასევე თავშესაფრის მიცემის საკითხებს;

შესაბამისი სამუშაოების ჩატარება სამსახურის ცნობადობის გასაზრდელად;

იურიდიულ დახმარებაზე ხელმისაწვდომობის გაზრდა, დამატებითი ოფისების გახსნისა და საადვოკატო სერვისების გაფართოების მეშვეობით;

მაღალი ხარისხის მომსახურების უზრუნველყოფა, დასაქმებულთათვის ადეკვატური შრომის ანაზღაურებისა და მუდმივი პროფესიული გადამზადების მეშვეობით;

მაღალი საზოგადოებრივი ცნობადობა იურიდიული დახმარების სისტემის შესახებ.

სსიპ - რელიგიის საკითხთა სახელმწიფო სააგენტო

საქართველოში რელიგიის სფეროში არსებული მდგომარეობის კვლევა და შესაბამისი ინფორმაციის საქართველოს მთავრობისთვის წარდგენა;

რელიგიური გაერთიანებების პრობლემებისა და რელიგიის სფეროში განათლების შესახებ რეკომენდაციებისა და წინადადებების შემუშავება;

კავშირების და თანამშრომლობის დამყარება სხვადასხვა სახელმწიფოთა ანალოგიურ ორგანიზაციებთან.

სსიპ - ვეტერანების საქმეთა სახელმწიფო სამსახური

ომისა და სამხედრო ძალების ვეტერანების და მათი ოჯახის წევრების, ასევე საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობისათვის, თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობისათვის დაღუპულ, უგზო-უკვლოდ დაკარგულ, მიღებული ჭრილობების შედეგად გარდაცვლილ პირთა ოჯახების სათანადო ცხოვრების პირობებისა და კეთილდღეობისათვის მყარი სამართლებრივი და სოციალურ-ეკონომიკური საფუძვლის შექმნის უზრუნველყოფა;

საზოგადოებაში მხედრული ტრადიციების განმტკიცება, სახელმწიფოსა და საზოგადოების მიერ ვეტერანთა ღვაწლის და დამსახურების სათანადო აღიარება, მომავალ თაობებში პატრიოტული სულისკვეთების გაღვივება;

სახელმწიფოს ეროვნული ინტერესების დაცვისა და საზოგადოებრივი ცხოვრების სხვადასხვა სფეროში ვეტერანთა პოტენციალის სრულფასოვანი გამოვლენისა და განვითარების ხელშეწყობა, მათი სოციალურ-ეკონომიკური საქმიანობისათვის ღირსეული სათანადო პირობების შექმნა;

სამშობლოსათვის თავდადებულ გმირთა სახელების სადიდებლად და მათი საქმის უკვდავსაყოფად, საბრძოლო მოქმედებებში დაღუპულ და ომის შემდგომ გარდაცვლილ მეომართა მიმართ საზოგადოებაში ხსოვნის განმტკიცებისათვის მუდმივი ზრუნვა;

ვეტერანების და მათი ოჯახის წევრების სოციალურ-ეკონომიკური მხარდაჭერის სახელმწიფო და ადგილობრივი მიზნობრივი პროგრამების შემუშავებისა და რეალიზაციის ხელშეწყობა.

სსიპ - საქართველოს დაზღვევის სახელმწიფო ზედამხედველობის სამსახური

დაზღვევის სფეროში სახელმწიფო პოლიტიკის გატარება;

სადაზღვევო ბაზრის ფინანსური სტაბილურობისათვის ხელის შეწყობა;

ევროდირექტივებთან საქართველოს სადაზღვევო კანონმდებლობის ჰარმონიზაცია;

სავალდებულო დაზღვევების შესახებ სტანდარტების შემუშავება.

მომხმარებელთა უფლებების დაცვა საკუთარი კომპეტენციის ფარგლებში.

პერსონალურ მონაცემთა დაცვის ინსპექტორის აპარატი

პერსონალური მონაცემების დამუშავების ევროპული სტანდარტების დასანერგად შესაბამისი ნორმატიული აქტებისა და რეკომენდაციების მომზადება, ინსპექტირების მეთოდოლოგიის შემუშავება და შემდგომი დახვეწა, სხვა ქვეყნებში მონაცემთა გადაცემაზე კონტროლის გაუმჯობესება. კომპეტენციის ფარგლებში საქართველოს წარმომადგენლობა ევროპის საბჭოსა და ევროპის კავშირის დონეზე;

ქვეყანაში დანაშაულის თავიდან აცილების, გამოძიების, ოპერატიულ-სამძებრო ღონისძიებებისა და მართლწესრიგის დაცვის მიზნით სამართალდამცავი ორგანოების მიერ პერსონალური მონაცემების დამუშავების კანონიერებაზე ზედამხედველობა;

ფარული საგამოძიებო მოქმედებების და სამართალდამცავი ორგანოების მონაცემთა ბანკებში განხორციელებული აქტივობებზე კონტროლი, მათ შორის ფარული მიყურადების და ჩაწერის ორეტაპიანი ელექტრონული სისტემის მეშვეობით;

მონაცემთა დაცვასთან დაკავშირებული განცხადებების განხილვა და მათზე რეაგირება, ასევე საჯარო და კერძო პირებისთვის კონსულტაციის გაწევა მონაცემთა დაცვასთან დაკავშირებულ საკითხებზე და მონაცემთა დამუშავების კანონიერების შემოწმება (ინსპექტირება) საჯარო და კერძო დაწესებულებებში;

საჯარო და კერძო ორგანიზაციების ფაილური სისტემის (პერსონალურ მონაცემთა შემცველი ელექტრონული ბაზები) კატალოგის რეესტრის წარმოება და გამოქვეყნება;

საზოგადოების ინფორმირება მონაცემთა დაცვის მდგომარეობისა და მასთან დაკავშირებული მნიშვნელოვანი მოვლენების შესახებ;

სამართალშემოქმედებით პროცესში მონაწილეობის მიღება მონაცემთა დამუშავების კანონმდებლობის სრულყოფის მიზნით და ასოცირების შეთანხმების სამოქმედო გეგმის შესასრულებლად;

საჯარო და კერძო დაწესებულებების წარმომადგენლებისათვის და უფლებამოსილი პირებისათვის ტრენინგების ორგანიზება.

სსიპ – საქართველოს ფინანსური მონიტორინგის სამსახური

საქართველოში უკანონო შემოსავლის ლეგალიზაციისა და ტერორიზმის დაფინანსების აღკვეთის ხელშეწყობა;

საინფორმაციო ქსელის შექმნა, რომელიც ახორციელებს მიღებული ინფორმაციის სისტემატიზაციას და ანალიზს, უზრუნველყოფს შესაბამის მონაცემთა აღრიცხვის ბაზის შექმნასა და ფუნქციონირებას.

ა(ა)იპ - საქართველოს სოლიდარობის ფონდი

საქართველოში მცხოვრები სოციალურად განსაკუთრებულად დაუცველი ან კატასტროფული სოციალური დანახარჯების რისკის წინაშე მდგარი პირებისათვის ალტერნატიული (არასაბიუჯეტო) რესურსების მობილიზაცია და პრიორიტეტულ სოციალურ საჭიროებებზე მიმართვა საზოგადოების, კერძო სექტორისა და სახელმწიფოს მონაწილეობით;

სოციალური და ჯანდაცვითი პროექტების დაფინანსება, მათ შორის, ერთჯერადი დახმარებების და ასევე, რეგულარული სოციალური შემწეობების/პროექტების დაგეგმვა/განხორციელება.

ონკოლოგიური დაავადებების მქონე 22 წლამდე ბენეფიციარების მხარდაჭერა სახელმწიფო და მუნიციპალური დაფინანსების ლიმიტს ფარგლებს გარეთ მოხვედრილი თერაპიისა და დიაგნოსტიკის, ასევე ძვირადღირებული სადიაგნოსტიკო და სამკურნალო მომსახურება საზღვარგარეთ დადასტურებული სამედიცინო აუცილებლობის შემთხვევაში.

ონკოლოგიური დაავადებების მქონე მოზრდილი მოსახლეობისათვის ძვირადღირებული მედიკამენტების ხელმისაწვდომობის კომპონენტის უზრუნველყოფა სულ მცირე ორი მედიკამენტის (მაბტერის და ჰერცეპტინის) თანადაფინანსება, რომელიც მნიშვნელოვნად შეამცირებს პაციენტისათვის განსაკუთრებულად ძვირადღირებული მედიკამენტის ფასს.

შეზღუდული შესაძლებლობებისა და იშვიათი დაავადებები მქონე ბავშვთა მხარდაჭერის კომპონენტის ფარგლებში ანტიეპილეფსიური მედიკამენტების, აუტიზმის აბილიტაციისა და შშმ ბავშვთა რეაბილიტაციის სერვისების თანადაფინანსებაში მონაწილეობა.

სსიპ - საჯარო სამსახურის ბიურო

საჯარო სამსახურის სფეროში ერთიანი სახელმწიფო პოლიტიკის შემუშავება და შესაბამისი საქმიანობის კოორდინაციის ხელშეწყობა;

საჯარო სამსახურის რეფორმის ფარგლებში და „საჯარო სამსახურის შესახებ“ საქართველოს კანონისა და მისგან გამომდინარე ნორმატიული აქტების იმპლემენტაცია;

საჯარო დაწესებულებების ჰორიზონტალური და ვერტიკალური ფუნქციური ანალიზის შედეგების და რეკომენდაციების იმპლემენტაციის ხელშეწყობა და საჯარო თანამდებობათა კლასიფიკაციის სისტემის დანერგვისათვის აუცილებელი ღონისძიებების გატარება;

საჯარო სამსახურში სახელფასო რეფორმის მომზადების ხელშეწყობა;

სერტიფიცირების ჩატარების უზრუნველყოფა 6 თვეში ერთხელ მაინც და შესაბამისი ტესტების ბანკის განახლება;

საჯარო სამსახურში ადამიანური რესურსების მართვის ერთეულების წარმომადგენლებისა და საჯარო სამსახურში მენეჯერულ პოზიციებზე დასაქმებულ პირთა ტრენინგი სამუშაოს შეფასების საკითხებში;

თანამდებობის პირთა ქონებრივი მდგომარეობის დეკლარაციების დროულად შევსებისა და საზოგადოებისათვის ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა;

ქონებრივი მდგომარეობის დეკლარაციების მონიტორინგის სისტემის დანერგვა;

საჯარო დაწესებულებებში სტაჟირების გავლის პროგრამის კოორდინაცია და კონტროლი;

საჯარო მოსამსახურეთა ტრენინგი ადამიანური რესურსების მართვის, ეთიკისა და მამხილებლის ინსტიტუტთან დაკავშირებულ საკითხებში;

საჯარო სამსახურის სფეროში არსებული მდგომარეობისა და ნორმატიული აქტების შესრულების ანალიზი.

საქართველოს საპატრიარქო

ახალგაზრდების ქრისტიანული ღირებულებებით აღზრდის მიზნით საპატრიარქოს 70-ზე მეტი საგანმანათლებლო-კულტურული და საქველმოქმედო ორგანიზაციის (სასულიერო აკადემიები და სემინარიები, უნივერსიტეტი, სკოლა-გიმნაზიები, დედათა და ბავშვთა სახლები, ობოლ და მზრუნველობამოკლებულ ბავშვთა პანსიონები, სმენადაქვეითებულ ბავშვთა რეაბილიტაციისა და ადაპტაციის ცენტრი, პროფესიული კოლეჯი და სახელობო სასწავლებლები) დაფინანსება საქართველოს სხვადასხვა (მ.შ. მაღალმთიან) რეგიონებში.

სსიპ - ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიურო

კანონმდებლობით დადგენილი წესით და კვალიფიციური ექსპერტების მეშვეობით განსაზღვრული ექსპერტიზისა და გამოკვლევების ჩატარება, შესაბამისი დასკვნის შედგენა და გაცემა საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე.

სსიპ – საზოგადოებრივი მაუწყებელი

საზოგადოების ინტერესების გათვალისწინებით გადაცემების, ფილმებისა და სპორტული ღონისძიებების, ასევე საზოგადოებრივ-პოლიტიკური გადაცემების მომზადება და გამუქების უზრუნველყოფა.

საქართველოს სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახური

საქართველოს კონსტიტუციური წყობილების, სუვერენიტეტის, ტერიტორიული მთლიანობისა და სამხედრო პოტენციალის დაცვა უცხო ქვეყნის სპეციალური სამსახურებისა და ცალკეულ პირთა მართლსაწინააღმდეგო ქმედებისაგან;

სახელმწიფოს კონსტიტუციური წყობილებისა და სახელმწიფო ხელისუფლების არაკონსტიტუციური, ძალადობრივი გზით შეცვლის გამოვლენა და დაცვის უზრუნველყოფა;

ტერორიზმთან ბრძოლა;

სახელმწიფო უსაფრთხოებისათვის საფრთხის შემცველი ტრანსნაციონალური ორგანიზებული და საერთაშორისო დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლა;

ქვეყნის ეკონომიკური უსაფრთხოების უზრუნველყოფა;

კორუფციის თავიდან აცილების, გამოვლენისა და აღკვეთის ღონისძიებების განხორციელება;

სახელმწიფო საიდუმლოების რეჟიმის დაცვა, საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით სახელმწიფო საიდუმლოების დაცვის უზრუნველყოფის ღონისძიებათა განხორციელება და მათი შესრულების კონტროლი.

სსიპ - საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია

საქართველოში მეცნიერების განვითარების ხელშეწყობა მსოფლიო მეცნიერების მიღწევათა შესაბამისად;

ფუნდამენტური და გამოყენებითი სამეცნიერო კვლევების ხელშეწყობა;

საქართველოში მეცნიერების განვითარების პროგნოზირება და მსოფლიო მეცნიერების მიღწევათა შესაბამისად სახელმწიფო პრიორიტეტების შესახებ წინადადებების მომზადება.

მხარჯავი დაწესებულებების მიერ განსახორციელებელი პროგრამები და მათი დაფინანსება

ათასი ლარი

დასახელება	2017 წელი	2018 წელი	2019 წელი	2020 წელი
საქართველოს პარლამენტი და მასთან არსებული ორგანიზაციები	60,131.0	62,977.6	65,960.0	69,089.0
საკანონმდებლო საქმიანობა	52,091.0	54,695.6	57,430.0	60,302.0
საბიბლიოთეკო საქმიანობა	7,590.0	7,818.0	8,053.0	8,295.0
ჰერალდიკური საქმიანობის სახელმწიფო რეგულირება	450.0	464.0	477.0	492.0
საქართველოს პრეზიდენტის ადმინისტრაცია	9,800.0	9,800.0	9,800.0	9,800.0
საქართველოს ეროვნული უშიშროების საბჭოს აპარატი	1,800.0	1,800.0	1,800.0	1,800.0
საქართველოს მთავრობის ადმინისტრაცია	16,500.0	16,500.0	16,500.0	16,500.0
სახელმწიფო აუდიტის სამსახური	15,317.2	15,762.7	16,222.3	16,694.4
სახელმწიფო აუდიტის სამსახურის აპარატი	14,517.2	14,952.7	15,402.3	15,864.4
სსიპ - საჯარო აუდიტის ინსტიტუტი	800.0	810.0	820.0	830.0
საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისია	60,500.0	63,377.0	25,475.0	64,527.0
საარჩევნო გარემოს განვითარება	11,197.4	11,250.0	11,500.0	11,750.0
არჩევნების ჩატარების ღონისძიებები	35,321.7	38,172.0	0.0	38,792.0
საარჩევნო ინსტიტუციის განვითარების და სამოქალაქო განათლების ხელშეწყობა	1,195.9	1,170.0	1,190.0	1,200.0
პოლიტიკური პარტიებისა და არასამთავრობო სექტორის დაფინანსება	12,785.0	12,785.0	12,785.0	12,785.0
საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლო	4,110.0	4,110.0	4,110.0	4,110.0
საქართველოს უზენაესი სასამართლო	7,700.0	8,000.0	8,500.0	9,000.0
საერთო სასამართლოები	69,230.0	73,000.0	75,000.0	71,000.0
საერთო სასამართლოების სისტემის განვითარება და ხელშეწყობა	67,670.0	71,350.0	73,350.0	69,350.0
მოსამართლეებისა და სასამართლოს თანამშრომლების მომზადება-გადამზადება	1,560.0	1,650.0	1,650.0	1,650.0
საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭო	2,700.0	2,700.0	2,700.0	2,700.0
სახელმწიფო რწმუნებულის - გუბერნატორის ადმინისტრაცია აბაშის, ზუგდიდის, მარტვილის, მესტიის, სენაკის, ჩხოროწყუს, წალენჯიხის, ხობის მუნიციპალიტეტებსა და ქალაქ ფოთსა და ქალაქ ზუგდიდის მუნიციპალიტეტებში	800.0	800.0	800.0	800.0

დასახელება	2017 წელი	2018 წელი	2019 წელი	2020 წელი
სახელმწიფო რწმუნებულის – გუბერნატორის ადმინისტრაცია ლანჩხუთის, ოზურგეთის, ჩოხატაურის მუნიციპალიტეტებსა და ქალაქ ოზურგეთის მუნიციპალიტეტში	610.0	610.0	610.0	610.0
სახელმწიფო რწმუნებულის – გუბერნატორის ადმინისტრაცია ბაღდათის, ვანის, ზესტაფონის, თერჯოლის, სამტრედიის, საჩხერის, ტყიბულის, წყალტუბოს, ჭიათურის, ხარაგაულის, ხონის მუნიციპალიტეტებსა და ქალაქ ქუთაისის მუნიციპალიტეტში	735.0	735.0	735.0	735.0
სახელმწიფო რწმუნებულის – გუბერნატორის ადმინისტრაცია ახმეტის, გურჯაანის, დედოფლისწყაროს, თელავის, ლაგოდეხის, საგარეჯოს, სიღნაღის, ყვარლის მუნიციპალიტეტებსა და ქალაქ თელავის მუნიციპალიტეტში	725.0	725.0	725.0	725.0
სახელმწიფო რწმუნებულის – გუბერნატორის ადმინისტრაცია დუშეთის, თიანეთის, მცხეთის, ყაზბეგის მუნიციპალიტეტებსა და ქალაქ მცხეთის მუნიციპალიტეტში	592.0	592.0	592.0	592.0
სახელმწიფო რწმუნებულის – გუბერნატორის ადმინისტრაცია ამბროლაურის, ლენტეხის, ონის, ცაგერის მუნიციპალიტეტებსა და ქალაქ ამბროლაურის მუნიციპალიტეტში	585.0	585.0	585.0	585.0
სახელმწიფო რწმუნებულის – გუბერნატორის ადმინისტრაცია ადიგენის, ასპინძის, ახალციხის, ახალქალაქის, ბორჯომის, ნინოწმინდის მუნიციპალიტეტებსა და ქალაქ ახალციხის მუნიციპალიტეტში	595.0	595.0	595.0	595.0
სახელმწიფო რწმუნებულის – გუბერნატორის ადმინისტრაცია ბოლნისის, გარდაბნის, დმანისის, თეთრი წყაროს, მარნეულის, წალკის მუნიციპალიტეტებსა და ქალაქ რუსთავის მუნიციპალიტეტში	860.0	860.0	860.0	860.0
სახელმწიფო რწმუნებულის – გუბერნატორის ადმინისტრაცია გორის, კასპის, ქარელის, ხაშურის მუნიციპალიტეტებსა და ქალაქ გორის მუნიციპალიტეტში	625.0	625.0	625.0	625.0
ევროპულ და ევროატლანტიკურ სტრუქტურებში ინტეგრაციის საკითხებში საქართველოს სახელმწიფო მინისტრის აპარატი	2,845.0	2,950.0	2,950.0	2,950.0
ევროპულ და ევროატლანტიკურ სტრუქტურებში ინტეგრაციის საკითხებში საქართველოს სახელმწიფო მინისტრის აპარატი	2,315.0	2,400.0	2,400.0	2,400.0

დასახელება	2017 წელი	2018 წელი	2019 წელი	2020 წელი
სსიპ – საინფორმაციო ცენტრი ნატოსა და ევროკავშირის შესახებ	530.0	550.0	550.0	550.0
შერიგებისა და სამოქალაქო თანასწორობის საკითხებში საქართველოს სახელმწიფო მინისტრის აპარატი	1,215.0	1,250.0	1,250.0	1,250.0
საქართველოს დაზვერვის სამსახური	13,500.0	13,500.0	13,500.0	13,500.0
საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო	198,054.0	192,400.0	197,700.0	203,100.0
სახელმწიფო ფინანსების მართვა	20,150.0	20,150.0	20,150.0	20,150.0
შემოსავლების მობილიზება და გადამხდელთა მომსახურების გაუმჯობესება	130,832.0	135,920.0	141,120.0	146,420.0
ეკონომიკური დანაშაულის პრევენცია	18,555.0	18,555.0	18,555.0	18,555.0
ფინანსების მართვის ელექტრონული და ანალიტიკური უზრუნველყოფა	19,910.0	9,030.0	9,030.0	9,030.0
საფინანსო სექტორში დასაქმებულთა კვალიფიკაციის ამაღლება	1,340.0	1,445.0	1,545.0	1,645.0
ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის ზედამხედველობა	1,000.0	1,000.0	1,000.0	1,000.0
მიქცეული ქონების ეფექტური განკარგვა	6,267.0	6,300.0	6,300.0	6,300.0
საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო	408,661.0	459,700.0	328,410.0	209,120.0
ეკონომიკური პოლიტიკის შემუშავება და განხორციელება	19,108.0	19,300.0	19,300.0	19,300.0
ტექნიკური და სამშენებლო სფეროს რეგულირება	1,087.0	1,200.0	1,210.0	1,220.0
სტანდარტიზაციისა და მეტროლოგიის სფეროს განვითარება	1,891.0	2,000.0	2,000.0	2,000.0
აკრედიტაციის პროცესის მართვა და განვითარება	545.0	570.0	570.0	570.0
ტურიზმის განვითარების ხელშეწყობა	52,464.0	50,000.0	50,000.0	50,000.0
სახელმწიფო ქონების მართვა	148,515.0	101,250.0	31,250.0	31,250.0
მეწარმეობის განვითარება	41,699.0	41,700.0	41,700.0	41,700.0
საქართველოში ინოვაციებისა და ტექნოლოგიების განვითარება	8,268.0	8,300.0	8,300.0	8,300.0
საქართველოს მიერ საერთაშორისო ხელშეკრულებებით ნაკისრი ვალდებულებების ფარგლებში საქართველოს აეროპორტებში „გათავისუფლებული ფრენების" მომსახურების ხარჯების ანაზღაურება (მათ შორის, წინა წლებში წარმოქმნილი დავალიანებების დაფარვა	2,000.0	2,000.0	2,000.0	2,000.0
ბაქო - თბილისი - ყარსის სარკინიგზო მაგისტრალის მშენებლობისათვის მარაბდა - ახალქალაქი - კარწახის მონაკვეთზე კერძო საკუთრებაში არსებული მიწების გამოსყიდვა-	80.0	0.0	0.0	0.0

დასახელება	2017 წელი	2018 წელი	2019 წელი	2020 წელი
კომპენსაცია				
ანაკლიის ღრმაწყლოვანი პორტის მშენებლობისათვის ანაკლიის ტერიტორიაზე (სამოქმედო გეგმის ფარგლებში) კერძო საკუთრებაში არსებული მიწების გამოსყიდვა - კომპენსაცია	96,000.0	0.0	0.0	0.0
საზღვაო პროფესიული განათლების ხელშეწყობა	7,296.0	5,280.0	5,280.0	5,280.0
ინოვაციური ეკოსისტემის განვითარება (IBRD)	5,000.0	15,000.0	25,000.0	25,000.0
სსიპ - სამოქალაქო ავიაციის სააგენტო	4,231.0	4,500.0	4,500.0	4,500.0
სსიპ - საზღვაო ტრანსპორტის სააგენტო	7,315.0	8,600.0	8,800.0	9,000.0
სსიპ - სახმელეთო ტრანსპორტის სააგენტო	10,474.0	5,000.0	5,500.0	6,000.0
სსიპ - საქართველოს სახელმწიფო ჰიდროგრაფიული სამსახური	2,688.0	3,000.0	3,000.0	3,000.0
ანაკლიის ღრმაწყლოვანი პორტის განვითარება	0.0	192,000.0	120,000.0	0.0
საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტრო	1,271,047.0	1,915,881.0	3,659,413.3	3,215,269.0
რეგიონებისა და ინფრასტრუქტურის განვითარების პოლიტიკის შემუშავება და მართვა	4,880.0	4,900.0	4,900.0	4,900.0
საგზაო ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესების ღონისძიებები	849,177.0	1,231,125.0	2,995,850.0	3,023,848.0
რეგიონული და მუნიციპალური ინფრასტრუქტურის რეაბილიტაცია	189,190.0	336,732.0	309,857.7	170,521.0
წყალმომარაგების ინფრასტრუქტურის აღდგენა-რეაბილიტაცია	183,950.0	296,124.0	305,000.0	11,000.0
მყარი ნარჩენების მართვის პროგრამა	43,850.0	47,000.0	43,805.6	5,000.0
საქართველოს იუსტიციის სამინისტრო	210,045.4	191,400.0	195,645.0	194,880.0
სამართალშემოქმედებისა და ქვეყნის ინტერესების სამართლებრივი მხარდაჭერის მიზნით სახელმწიფო პოლიტიკის შემუშავება და მართვა, მათ შორის, სისხლის სამართლის სისტემის რეფორმის განხორციელება	7,485.0	7,500.0	7,500.0	7,500.0
გამოძიებაზე ზედამხედველობის, სახელმწიფო ბრალდების მხარდაჭერის, დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლისა და პრევენციის პროგრამა	35,000.0	37,000.0	37,000.0	37,000.0
ეროვნული საარქივო ფონდის დაცულობის, მომსახურების თანამედროვე ტექნოლოგიების დანერგვის და დოკუმენტების ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა	10,920.0	9,700.0	10,200.0	10,200.0
საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს სისტემის თანამშრომელთა გადამზადება და სასწავლო ცენტრის განვითარება	3,785.0	3,825.0	3,820.0	3,840.0

დასახელება	2017 წელი	2018 წელი	2019 წელი	2020 წელი
ელექტრონული მმართველობის განვითარება	2,610.0	2,650.0	3,000.0	3,500.0
ერთიანი სახელმწიფო საინფორმაციო ტექნოლოგიების განვითარება	4,590.0	4,100.0	3,700.0	4,000.0
დანაშაულის პრევენცია და ყოფილ პატიმართა რესოციალიზაცია	1,633.4	1,300.0	1,400.0	1,500.0
იუსტიციის სახლის მომსახურებათა განვითარება და ხელმისაწვდომობა	23,780.0	17,120.0	24,700.0	23,680.0
მიწის ბაზრის განვითარება (WB)	2,385.0	2,035.0	0.0	0.0
სახელმწიფო სერვისების განვითარების სააგენტოს მომსახურებათა განვითარება და ხელმისაწვდომობა	42,660.0	42,660.0	42,660.0	42,660.0
ნორმატიული აქტების სისტემატიზაცია და მთარგმნელობითი ცენტრის განვითარება	3,072.0	2,570.0	2,570.0	2,570.0
სსიპ - საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს მომსახურებათა განვითარება და ხელმისაწვდომობა	44,055.0	42,600.0	40,755.0	40,090.0
სსიპ - აღსრულების ეროვნული ბიუროს მომსახურებათა ეფექტიანობის უზრუნველყოფა და ყველა დაინტერესებული პირისათვის ხელმისაწვდომობა	28,070.0	18,340.0	18,340.0	18,340.0
საქართველოს სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის სამინისტრო	140,800.0	145,000.0	150,000.0	150,000.0
საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისი პენიტენციური სისტემის ჩამოყალიბება	131,970.0	134,000.0	139,000.0	139,000.0
სრულყოფილი პრობაციის სისტემა	7,830.0	10,000.0	10,000.0	10,000.0
სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის სისტემისათვის თანამშრომელთა მომზადება და პროფესიული განვითარება	1,000.0	1,000.0	1,000.0	1,000.0
საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტრო	110,420.0	114,717.0	115,852.0	118,285.0
საგარეო პოლიტიკის განხორციელება	110,025.0	114,307.0	115,437.0	117,770.0
მოხელეთა კვალიფიკაციის ამაღლება საერთაშორისო ურთიერთობების დარგში	395.0	410.0	415.0	515.0
საქართველოს თავდაცვის სამინისტრო	765,117.0	740,100.0	689,200.0	690,200.0
თავდაცვის მართვა და შესაძლებლობები	467,741.0	467,800.0	467,800.0	467,800.0
წვრთნა და სამხედრო განათლება	43,826.0	44,700.0	44,700.0	44,700.0
ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური უზრუნველყოფა	62,032.0	60,700.0	60,700.0	60,700.0
მართვის, კონტროლის, კავშირგაბმულობის და კომპიუტერული სისტემები	9,743.0	9,800.0	9,900.0	9,900.0
ინფრასტრუქტურის განვითარება	32,069.0	32,100.0	32,100.0	32,100.0
საერთაშორისო ოპერაციები	35,270.0	36,000.0	36,000.0	36,000.0

დასახელება	2017 წელი	2018 წელი	2019 წელი	2020 წელი
სამხედრო მრეწველობის განვითარება	36,436.0	37,000.0	38,000.0	39,000.0
საქართველოს შეიარაღებული ძალების შესაძლებლობის გაძლიერება (SG)	78,000.0	52,000.0	0.0	0.0
საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტრო	739,420.0	735,400.0	735,700.0	735,900.0
საზოგადოებრივი წესრიგი, სახელმწიფო საზღვრის დაცვა და საერთაშორისო თანამშრომლობის განვითარება/გაღრმავება	506,610.0	506,600.0	506,600.0	506,600.0
ეროვნული საგანძურის, დიპლომატიური წარმომადგენლობებისა და საპატრიარქოს დაცვის უსაფრთხოების დონის ამაღლება	114,160.0	110,500.0	110,500.0	110,500.0
სამართალდამცავი სტრუქტურებისათვის მაღალკვალიფიციური კადრების მომზადება, გადამზადება, საარქივო ფონდების დიგიტალიზაცია, სამეცნიერო-კვლევითი საქმიანობა და მოქალაქეთა მომსახურება	6,890.0	7,950.0	8,250.0	8,250.0
შინაგან საქმეთა სამინისტროს სისტემის მოსამსახურეთა ჯანმრთელობის დაცვის მომსახურებით უზრუნველყოფა	3,750.0	4,150.0	4,150.0	4,150.0
სახელმწიფო მატერიალური რეზერვების შექმნა და მართვა	310.0	1,000.0	1,000.0	1,000.0
სამოქალაქო უსაფრთხოების დონის ამაღლება	58,200.0	58,200.0	58,200.0	58,400.0
სსიპ - საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს მომსახურების სააგენტოს მომსახურების ეფექტიანობის უზრუნველყოფა და ყველა დაინტერესებული პირისთვის ხელმისაწვდომობა	39,890.0	37,000.0	37,000.0	37,000.0
სამოქალაქო უსაფრთხოების დონის ამაღლება	9,610.0	10,000.0	10,000.0	10,000.0
საქართველოს სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახური	118,000.0	123,000.0	128,000.0	133,000.0
საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო	1,413,165.0	1,456,200.0	1,417,900.0	1,375,400.0
განათლებისა და მეცნიერების სფეროში სახელმწიფო პოლიტიკის შემუშავება და პროგრამების მართვა	24,987.0	25,000.0	25,000.0	25,000.0
ზოგადი განათლება	660,078.0	670,000.0	680,000.0	690,000.0
პროფესიული განათლება	44,909.0	50,000.0	53,000.0	55,000.0
უმაღლესი განათლება	400,812.0	403,000.0	404,000.0	405,000.0
მეცნიერებისა და სამეცნიერო კვლევების ხელშეწყობა	63,210.0	65,000.0	65,000.0	65,000.0
ინკლუზიური განათლება	5,134.0	5,200.0	5,300.0	5,400.0
საგანმანათლებლო და სამეცნიერო დაწესებულებათა ინფრასტრუქტურის განვითარება	115,980.0	120,000.0	125,000.0	130,000.0

დასახელება	2017 წელი	2018 წელი	2019 წელი	2020 წელი
ათასწლეულის გამოწვევა საქართველოს	93,055.0	87,800.0	34,000.0	0.0
თბილისის საჯარო სკოლების რეაბილიტაცია და ენერგო ეფექტურობის გაზრდის პროექტი (CEB, E5P)	4,000.0	26,600.0	26,600.0	0.0
საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის სტრუქტურაში, ჰიდროტექნიკური კვლევების ლაბორატორიის ჩამოყალიბების პროექტი (Unicredit Bank)	1,000.0	3,600.0	0.0	0.0
საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტრო	121,265.0	122,250.0	123,050.0	123,050.0
კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სფეროში პოლიტიკის შემუშავება და პროგრამების მართვა	5,045.0	5,050.0	5,050.0	5,050.0
ხელოვნების დარგების განვითარების ხელშეწყობა და პოპულარიზაცია საქართველოში და მის ფარგლებს გარეთ	70,179.0	70,200.0	71,000.0	71,000.0
სახელოვნებო განათლების სისტემის ხელშეწყობა	25,981.0	26,000.0	26,000.0	26,000.0
კულტურული მემკვიდრეობის დაცვა და სამუზეუმო სისტემის სრულყოფა	20,060.0	21,000.0	21,000.0	21,000.0
საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა, განსახლებისა და ლტოლვილთა სამინისტრო	84,790.0	94,600.0	104,600.0	109,600.0
იძულებით გადაადგილებულ პირთა და მიგრანტთა ხელშეწყობის მიზნით სახელმწიფო პოლიტიკის შემუშავება და პროგრამების მართვა	10,076.0	10,100.0	10,100.0	10,100.0
განსახლების ადგილებში დევნილთა შენახვა და მათი საცხოვრებელი პირობების გაუმჯობესება	74,287.0	83,500.0	93,500.0	98,000.0
დევნილთა საარსებო წყაროებით უზრუნველყოფა	427.0	1,000.0	1,000.0	1,500.0
საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო	3,416,700.0	3,498,300.0	3,598,600.0	3,698,900.0
შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის პროგრამების მართვა	50,196.0	50,300.0	50,600.0	50,900.0
მოსახლეობის სოციალური დაცვა	2,438,000.0	2,500,000.0	2,570,000.0	2,650,000.0
მოსახლეობის ჯანმრთელობის დაცვა	894,454.0	910,000.0	940,000.0	960,000.0
სამედიცინო დაწესებულებათა რეაბილიტაცია და აღჭურვა	30,000.0	33,500.0	33,500.0	33,500.0
შრომისა და დასაქმების სისტემის რეფორმების პროგრამა	4,050.0	4,500.0	4,500.0	4,500.0
საქართველოს ენერგეტიკის სამინისტრო	132,760.0	211,460.0	356,460.0	336,460.0
ენერგეტიკის სფეროში პოლიტიკის შემუშავება და მართვა	31,660.0	31,460.0	31,460.0	31,460.0

დასახელება	2017 წელი	2018 წელი	2019 წელი	2020 წელი
ენერგეტიკული ინფრასტრუქტურის მშენებლობა-რეაბილიტაცია	12,100.0	30,000.0	35,000.0	40,000.0
სასისტემო მნიშვნელობის ელექტროგადამცემი ქსელის განვითარება	89,000.0	150,000.0	290,000.0	265,000.0
საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტრო	272,470.0	343,015.0	307,920.0	300,380.0
სოფლის მეურნეობის განვითარების პროგრამა	11,610.0	11,680.0	11,680.0	11,680.0
სურსათის უვნებლობა, მცენარეთა დაცვა და ეპიზოოტიური კეთილსაიმედოობა	26,915.0	25,110.0	25,520.0	25,540.0
მევენახეობა-მელვინეობის განვითარება	43,420.0	29,600.0	24,800.0	24,800.0
სოფლის მეურნეობის დარგში სამეცნიერო კვლევითი ღონისძიებების განხორციელება	4,970.0	6,100.0	6,500.0	6,500.0
ერთიანი აგროპროექტი	102,575.0	138,300.0	135,800.0	133,800.0
სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივების ხელშეწყობის ღონისძიებები	4,870.0	4,400.0	3,900.0	3,800.0
სამელიორაციო სისტემების მოდერნიზაცია და აგროსექტორის განვითარების ხელშეწყობა	78,110.0	127,825.0	99,720.0	94,260.0
საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტრო	59,197.0	59,700.0	58,350.0	57,750.0
გარემოს დაცვის სფეროში პოლიტიკის შემუშავება, რეგულირება და მართვა	5,485.0	5,500.0	5,500.0	5,500.0
გარემოსდაცვითი ზედამხედველობა	9,080.0	9,100.0	9,100.0	9,100.0
დაცული ტერიტორიების სისტემის ჩამოყალიბება და მართვა	13,535.0	13,300.0	11,400.0	10,000.0
სატყეო სისტემის ჩამოყალიბება და მართვა	17,335.0	17,900.0	18,350.0	18,900.0
ეროვნული საშენი მეურნეობის სისტემის ჩამოყალიბება და მართვა	1,312.0	1,350.0	1,350.0	1,350.0
გარემოსდაცვითი ინფორმაციის ხელმისაწვდომობისა და გარემოსდაცვითი განათლების ხელშეწყობის პროგრამა	730.0	750.0	750.0	750.0
ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების დაცვა	915.0	1,000.0	1,100.0	1,150.0
გარემოს დაცვის სფეროში მონიტორინგი, პროგნოზირება, პრევენცია და ბუნებრივი რესურსების მართვა	10,805.0	10,800.0	10,800.0	11,000.0
საქართველოს სპორტისა და ახალგაზრდობის საქმეთა სამინისტრო	138,110.0	162,215.0	141,915.0	142,015.0
სპორტისა და ახალგაზრდობის საქმეთა სფეროებში სახელმწიფო პოლიტიკის შემუშავება და მართვა	2,850.0	2,850.0	2,850.0	2,850.0
სპორტის განვითარების ხელშეწყობის ღონისძიებები	125,005.0	149,100.0	128,800.0	128,900.0

დასახელება	2017 წელი	2018 წელი	2019 წელი	2020 წელი
სპორტის სფეროში დამსახურებულ მოღვაწეთა სოციალური დაცვის ღონისძიებები	6,040.0	6,050.0	6,050.0	6,050.0
ახალგაზრდობის სფეროში სახელმწიფო ხელშეწყობის ღონისძიებები	4,215.0	4,215.0	4,215.0	4,215.0
საქართველოს სახელმწიფო დაცვის სპეციალური სამსახური	56,470.0	56,050.0	56,100.0	56,150.0
დასაცავ პირთა და ობიექტთა უსაფრთხოების უზრუნველყოფა	47,500.0	47,500.0	47,500.0	47,500.0
სახელმწიფო ობიექტების მოვლა-შენახვა	7,500.0	7,500.0	7,500.0	7,500.0
სსიპ სახელისუფლებო სპეციალური კავშირგაბმულობის სააგენტო	1,470.0	1,050.0	1,100.0	1,150.0
საქართველოს სახალხო დამცველის აპარატი	4,800.0	5,500.0	6,000.0	6,500.0
საქართველოს სახალხო დამცველის აპარატის ფუნქციონირების გაძლიერების ღონისძიებები (საქართველოს სახალხო დამცველის აპარატი	4,800.0	5,500.0	6,000.0	6,500.0
სსიპ – საზოგადოებრივი მაუწყებელი	51,055.0	53,900.0	55,920.0	62,570.0
მაუწყებლობის ხელშეწყობა	51,055.0	53,900.0	55,920.0	62,570.0
სსიპ – კონკურენციის სააგენტო	1,900.0	2,100.0	2,100.0	2,100.0
ყოფილი სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის ტერიტორიაზე დროებითი ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული ერთეულის ადმინისტრაცია - სამხრეთ ოსეთის ადმინისტრაცია	2,460.0	2,460.0	2,460.0	2,460.0
ყოფილი სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის ტერიტორიაზე დროებითი ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული ერთეულის ადმინისტრაცია - სამხრეთ ოსეთის ადმინისტრაცია	2,060.0	2,060.0	2,060.0	2,060.0
ა(ა)იპ ხალხური სიმღერისა და ცეკვის ანსამბლი „ნარტები“	400.0	400.0	400.0	400.0
საქართველოს საპატრიარქო	25,000.0	25,000.0	25,000.0	25,000.0
სასულიერო განათლების ხელშეწყობის გრანტი	14,683.0	14,683.0	14,683.0	14,683.0
ა(ა)იპ საქართველოს საპატრიარქოს წმიდა სვიმონ კანანელის სახელობის სასულიერო სწავლების ცენტრი	295.0	295.0	295.0	295.0
ა(ა)იპ – ბათუმისა და ლაზეთის ეპარქიის საგანმანათლებლო ცენტრისათვის გადასაცემი გრანტი	1,768.0	1,768.0	1,768.0	1,768.0
საქართველოს საპატრიარქოს წმიდა ნინოს სახელობის ობოლ, უპატრონო და მზრუნველობამოკლებულ ბავშვთა პანსიონატისათვის გადასაცემი გრანტი	959.0	959.0	959.0	959.0

დასახელება	2017 წელი	2018 წელი	2019 წელი	2020 წელი
საქართველოს საპატრიარქოს ბათუმის წმინდა მოწამე ეკატერინეს სახელობის სათნოების სავანისათვის გადასაცემი გრანტი	261.0	261.0	261.0	261.0
საქართველოს საპატრიარქოს წმინდა ანდრია პირველწოდებულის სახელობის სასულიერო სწავლების ცენტრისათვის გადასაცემი გრანტი	447.0	447.0	447.0	447.0
წმინდა გიორგი მთაწმინდელის მონასტერთან არსებული სარეაბილიტაციო ცენტრისათვის გადასაცემი გრანტი	230.0	230.0	230.0	230.0
საქართველოს საპატრიარქოს წმინდა ანდრია პირველწოდებულის სახელობის ქართული უნივერსიტეტისათვის გადასაცემი გრანტი	2,000.0	2,000.0	2,000.0	2,000.0
საქართველოს საპატრიარქოს ა(ა)იპ – ტბელ აბუსერისძის სახელობის უნივერსიტეტისათვის გადასაცემი გრანტი	2,304.0	2,304.0	2,304.0	2,304.0
ა(ა)იპ – სმენადაქვეითებულ ბავშვთა რეაბილიტაციის და ადაპტაციის ცენტრისათვის გადასაცემი გრანტი	100.0	100.0	100.0	100.0
საქართველოს საპატრიარქოს ტელევიზიის სუბსიდირების ღონისძიებები	800.0	800.0	800.0	800.0
ა(ა)იპ – ახალქალაქისა და კუმურდოს ეპარქიის სასწავლო ცენტრისთვის გადასაცემი გრანტი	500.0	500.0	500.0	500.0
ა(ა)იპ ფოთის საგანმანათლებლო და კულტურულ-გამაჯანსაღებელი ცენტრი	653.0	653.0	653.0	653.0
სსიპ – ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიურო	25,700.0	25,700.0	25,500.0	26,500.0
სსიპ – საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური – საქსტატი	7,735.0	8,350.0	8,650.0	8,750.0
სტატისტიკური სამუშაოების დაგეგმვა და მართვა	4,210.0	4,800.0	5,000.0	5,000.0
სტატისტიკური სამუშაოების სახელმწიფო პროგრამა	3,380.0	3,550.0	3,650.0	3,750.0
მოსახლეობისა და საცხოვრისების საყოველთაო აღწერა	145.0	0.0	0.0	0.0
სსიპ - საქართველოს დაზღვევის სახელმწიფო ზედამხედველობის სამსახური	1,180.0	1,180.0	1,180.0	1,180.0
სსიპ - საქართველოს ეროვნული საინვესტიციო სააგენტო	1,760.0	1,750.0	1,750.0	1,750.0
საინვესტიციო პოლიტიკის დაგეგმვა და მართვა	955.0	950.0	950.0	950.0
ინვესტიციების მოზიდვის ხელშეწყობა	805.0	800.0	800.0	800.0
სსიპ - საჯარო სამსახურის ბიურო	1,250.0	1,300.0	1,300.0	1,300.0
პერსონალურ მონაცემთა დაცვის ინსპექტორის აპარატი	1,900.0	2,000.0	2,100.0	2,200.0

დასახელება	2017 წელი	2018 წელი	2019 წელი	2020 წელი
საქართველოს სავაჭრო-სამრეწველო პალატა	1,150.0	1,150.0	1,150.0	1,150.0
საქართველოს სავაჭრო-სამრეწველო პალატა	1,150.0	1,150.0	1,150.0	1,150.0
სსიპ - იურიდიული დახმარების სამსახური	5,800.0	6,500.0	6,700.0	7,000.0
სსიპ - ვეტერანების საქმეთა სახელმწიფო სამსახური	6,400.0	5,200.0	5,200.0	5,200.0
სსიპ - რელიგიის საკითხთა სახელმწიფო სააგენტო	5,330.0	5,330.0	5,330.0	5,330.0
სსიპ რელიგიის საკითხთა სახელმწიფო სააგენტო	830.0	830.0	830.0	830.0
რელიგიური გაერთიანებების დაფინანსება	4,500.0	4,500.0	4,500.0	4,500.0
სსიპ – საქართველოს ფინანსური მონიტორინგის სამსახური	2,150.0	2,150.0	2,150.0	2,150.0
ა(ა)იპ - საქართველოს სოლიდარობის ფონდი	260.0	260.0	260.0	260.0
სსიპ - საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია	4,290.0	4,290.0	4,290.0	4,290.0
საქართველოს სახელმწიფო უსაფრთხოებისა და კრიზისების მართვის საბჭოს აპარატი	3,600.0	3,600.0	3,600.0	3,600.0
საქართველოს სახელმწიფო უსაფრთხოებისა და კრიზისების მართვის საბჭოს აპარატი	3,600.0	3,600.0	3,600.0	3,600.0
სსიპ - სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტო	4,800.0	5,500.0	5,500.0	5,500.0
სსიპ - საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრი - „საქპატენტი“	10,695.0	11,400.0	12,300.0	12,700.0
სსიპ - საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრი - „საქპატენტი“	10,495.0	11,200.0	12,100.0	12,500.0
ა(ა)იპ - ორიჯინ-საქართველო	200.0	200.0	200.0	200.0